ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ **Αρ. Φύλλου 158**

20 Σεπτεμβρίου 2010

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3875

Κύρωση και εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών κατά του Διεθνικού Οργανωμένου Εγκλήματος και των τριών Πρωτοκόλλων αυτής και συναφείς διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται και έχει την ισχύ, που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος, η Σύμβαση κατά του Διεθνικού Οργανωμένου Εγκλήματος, που άνοιξε για υπογραφή στο Παλέρμο Ιταλίας στις 12-15 Δεκεμβρίου 2000 και τα τρία Πρωτόκολλα αυτής, ήτοι:

Το Πρωτόκολλο για την Πρόληψη, Καταστολή και Τιμωρία της Διακίνησης Προσώπων, Ιδιαίτερα Γυναικών και Παιδιών και το Πρωτόκολλο κατά της Λαθραίας Διακίνησης Μεταναστών από τη Γη, τη Θάλασσα και τον Αέρα, που άνοιξαν για υπογραφή στο Παλέρμο Ιταλίας στις 12-15 Δεκεμβρίου 2000, καθώς και το Πρωτόκολλο κατά της παράνομης κατασκευής και διακίνησης πυροβόλων όπλων, τμημάτων και συστατικών τους και πυρομαχικών, που άνοιξε για υπογραφή στη Νέα Υόρκη στις 2 Ιουλίου 2001, το κείμενο των οποίων, σε πρωτότυπο στην αγγλική και γαλλική γλώσσα και σε μετάφραση στην ελληνική έχει ως εξής:

United Nations A/RES/55/25

General Assembly

Distr.: General
8 January 2001

Fifty-fifth session
Agenda item 105

Resolution adopted by the General Assembly

[*without reference to a Main Committee (A/55/383)*]

55/25. United Nations Convention against Transnational Organized Crime

The General Assembly,

Recalling its resolution 53/111 of 9 December 1998, in which it decided to establish an open-ended intergovernmental ad hoc committee for the purpose of elaborating a comprehensive international convention against transnational organized crime and of discussing the elaboration, as appropriate, of international instruments addressing trafficking in women and children, combating the illicit manufacturing of and trafficking in firearms, their parts and components and ammunition, and illegal trafficking in and transporting of migrants, including by sea,

Recalling also its resolution 54/126 of 17 December 1999, in which it requested the Ad Hoc Committee on the Elaboration of a Convention against Transnational Organized Crime to continue its work, in accordance with resolutions 53/111 and 53/114 of 9 December 1998, and to intensify that work in order to complete it in 2000,

Recalling further its resolution 54/129 of 17 December 1999, in which it accepted with appreciation the offer of the Government of Italy to host a high-level political signing conference in Palermo for the purpose of signing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime (Palermo Convention) and the protocols thereto, and requested the Secretary-General to schedule the conference for a period of up to one week before the end of the Millennium Assembly in 2000,

Expressing its appreciation to the Government of Poland for submitting to it at its fifty-first session a first draft United Nations convention against transnational organized crime[1] and for hosting the meeting of the inter-sessional open-ended intergovernmental group of experts, established pursuant to resolution 52/85 of 12 December 1997, on the elaboration of a preliminary draft of a possible comprehensive international convention against transnational organized crime, held in Warsaw from 2 to 6 February 1998,

[1] A/C.3/51/7, annex.

Expressing its appreciation to the Government of Argentina for hosting the informal preparatory meeting of the Ad Hoc Committee, held in Buenos Aires from 31 August to 4 September 1998,

Expressing its appreciation to the Government of Thailand for hosting the Asia-Pacific Ministerial Seminar on Building Capacities for Fighting Transnational Organized Crime, held in Bangkok on 20 and 21 March 2000,

Deeply concerned by the negative economic and social implications related to organized criminal activities, and convinced of the urgent need to strengthen cooperation to prevent and combat such activities more effectively at the national, regional and international levels,

Noting with deep concern the growing links between transnational organized crime and terrorist crimes, taking into account the Charter of the United Nations and the relevant resolutions of the General Assembly,

Determined to deny safe havens to those who engage in transnational organized crime by prosecuting their crimes wherever they occur and by cooperating at the international level,

Strongly convinced that the United Nations Convention against Transnational Organized Crime will constitute an effective tool and the necessary legal framework for international cooperation in combating, inter alia, such criminal activities as money-laundering, corruption, illicit trafficking in endangered species of wild flora and fauna, offences against cultural heritage and the growing links between transnational organized crime and terrorist crimes,

1. *Takes note* of the report of the Ad Hoc Committee on the Elaboration of a Convention against Transnational Organized Crime,[2] which carried out its work at the headquarters of the United Nations Office for Drug Control and Crime Prevention in Vienna, and commends the Ad Hoc Committee for its work;

2. *Adopts* the United Nations Convention against Transnational Organized Crime and the Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children, supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime, and the Protocol against the Smuggling of Migrants by Land, Sea and Air, supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime annexed to the present resolution, and opens them for signature at the High-level Political Signing Conference to be held in Palermo, Italy, from 12 to 15 December 2000 in accordance with resolution 54/129;

3. *Requests* the Secretary-General to prepare a comprehensive report on the High-level Political Signing Conference to be held in Palermo in accordance with resolution 54/129;

4. *Notes* that the Ad Hoc Committee has not yet completed its work on the draft Protocol against the Illicit Manufacturing of and Trafficking in Firearms, Their Parts and Components and Ammunition, supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime;

5. *Requests* the Ad Hoc Committee to continue its work in relation to this draft Protocol, in accordance with resolutions 53/111, 53/114 and 54/126, and to finalize such work as soon as possible;

---

[2] A/AC.254/34.

6. *Calls upon* all States to recognize the links between transnational organized criminal activities and acts of terrorism, taking into account the relevant General Assembly resolutions, and to apply the United Nations Convention against Transnational Organized Crime in combating all forms of criminal activity, as provided therein;

7. *Recommends* that the Ad Hoc Committee established by the General Assembly in its resolution 51/210 of 17 December 1996, which is beginning its deliberations with a view to developing a comprehensive convention on international terrorism, pursuant to resolution 54/110 of 9 December 1999, should take into consideration the provisions of the United Nations Convention against Transnational Organized Crime;

8. *Urges* all States and regional economic organizations to sign and ratify the United Nations Convention against Transnational Organized Crime and the protocols thereto as soon as possible in order to ensure the speedy entry into force of the Convention and the protocols thereto;

9. *Decides* that, until the Conference of the Parties to the Convention established pursuant to the United Nations Convention against Transnational Organized Crime decides otherwise, the account referred to in article 30 of the Convention will be operated within the United Nations Crime Prevention and Criminal Justice Fund, and encourages Member States to begin making adequate voluntary contributions to the above-mentioned account for the provision to developing countries and countries with economies in transition of the technical assistance that they might require for implementation of the Convention and the protocols thereto, including for the preparatory measures needed for that implementation;

10. *Decides also* that the Ad Hoc Committee on the Elaboration of a Convention against Transnational Organized Crime will complete its tasks arising from the elaboration of the United Nations Convention against Transnational Organized Crime by holding a meeting well before the convening of the first session of the Conference of the Parties to the Convention, in order to prepare the draft text of the rules of procedure for the Conference of the Parties and other rules and mechanisms described in article 32 of the Convention, which will be communicated to the Conference of the Parties at its first session for consideration and action;

11. *Requests* the Secretary-General to designate the Centre for International Crime Prevention of the United Nations Office for Drug Control and Crime Prevention to serve as the secretariat for the Conference of the Parties to the Convention in accordance with article 33 of the Convention;

12. *Also requests* the Secretary-General to provide the Centre for International Crime Prevention with the resources necessary to enable it to promote in an effective manner the expeditious entry into force of the United Nations Convention against Transnational Organized Crime and to discharge the functions of secretariat of the Conference of the Parties to the Convention, and to support the Ad Hoc Committee in its work pursuant to paragraph 10 above.

62nd plenary meeting
15 November 2000

Annex I

United Nations Convention against Transnational Organized Crime

Article 1
Statement of purpose

The purpose of this Convention is to promote cooperation to prevent and combat transnational organized crime more effectively.

Article 2
Use of terms

For the purposes of this Convention:

(*a*) "Organized criminal group" shall mean a structured group of three or more persons, existing for a period of time and acting in concert with the aim of committing one or more serious crimes or offences established in accordance with this Convention, in order to obtain, directly or indirectly, a financial or other material benefit;

(*b*) "Serious crime" shall mean conduct constituting an offence punishable by a maximum deprivation of liberty of at least four years or a more serious penalty;

(*c*) "Structured group" shall mean a group that is not randomly formed for the immediate commission of an offence and that does not need to have formally defined roles for its members, continuity of its membership or a developed structure;

(*d*) "Property" shall mean assets of every kind, whether corporeal or incorporeal, movable or immovable, tangible or intangible, and legal documents or instruments evidencing title to, or interest in, such assets;

(*e*) "Proceeds of crime" shall mean any property derived from or obtained, directly or indirectly, through the commission of an offence;

(*f*) "Freezing" or "seizure" shall mean temporarily prohibiting the transfer, conversion, disposition or movement of property or temporarily assuming custody or control of property on the basis of an order issued by a court or other competent authority;

(*g*) "Confiscation", which includes forfeiture where applicable, shall mean the permanent deprivation of property by order of a court or other competent authority;

(*h*) "Predicate offence" shall mean any offence as a result of which proceeds have been generated that may become the subject of an offence as defined in article 6 of this Convention;

(*i*) "Controlled delivery" shall mean the technique of allowing illicit or suspect consignments to pass out of, through or into the territory of one or more States, with the knowledge and under the supervision of their competent authorities, with a view to the investigation of an offence and the identification of persons involved in the commission of the offence;

(*j*) "Regional economic integration organization" shall mean an organization constituted by sovereign States of a given region, to which its member States have

transferred competence in respect of matters governed by this Convention and which has been duly authorized, in accordance with its internal procedures, to sign, ratify, accept, approve or accede to it; references to "States Parties" under this Convention shall apply to such organizations within the limits of their competence.

Article 3
Scope of application

1. This Convention shall apply, except as otherwise stated herein, to the prevention, investigation and prosecution of:

(*a*) The offences established in accordance with articles 5, 6, 8 and 23 of this Convention; and

(*b*) Serious crime as defined in article 2 of this Convention;

where the offence is transnational in nature and involves an organized criminal group.

2. For the purpose of paragraph 1 of this article, an offence is transnational in nature if:

(*a*) It is committed in more than one State;

(*b*) It is committed in one State but a substantial part of its preparation, planning, direction or control takes place in another State;

(*c*) It is committed in one State but involves an organized criminal group that engages in criminal activities in more than one State; or

(*d*) It is committed in one State but has substantial effects in another State.

Article 4
Protection of sovereignty

1. States Parties shall carry out their obligations under this Convention in a manner consistent with the principles of sovereign equality and territorial integrity of States and that of non-intervention in the domestic affairs of other States.

2. Nothing in this Convention entitles a State Party to undertake in the territory of another State the exercise of jurisdiction and performance of functions that are reserved exclusively for the authorities of that other State by its domestic law.

Article 5
Criminalization of participation in an organized criminal group

1. Each State Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences, when committed intentionally:

(*a*) Either or both of the following as criminal offences distinct from those involving the attempt or completion of the criminal activity:

(i) Agreeing with one or more other persons to commit a serious crime for a purpose relating directly or indirectly to the obtaining of a financial or other material benefit and, where required by domestic law, involving an act undertaken by one of the participants in furtherance of the agreement or involving an organized criminal group;

(ii) Conduct by a person who, with knowledge of either the aim and general criminal activity of an organized criminal group or its intention to commit the crimes in question, takes an active part in:

a. Criminal activities of the organized criminal group;

b. Other activities of the organized criminal group in the knowledge that his or her participation will contribute to the achievement of the above-described criminal aim;

(*b*) Organizing, directing, aiding, abetting, facilitating or counselling the commission of serious crime involving an organized criminal group.

2. The knowledge, intent, aim, purpose or agreement referred to in paragraph 1 of this article may be inferred from objective factual circumstances.

3. States Parties whose domestic law requires involvement of an organized criminal group for purposes of the offences established in accordance with paragraph 1 (*a*) (i) of this article shall ensure that their domestic law covers all serious crimes involving organized criminal groups. Such States Parties, as well as States Parties whose domestic law requires an act in furtherance of the agreement for purposes of the offences established in accordance with paragraph 1 (*a*) (i) of this article, shall so inform the Secretary-General of the United Nations at the time of their signature or of deposit of their instrument of ratification, acceptance or approval of or accession to this Convention.

Article 6
Criminalization of the laundering of proceeds of crime

1. Each State Party shall adopt, in accordance with fundamental principles of its domestic law, such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences, when committed intentionally:

(*a*) (i) The conversion or transfer of property, knowing that such property is the proceeds of crime, for the purpose of concealing or disguising the illicit origin of the property or of helping any person who is involved in the commission of the predicate offence to evade the legal consequences of his or her action;

(ii) The concealment or disguise of the true nature, source, location, disposition, movement or ownership of or rights with respect to property, knowing that such property is the proceeds of crime;

(*b*) Subject to the basic concepts of its legal system:

(i) The acquisition, possession or use of property, knowing, at the time of receipt, that such property is the proceeds of crime;

(ii) Participation in, association with or conspiracy to commit, attempts to commit and aiding, abetting, facilitating and counselling the commission of any of the offences established in accordance with this article.

2. For purposes of implementing or applying paragraph 1 of this article:

(*a*) Each State Party shall seek to apply paragraph 1 of this article to the widest range of predicate offences;

(*b*) Each State Party shall include as predicate offences all serious crime as defined in article 2 of this Convention and the offences established in accordance with articles 5, 8 and 23 of this Convention. In the case of States Parties whose legislation sets out a list of specific predicate offences, they shall, at a minimum, include in such list a comprehensive range of offences associated with organized criminal groups;

(*c*) For the purposes of subparagraph (*b*), predicate offences shall include offences committed both within and outside the jurisdiction of the State Party in question. However, offences committed outside the jurisdiction of a State Party shall constitute predicate offences only when the relevant conduct is a criminal offence under the domestic law of the State where it is committed and would be a criminal offence under the domestic law of the State Party implementing or applying this article had it been committed there;

(*d*) Each State Party shall furnish copies of its laws that give effect to this article and of any subsequent changes to such laws or a description thereof to the Secretary-General of the United Nations;

(*e*) If required by fundamental principles of the domestic law of a State Party, it may be provided that the offences set forth in paragraph 1 of this article do not apply to the persons who committed the predicate offence;

(*f*) Knowledge, intent or purpose required as an element of an offence set forth in paragraph 1 of this article may be inferred from objective factual circumstances.

Article 7
Measures to combat money-laundering

1. Each State Party:

(*a*) Shall institute a comprehensive domestic regulatory and supervisory regime for banks and non-bank financial institutions and, where appropriate, other bodies particularly susceptible to money-laundering, within its competence, in order to deter and detect all forms of money-laundering, which regime shall emphasize requirements for customer identification, record-keeping and the reporting of suspicious transactions;

(*b*) Shall, without prejudice to articles 18 and 27 of this Convention, ensure that administrative, regulatory, law enforcement and other authorities dedicated to combating money-laundering (including, where appropriate under domestic law, judicial authorities) have the ability to cooperate and exchange information at the national and international levels within the conditions prescribed by its domestic law and, to that end, shall consider the establishment of a financial intelligence unit to serve as a national centre for the collection, analysis and dissemination of information regarding potential money-laundering.

2. States Parties shall consider implementing feasible measures to detect and monitor the movement of cash and appropriate negotiable instruments across their borders, subject to safeguards to ensure proper use of information and without impeding in any way the movement of legitimate capital. Such measures may include a requirement that individuals and businesses report the cross-border transfer of substantial quantities of cash and appropriate negotiable instruments.

3. In establishing a domestic regulatory and supervisory regime under the terms of this article, and without prejudice to any other article of this Convention, States Parties are called upon to use as a guideline the relevant initiatives of regional, interregional and multilateral organizations against money-laundering.

4. States Parties shall endeavour to develop and promote global, regional, subregional and bilateral cooperation among judicial, law enforcement and financial regulatory authorities in order to combat money-laundering.

Article 8
Criminalization of corruption

1. Each State Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences, when committed intentionally:

(*a*) The promise, offering or giving to a public official, directly or indirectly, of an undue advantage, for the official himself or herself or another person or entity, in order that the official act or refrain from acting in the exercise of his or her official duties;

(*b*) The solicitation or acceptance by a public official, directly or indirectly, of an undue advantage, for the official himself or herself or another person or entity, in order that the official act or refrain from acting in the exercise of his or her official duties.

2. Each State Party shall consider adopting such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences conduct referred to in paragraph 1 of this article involving a foreign public official or international civil servant. Likewise, each State Party shall consider establishing as criminal offences other forms of corruption.

3. Each State Party shall also adopt such measures as may be necessary to establish as a criminal offence participation as an accomplice in an offence established in accordance with this article.

4. For the purposes of paragraph 1 of this article and article 9 of this Convention, "public official" shall mean a public official or a person who provides a public service as defined in the domestic law and as applied in the criminal law of the State Party in which the person in question performs that function.

Article 9
Measures against corruption

1. In addition to the measures set forth in article 8 of this Convention, each State Party shall, to the extent appropriate and consistent with its legal system, adopt legislative, administrative or other effective measures to promote integrity and to prevent, detect and punish the corruption of public officials.

2. Each State Party shall take measures to ensure effective action by its authorities in the prevention, detection and punishment of the corruption of public officials, including providing such authorities with adequate independence to deter the exertion of inappropriate influence on their actions.

Article 10
Liability of legal persons

1. Each State Party shall adopt such measures as may be necessary, consistent with its legal principles, to establish the liability of legal persons for participation in serious crimes involving an organized criminal group and for the offences established in accordance with articles 5, 6, 8 and 23 of this Convention.

2. Subject to the legal principles of the State Party, the liability of legal persons may be criminal, civil or administrative.

3. Such liability shall be without prejudice to the criminal liability of the natural persons who have committed the offences.

4. Each State Party shall, in particular, ensure that legal persons held liable in accordance with this article are subject to effective, proportionate and dissuasive criminal or non-criminal sanctions, including monetary sanctions.

Article 11
Prosecution, adjudication and sanctions

1. Each State Party shall make the commission of an offence established in accordance with articles 5, 6, 8 and 23 of this Convention liable to sanctions that take into account the gravity of that offence.

2. Each State Party shall endeavour to ensure that any discretionary legal powers under its domestic law relating to the prosecution of persons for offences covered by this Convention are exercised to maximize the effectiveness of law enforcement measures in respect of those offences and with due regard to the need to deter the commission of such offences.

3. In the case of offences established in accordance with articles 5, 6, 8 and 23 of this Convention, each State Party shall take appropriate measures, in accordance with its domestic law and with due regard to the rights of the defence, to seek to ensure that conditions imposed in connection with decisions on release pending trial or appeal take into consideration the need to ensure the presence of the defendant at subsequent criminal proceedings.

4. Each State Party shall ensure that its courts or other competent authorities bear in mind the grave nature of the offences covered by this Convention when considering the eventuality of early release or parole of persons convicted of such offences.

5. Each State Party shall, where appropriate, establish under its domestic law a long statute of limitations period in which to commence proceedings for any offence covered by this Convention and a longer period where the alleged offender has evaded the administration of justice.

6. Nothing contained in this Convention shall affect the principle that the description of the offences established in accordance with this Convention and of the applicable legal defences or other legal principles controlling the lawfulness of conduct is reserved to the domestic law of a State Party and that such offences shall be prosecuted and punished in accordance with that law.

Article 12
Confiscation and seizure

1. States Parties shall adopt, to the greatest extent possible within their domestic legal systems, such measures as may be necessary to enable confiscation of:

(*a*) Proceeds of crime derived from offences covered by this Convention or property the value of which corresponds to that of such proceeds;

(*b*) Property, equipment or other instrumentalities used in or destined for use in offences covered by this Convention.

2. States Parties shall adopt such measures as may be necessary to enable the identification, tracing, freezing or seizure of any item referred to in paragraph 1 of this article for the purpose of eventual confiscation.

3. If proceeds of crime have been transformed or converted, in part or in full, into other property, such property shall be liable to the measures referred to in this article instead of the proceeds.

4. If proceeds of crime have been intermingled with property acquired from legitimate sources, such property shall, without prejudice to any powers relating to freezing or seizure, be liable to confiscation up to the assessed value of the intermingled proceeds.

5. Income or other benefits derived from proceeds of crime, from property into which proceeds of crime have been transformed or converted or from property with which proceeds of crime have been intermingled shall also be liable to the measures referred to in this article, in the same manner and to the same extent as proceeds of crime.

6. For the purposes of this article and article 13 of this Convention, each State Party shall empower its courts or other competent authorities to order that bank, financial or commercial records be made available or be seized. States Parties shall not decline to act under the provisions of this paragraph on the ground of bank secrecy.

7. States Parties may consider the possibility of requiring that an offender demonstrate the lawful origin of alleged proceeds of crime or other property liable to confiscation, to the extent that such a requirement is consistent with the principles of their domestic law and with the nature of the judicial and other proceedings.

8. The provisions of this article shall not be construed to prejudice the rights of bona fide third parties.

9. Nothing contained in this article shall affect the principle that the measures to which it refers shall be defined and implemented in accordance with and subject to the provisions of the domestic law of a State Party.

Article 13
International cooperation for purposes of confiscation

1. A State Party that has received a request from another State Party having jurisdiction over an offence covered by this Convention for confiscation of proceeds of crime, property, equipment or other instrumentalities referred to in article 12, paragraph 1, of this Convention situated in its territory shall, to the greatest extent possible within its domestic legal system:

(*a*) Submit the request to its competent authorities for the purpose of obtaining an order of confiscation and, if such an order is granted, give effect to it; or

(*b*) Submit to its competent authorities, with a view to giving effect to it to the extent requested, an order of confiscation issued by a court in the territory of the requesting State Party in accordance with article 12, paragraph 1, of this Convention insofar as it relates to proceeds of crime, property, equipment or other instrumentalities referred to in article 12, paragraph 1, situated in the territory of the requested State Party.

2. Following a request made by another State Party having jurisdiction over an offence covered by this Convention, the requested State Party shall take measures to identify, trace and freeze or seize proceeds of crime, property, equipment or other instrumentalities referred to in article 12, paragraph 1, of this Convention for the purpose of eventual confiscation to be ordered either by the requesting State Party or, pursuant to a request under paragraph 1 of this article, by the requested State Party.

3. The provisions of article 18 of this Convention are applicable, mutatis mutandis, to this article. In addition to the information specified in article 18, paragraph 15, requests made pursuant to this article shall contain:

(*a*) In the case of a request pertaining to paragraph 1 (*a*) of this article, a description of the property to be confiscated and a statement of the facts relied upon by the requesting State Party sufficient to enable the requested State Party to seek the order under its domestic law;

(*b*) In the case of a request pertaining to paragraph 1 (*b*) of this article, a legally admissible copy of an order of confiscation upon which the request is based issued by the requesting State Party, a statement of the facts and information as to the extent to which execution of the order is requested;

(*c*) In the case of a request pertaining to paragraph 2 of this article, a statement of the facts relied upon by the requesting State Party and a description of the actions requested.

4. The decisions or actions provided for in paragraphs 1 and 2 of this article shall be taken by the requested State Party in accordance with and subject to the provisions of its domestic law and its procedural rules or any bilateral or multilateral treaty, agreement or arrangement to which it may be bound in relation to the requesting State Party.

5. Each State Party shall furnish copies of its laws and regulations that give effect to this article and of any subsequent changes to such laws and regulations or a description thereof to the Secretary-General of the United Nations.

6. If a State Party elects to make the taking of the measures referred to in paragraphs 1 and 2 of this article conditional on the existence of a relevant treaty, that State Party shall consider this Convention the necessary and sufficient treaty basis.

7. Cooperation under this article may be refused by a State Party if the offence to which the request relates is not an offence covered by this Convention.

8. The provisions of this article shall not be construed to prejudice the rights of bona fide third parties.

9. States Parties shall consider concluding bilateral or multilateral treaties, agreements or arrangements to enhance the effectiveness of international cooperation undertaken pursuant to this article.

Article 14
Disposal of confiscated proceeds of crime or property

1. Proceeds of crime or property confiscated by a State Party pursuant to articles 12 or 13, paragraph 1, of this Convention shall be disposed of by that State Party in accordance with its domestic law and administrative procedures.

2. When acting on the request made by another State Party in accordance with article 13 of this Convention, States Parties shall, to the extent permitted by domestic law and if so requested, give priority consideration to returning the confiscated proceeds of crime or property to the requesting State Party so that it can give compensation to the victims of the crime or return such proceeds of crime or property to their legitimate owners.

3. When acting on the request made by another State Party in accordance with articles 12 and 13 of this Convention, a State Party may give special consideration to concluding agreements or arrangements on:

(*a*) Contributing the value of such proceeds of crime or property or funds derived from the sale of such proceeds of crime or property or a part thereof to the account designated in accordance with article 30, paragraph 2 (*c*), of this Convention and to intergovernmental bodies specializing in the fight against organized crime;

(*b*) Sharing with other States Parties, on a regular or case-by-case basis, such proceeds of crime or property, or funds derived from the sale of such proceeds of crime or property, in accordance with its domestic law or administrative procedures.

Article 15
Jurisdiction

1. Each State Party shall adopt such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over the offences established in accordance with articles 5, 6, 8 and 23 of this Convention when:

(*a*) The offence is committed in the territory of that State Party; or

(*b*) The offence is committed on board a vessel that is flying the flag of that State Party or an aircraft that is registered under the laws of that State Party at the time that the offence is committed.

2. Subject to article 4 of this Convention, a State Party may also establish its jurisdiction over any such offence when:

(*a*) The offence is committed against a national of that State Party;

(*b*) The offence is committed by a national of that State Party or a stateless person who has his or her habitual residence in its territory; or

(*c*) The offence is:

(i) One of those established in accordance with article 5, paragraph 1, of this Convention and is committed outside its territory with a view to the commission of a serious crime within its territory;

(ii) One of those established in accordance with article 6, paragraph 1 (*b*) (ii), of this Convention and is committed outside its territory with a view to the commission of an offence established in accordance with article 6, paragraph 1 (*a*) (i) or (ii) or (*b*) (i), of this Convention within its territory.

3. For the purposes of article 16, paragraph 10, of this Convention, each State Party shall adopt such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over the offences covered by this Convention when the alleged offender is present in its territory and it does not extradite such person solely on the ground that he or she is one of its nationals.

4. Each State Party may also adopt such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over the offences covered by this Convention when the alleged offender is present in its territory and it does not extradite him or her.

5. If a State Party exercising its jurisdiction under paragraph 1 or 2 of this article has been notified, or has otherwise learned, that one or more other States Parties are conducting an investigation, prosecution or judicial proceeding in respect of the same conduct, the competent authorities of those States Parties shall, as appropriate, consult one another with a view to coordinating their actions.

6. Without prejudice to norms of general international law, this Convention does not exclude the exercise of any criminal jurisdiction established by a State Party in accordance with its domestic law.

Article 16
Extradition

1. This article shall apply to the offences covered by this Convention or in cases where an offence referred to in article 3, paragraph 1 (*a*) or (*b*), involves an organized criminal group and the person who is the subject of the request for extradition is located in the territory of the requested State Party, provided that the offence for which extradition is sought is punishable under the domestic law of both the requesting State Party and the requested State Party.

2. If the request for extradition includes several separate serious crimes, some of which are not covered by this article, the requested State Party may apply this article also in respect of the latter offences.

3. Each of the offences to which this article applies shall be deemed to be included as an extraditable offence in any extradition treaty existing between States Parties. States Parties undertake to include such offences as extraditable offences in every extradition treaty to be concluded between them.

4. If a State Party that makes extradition conditional on the existence of a treaty receives a request for extradition from another State Party with which it has no extradition treaty, it may consider this Convention the legal basis for extradition in respect of any offence to which this article applies.

5. States Parties that make extradition conditional on the existence of a treaty shall:

(*a*) At the time of deposit of their instrument of ratification, acceptance, approval of or accession to this Convention, inform the Secretary-General of the United Nations whether they will take this Convention as the legal basis for cooperation on extradition with other States Parties to this Convention; and

(*b*) If they do not take this Convention as the legal basis for cooperation on extradition, seek, where appropriate, to conclude treaties on extradition with other States Parties to this Convention in order to implement this article.

6. States Parties that do not make extradition conditional on the existence of a treaty shall recognize offences to which this article applies as extraditable offences between themselves.

7. Extradition shall be subject to the conditions provided for by the domestic law of the requested State Party or by applicable extradition treaties, including, inter alia, conditions in relation to the minimum penalty requirement for extradition and the grounds upon which the requested State Party may refuse extradition.

8. States Parties shall, subject to their domestic law, endeavour to expedite extradition procedures and to simplify evidentiary requirements relating thereto in respect of any offence to which this article applies.

9. Subject to the provisions of its domestic law and its extradition treaties, the requested State Party may, upon being satisfied that the circumstances so warrant and are urgent and at the request of the requesting State Party, take a person whose extradition is sought and who is present in its territory into custody or take other appropriate measures to ensure his or her presence at extradition proceedings.

10. A State Party in whose territory an alleged offender is found, if it does not extradite such person in respect of an offence to which this article applies solely on the ground that he or she is one of its nationals, shall, at the request of the State Party seeking extradition, be obliged to submit the case without undue delay to its competent authorities for the purpose of prosecution. Those authorities shall take their decision and conduct their proceedings in the same manner as in the case of any other offence of a grave nature under the domestic law of that State Party. The States Parties concerned shall cooperate with each other, in particular on procedural and evidentiary aspects, to ensure the efficiency of such prosecution.

11. Whenever a State Party is permitted under its domestic law to extradite or otherwise surrender one of its nationals only upon the condition that the person will be returned to that State Party to serve the sentence imposed as a result of the trial or proceedings for which the extradition or surrender of the person was sought and that State Party and the State Party seeking the extradition of the person agree with this option and other terms that they may deem appropriate, such conditional extradition or surrender shall be sufficient to discharge the obligation set forth in paragraph 10 of this article.

12. If extradition, sought for purposes of enforcing a sentence, is refused because the person sought is a national of the requested State Party, the requested Party shall, if its domestic law so permits and in conformity with the requirements of such law, upon application of the requesting Party, consider the enforcement of the sentence that has been imposed under the domestic law of the requesting Party or the remainder thereof.

13. Any person regarding whom proceedings are being carried out in connection with any of the offences to which this article applies shall be guaranteed fair treatment at all stages of the proceedings, including enjoyment of all the rights and guarantees provided by the domestic law of the State Party in the territory of which that person is present.

14. Nothing in this Convention shall be interpreted as imposing an obligation to extradite if the requested State Party has substantial grounds for believing that the request has been made for the purpose of prosecuting or punishing a person on account of that person's sex, race, religion, nationality, ethnic origin or political opinions or that compliance with the request would cause prejudice to that person's position for any one of these reasons.

15. States Parties may not refuse a request for extradition on the sole ground that the offence is also considered to involve fiscal matters.

16. Before refusing extradition, the requested State Party shall, where appropriate, consult with the requesting State Party to provide it with ample opportunity to present its opinions and to provide information relevant to its allegation.

17. States Parties shall seek to conclude bilateral and multilateral agreements or arrangements to carry out or to enhance the effectiveness of extradition.

Article 17
Transfer of sentenced persons

States Parties may consider entering into bilateral or multilateral agreements or arrangements on the transfer to their territory of persons sentenced to imprisonment or other forms of deprivation of liberty for offences covered by this Convention, in order that they may complete their sentences there.

Article 18
Mutual legal assistance

1. States Parties shall afford one another the widest measure of mutual legal assistance in investigations, prosecutions and judicial proceedings in relation to the offences covered by this Convention as provided for in article 3 and shall reciprocally extend to one another similar assistance where the requesting State Party has reasonable grounds to suspect that the offence referred to in article 3, paragraph 1 (*a*) or (*b*), is transnational in nature, including that victims, witnesses, proceeds, instrumentalities or evidence of such offences are located in the requested State Party and that the offence involves an organized criminal group.

2. Mutual legal assistance shall be afforded to the fullest extent possible under relevant laws, treaties, agreements and arrangements of the requested State Party with respect to investigations, prosecutions and judicial proceedings in relation to the offences for which a legal person may be held liable in accordance with article 10 of this Convention in the requesting State Party.

3. Mutual legal assistance to be afforded in accordance with this article may be requested for any of the following purposes:

(*a*) Taking evidence or statements from persons;

(*b*) Effecting service of judicial documents;

(*c*) Executing searches and seizures, and freezing;

(*d*) Examining objects and sites;

(*e*) Providing information, evidentiary items and expert evaluations;

(*f*) Providing originals or certified copies of relevant documents and records, including government, bank, financial, corporate or business records;

(*g*) Identifying or tracing proceeds of crime, property, instrumentalities or other things for evidentiary purposes;

(*h*) Facilitating the voluntary appearance of persons in the requesting State Party;

(*i*) Any other type of assistance that is not contrary to the domestic law of the requested State Party.

4. Without prejudice to domestic law, the competent authorities of a State Party may, without prior request, transmit information relating to criminal matters to a competent authority in another State Party where they believe that such information could assist the authority in undertaking or successfully concluding inquiries and criminal proceedings or could result in a request formulated by the latter State Party pursuant to this Convention.

5. The transmission of information pursuant to paragraph 4 of this article shall be without prejudice to inquiries and criminal proceedings in the State of the competent authorities providing the information. The competent authorities receiving the information shall comply with a request that said information remain confidential, even temporarily, or with restrictions on its use. However, this shall not prevent the receiving State Party from disclosing in its proceedings information that is exculpatory to an accused person. In such a case, the receiving State Party shall notify the transmitting State Party prior to the disclosure and, if so requested, consult with the transmitting State Party. If, in an exceptional case, advance notice is not possible, the receiving State Party shall inform the transmitting State Party of the disclosure without delay.

6. The provisions of this article shall not affect the obligations under any other treaty, bilateral or multilateral, that governs or will govern, in whole or in part, mutual legal assistance.

7. Paragraphs 9 to 29 of this article shall apply to requests made pursuant to this article if the States Parties in question are not bound by a treaty of mutual legal assistance. If those States Parties are bound by such a treaty, the corresponding provisions of that treaty shall apply unless the States Parties agree to apply paragraphs 9 to 29 of this article in lieu thereof. States Parties are strongly encouraged to apply these paragraphs if they facilitate cooperation.

8. States Parties shall not decline to render mutual legal assistance pursuant to this article on the ground of bank secrecy.

9. States Parties may decline to render mutual legal assistance pursuant to this article on the ground of absence of dual criminality. However, the requested State Party may, when it deems appropriate, provide assistance, to the extent it decides at its discretion, irrespective of whether the conduct would constitute an offence under the domestic law of the requested State Party.

10. A person who is being detained or is serving a sentence in the territory of one State Party whose presence in another State Party is requested for purposes of identification, testimony or otherwise providing assistance in obtaining evidence for investigations, prosecutions or judicial proceedings in relation to offences covered by this Convention may be transferred if the following conditions are met:

(*a*) The person freely gives his or her informed consent;

(*b*) The competent authorities of both States Parties agree, subject to such conditions as those States Parties may deem appropriate.

11. For the purposes of paragraph 10 of this article:

(*a*) The State Party to which the person is transferred shall have the authority and obligation to keep the person transferred in custody, unless otherwise requested or authorized by the State Party from which the person was transferred;

(*b*) The State Party to which the person is transferred shall without delay implement its obligation to return the person to the custody of the State Party from which the person was transferred as agreed beforehand, or as otherwise agreed, by the competent authorities of both States Parties;

(*c*) The State Party to which the person is transferred shall not require the State Party from which the person was transferred to initiate extradition proceedings for the return of the person;

(*d*) The person transferred shall receive credit for service of the sentence being served in the State from which he or she was transferred for time spent in the custody of the State Party to which he or she was transferred.

12. Unless the State Party from which a person is to be transferred in accordance with paragraphs 10 and 11 of this article so agrees, that person, whatever his or her nationality, shall not be prosecuted, detained, punished or subjected to any other restriction of his or her personal liberty in the territory of the State to which that person is transferred in respect of acts, omissions or convictions prior to his or her departure from the territory of the State from which he or she was transferred.

13. Each State Party shall designate a central authority that shall have the responsibility and power to receive requests for mutual legal assistance and either to execute them or to transmit them to the competent authorities for execution. Where a State Party has a special region or territory with a separate system of mutual legal assistance, it may designate a distinct central authority that shall have the same function for that region or territory. Central authorities shall ensure the speedy and proper execution or transmission of the requests received. Where the central authority transmits the request to a competent authority for execution, it shall encourage the speedy and proper execution of the request by the competent authority. The Secretary-General of the United Nations shall be notified of the central authority designated for this purpose at the time each State Party deposits its instrument of ratification, acceptance or approval of or accession to this Convention. Requests for mutual legal assistance and any communication related thereto shall be transmitted to the central authorities designated by the States Parties. This requirement shall be without prejudice to the right of a State Party to require that such requests and communications be addressed to it through diplomatic channels and, in urgent circumstances, where the States Parties agree, through the International Criminal Police Organization, if possible.

14. Requests shall be made in writing or, where possible, by any means capable of producing a written record, in a language acceptable to the requested State Party, under conditions allowing that State Party to establish authenticity. The Secretary-General of the United Nations shall be notified of the language or languages acceptable to each State Party at the time it deposits its instrument of ratification, acceptance or approval of or accession to this Convention. In urgent

circumstances and where agreed by the States Parties, requests may be made orally, but shall be confirmed in writing forthwith.

15. A request for mutual legal assistance shall contain:

(*a*) The identity of the authority making the request;

(*b*) The subject matter and nature of the investigation, prosecution or judicial proceeding to which the request relates and the name and functions of the authority conducting the investigation, prosecution or judicial proceeding;

(*c*) A summary of the relevant facts, except in relation to requests for the purpose of service of judicial documents;

(*d*) A description of the assistance sought and details of any particular procedure that the requesting State Party wishes to be followed;

(*e*) Where possible, the identity, location and nationality of any person concerned; and

(*f*) The purpose for which the evidence, information or action is sought.

16. The requested State Party may request additional information when it appears necessary for the execution of the request in accordance with its domestic law or when it can facilitate such execution.

17. A request shall be executed in accordance with the domestic law of the requested State Party and, to the extent not contrary to the domestic law of the requested State Party and where possible, in accordance with the procedures specified in the request.

18. Wherever possible and consistent with fundamental principles of domestic law, when an individual is in the territory of a State Party and has to be heard as a witness or expert by the judicial authorities of another State Party, the first State Party may, at the request of the other, permit the hearing to take place by video conference if it is not possible or desirable for the individual in question to appear in person in the territory of the requesting State Party. States Parties may agree that the hearing shall be conducted by a judicial authority of the requesting State Party and attended by a judicial authority of the requested State Party.

19. The requesting State Party shall not transmit or use information or evidence furnished by the requested State Party for investigations, prosecutions or judicial proceedings other than those stated in the request without the prior consent of the requested State Party. Nothing in this paragraph shall prevent the requesting State Party from disclosing in its proceedings information or evidence that is exculpatory to an accused person. In the latter case, the requesting State Party shall notify the requested State Party prior to the disclosure and, if so requested, consult with the requested State Party. If, in an exceptional case, advance notice is not possible, the requesting State Party shall inform the requested State Party of the disclosure without delay.

20. The requesting State Party may require that the requested State Party keep confidential the fact and substance of the request, except to the extent necessary to execute the request. If the requested State Party cannot comply with the requirement of confidentiality, it shall promptly inform the requesting State Party.

21. Mutual legal assistance may be refused:

(*a*) If the request is not made in conformity with the provisions of this article;

(*b*) If the requested State Party considers that execution of the request is likely to prejudice its sovereignty, security, *ordre public* or other essential interests;

(*c*) If the authorities of the requested State Party would be prohibited by its domestic law from carrying out the action requested with regard to any similar offence, had it been subject to investigation, prosecution or judicial proceedings under their own jurisdiction;

(*d*) If it would be contrary to the legal system of the requested State Party relating to mutual legal assistance for the request to be granted.

22. States Parties may not refuse a request for mutual legal assistance on the sole ground that the offence is also considered to involve fiscal matters.

23. Reasons shall be given for any refusal of mutual legal assistance.

24. The requested State Party shall execute the request for mutual legal assistance as soon as possible and shall take as full account as possible of any deadlines suggested by the requesting State Party and for which reasons are given, preferably in the request. The requested State Party shall respond to reasonable requests by the requesting State Party on progress of its handling of the request. The requesting State Party shall promptly inform the requested State Party when the assistance sought is no longer required.

25. Mutual legal assistance may be postponed by the requested State Party on the ground that it interferes with an ongoing investigation, prosecution or judicial proceeding.

26. Before refusing a request pursuant to paragraph 21 of this article or postponing its execution pursuant to paragraph 25 of this article, the requested State Party shall consult with the requesting State Party to consider whether assistance may be granted subject to such terms and conditions as it deems necessary. If the requesting State Party accepts assistance subject to those conditions, it shall comply with the conditions.

27. Without prejudice to the application of paragraph 12 of this article, a witness, expert or other person who, at the request of the requesting State Party, consents to give evidence in a proceeding or to assist in an investigation, prosecution or judicial proceeding in the territory of the requesting State Party shall not be prosecuted, detained, punished or subjected to any other restriction of his or her personal liberty in that territory in respect of acts, omissions or convictions prior to his or her departure from the territory of the requested State Party. Such safe conduct shall cease when the witness, expert or other person having had, for a period of fifteen consecutive days or for any period agreed upon by the States Parties from the date on which he or she has been officially informed that his or her presence is no longer required by the judicial authorities, an opportunity of leaving, has nevertheless remained voluntarily in the territory of the requesting State Party or, having left it, has returned of his or her own free will.

28. The ordinary costs of executing a request shall be borne by the requested State Party, unless otherwise agreed by the States Parties concerned. If expenses of a substantial or extraordinary nature are or will be required to fulfil the request, the

States Parties shall consult to determine the terms and conditions under which the request will be executed, as well as the manner in which the costs shall be borne.

29. The requested State Party:

(*a*) Shall provide to the requesting State Party copies of government records, documents or information in its possession that under its domestic law are available to the general public;

(*b*) May, at its discretion, provide to the requesting State Party in whole, in part or subject to such conditions as it deems appropriate, copies of any government records, documents or information in its possession that under its domestic law are not available to the general public.

30. States Parties shall consider, as may be necessary, the possibility of concluding bilateral or multilateral agreements or arrangements that would serve the purposes of, give practical effect to or enhance the provisions of this article.

Article 19
Joint investigations

States Parties shall consider concluding bilateral or multilateral agreements or arrangements whereby, in relation to matters that are the subject of investigations, prosecutions or judicial proceedings in one or more States, the competent authorities concerned may establish joint investigative bodies. In the absence of such agreements or arrangements, joint investigations may be undertaken by agreement on a case-by-case basis. The States Parties involved shall ensure that the sovereignty of the State Party in whose territory such investigation is to take place is fully respected.

Article 20
Special investigative techniques

1. If permitted by the basic principles of its domestic legal system, each State Party shall, within its possibilities and under the conditions prescribed by its domestic law, take the necessary measures to allow for the appropriate use of controlled delivery and, where it deems appropriate, for the use of other special investigative techniques, such as electronic or other forms of surveillance and undercover operations, by its competent authorities in its territory for the purpose of effectively combating organized crime.

2. For the purpose of investigating the offences covered by this Convention, States Parties are encouraged to conclude, when necessary, appropriate bilateral or multilateral agreements or arrangements for using such special investigative techniques in the context of cooperation at the international level. Such agreements or arrangements shall be concluded and implemented in full compliance with the principle of sovereign equality of States and shall be carried out strictly in accordance with the terms of those agreements or arrangements.

3. In the absence of an agreement or arrangement as set forth in paragraph 2 of this article, decisions to use such special investigative techniques at the international level shall be made on a case-by-case basis and may, when necessary, take into consideration financial arrangements and understandings with respect to the exercise of jurisdiction by the States Parties concerned.

4. Decisions to use controlled delivery at the international level may, with the consent of the States Parties concerned, include methods such as intercepting and allowing the goods to continue intact or be removed or replaced in whole or in part.

Article 21
Transfer of criminal proceedings

States Parties shall consider the possibility of transferring to one another proceedings for the prosecution of an offence covered by this Convention in cases where such transfer is considered to be in the interests of the proper administration of justice, in particular in cases where several jurisdictions are involved, with a view to concentrating the prosecution.

Article 22
Establishment of criminal record

Each State Party may adopt such legislative or other measures as may be necessary to take into consideration, under such terms as and for the purpose that it deems appropriate, any previous conviction in another State of an alleged offender for the purpose of using such information in criminal proceedings relating to an offence covered by this Convention.

Article 23
Criminalization of obstruction of justice

Each State Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences, when committed intentionally:

(*a*) The use of physical force, threats or intimidation or the promise, offering or giving of an undue advantage to induce false testimony or to interfere in the giving of testimony or the production of evidence in a proceeding in relation to the commission of offences covered by this Convention;

(*b*) The use of physical force, threats or intimidation to interfere with the exercise of official duties by a justice or law enforcement official in relation to the commission of offences covered by this Convention. Nothing in this subparagraph shall prejudice the right of States Parties to have legislation that protects other categories of public officials.

Article 24
Protection of witnesses

1. Each State Party shall take appropriate measures within its means to provide effective protection from potential retaliation or intimidation for witnesses in criminal proceedings who give testimony concerning offences covered by this Convention and, as appropriate, for their relatives and other persons close to them.

2. The measures envisaged in paragraph 1 of this article may include, inter alia, without prejudice to the rights of the defendant, including the right to due process:

(*a*) Establishing procedures for the physical protection of such persons, such as, to the extent necessary and feasible, relocating them and permitting, where appropriate, non-disclosure or limitations on the disclosure of information concerning the identity and whereabouts of such persons;

(*b*) Providing evidentiary rules to permit witness testimony to be given in a manner that ensures the safety of the witness, such as permitting testimony to be given through the use of communications technology such as video links or other adequate means.

3. States Parties shall consider entering into agreements or arrangements with other States for the relocation of persons referred to in paragraph 1 of this article.

4. The provisions of this article shall also apply to victims insofar as they are witnesses.

Article 25
Assistance to and protection of victims

1. Each State Party shall take appropriate measures within its means to provide assistance and protection to victims of offences covered by this Convention, in particular in cases of threat of retaliation or intimidation.

2. Each State Party shall establish appropriate procedures to provide access to compensation and restitution for victims of offences covered by this Convention.

3. Each State Party shall, subject to its domestic law, enable views and concerns of victims to be presented and considered at appropriate stages of criminal proceedings against offenders in a manner not prejudicial to the rights of the defence.

Article 26
Measures to enhance cooperation with law enforcement authorities

1. Each State Party shall take appropriate measures to encourage persons who participate or who have participated in organized criminal groups:

(*a*) To supply information useful to competent authorities for investigative and evidentiary purposes on such matters as:

(i) The identity, nature, composition, structure, location or activities of organized criminal groups;

(ii) Links, including international links, with other organized criminal groups;

(iii) Offences that organized criminal groups have committed or may commit;

(*b*) To provide factual, concrete help to competent authorities that may contribute to depriving organized criminal groups of their resources or of the proceeds of crime.

2. Each State Party shall consider providing for the possibility, in appropriate cases, of mitigating punishment of an accused person who provides substantial cooperation in the investigation or prosecution of an offence covered by this Convention.

3. Each State Party shall consider providing for the possibility, in accordance with fundamental principles of its domestic law, of granting immunity from prosecution to a person who provides substantial cooperation in the investigation or prosecution of an offence covered by this Convention.

4. Protection of such persons shall be as provided for in article 24 of this Convention.

5. Where a person referred to in paragraph 1 of this article located in one State Party can provide substantial cooperation to the competent authorities of another State Party, the States Parties concerned may consider entering into agreements or arrangements, in accordance with their domestic law, concerning the potential provision by the other State Party of the treatment set forth in paragraphs 2 and 3 of this article.

Article 27
Law enforcement cooperation

1. States Parties shall cooperate closely with one another, consistent with their respective domestic legal and administrative systems, to enhance the effectiveness of law enforcement action to combat the offences covered by this Convention. Each State Party shall, in particular, adopt effective measures:

(*a*) To enhance and, where necessary, to establish channels of communication between their competent authorities, agencies and services in order to facilitate the secure and rapid exchange of information concerning all aspects of the offences covered by this Convention, including, if the States Parties concerned deem it appropriate, links with other criminal activities;

(*b*) To cooperate with other States Parties in conducting inquiries with respect to offences covered by this Convention concerning:

(i) The identity, whereabouts and activities of persons suspected of involvement in such offences or the location of other persons concerned;

(ii) The movement of proceeds of crime or property derived from the commission of such offences;

(iii) The movement of property, equipment or other instrumentalities used or intended for use in the commission of such offences;

(*c*) To provide, when appropriate, necessary items or quantities of substances for analytical or investigative purposes;

(*d*) To facilitate effective coordination between their competent authorities, agencies and services and to promote the exchange of personnel and other experts, including, subject to bilateral agreements or arrangements between the States Parties concerned, the posting of liaison officers;

(*e*) To exchange information with other States Parties on specific means and methods used by organized criminal groups, including, where applicable, routes and conveyances and the use of false identities, altered or false documents or other means of concealing their activities;

(*f*) To exchange information and coordinate administrative and other measures taken as appropriate for the purpose of early identification of the offences covered by this Convention.

2. With a view to giving effect to this Convention, States Parties shall consider entering into bilateral or multilateral agreements or arrangements on direct cooperation between their law enforcement agencies and, where such agreements or arrangements already exist, amending them. In the absence of such agreements or

arrangements between the States Parties concerned, the Parties may consider this Convention as the basis for mutual law enforcement cooperation in respect of the offences covered by this Convention. Whenever appropriate, States Parties shall make full use of agreements or arrangements, including international or regional organizations, to enhance the cooperation between their law enforcement agencies.

3. States Parties shall endeavour to cooperate within their means to respond to transnational organized crime committed through the use of modern technology.

Article 28
Collection, exchange and analysis of information on the nature of organized crime

1. Each State Party shall consider analysing, in consultation with the scientific and academic communities, trends in organized crime in its territory, the circumstances in which organized crime operates, as well as the professional groups and technologies involved.

2. States Parties shall consider developing and sharing analytical expertise concerning organized criminal activities with each other and through international and regional organizations. For that purpose, common definitions, standards and methodologies should be developed and applied as appropriate.

3. Each State Party shall consider monitoring its policies and actual measures to combat organized crime and making assessments of their effectiveness and efficiency.

Article 29
Training and technical assistance

1. Each State Party shall, to the extent necessary, initiate, develop or improve specific training programmes for its law enforcement personnel, including prosecutors, investigating magistrates and customs personnel, and other personnel charged with the prevention, detection and control of the offences covered by this Convention. Such programmes may include secondments and exchanges of staff. Such programmes shall deal, in particular and to the extent permitted by domestic law, with the following:

(*a*) Methods used in the prevention, detection and control of the offences covered by this Convention;

(*b*) Routes and techniques used by persons suspected of involvement in offences covered by this Convention, including in transit States, and appropriate countermeasures;

(*c*) Monitoring of the movement of contraband;

(*d*) Detection and monitoring of the movements of proceeds of crime, property, equipment or other instrumentalities and methods used for the transfer, concealment or disguise of such proceeds, property, equipment or other instrumentalities, as well as methods used in combating money-laundering and other financial crimes;

(*e*) Collection of evidence;

(*f*) Control techniques in free trade zones and free ports;

(*g*) Modern law enforcement equipment and techniques, including electronic surveillance, controlled deliveries and undercover operations;

(*h*) Methods used in combating transnational organized crime committed through the use of computers, telecommunications networks or other forms of modern technology; and

(*i*) Methods used in the protection of victims and witnesses.

2. States Parties shall assist one another in planning and implementing research and training programmes designed to share expertise in the areas referred to in paragraph 1 of this article and to that end shall also, when appropriate, use regional and international conferences and seminars to promote cooperation and to stimulate discussion on problems of mutual concern, including the special problems and needs of transit States.

3. States Parties shall promote training and technical assistance that will facilitate extradition and mutual legal assistance. Such training and technical assistance may include language training, secondments and exchanges between personnel in central authorities or agencies with relevant responsibilities.

4. In the case of existing bilateral and multilateral agreements or arrangements, States Parties shall strengthen, to the extent necessary, efforts to maximize operational and training activities within international and regional organizations and within other relevant bilateral and multilateral agreements or arrangements.

Article 30
Other measures: implementation of the Convention through economic development and technical assistance

1. States Parties shall take measures conducive to the optimal implementation of this Convention to the extent possible, through international cooperation, taking into account the negative effects of organized crime on society in general, in particular on sustainable development.

2. States Parties shall make concrete efforts to the extent possible and in coordination with each other, as well as with international and regional organizations:

(*a*) To enhance their cooperation at various levels with developing countries, with a view to strengthening the capacity of the latter to prevent and combat transnational organized crime;

(*b*) To enhance financial and material assistance to support the efforts of developing countries to fight transnational organized crime effectively and to help them implement this Convention successfully;

(*c*) To provide technical assistance to developing countries and countries with economies in transition to assist them in meeting their needs for the implementation of this Convention. To that end, States Parties shall endeavour to make adequate and regular voluntary contributions to an account specifically designated for that purpose in a United Nations funding mechanism. States Parties may also give special consideration, in accordance with their domestic law and the provisions of this Convention, to contributing to the aforementioned account a

percentage of the money or of the corresponding value of proceeds of crime or property confiscated in accordance with the provisions of this Convention;

(*d*) To encourage and persuade other States and financial institutions as appropriate to join them in efforts in accordance with this article, in particular by providing more training programmes and modern equipment to developing countries in order to assist them in achieving the objectives of this Convention.

3. To the extent possible, these measures shall be without prejudice to existing foreign assistance commitments or to other financial cooperation arrangements at the bilateral, regional or international level.

4. States Parties may conclude bilateral or multilateral agreements or arrangements on material and logistical assistance, taking into consideration the financial arrangements necessary for the means of international cooperation provided for by this Convention to be effective and for the prevention, detection and control of transnational organized crime.

Article 31
Prevention

1. States Parties shall endeavour to develop and evaluate national projects and to establish and promote best practices and policies aimed at the prevention of transnational organized crime.

2. States Parties shall endeavour, in accordance with fundamental principles of their domestic law, to reduce existing or future opportunities for organized criminal groups to participate in lawful markets with proceeds of crime, through appropriate legislative, administrative or other measures. These measures should focus on:

(*a*) The strengthening of cooperation between law enforcement agencies or prosecutors and relevant private entities, including industry;

(*b*) The promotion of the development of standards and procedures designed to safeguard the integrity of public and relevant private entities, as well as codes of conduct for relevant professions, in particular lawyers, notaries public, tax consultants and accountants;

(*c*) The prevention of the misuse by organized criminal groups of tender procedures conducted by public authorities and of subsidies and licences granted by public authorities for commercial activity;

(*d*) The prevention of the misuse of legal persons by organized criminal groups; such measures could include:

(i) The establishment of public records on legal and natural persons involved in the establishment, management and funding of legal persons;

(ii) The introduction of the possibility of disqualifying by court order or any appropriate means for a reasonable period of time persons convicted of offences covered by this Convention from acting as directors of legal persons incorporated within their jurisdiction;

(iii) The establishment of national records of persons disqualified from acting as directors of legal persons; and

(iv) The exchange of information contained in the records referred to in subparagraphs (*d*) (i) and (iii) of this paragraph with the competent authorities of other States Parties.

3. States Parties shall endeavour to promote the reintegration into society of persons convicted of offences covered by this Convention.

4. States Parties shall endeavour to evaluate periodically existing relevant legal instruments and administrative practices with a view to detecting their vulnerability to misuse by organized criminal groups.

5. States Parties shall endeavour to promote public awareness regarding the existence, causes and gravity of and the threat posed by transnational organized crime. Information may be disseminated where appropriate through the mass media and shall include measures to promote public participation in preventing and combating such crime.

6. Each State Party shall inform the Secretary-General of the United Nations of the name and address of the authority or authorities that can assist other States Parties in developing measures to prevent transnational organized crime.

7. States Parties shall, as appropriate, collaborate with each other and relevant international and regional organizations in promoting and developing the measures referred to in this article. This includes participation in international projects aimed at the prevention of transnational organized crime, for example by alleviating the circumstances that render socially marginalized groups vulnerable to the action of transnational organized crime.

Article 32
Conference of the Parties to the Convention

1. A Conference of the Parties to the Convention is hereby established to improve the capacity of States Parties to combat transnational organized crime and to promote and review the implementation of this Convention.

2. The Secretary-General of the United Nations shall convene the Conference of the Parties not later than one year following the entry into force of this Convention. The Conference of the Parties shall adopt rules of procedure and rules governing the activities set forth in paragraphs 3 and 4 of this article (including rules concerning payment of expenses incurred in carrying out those activities).

3. The Conference of the Parties shall agree upon mechanisms for achieving the objectives mentioned in paragraph 1 of this article, including:

(*a*) Facilitating activities by States Parties under articles 29, 30 and 31 of this Convention, including by encouraging the mobilization of voluntary contributions;

(*b*) Facilitating the exchange of information among States Parties on patterns and trends in transnational organized crime and on successful practices for combating it;

(*c*) Cooperating with relevant international and regional organizations and non-governmental organizations;

(*d*) Reviewing periodically the implementation of this Convention;

(*e*) Making recommendations to improve this Convention and its implementation.

4. For the purpose of paragraphs 3 (*d*) and (*e*) of this article, the Conference of the Parties shall acquire the necessary knowledge of the measures taken by States Parties in implementing this Convention and the difficulties encountered by them in doing so through information provided by them and through such supplemental review mechanisms as may be established by the Conference of the Parties.

5. Each State Party shall provide the Conference of the Parties with information on its programmes, plans and practices, as well as legislative and administrative measures to implement this Convention, as required by the Conference of the Parties.

Article 33
Secretariat

1. The Secretary-General of the United Nations shall provide the necessary secretariat services to the Conference of the Parties to the Convention.

2. The secretariat shall:

(*a*) Assist the Conference of the Parties in carrying out the activities set forth in article 32 of this Convention and make arrangements and provide the necessary services for the sessions of the Conference of the Parties;

(*b*) Upon request, assist States Parties in providing information to the Conference of the Parties as envisaged in article 32, paragraph 5, of this Convention; and

(*c*) Ensure the necessary coordination with the secretariats of relevant international and regional organizations.

Article 34
Implementation of the Convention

1. Each State Party shall take the necessary measures, including legislative and administrative measures, in accordance with fundamental principles of its domestic law, to ensure the implementation of its obligations under this Convention.

2. The offences established in accordance with articles 5, 6, 8 and 23 of this Convention shall be established in the domestic law of each State Party independently of the transnational nature or the involvement of an organized criminal group as described in article 3, paragraph 1, of this Convention, except to the extent that article 5 of this Convention would require the involvement of an organized criminal group.

3. Each State Party may adopt more strict or severe measures than those provided for by this Convention for preventing and combating transnational organized crime.

Article 35
Settlement of disputes

l. States Parties shall endeavour to settle disputes concerning the interpretation or application of this Convention through negotiation.

2. Any dispute between two or more States Parties concerning the interpretation or application of this Convention that cannot be settled through negotiation within a reasonable time shall, at the request of one of those States Parties, be submitted to arbitration. If, six months after the date of the request for arbitration, those States Parties are unable to agree on the organization of the arbitration, any one of those States Parties may refer the dispute to the International Court of Justice by request in accordance with the Statute of the Court.

3. Each State Party may, at the time of signature, ratification, acceptance or approval of or accession to this Convention, declare that it does not consider itself bound by paragraph 2 of this article. The other States Parties shall not be bound by paragraph 2 of this article with respect to any State Party that has made such a reservation.

4. Any State Party that has made a reservation in accordance with paragraph 3 of this article may at any time withdraw that reservation by notification to the Secretary-General of the United Nations.

Article 36
Signature, ratification, acceptance, approval and accession

1. This Convention shall be open to all States for signature from 12 to 15 December 2000 in Palermo, Italy, and thereafter at United Nations Headquarters in New York until 12 December 2002.

2. This Convention shall also be open for signature by regional economic integration organizations provided that at least one member State of such organization has signed this Convention in accordance with paragraph 1 of this article.

3. This Convention is subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations. A regional economic integration organization may deposit its instrument of ratification, acceptance or approval if at least one of its member States has done likewise. In that instrument of ratification, acceptance or approval, such organization shall declare the extent of its competence with respect to the matters governed by this Convention. Such organization shall also inform the depositary of any relevant modification in the extent of its competence.

4. This Convention is open for accession by any State or any regional economic integration organization of which at least one member State is a Party to this Convention. Instruments of accession shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations. At the time of its accession, a regional economic integration organization shall declare the extent of its competence with respect to matters governed by this Convention. Such organization shall also inform the depositary of any relevant modification in the extent of its competence.

Article 37
Relation with protocols

1. This Convention may be supplemented by one or more protocols.

2. In order to become a Party to a protocol, a State or a regional economic integration organization must also be a Party to this Convention.

3. A State Party to this Convention is not bound by a protocol unless it becomes a Party to the protocol in accordance with the provisions thereof.

4. Any protocol to this Convention shall be interpreted together with this Convention, taking into account the purpose of that protocol.

Article 38
Entry into force

1. This Convention shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit of the fortieth instrument of ratification, acceptance, approval or accession. For the purpose of this paragraph, any instrument deposited by a regional economic integration organization shall not be counted as additional to those deposited by member States of such organization.

2. For each State or regional economic integration organization ratifying, accepting, approving or acceding to this Convention after the deposit of the fortieth instrument of such action, this Convention shall enter into force on the thirtieth day after the date of deposit by such State or organization of the relevant instrument.

Article 39
Amendment

1. After the expiry of five years from the entry into force of this Convention, a State Party may propose an amendment and file it with the Secretary-General of the United Nations, who shall thereupon communicate the proposed amendment to the States Parties and to the Conference of the Parties to the Convention for the purpose of considering and deciding on the proposal. The Conference of the Parties shall make every effort to achieve consensus on each amendment. If all efforts at consensus have been exhausted and no agreement has been reached, the amendment shall, as a last resort, require for its adoption a two-thirds majority vote of the States Parties present and voting at the meeting of the Conference of the Parties.

2. Regional economic integration organizations, in matters within their competence, shall exercise their right to vote under this article with a number of votes equal to the number of their member States that are Parties to this Convention. Such organizations shall not exercise their right to vote if their member States exercise theirs and vice versa.

3. An amendment adopted in accordance with paragraph 1 of this article is subject to ratification, acceptance or approval by States Parties.

4. An amendment adopted in accordance with paragraph 1 of this article shall enter into force in respect of a State Party ninety days after the date of the deposit with the Secretary-General of the United Nations of an instrument of ratification, acceptance or approval of such amendment.

5. When an amendment enters into force, it shall be binding on those States Parties which have expressed their consent to be bound by it. Other States Parties shall still be bound by the provisions of this Convention and any earlier amendments that they have ratified, accepted or approved.

Article 40
Denunciation

1. A State Party may denounce this Convention by written notification to the Secretary-General of the United Nations. Such denunciation shall become effective one year after the date of receipt of the notification by the Secretary-General.

2. A regional economic integration organization shall cease to be a Party to this Convention when all of its member States have denounced it.

3. Denunciation of this Convention in accordance with paragraph 1 of this article shall entail the denunciation of any protocols thereto.

Article 41
Depositary and languages

1. The Secretary-General of the United Nations is designated depositary of this Convention.

2. The original of this Convention, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned plenipotentiaries, being duly authorized thereto by their respective Governments, have signed this Convention.

Annex II

Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children, supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime

Preamble

The States Parties to this Protocol,

Declaring that effective action to prevent and combat trafficking in persons, especially women and children, requires a comprehensive international approach in the countries of origin, transit and destination that includes measures to prevent such trafficking, to punish the traffickers and to protect the victims of such trafficking, including by protecting their internationally recognized human rights,

Taking into account the fact that, despite the existence of a variety of international instruments containing rules and practical measures to combat the exploitation of persons, especially women and children, there is no universal instrument that addresses all aspects of trafficking in persons,

Concerned that, in the absence of such an instrument, persons who are vulnerable to trafficking will not be sufficiently protected,

Recalling General Assembly resolution 53/111 of 9 December 1998, in which the Assembly decided to establish an open-ended intergovernmental ad hoc committee for the purpose of elaborating a comprehensive international convention against transnational organized crime and of discussing the elaboration of, inter alia, an international instrument addressing trafficking in women and children,

Convinced that supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime with an international instrument for the prevention, suppression and punishment of trafficking in persons, especially women and children, will be useful in preventing and combating that crime,

Have agreed as follows:

I. General provisions

Article 1
Relation with the United Nations Convention against Transnational Organized Crime

1. This Protocol supplements the United Nations Convention against Transnational Organized Crime. It shall be interpreted together with the Convention.

2. The provisions of the Convention shall apply, mutatis mutandis, to this Protocol unless otherwise provided herein.

3. The offences established in accordance with article 5 of this Protocol shall be regarded as offences established in accordance with the Convention.

Article 2
Statement of purpose

The purposes of this Protocol are:

(*a*) To prevent and combat trafficking in persons, paying particular attention to women and children;

(*b*) To protect and assist the victims of such trafficking, with full respect for their human rights; and

(*c*) To promote cooperation among States Parties in order to meet those objectives.

Article 3
Use of terms

For the purposes of this Protocol:

(*a*) “Trafficking in persons” shall mean the recruitment, transportation, transfer, harbouring or receipt of persons, by means of the threat or use of force or other forms of coercion, of abduction, of fraud, of deception, of the abuse of power or of a position of vulnerability or of the giving or receiving of payments or benefits to achieve the consent of a person having control over another person, for the purpose of exploitation. Exploitation shall include, at a minimum, the exploitation of the prostitution of others or other forms of sexual exploitation, forced labour or services, slavery or practices similar to slavery, servitude or the removal of organs;

(*b*) The consent of a victim of trafficking in persons to the intended exploitation set forth in subparagraph (*a*) of this article shall be irrelevant where any of the means set forth in subparagraph (*a*) have been used;

(*c*) The recruitment, transportation, transfer, harbouring or receipt of a child for the purpose of exploitation shall be considered “trafficking in persons” even if this does not involve any of the means set forth in subparagraph (*a*) of this article;

(*d*) "Child" shall mean any person under eighteen years of age.

Article 4
Scope of application

This Protocol shall apply, except as otherwise stated herein, to the prevention, investigation and prosecution of the offences established in accordance with article 5 of this Protocol, where those offences are transnational in nature and involve an organized criminal group, as well as to the protection of victims of such offences.

Article 5
Criminalization

1. Each State Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences the conduct set forth in article 3 of this Protocol, when committed intentionally.

2. Each State Party shall also adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences:

(*a*) Subject to the basic concepts of its legal system, attempting to commit an offence established in accordance with paragraph 1 of this article;

(*b*) Participating as an accomplice in an offence established in accordance with paragraph 1 of this article; and

(*c*) Organizing or directing other persons to commit an offence established in accordance with paragraph 1 of this article.

II. Protection of victims of trafficking in persons

Article 6
Assistance to and protection of victims of trafficking in persons

1. In appropriate cases and to the extent possible under its domestic law, each State Party shall protect the privacy and identity of victims of trafficking in persons, including, inter alia, by making legal proceedings relating to such trafficking confidential.

2. Each State Party shall ensure that its domestic legal or administrative system contains measures that provide to victims of trafficking in persons, in appropriate cases:

(*a*) Information on relevant court and administrative proceedings;

(*b*) Assistance to enable their views and concerns to be presented and considered at appropriate stages of criminal proceedings against offenders, in a manner not prejudicial to the rights of the defence.

3. Each State Party shall consider implementing measures to provide for the physical, psychological and social recovery of victims of trafficking in persons, including, in appropriate cases, in cooperation with non-governmental organizations, other relevant organizations and other elements of civil society, and, in particular, the provision of:

(*a*) Appropriate housing;

(*b*) Counselling and information, in particular as regards their legal rights, in a language that the victims of trafficking in persons can understand;

(*c*) Medical, psychological and material assistance; and

(*d*) Employment, educational and training opportunities.

4. Each State Party shall take into account, in applying the provisions of this article, the age, gender and special needs of victims of trafficking in persons, in particular the special needs of children, including appropriate housing, education and care.

5. Each State Party shall endeavour to provide for the physical safety of victims of trafficking in persons while they are within its territory.

6. Each State Party shall ensure that its domestic legal system contains measures that offer victims of trafficking in persons the possibility of obtaining compensation for damage suffered.

Article 7
Status of victims of trafficking in persons in receiving States

1. In addition to taking measures pursuant to article 6 of this Protocol, each State Party shall consider adopting legislative or other appropriate measures that permit victims of trafficking in persons to remain in its territory, temporarily or permanently, in appropriate cases.

2. In implementing the provision contained in paragraph 1 of this article, each State Party shall give appropriate consideration to humanitarian and compassionate factors.

Article 8
Repatriation of victims of trafficking in persons

1. The State Party of which a victim of trafficking in persons is a national or in which the person had the right of permanent residence at the time of entry into the territory of the receiving State Party shall facilitate and accept, with due regard for the safety of that person, the return of that person without undue or unreasonable delay.

2. When a State Party returns a victim of trafficking in persons to a State Party of which that person is a national or in which he or she had, at the time of entry into the territory of the receiving State Party, the right of permanent residence, such return shall be with due regard for the safety of that person and for the status of any legal proceedings related to the fact that the person is a victim of trafficking and shall preferably be voluntary.

3. At the request of a receiving State Party, a requested State Party shall, without undue or unreasonable delay, verify whether a person who is a victim of trafficking in persons is its national or had the right of permanent residence in its territory at the time of entry into the territory of the receiving State Party.

4. In order to facilitate the return of a victim of trafficking in persons who is without proper documentation, the State Party of which that person is a national or in which he or she had the right of permanent residence at the time of entry into

the territory of the receiving State Party shall agree to issue, at the request of the receiving State Party, such travel documents or other authorization as may be necessary to enable the person to travel to and re-enter its territory.

5. This article shall be without prejudice to any right afforded to victims of trafficking in persons by any domestic law of the receiving State Party.

6. This article shall be without prejudice to any applicable bilateral or multilateral agreement or arrangement that governs, in whole or in part, the return of victims of trafficking in persons.

III. Prevention, cooperation and other measures

Article 9
Prevention of trafficking in persons

1. States Parties shall establish comprehensive policies, programmes and other measures:

(*a*) To prevent and combat trafficking in persons; and

(*b*) To protect victims of trafficking in persons, especially women and children, from revictimization.

2. States Parties shall endeavour to undertake measures such as research, information and mass media campaigns and social and economic initiatives to prevent and combat trafficking in persons.

3. Policies, programmes and other measures established in accordance with this article shall, as appropriate, include cooperation with non-governmental organizations, other relevant organizations and other elements of civil society.

4. States Parties shall take or strengthen measures, including through bilateral or multilateral cooperation, to alleviate the factors that make persons, especially women and children, vulnerable to trafficking, such as poverty, underdevelopment and lack of equal opportunity.

5. States Parties shall adopt or strengthen legislative or other measures, such as educational, social or cultural measures, including through bilateral and multilateral cooperation, to discourage the demand that fosters all forms of exploitation of persons, especially women and children, that leads to trafficking.

Article 10
Information exchange and training

1. Law enforcement, immigration or other relevant authorities of States Parties shall, as appropriate, cooperate with one another by exchanging information, in accordance with their domestic law, to enable them to determine:

(*a*) Whether individuals crossing or attempting to cross an international border with travel documents belonging to other persons or without travel documents are perpetrators or victims of trafficking in persons;

(*b*) The types of travel document that individuals have used or attempted to use to cross an international border for the purpose of trafficking in persons; and

(*c*) The means and methods used by organized criminal groups for the purpose of trafficking in persons, including the recruitment and transportation of victims, routes and links between and among individuals and groups engaged in such trafficking, and possible measures for detecting them.

2. States Parties shall provide or strengthen training for law enforcement, immigration and other relevant officials in the prevention of trafficking in persons. The training should focus on methods used in preventing such trafficking, prosecuting the traffickers and protecting the rights of the victims, including protecting the victims from the traffickers. The training should also take into account the need to consider human rights and child- and gender-sensitive issues and it should encourage cooperation with non-governmental organizations, other relevant organizations and other elements of civil society.

3. A State Party that receives information shall comply with any request by the State Party that transmitted the information that places restrictions on its use.

Article 11
Border measures

1. Without prejudice to international commitments in relation to the free movement of people, States Parties shall strengthen, to the extent possible, such border controls as may be necessary to prevent and detect trafficking in persons.

2. Each State Party shall adopt legislative or other appropriate measures to prevent, to the extent possible, means of transport operated by commercial carriers from being used in the commission of offences established in accordance with article 5 of this Protocol.

3. Where appropriate, and without prejudice to applicable international conventions, such measures shall include establishing the obligation of commercial carriers, including any transportation company or the owner or operator of any means of transport, to ascertain that all passengers are in possession of the travel documents required for entry into the receiving State.

4. Each State Party shall take the necessary measures, in accordance with its domestic law, to provide for sanctions in cases of violation of the obligation set forth in paragraph 3 of this article.

5. Each State Party shall consider taking measures that permit, in accordance with its domestic law, the denial of entry or revocation of visas of persons implicated in the commission of offences established in accordance with this Protocol.

6. Without prejudice to article 27 of the Convention, States Parties shall consider strengthening cooperation among border control agencies by, inter alia, establishing and maintaining direct channels of communication.

Article 12
Security and control of documents

Each State Party shall take such measures as may be necessary, within available means:

(*a*) To ensure that travel or identity documents issued by it are of such quality that they cannot easily be misused and cannot readily be falsified or unlawfully altered, replicated or issued; and

(*b*) To ensure the integrity and security of travel or identity documents issued by or on behalf of the State Party and to prevent their unlawful creation, issuance and use.

Article 13
Legitimacy and validity of documents

At the request of another State Party, a State Party shall, in accordance with its domestic law, verify within a reasonable time the legitimacy and validity of travel or identity documents issued or purported to have been issued in its name and suspected of being used for trafficking in persons.

IV. Final provisions

Article 14
Saving clause

1. Nothing in this Protocol shall affect the rights, obligations and responsibilities of States and individuals under international law, including international humanitarian law and international human rights law and, in particular, where applicable, the 1951 Convention[3] and the 1967 Protocol[4] relating to the Status of Refugees and the principle of non-refoulement as contained therein.

2. The measures set forth in this Protocol shall be interpreted and applied in a way that is not discriminatory to persons on the ground that they are victims of trafficking in persons. The interpretation and application of those measures shall be consistent with internationally recognized principles of non-discrimination.

Article 15
Settlement of disputes

l. States Parties shall endeavour to settle disputes concerning the interpretation or application of this Protocol through negotiation.

2. Any dispute between two or more States Parties concerning the interpretation or application of this Protocol that cannot be settled through negotiation within a reasonable time shall, at the request of one of those States Parties, be submitted to arbitration. If, six months after the date of the request for arbitration, those States Parties are unable to agree on the organization of the arbitration, any one of those States Parties may refer the dispute to the International Court of Justice by request in accordance with the Statute of the Court.

3. Each State Party may, at the time of signature, ratification, acceptance or approval of or accession to this Protocol, declare that it does not consider itself bound by paragraph 2 of this article. The other States Parties shall not be bound by paragraph 2 of this article with respect to any State Party that has made such a reservation.

---

[3] United Nations, *Treaty Series*, vol. 189, No. 2545.
[4] Ibid., vol. 606, No. 8791.

4. Any State Party that has made a reservation in accordance with paragraph 3 of this article may at any time withdraw that reservation by notification to the Secretary-General of the United Nations.

Article 16
Signature, ratification, acceptance, approval and accession

1. This Protocol shall be open to all States for signature from 12 to 15 December 2000 in Palermo, Italy, and thereafter at United Nations Headquarters in New York until 12 December 2002.

2. This Protocol shall also be open for signature by regional economic integration organizations provided that at least one member State of such organization has signed this Protocol in accordance with paragraph 1 of this article.

3. This Protocol is subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations. A regional economic integration organization may deposit its instrument of ratification, acceptance or approval if at least one of its member States has done likewise. In that instrument of ratification, acceptance or approval, such organization shall declare the extent of its competence with respect to the matters governed by this Protocol. Such organization shall also inform the depositary of any relevant modification in the extent of its competence.

4. This Protocol is open for accession by any State or any regional economic integration organization of which at least one member State is a Party to this Protocol. Instruments of accession shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations. At the time of its accession, a regional economic integration organization shall declare the extent of its competence with respect to matters governed by this Protocol. Such organization shall also inform the depositary of any relevant modification in the extent of its competence.

Article 17
Entry into force

1. This Protocol shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit of the fortieth instrument of ratification, acceptance, approval or accession, except that it shall not enter into force before the entry into force of the Convention. For the purpose of this paragraph, any instrument deposited by a regional economic integration organization shall not be counted as additional to those deposited by member States of such organization.

2. For each State or regional economic integration organization ratifying, accepting, approving or acceding to this Protocol after the deposit of the fortieth instrument of such action, this Protocol shall enter into force on the thirtieth day after the date of deposit by such State or organization of the relevant instrument or on the date this Protocol enters into force pursuant to paragraph 1 of this article, whichever is the later.

Article 18
Amendment

1. After the expiry of five years from the entry into force of this Protocol, a State Party to the Protocol may propose an amendment and file it with the Secretary-General of the United Nations, who shall thereupon communicate the

proposed amendment to the States Parties and to the Conference of the Parties to the Convention for the purpose of considering and deciding on the proposal. The States Parties to this Protocol meeting at the Conference of the Parties shall make every effort to achieve consensus on each amendment. If all efforts at consensus have been exhausted and no agreement has been reached, the amendment shall, as a last resort, require for its adoption a two-thirds majority vote of the States Parties to this Protocol present and voting at the meeting of the Conference of the Parties.

2. Regional economic integration organizations, in matters within their competence, shall exercise their right to vote under this article with a number of votes equal to the number of their member States that are Parties to this Protocol. Such organizations shall not exercise their right to vote if their member States exercise theirs and vice versa.

3. An amendment adopted in accordance with paragraph 1 of this article is subject to ratification, acceptance or approval by States Parties.

4. An amendment adopted in accordance with paragraph 1 of this article shall enter into force in respect of a State Party ninety days after the date of the deposit with the Secretary-General of the United Nations of an instrument of ratification, acceptance or approval of such amendment.

5. When an amendment enters into force, it shall be binding on those States Parties which have expressed their consent to be bound by it. Other States Parties shall still be bound by the provisions of this Protocol and any earlier amendments that they have ratified, accepted or approved.

Article 19
Denunciation

1. A State Party may denounce this Protocol by written notification to the Secretary-General of the United Nations. Such denunciation shall become effective one year after the date of receipt of the notification by the Secretary-General.

2. A regional economic integration organization shall cease to be a Party to this Protocol when all of its member States have denounced it.

Article 20
Depositary and languages

1. The Secretary-General of the United Nations is designated depositary of this Protocol.

2. The original of this Protocol, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned plenipotentiaries, being duly authorized thereto by their respective Governments, have signed this Protocol.

Annex III

Protocol against the Smuggling of Migrants by Land, Sea and Air, supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime

Preamble

The States Parties to this Protocol,

Declaring that effective action to prevent and combat the smuggling of migrants by land, sea and air requires a comprehensive international approach, including cooperation, the exchange of information and other appropriate measures, including socio-economic measures, at the national, regional and international levels,

Recalling General Assembly resolution 54/212 of 22 December 1999, in which the Assembly urged Member States and the United Nations system to strengthen international cooperation in the area of international migration and development in order to address the root causes of migration, especially those related to poverty, and to maximize the benefits of international migration to those concerned, and encouraged, where relevant, interregional, regional and subregional mechanisms to continue to address the question of migration and development,

Convinced of the need to provide migrants with humane treatment and full protection of their rights,

Taking into account the fact that, despite work undertaken in other international forums, there is no universal instrument that addresses all aspects of smuggling of migrants and other related issues,

Concerned at the significant increase in the activities of organized criminal groups in smuggling of migrants and other related criminal activities set forth in this Protocol, which bring great harm to the States concerned,

Also concerned that the smuggling of migrants can endanger the lives or security of the migrants involved,

Recalling General Assembly resolution 53/111 of 9 December 1998, in which the Assembly decided to establish an open-ended intergovernmental ad hoc committee for the purpose of elaborating a comprehensive international convention against transnational organized crime and of discussing the elaboration of, inter alia, an international instrument addressing illegal trafficking in and transporting of migrants, including by sea,

Convinced that supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime with an international instrument against the smuggling of migrants by land, sea and air will be useful in preventing and combating that crime,

Have agreed as follows:

I. General provisions

Article 1
Relation with the United Nations Convention against Transnational Organized Crime

1. This Protocol supplements the United Nations Convention against Transnational Organized Crime. It shall be interpreted together with the Convention.

2. The provisions of the Convention shall apply, mutatis mutandis, to this Protocol unless otherwise provided herein.

3. The offences established in accordance with article 6 of this Protocol shall be regarded as offences established in accordance with the Convention.

Article 2
Statement of purpose

The purpose of this Protocol is to prevent and combat the smuggling of migrants, as well as to promote cooperation among States Parties to that end, while protecting the rights of smuggled migrants.

Article 3
Use of terms

For the purposes of this Protocol:

(*a*) "Smuggling of migrants" shall mean the procurement, in order to obtain, directly or indirectly, a financial or other material benefit, of the illegal entry of a person into a State Party of which the person is not a national or a permanent resident;

(*b*) "Illegal entry" shall mean crossing borders without complying with the necessary requirements for legal entry into the receiving State;

(*c*) "Fraudulent travel or identity document" shall mean any travel or identity document:

(i) That has been falsely made or altered in some material way by anyone other than a person or agency lawfully authorized to make or issue the travel or identity document on behalf of a State; or

(ii) That has been improperly issued or obtained through misrepresentation, corruption or duress or in any other unlawful manner; or

(iii) That is being used by a person other than the rightful holder;

(*d*) "Vessel" shall mean any type of water craft, including non-displacement craft and seaplanes, used or capable of being used as a means of transportation on water, except a warship, naval auxiliary or other vessel owned or operated by a Government and used, for the time being, only on government non-commercial service.

Article 4
Scope of application

This Protocol shall apply, except as otherwise stated herein, to the prevention, investigation and prosecution of the offences established in accordance with article 6 of this Protocol, where the offences are transnational in nature and involve an organized criminal group, as well as to the protection of the rights of persons who have been the object of such offences.

Article 5
Criminal liability of migrants

Migrants shall not become liable to criminal prosecution under this Protocol for the fact of having been the object of conduct set forth in article 6 of this Protocol.

Article 6
Criminalization

1. Each State Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences, when committed intentionally and in order to obtain, directly or indirectly, a financial or other material benefit:

(*a*) The smuggling of migrants;

(*b*) When committed for the purpose of enabling the smuggling of migrants:

(i) Producing a fraudulent travel or identity document;

(ii) Procuring, providing or possessing such a document;

(*c*) Enabling a person who is not a national or a permanent resident to remain in the State concerned without complying with the necessary requirements for legally remaining in the State by the means mentioned in subparagraph (*b*) of this paragraph or any other illegal means.

2. Each State Party shall also adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences:

(*a*) Subject to the basic concepts of its legal system, attempting to commit an offence established in accordance with paragraph 1 of this article;

(*b*) Participating as an accomplice in an offence established in accordance with paragraph 1 (*a*), (*b*) (i) or (*c*) of this article and, subject to the basic concepts of its legal system, participating as an accomplice in an offence established in accordance with paragraph 1 (*b*) (ii) of this article;

(*c*) Organizing or directing other persons to commit an offence established in accordance with paragraph 1 of this article.

3. Each State Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as aggravating circumstances to the offences established in accordance with paragraph 1 (*a*), (*b*) (i) and (*c*) of this article and, subject to the basic concepts of its legal system, to the offences established in accordance with paragraph 2 (*b*) and (*c*) of this article, circumstances:

(*a*) That endanger, or are likely to endanger, the lives or safety of the migrants concerned; or

(*b*) That entail inhuman or degrading treatment, including for exploitation, of such migrants.

4. Nothing in this Protocol shall prevent a State Party from taking measures against a person whose conduct constitutes an offence under its domestic law.

II. Smuggling of migrants by sea

Article 7
Cooperation

States Parties shall cooperate to the fullest extent possible to prevent and suppress the smuggling of migrants by sea, in accordance with the international law of the sea.

Article 8
Measures against the smuggling of migrants by sea

1. A State Party that has reasonable grounds to suspect that a vessel that is flying its flag or claiming its registry, that is without nationality or that, though flying a foreign flag or refusing to show a flag, is in reality of the nationality of the State Party concerned is engaged in the smuggling of migrants by sea may request the assistance of other States Parties in suppressing the use of the vessel for that purpose. The States Parties so requested shall render such assistance to the extent possible within their means.

2. A State Party that has reasonable grounds to suspect that a vessel exercising freedom of navigation in accordance with international law and flying the flag or displaying the marks of registry of another State Party is engaged in the smuggling of migrants by sea may so notify the flag State, request confirmation of registry and, if confirmed, request authorization from the flag State to take appropriate measures with regard to that vessel. The flag State may authorize the requesting State, inter alia:

(*a*) To board the vessel;

(*b*) To search the vessel; and

(*c*) If evidence is found that the vessel is engaged in the smuggling of migrants by sea, to take appropriate measures with respect to the vessel and persons and cargo on board, as authorized by the flag State.

3. A State Party that has taken any measure in accordance with paragraph 2 of this article shall promptly inform the flag State concerned of the results of that measure.

4. A State Party shall respond expeditiously to a request from another State Party to determine whether a vessel that is claiming its registry or flying its flag is entitled to do so and to a request for authorization made in accordance with paragraph 2 of this article.

5. A flag State may, consistent with article 7 of this Protocol, subject its authorization to conditions to be agreed by it and the requesting State, including conditions relating to responsibility and the extent of effective measures to be taken. A State Party shall take no additional measures without the express authorization of

the flag State, except those necessary to relieve imminent danger to the lives of persons or those which derive from relevant bilateral or multilateral agreements.

6. Each State Party shall designate an authority or, where necessary, authorities to receive and respond to requests for assistance, for confirmation of registry or of the right of a vessel to fly its flag and for authorization to take appropriate measures. Such designation shall be notified through the Secretary-General to all other States Parties within one month of the designation.

7. A State Party that has reasonable grounds to suspect that a vessel is engaged in the smuggling of migrants by sea and is without nationality or may be assimilated to a vessel without nationality may board and search the vessel. If evidence confirming the suspicion is found, that State Party shall take appropriate measures in accordance with relevant domestic and international law.

Article 9
Safeguard clauses

1. Where a State Party takes measures against a vessel in accordance with article 8 of this Protocol, it shall:

(*a*) Ensure the safety and humane treatment of the persons on board;

(*b*) Take due account of the need not to endanger the security of the vessel or its cargo;

(*c*) Take due account of the need not to prejudice the commercial or legal interests of the flag State or any other interested State;

(*d*) Ensure, within available means, that any measure taken with regard to the vessel is environmentally sound.

2. Where the grounds for measures taken pursuant to article 8 of this Protocol prove to be unfounded, the vessel shall be compensated for any loss or damage that may have been sustained, provided that the vessel has not committed any act justifying the measures taken.

3. Any measure taken, adopted or implemented in accordance with this chapter shall take due account of the need not to interfere with or to affect:

(*a*) The rights and obligations and the exercise of jurisdiction of coastal States in accordance with the international law of the sea; or

(*b*) The authority of the flag State to exercise jurisdiction and control in administrative, technical and social matters involving the vessel.

4. Any measure taken at sea pursuant to this chapter shall be carried out only by warships or military aircraft, or by other ships or aircraft clearly marked and identifiable as being on government service and authorized to that effect.

III. Prevention, cooperation and other measures

Article 10
Information

1. Without prejudice to articles 27 and 28 of the Convention, States Parties, in particular those with common borders or located on routes along which migrants

are smuggled, shall, for the purpose of achieving the objectives of this Protocol, exchange among themselves, consistent with their respective domestic legal and administrative systems, relevant information on matters such as:

(*a*) Embarkation and destination points, as well as routes, carriers and means of transportation, known to be or suspected of being used by an organized criminal group engaged in conduct set forth in article 6 of this Protocol;

(*b*) The identity and methods of organizations or organized criminal groups known to be or suspected of being engaged in conduct set forth in article 6 of this Protocol;

(*c*) The authenticity and proper form of travel documents issued by a State Party and the theft or related misuse of blank travel or identity documents;

(*d*) Means and methods of concealment and transportation of persons, the unlawful alteration, reproduction or acquisition or other misuse of travel or identity documents used in conduct set forth in article 6 of this Protocol and ways of detecting them;

(*e*) Legislative experiences and practices and measures to prevent and combat the conduct set forth in article 6 of this Protocol; and

(*f*) Scientific and technological information useful to law enforcement, so as to enhance each other's ability to prevent, detect and investigate the conduct set forth in article 6 of this Protocol and to prosecute those involved.

2. A State Party that receives information shall comply with any request by the State Party that transmitted the information that places restrictions on its use.

Article 11
Border measures

1. Without prejudice to international commitments in relation to the free movement of people, States Parties shall strengthen, to the extent possible, such border controls as may be necessary to prevent and detect the smuggling of migrants.

2. Each State Party shall adopt legislative or other appropriate measures to prevent, to the extent possible, means of transport operated by commercial carriers from being used in the commission of the offence established in accordance with article 6, paragraph 1 (*a*), of this Protocol.

3. Where appropriate, and without prejudice to applicable international conventions, such measures shall include establishing the obligation of commercial carriers, including any transportation company or the owner or operator of any means of transport, to ascertain that all passengers are in possession of the travel documents required for entry into the receiving State.

4. Each State Party shall take the necessary measures, in accordance with its domestic law, to provide for sanctions in cases of violation of the obligation set forth in paragraph 3 of this article.

5. Each State Party shall consider taking measures that permit, in accordance with its domestic law, the denial of entry or revocation of visas of persons implicated in the commission of offences established in accordance with this Protocol.

6. Without prejudice to article 27 of the Convention, States Parties shall consider strengthening cooperation among border control agencies by, inter alia, establishing and maintaining direct channels of communication.

Article 12
Security and control of documents

Each State Party shall take such measures as may be necessary, within available means:

(*a*) To ensure that travel or identity documents issued by it are of such quality that they cannot easily be misused and cannot readily be falsified or unlawfully altered, replicated or issued; and

(*b*) To ensure the integrity and security of travel or identity documents issued by or on behalf of the State Party and to prevent their unlawful creation, issuance and use.

Article 13
Legitimacy and validity of documents

At the request of another State Party, a State Party shall, in accordance with its domestic law, verify within a reasonable time the legitimacy and validity of travel or identity documents issued or purported to have been issued in its name and suspected of being used for purposes of conduct set forth in article 6 of this Protocol.

Article 14
Training and technical cooperation

1. States Parties shall provide or strengthen specialized training for immigration and other relevant officials in preventing the conduct set forth in article 6 of this Protocol and in the humane treatment of migrants who have been the object of such conduct, while respecting their rights as set forth in this Protocol.

2. States Parties shall cooperate with each other and with competent international organizations, non-governmental organizations, other relevant organizations and other elements of civil society as appropriate to ensure that there is adequate personnel training in their territories to prevent, combat and eradicate the conduct set forth in article 6 of this Protocol and to protect the rights of migrants who have been the object of such conduct. Such training shall include:

(*a*) Improving the security and quality of travel documents;

(*b*) Recognizing and detecting fraudulent travel or identity documents;

(*c*) Gathering criminal intelligence, relating in particular to the identification of organized criminal groups known to be or suspected of being engaged in conduct set forth in article 6 of this Protocol, the methods used to transport smuggled migrants, the misuse of travel or identity documents for purposes of conduct set forth in article 6 and the means of concealment used in the smuggling of migrants;

(*d*) Improving procedures for detecting smuggled persons at conventional and non-conventional points of entry and exit; and

(*e*) The humane treatment of migrants and the protection of their rights as set forth in this Protocol.

3. States Parties with relevant expertise shall consider providing technical assistance to States that are frequently countries of origin or transit for persons who have been the object of conduct set forth in article 6 of this Protocol. States Parties shall make every effort to provide the necessary resources, such as vehicles, computer systems and document readers, to combat the conduct set forth in article 6.

Article 15
Other prevention measures

1. Each State Party shall take measures to ensure that it provides or strengthens information programmes to increase public awareness of the fact that the conduct set forth in article 6 of this Protocol is a criminal activity frequently perpetrated by organized criminal groups for profit and that it poses serious risks to the migrants concerned.

2. In accordance with article 31 of the Convention, States Parties shall cooperate in the field of public information for the purpose of preventing potential migrants from falling victim to organized criminal groups.

3. Each State Party shall promote or strengthen, as appropriate, development programmes and cooperation at the national, regional and international levels, taking into account the socio-economic realities of migration and paying special attention to economically and socially depressed areas, in order to combat the root socio-economic causes of the smuggling of migrants, such as poverty and underdevelopment.

Article 16
Protection and assistance measures

1. In implementing this Protocol, each State Party shall take, consistent with its obligations under international law, all appropriate measures, including legislation if necessary, to preserve and protect the rights of persons who have been the object of conduct set forth in article 6 of this Protocol as accorded under applicable international law, in particular the right to life and the right not to be subjected to torture or other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment.

2. Each State Party shall take appropriate measures to afford migrants appropriate protection against violence that may be inflicted upon them, whether by individuals or groups, by reason of being the object of conduct set forth in article 6 of this Protocol.

3. Each State Party shall afford appropriate assistance to migrants whose lives or safety are endangered by reason of being the object of conduct set forth in article 6 of this Protocol.

4. In applying the provisions of this article, States Parties shall take into account the special needs of women and children.

5. In the case of the detention of a person who has been the object of conduct set forth in article 6 of this Protocol, each State Party shall comply with its obligations under the Vienna Convention on Consular Relations,[5] where applicable,

[5] Ibid., vol. 596, Nos. 8638–8640.

including that of informing the person concerned without delay about the provisions concerning notification to and communication with consular officers.

Article 17
Agreements and arrangements

States Parties shall consider the conclusion of bilateral or regional agreements or operational arrangements or understandings aimed at:

(*a*) Establishing the most appropriate and effective measures to prevent and combat the conduct set forth in article 6 of this Protocol; or

(*b*) Enhancing the provisions of this Protocol among themselves.

Article 18
Return of smuggled migrants

1. Each State Party agrees to facilitate and accept, without undue or unreasonable delay, the return of a person who has been the object of conduct set forth in article 6 of this Protocol and who is its national or who has the right of permanent residence in its territory at the time of return.

2. Each State Party shall consider the possibility of facilitating and accepting the return of a person who has been the object of conduct set forth in article 6 of this Protocol and who had the right of permanent residence in its territory at the time of entry into the receiving State in accordance with its domestic law.

3. At the request of the receiving State Party, a requested State Party shall, without undue or unreasonable delay, verify whether a person who has been the object of conduct set forth in article 6 of this Protocol is its national or has the right of permanent residence in its territory.

4. In order to facilitate the return of a person who has been the object of conduct set forth in article 6 of this Protocol and is without proper documentation, the State Party of which that person is a national or in which he or she has the right of permanent residence shall agree to issue, at the request of the receiving State Party, such travel documents or other authorization as may be necessary to enable the person to travel to and re-enter its territory.

5. Each State Party involved with the return of a person who has been the object of conduct set forth in article 6 of this Protocol shall take all appropriate measures to carry out the return in an orderly manner and with due regard for the safety and dignity of the person.

6. States Parties may cooperate with relevant international organizations in the implementation of this article.

7. This article shall be without prejudice to any right afforded to persons who have been the object of conduct set forth in article 6 of this Protocol by any domestic law of the receiving State Party.

8. This article shall not affect the obligations entered into under any other applicable treaty, bilateral or multilateral, or any other applicable operational agreement or arrangement that governs, in whole or in part, the return of persons who have been the object of conduct set forth in article 6 of this Protocol.

IV. Final provisions

Article 19
Saving clause

1. Nothing in this Protocol shall affect the other rights, obligations and responsibilities of States and individuals under international law, including international humanitarian law and international human rights law and, in particular, where applicable, the 1951 Convention[3] and the 1967 Protocol[4] relating to the Status of Refugees and the principle of non-refoulement as contained therein.

2. The measures set forth in this Protocol shall be interpreted and applied in a way that is not discriminatory to persons on the ground that they are the object of conduct set forth in article 6 of this Protocol. The interpretation and application of those measures shall be consistent with internationally recognized principles of non-discrimination.

Article 20
Settlement of disputes

l. States Parties shall endeavour to settle disputes concerning the interpretation or application of this Protocol through negotiation.

2. Any dispute between two or more States Parties concerning the interpretation or application of this Protocol that cannot be settled through negotiation within a reasonable time shall, at the request of one of those States Parties, be submitted to arbitration. If, six months after the date of the request for arbitration, those States Parties are unable to agree on the organization of the arbitration, any one of those States Parties may refer the dispute to the International Court of Justice by request in accordance with the Statute of the Court.

3. Each State Party may, at the time of signature, ratification, acceptance or approval of or accession to this Protocol, declare that it does not consider itself bound by paragraph 2 of this article. The other States Parties shall not be bound by paragraph 2 of this article with respect to any State Party that has made such a reservation.

4. Any State Party that has made a reservation in accordance with paragraph 3 of this article may at any time withdraw that reservation by notification to the Secretary-General of the United Nations.

Article 21
Signature, ratification, acceptance, approval and accession

1. This Protocol shall be open to all States for signature from 12 to 15 December 2000 in Palermo, Italy, and thereafter at United Nations Headquarters in New York until 12 December 2002.

2. This Protocol shall also be open for signature by regional economic integration organizations provided that at least one member State of such organization has signed this Protocol in accordance with paragraph 1 of this article.

3. This Protocol is subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations. A regional economic integration

organization may deposit its instrument of ratification, acceptance or approval if at least one of its member States has done likewise. In that instrument of ratification, acceptance or approval, such organization shall declare the extent of its competence with respect to the matters governed by this Protocol. Such organization shall also inform the depositary of any relevant modification in the extent of its competence.

4. This Protocol is open for accession by any State or any regional economic integration organization of which at least one member State is a Party to this Protocol. Instruments of accession shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations. At the time of its accession, a regional economic integration organization shall declare the extent of its competence with respect to matters governed by this Protocol. Such organization shall also inform the depositary of any relevant modification in the extent of its competence.

Article 22
Entry into force

1. This Protocol shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit of the fortieth instrument of ratification, acceptance, approval or accession, except that it shall not enter into force before the entry into force of the Convention. For the purpose of this paragraph, any instrument deposited by a regional economic integration organization shall not be counted as additional to those deposited by member States of such organization.

2. For each State or regional economic integration organization ratifying, accepting, approving or acceding to this Protocol after the deposit of the fortieth instrument of such action, this Protocol shall enter into force on the thirtieth day after the date of deposit by such State or organization of the relevant instrument or on the date this Protocol enters into force pursuant to paragraph 1 of this article, whichever is the later.

Article 23
Amendment

1. After the expiry of five years from the entry into force of this Protocol, a State Party to the Protocol may propose an amendment and file it with the Secretary-General of the United Nations, who shall thereupon communicate the proposed amendment to the States Parties and to the Conference of the Parties to the Convention for the purpose of considering and deciding on the proposal. The States Parties to this Protocol meeting at the Conference of the Parties shall make every effort to achieve consensus on each amendment. If all efforts at consensus have been exhausted and no agreement has been reached, the amendment shall, as a last resort, require for its adoption a two-thirds majority vote of the States Parties to this Protocol present and voting at the meeting of the Conference of the Parties.

2. Regional economic integration organizations, in matters within their competence, shall exercise their right to vote under this article with a number of votes equal to the number of their member States that are Parties to this Protocol. Such organizations shall not exercise their right to vote if their member States exercise theirs and vice versa.

3. An amendment adopted in accordance with paragraph 1 of this article is subject to ratification, acceptance or approval by States Parties.

4. An amendment adopted in accordance with paragraph 1 of this article shall enter into force in respect of a State Party ninety days after the date of the deposit with the Secretary-General of the United Nations of an instrument of ratification, acceptance or approval of such amendment.

5. When an amendment enters into force, it shall be binding on those States Parties which have expressed their consent to be bound by it. Other States Parties shall still be bound by the provisions of this Protocol and any earlier amendments that they have ratified, accepted or approved.

Article 24
Denunciation

1. A State Party may denounce this Protocol by written notification to the Secretary-General of the United Nations. Such denunciation shall become effective one year after the date of receipt of the notification by the Secretary-General.

2. A regional economic integration organization shall cease to be a Party to this Protocol when all of its member States have denounced it.

Article 25
Depositary and languages

1. The Secretary-General of the United Nations is designated depositary of this Protocol.

2. The original of this Protocol, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned plenipotentiaries, being duly authorized thereto by their respective Governments, have signed this Protocol.

United Nations A/RES/55/255

General Assembly

Distr.: General
8 June 2001

Fifty-fifth session
Agenda item 105

Resolution adopted by the General Assembly

[*without reference to a Main Committee (A/55/383/Add.2)*]

55/255. Protocol against the Illicit Manufacturing of and Trafficking in Firearms, Their Parts and Components and Ammunition, supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime

The General Assembly,

Recalling its resolution 53/111 of 9 December 1998, in which it decided to establish an open-ended intergovernmental ad hoc committee for the purpose of elaborating a comprehensive international convention against transnational organized crime and of discussing the elaboration, as appropriate, of international instruments addressing trafficking in women and children, combating the illicit manufacturing of and trafficking in firearms, their parts and components and ammunition, and illegal trafficking in and transporting of migrants, including by sea,

Recalling also its resolution 54/126 of 17 December 1999, in which it requested the Ad Hoc Committee on the Elaboration of a Convention against Transnational Organized Crime to continue its work, in accordance with resolutions 53/111 and 53/114 of 9 December 1998, and to intensify that work in order to complete it in 2000,

Recalling further its resolution 55/25 of 15 November 2000, by which it adopted the United Nations Convention against Transnational Organized Crime, the Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children, supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime, and the Protocol against the Smuggling of Migrants by Land, Sea and Air, supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime,

Reaffirming the inherent right to individual or collective self-defence recognized in Article 51 of the Charter of the United Nations, which implies that States also have the right to acquire arms with which to defend themselves, as well as the right of self-determination of all peoples, in particular peoples under colonial or other forms of alien domination or foreign occupation, and the importance of the effective realization of that right,

1. *Takes note* of the report of the Ad Hoc Committee on the Elaboration of a Convention against Transnational Organized Crime on its twelfth session,[1] and commends the Ad Hoc Committee for its work;

2. *Adopts* the Protocol against the Illicit Manufacturing of and Trafficking in Firearms, Their Parts and Components and Ammunition, supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime, annexed to the present resolution, and opens it for signature at United Nations Headquarters in New York;

3. *Urges* all States and regional economic organizations to sign and ratify the United Nations Convention against Transnational Organized Crime and the protocols thereto as soon as possible in order to ensure the speedy entry into force of the Convention and the protocols thereto.

101st plenary meeting
31 May 2001

Annex

Protocol against the Illicit Manufacturing of and Trafficking in Firearms, Their Parts and Components and Ammunition, supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime

Preamble

The States Parties to this Protocol,

Aware of the urgent need to prevent, combat and eradicate the illicit manufacturing of and trafficking in firearms, their parts and components and ammunition, owing to the harmful effects of those activities on the security of each State, region and the world as a whole, endangering the well-being of peoples, their social and economic development and their right to live in peace,

Convinced, therefore, of the necessity for all States to take all appropriate measures to this end, including international cooperation and other measures at the regional and global levels,

Recalling General Assembly resolution 53/111 of 9 December 1998, in which the Assembly decided to establish an open-ended intergovernmental ad hoc committee for the purpose of elaborating a comprehensive international convention against transnational organized crime and of discussing the elaboration of, inter alia, an international instrument combating the illicit manufacturing of and trafficking in firearms, their parts and components and ammunition,

Bearing in mind the principle of equal rights and self-determination of peoples, as enshrined in the Charter of the United Nations and the Declaration on Principles of International Law concerning Friendly Relations and Cooperation among States in accordance with the Charter of the United Nations,[2]

---

[1] A/55/383/Add.2.
[2] Resolution 2625 (XXV), annex.

Convinced that supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime with an international instrument against the illicit manufacturing of and trafficking in firearms, their parts and components and ammunition will be useful in preventing and combating those crimes,

Have agreed as follows:

I. General provisions

Article 1
Relation with the United Nations Convention against Transnational Organized Crime

1. This Protocol supplements the United Nations Convention against Transnational Organized Crime. It shall be interpreted together with the Convention.

2. The provisions of the Convention shall apply, mutatis mutandis, to this Protocol unless otherwise provided herein.

3. The offences established in accordance with article 5 of this Protocol shall be regarded as offences established in accordance with the Convention.

Article 2
Statement of purpose

The purpose of this Protocol is to promote, facilitate and strengthen cooperation among States Parties in order to prevent, combat and eradicate the illicit manufacturing of and trafficking in firearms, their parts and components and ammunition.

Article 3
Use of terms

For the purposes of this Protocol:

(*a*) "Firearm" shall mean any portable barrelled weapon that expels, is designed to expel or may be readily converted to expel a shot, bullet or projectile by the action of an explosive, excluding antique firearms or their replicas. Antique firearms and their replicas shall be defined in accordance with domestic law. In no case, however, shall antique firearms include firearms manufactured after 1899;

(*b*) "Parts and components" shall mean any element or replacement element specifically designed for a firearm and essential to its operation, including a barrel, frame or receiver, slide or cylinder, bolt or breech block, and any device designed or adapted to diminish the sound caused by firing a firearm;

(*c*) "Ammunition" shall mean the complete round or its components, including cartridge cases, primers, propellant powder, bullets or projectiles, that are used in a firearm, provided that those components are themselves subject to authorization in the respective State Party;

(*d*) "Illicit manufacturing" shall mean the manufacturing or assembly of firearms, their parts and components or ammunition:

(i) From parts and components illicitly trafficked;

(ii) Without a licence or authorization from a competent authority of the State Party where the manufacture or assembly takes place; or

(iii) Without marking the firearms at the time of manufacture, in accordance with article 8 of this Protocol;

Licensing or authorization of the manufacture of parts and components shall be in accordance with domestic law;

(*e*) "Illicit trafficking" shall mean the import, export, acquisition, sale, delivery, movement or transfer of firearms, their parts and components and ammunition from or across the territory of one State Party to that of another State Party if any one of the States Parties concerned does not authorize it in accordance with the terms of this Protocol or if the firearms are not marked in accordance with article 8 of this Protocol;

(*f*) "Tracing" shall mean the systematic tracking of firearms and, where possible, their parts and components and ammunition from manufacturer to purchaser for the purpose of assisting the competent authorities of States Parties in detecting, investigating and analysing illicit manufacturing and illicit trafficking.

Article 4
Scope of application

1. This Protocol shall apply, except as otherwise stated herein, to the prevention of illicit manufacturing of and trafficking in firearms, their parts and components and ammunition and to the investigation and prosecution of offences established in accordance with article 5 of this Protocol where those offences are transnational in nature and involve an organized criminal group.

2. This Protocol shall not apply to state-to-state transactions or to state transfers in cases where the application of the Protocol would prejudice the right of a State Party to take action in the interest of national security consistent with the Charter of the United Nations.

Article 5
Criminalization

1. Each State Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences the following conduct, when committed intentionally:

(*a*) Illicit manufacturing of firearms, their parts and components and ammunition;

(*b*) Illicit trafficking in firearms, their parts and components and ammunition;

(*c*) Falsifying or illicitly obliterating, removing or altering the marking(s) on firearms required by article 8 of this Protocol.

2. Each State Party shall also adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences the following conduct:

(*a*) Subject to the basic concepts of its legal system, attempting to commit or participating as an accomplice in an offence established in accordance with paragraph 1 of this article; and

(*b*) Organizing, directing, aiding, abetting, facilitating or counselling the commission of an offence established in accordance with paragraph 1 of this article.

Article 6
Confiscation, seizure and disposal

1. Without prejudice to article 12 of the Convention, States Parties shall adopt, to the greatest extent possible within their domestic legal systems, such measures as may be necessary to enable confiscation of firearms, their parts and components and ammunition that have been illicitly manufactured or trafficked.

2. States Parties shall adopt, within their domestic legal systems, such measures as may be necessary to prevent illicitly manufactured and trafficked firearms, parts and components and ammunition from falling into the hands of unauthorized persons by seizing and destroying such firearms, their parts and components and ammunition unless other disposal has been officially authorized, provided that the firearms have been marked and the methods of disposal of those firearms and ammunition have been recorded.

II. Prevention

Article 7
Record-keeping

Each State Party shall ensure the maintenance, for not less than ten years, of information in relation to firearms and, where appropriate and feasible, their parts and components and ammunition that is necessary to trace and identify those firearms and, where appropriate and feasible, their parts and components and ammunition which are illicitly manufactured or trafficked and to prevent and detect such activities. Such information shall include:

(*a*) The appropriate markings required by article 8 of this Protocol;

(*b*) In cases involving international transactions in firearms, their parts and components and ammunition, the issuance and expiration dates of the appropriate licences or authorizations, the country of export, the country of import, the transit countries, where appropriate, and the final recipient and the description and quantity of the articles.

Article 8
Marking of firearms

1. For the purpose of identifying and tracing each firearm, States Parties shall:

(*a*) At the time of manufacture of each firearm, either require unique marking providing the name of the manufacturer, the country or place of manufacture and the serial number, or maintain any alternative unique user-friendly marking with simple geometric symbols in combination with a numeric and/or alphanumeric code, permitting ready identification by all States of the country of manufacture;

(*b*) Require appropriate simple marking on each imported firearm, permitting identification of the country of import and, where possible, the year of import and

enabling the competent authorities of that country to trace the firearm, and a unique marking, if the firearm does not bear such a marking. The requirements of this subparagraph need not be applied to temporary imports of firearms for verifiable lawful purposes;

(*c*) Ensure, at the time of transfer of a firearm from government stocks to permanent civilian use, the appropriate unique marking permitting identification by all States Parties of the transferring country.

2. States Parties shall encourage the firearms manufacturing industry to develop measures against the removal or alteration of markings.

Article 9
Deactivation of firearms

A State Party that does not recognize a deactivated firearm as a firearm in accordance with its domestic law shall take the necessary measures, including the establishment of specific offences if appropriate, to prevent the illicit reactivation of deactivated firearms, consistent with the following general principles of deactivation:

(*a*) All essential parts of a deactivated firearm are to be rendered permanently inoperable and incapable of removal, replacement or modification in a manner that would permit the firearm to be reactivated in any way;

(*b*) Arrangements are to be made for deactivation measures to be verified, where appropriate, by a competent authority to ensure that the modifications made to a firearm render it permanently inoperable;

(*c*) Verification by a competent authority is to include a certificate or record attesting to the deactivation of the firearm or a clearly visible mark to that effect stamped on the firearm.

Article 10
General requirements for export, import and transit licensing or authorization systems

1. Each State Party shall establish or maintain an effective system of export and import licensing or authorization, as well as of measures on international transit, for the transfer of firearms, their parts and components and ammunition.

2. Before issuing export licences or authorizations for shipments of firearms, their parts and components and ammunition, each State Party shall verify:

(*a*) That the importing States have issued import licences or authorizations; and

(*b*) That, without prejudice to bilateral or multilateral agreements or arrangements favouring landlocked States, the transit States have, at a minimum, given notice in writing, prior to shipment, that they have no objection to the transit.

3. The export and import licence or authorization and accompanying documentation together shall contain information that, at a minimum, shall include the place and the date of issuance, the date of expiration, the country of export, the country of import, the final recipient, a description and the quantity of the firearms, their parts and components and ammunition and, whenever there is transit, the

countries of transit. The information contained in the import licence must be provided in advance to the transit States.

4. The importing State Party shall, upon request, inform the exporting State Party of the receipt of the dispatched shipment of firearms, their parts and components or ammunition.

5. Each State Party shall, within available means, take such measures as may be necessary to ensure that licensing or authorization procedures are secure and that the authenticity of licensing or authorization documents can be verified or validated.

6. States Parties may adopt simplified procedures for the temporary import and export and the transit of firearms, their parts and components and ammunition for verifiable lawful purposes such as hunting, sport shooting, evaluation, exhibitions or repairs.

Article 11
Security and preventive measures

In an effort to detect, prevent and eliminate the theft, loss or diversion of, as well as the illicit manufacturing of and trafficking in, firearms, their parts and components and ammunition, each State Party shall take appropriate measures:

(*a*) To require the security of firearms, their parts and components and ammunition at the time of manufacture, import, export and transit through its territory; and

(*b*) To increase the effectiveness of import, export and transit controls, including, where appropriate, border controls, and of police and customs transborder cooperation.

Article 12
Information

1. Without prejudice to articles 27 and 28 of the Convention, States Parties shall exchange among themselves, consistent with their respective domestic legal and administrative systems, relevant case-specific information on matters such as authorized producers, dealers, importers, exporters and, whenever possible, carriers of firearms, their parts and components and ammunition.

2. Without prejudice to articles 27 and 28 of the Convention, States Parties shall exchange among themselves, consistent with their respective domestic legal and administrative systems, relevant information on matters such as:

(*a*) Organized criminal groups known to take part or suspected of taking part in the illicit manufacturing of or trafficking in firearms, their parts and components and ammunition;

(*b*) The means of concealment used in the illicit manufacturing of or trafficking in firearms, their parts and components and ammunition and ways of detecting them;

(*c*) Methods and means, points of dispatch and destination and routes customarily used by organized criminal groups engaged in illicit trafficking in firearms, their parts and components and ammunition; and

(*d*) Legislative experiences and practices and measures to prevent, combat and eradicate the illicit manufacturing of and trafficking in firearms, their parts and components and ammunition.

3. States Parties shall provide to or share with each other, as appropriate, relevant scientific and technological information useful to law enforcement authorities in order to enhance each other's abilities to prevent, detect and investigate the illicit manufacturing of and trafficking in firearms, their parts and components and ammunition and to prosecute the persons involved in those illicit activities.

4. States Parties shall cooperate in the tracing of firearms, their parts and components and ammunition that may have been illicitly manufactured or trafficked. Such cooperation shall include the provision of prompt responses to requests for assistance in tracing such firearms, their parts and components and ammunition, within available means.

5. Subject to the basic concepts of its legal system or any international agreements, each State Party shall guarantee the confidentiality of and comply with any restrictions on the use of information that it receives from another State Party pursuant to this article, including proprietary information pertaining to commercial transactions, if requested to do so by the State Party providing the information. If such confidentiality cannot be maintained, the State Party that provided the information shall be notified prior to its disclosure.

Article 13
Cooperation

1. States Parties shall cooperate at the bilateral, regional and international levels to prevent, combat and eradicate the illicit manufacturing of and trafficking in firearms, their parts and components and ammunition.

2. Without prejudice to article 18, paragraph 13, of the Convention, each State Party shall identify a national body or a single point of contact to act as liaison between it and other States Parties on matters relating to this Protocol.

3. States Parties shall seek the support and cooperation of manufacturers, dealers, importers, exporters, brokers and commercial carriers of firearms, their parts and components and ammunition to prevent and detect the illicit activities referred to in paragraph 1 of this article.

Article 14
Training and technical assistance

States Parties shall cooperate with each other and with relevant international organizations, as appropriate, so that States Parties may receive, upon request, the training and technical assistance necessary to enhance their ability to prevent, combat and eradicate the illicit manufacturing of and trafficking in firearms, their parts and components and ammunition, including technical, financial and material assistance in those matters identified in articles 29 and 30 of the Convention.

Article 15
Brokers and brokering

1. With a view to preventing and combating illicit manufacturing of and trafficking in firearms, their parts and components and ammunition, States Parties that have not yet done so shall consider establishing a system for regulating the activities of those who engage in brokering. Such a system could include one or more measures such as:

(*a*) Requiring registration of brokers operating within their territory;

(*b*) Requiring licensing or authorization of brokering; or

(*c*) Requiring disclosure on import and export licences or authorizations, or accompanying documents, of the names and locations of brokers involved in the transaction.

2. States Parties that have established a system of authorization regarding brokering as set forth in paragraph 1 of this article are encouraged to include information on brokers and brokering in their exchanges of information under article 12 of this Protocol and to retain records regarding brokers and brokering in accordance with article 7 of this Protocol.

III. Final provisions

Article 16
Settlement of disputes

l. States Parties shall endeavour to settle disputes concerning the interpretation or application of this Protocol through negotiation.

2. Any dispute between two or more States Parties concerning the interpretation or application of this Protocol that cannot be settled through negotiation within a reasonable time shall, at the request of one of those States Parties, be submitted to arbitration. If, six months after the date of the request for arbitration, those States Parties are unable to agree on the organization of the arbitration, any one of those States Parties may refer the dispute to the International Court of Justice by request in accordance with the Statute of the Court.

3. Each State Party may, at the time of signature, ratification, acceptance or approval of or accession to this Protocol, declare that it does not consider itself bound by paragraph 2 of this article. The other States Parties shall not be bound by paragraph 2 of this article with respect to any State Party that has made such a reservation.

4. Any State Party that has made a reservation in accordance with paragraph 3 of this article may at any time withdraw that reservation by notification to the Secretary-General of the United Nations.

Article 17
Signature, ratification, acceptance, approval and accession

1. This Protocol shall be open to all States for signature at United Nations Headquarters in New York from the thirtieth day after its adoption by the General Assembly until 12 December 2002.

2. This Protocol shall also be open for signature by regional economic integration organizations provided that at least one member State of such organization has signed this Protocol in accordance with paragraph 1 of this article.

3. This Protocol is subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations. A regional economic integration organization may deposit its instrument of ratification, acceptance or approval if at least one of its member States has done likewise. In that instrument of ratification, acceptance or approval, such organization shall declare the extent of its competence with respect to the matters governed by this Protocol. Such organization shall also inform the depositary of any relevant modification in the extent of its competence.

4. This Protocol is open for accession by any State or any regional economic integration organization of which at least one member State is a Party to this Protocol. Instruments of accession shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations. At the time of its accession, a regional economic integration organization shall declare the extent of its competence with respect to matters governed by this Protocol. Such organization shall also inform the depositary of any relevant modification in the extent of its competence.

Article 18
Entry into force

1. This Protocol shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit of the fortieth instrument of ratification, acceptance, approval or accession, except that it shall not enter into force before the entry into force of the Convention. For the purpose of this paragraph, any instrument deposited by a regional economic integration organization shall not be counted as additional to those deposited by member States of such organization.

2. For each State or regional economic integration organization ratifying, accepting, approving or acceding to this Protocol after the deposit of the fortieth instrument of such action, this Protocol shall enter into force on the thirtieth day after the date of deposit by such State or organization of the relevant instrument or on the date this Protocol enters into force pursuant to paragraph 1 of this article, whichever is the later.

Article 19
Amendment

1. After the expiry of five years from the entry into force of this Protocol, a State Party to the Protocol may propose an amendment and file it with the Secretary-General of the United Nations, who shall thereupon communicate the proposed amendment to the States Parties and to the Conference of the Parties to the Convention for the purpose of considering and deciding on the proposal. The States Parties to this Protocol meeting at the Conference of the Parties shall make every effort to achieve consensus on each amendment. If all efforts at consensus have been exhausted and no agreement has been reached, the amendment shall, as a last resort, require for its adoption a two-thirds majority vote of the States Parties to this Protocol present and voting at the meeting of the Conference of the Parties.

2. Regional economic integration organizations, in matters within their competence, shall exercise their right to vote under this article with a number of

votes equal to the number of their member States that are Parties to this Protocol. Such organizations shall not exercise their right to vote if their member States exercise theirs and vice versa.

3. An amendment adopted in accordance with paragraph 1 of this article is subject to ratification, acceptance or approval by States Parties.

4. An amendment adopted in accordance with paragraph 1 of this article shall enter into force in respect of a State Party ninety days after the date of the deposit with the Secretary-General of the United Nations of an instrument of ratification, acceptance or approval of such amendment.

5. When an amendment enters into force, it shall be binding on those States Parties which have expressed their consent to be bound by it. Other States Parties shall still be bound by the provisions of this Protocol and any earlier amendments that they have ratified, accepted or approved.

Article 20
Denunciation

1. A State Party may denounce this Protocol by written notification to the Secretary-General of the United Nations. Such denunciation shall become effective one year after the date of receipt of the notification by the Secretary-General.

2. A regional economic integration organization shall cease to be a Party to this Protocol when all of its member States have denounced it.

Article 21
Depositary and languages

1. The Secretary-General of the United Nations is designated depositary of this Protocol.

2. The original of this Protocol, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned plenipotentiaries, being duly authorized thereto by their respective Governments, have signed this Protocol.

Nations Unies A/RES/55/25

Assemblée générale

Distr. générale
8 janvier 2001

Cinquante-cinquième session
Point 105 de l'ordre du jour

Résolution adoptée par l'Assemblée générale

[*sans renvoi à une grande commission (A/55/383)*]

55/25. Convention des Nations Unies contre la criminalité transnationale organisée

L'Assemblée générale,

Rappelant sa résolution 53/111 du 9 décembre 1998, dans laquelle elle a décidé de créer un comité intergouvernemental spécial à composition non limitée chargé d'élaborer une convention internationale générale contre la criminalité transnationale organisée et d'examiner, s'il y avait lieu, l'élaboration d'instruments internationaux de lutte contre le trafic de femmes et d'enfants, la fabrication et le trafic illicites d'armes à feu, de leurs pièces, éléments et munitions, et le trafic et le transport illicites de migrants, y compris par voie maritime,

Rappelant également sa résolution 54/126 du 17 décembre 1999, dans laquelle elle a prié le Comité spécial sur l'élaboration d'une convention contre la criminalité transnationale organisée de poursuivre ses travaux, conformément à ses résolutions 53/111 et 53/114 du 9 décembre 1998, et de les intensifier afin de les achever en 2000,

Rappelant en outre sa résolution 54/129 du 17 décembre 1999, dans laquelle elle a accepté avec reconnaissance l'offre du Gouvernement italien d'accueillir à Palerme une conférence réunissant des personnalités politiques de haut rang qui viendraient y signer la Convention des Nations Unies contre la criminalité transnationale organisée (Convention de Palerme) et les protocoles qui s'y rapportent, et prié le Secrétaire général de prévoir la tenue de la conférence pour une durée d'une semaine au plus avant la fin de l'Assemblée du Millénaire, en 2000,

Remerciant le Gouvernement polonais de lui avoir présenté, à sa cinquante et unième session, un premier projet de convention des Nations Unies contre la criminalité transnationale organisée[1] et d'avoir accueilli à Varsovie, du 2 au 6 février 1998, la réunion du Groupe intergouvernemental d'experts intersessions à composition non limitée sur l'élaboration de l'avant-projet d'une éventuelle convention internationale générale contre la criminalité transnationale organisée, créé en application de la résolution 52/85 de l'Assemblée générale, en date du 12 décembre 1997,

Remerciant le Gouvernement argentin d'avoir accueilli à Buenos Aires, du 31 août au 4 septembre 1998, la réunion préparatoire officieuse du Comité spécial,

---

[1] A/C.3/51/7, annexe.

Remerciant le Gouvernement thaïlandais d'avoir accueilli à Bangkok, les 20 et 21 mars 2000, le Séminaire ministériel pour la région de l'Asie et du Pacifique sur la mise en place de moyens de lutte contre la criminalité transnationale organisée,

Profondément préoccupée par les incidences néfastes, sur les plans économique et social, des activités criminelles organisées, et convaincue qu'il faut d'urgence renforcer la coopération pour prévenir et combattre plus efficacement ces activités aux niveaux national, régional et international,

Notant avec une profonde préoccupation les liens croissants entre la criminalité transnationale organisée et les crimes terroristes, compte tenu de la Charte des Nations Unies et des résolutions pertinentes de l'Assemblée générale,

Résolue à refuser tout refuge à ceux qui se livrent à la criminalité transnationale organisée en les poursuivant pour leurs infractions, où qu'elles aient lieu, et en coopérant au niveau international,

Fermement convaincue que la Convention des Nations Unies contre la criminalité transnationale organisée constituera un outil efficace et le cadre juridique nécessaire de la coopération internationale dans la lutte contre, notamment, des activités criminelles telles que le blanchiment d'argent, la corruption, le trafic illicite des espèces de faune et de flore sauvages menacées d'extinction, les atteintes au patrimoine culturel, et contre les liens croissants entre la criminalité transnationale organisée et les crimes terroristes,

1. *Prend note* du rapport du Comité spécial sur l'élaboration d'une convention contre la criminalité transnationale organisée[2] qui a mené ses travaux à Vienne, au siège du Bureau des Nations Unies pour le contrôle des drogues et la prévention du crime, et félicite le Comité spécial de son travail;

2. *Adopte* la Convention des Nations Unies contre la criminalité transnationale organisée, le Protocole visant à prévenir, réprimer et punir la traite des personnes, en particulier des femmes et des enfants et le Protocole contre le trafic illicite de migrants par terre, air et mer, additionnels à la Convention des Nations Unies contre la criminalité transnationale organisée et joints en annexe à la présente résolution, et les ouvre à la signature lors de la conférence réunissant des personnalités politiques de haut rang qui doit se tenir à Palerme (Italie) du 12 au 15 décembre 2000, conformément à la résolution 54/129;

3. *Prie* le Secrétaire général de faire établir un rapport détaillé de la conférence réunissant des personnalités politiques de haut rang venant y signer la Convention et les protocoles qui s'y rapportent, qui se tiendra à Palerme conformément à la résolution 54/129;

4. *Note* que le Comité spécial n'a pas encore terminé ses travaux sur le projet de protocole contre la fabrication et le trafic illicites d'armes à feu, de leurs pièces, éléments et munitions, additionnel à la Convention des Nations Unies contre la criminalité transnationale organisée;

5. *Prie* le Comité spécial de poursuivre ses travaux sur ce projet de protocole, conformément aux résolutions 53/111, 53/114 et 54/126 et de les achever au plus tôt;

[2] A/AC.254/34.

6. *Engage* tous les États à reconnaître les liens entre les activités de la criminalité transnationale organisée et les actes de terrorisme, en tenant compte de ses résolutions pertinentes, et à appliquer la Convention des Nations Unies contre la criminalité transnationale organisée dans la lutte contre toutes les formes d'activité criminelle, conformément aux dispositions de ladite Convention;

7. *Recommande* que le Comité spécial qu'elle a créé par sa résolution 51/210 du 17 décembre 1996, qui commence ses délibérations en vue d'élaborer une convention générale sur le terrorisme international, conformément à sa résolution 54/110 du 9 décembre 1999, tienne compte des dispositions de la Convention des Nations Unies contre la criminalité transnationale organisée;

8. *Prie instamment* tous les États et toutes les organisations économiques régionales de signer et de ratifier la Convention des Nations Unies contre la criminalité transnationale organisée et les protocoles qui s'y rapportent dès que possible afin d'assurer leur entrée en vigueur sans délai;

9. *Décide* que, jusqu'à ce que la Conférence des Parties à la Convention instituée en application de la Convention des Nations Unies contre la criminalité transnationale organisée en décide autrement, le compte visé à l'article 30 de la Convention sera administré dans le cadre du Fonds des Nations Unies pour la prévention du crime et la justice pénale, et encourage les États Membres à commencer à verser des contributions volontaires adéquates audit compte afin de fournir aux pays en développement et aux pays en transition l'assistance technique dont ils pourraient avoir besoin pour appliquer la Convention et les protocoles qui s'y rapportent, y compris pour prendre les mesures préparatoires nécessaires à cette application;

10. *Décide également* que le Comité spécial sur l'élaboration d'une convention contre la criminalité transnationale organisée achèvera ses travaux afférents à l'élaboration de la Convention des Nations Unies contre la criminalité transnationale organisée en tenant une réunion bien avant la première session de la Conférence des Parties à la Convention afin d'élaborer le projet de règlement intérieur de cette dernière et d'autres règles et mécanismes visés à l'article 32 de la Convention, qui seront communiqués à la Conférence des Parties à sa première session pour examen et suite à donner;

11. *Prie* le Secrétaire général de confier au Centre pour la prévention de la criminalité internationale du Bureau des Nations Unies pour le contrôle des drogues et la prévention du crime, le secrétariat de la Conférence des Parties à la Convention, conformément à l'article 33 de la Convention;

12. *Prie également* le Secrétaire général de doter le Centre des ressources nécessaires pour lui permettre d'œuvrer efficacement à l'entrée en vigueur rapide de la Convention des Nations Unies contre la criminalité transnationale organisée et d'assurer le secrétariat de la Conférence des Parties à la Convention ainsi que d'apporter son concours au Comité spécial pour les travaux visés au paragraphe 10 ci-dessus.

62e séance plénière
15 novembre 2000

Annexe I

Convention des Nations Unies contre la criminalité transnationale organisée

Article premier
Objet

L'objet de la présente Convention est de promouvoir la coopération afin de prévenir et de combattre plus efficacement la criminalité transnationale organisée.

Article 2
Terminologie

Aux fins de la présente Convention:

a) L'expression "groupe criminel organisé" désigne un groupe structuré de trois personnes ou plus existant depuis un certain temps et agissant de concert dans le but de commettre une ou plusieurs infractions graves ou infractions établies conformément à la présente Convention, pour en tirer, directement ou indirectement, un avantage financier ou un autre avantage matériel;

b) L'expression "infraction grave" désigne un acte constituant une infraction passible d'une peine privative de liberté dont le maximum ne doit pas être inférieur à quatre ans ou d'une peine plus lourde;

c) L'expression "groupe structuré" désigne un groupe qui ne s'est pas constitué au hasard pour commettre immédiatement une infraction et qui n'a pas nécessairement de rôles formellement définis pour ses membres, de continuité dans sa composition ou de structure élaborée;

d) Le terme "biens" désigne tous les types d'avoirs, corporels ou incorporels, meubles ou immeubles, tangibles ou intangibles, ainsi que les actes juridiques ou documents attestant la propriété de ces avoirs ou les droits y relatifs;

e) L'expression "produit du crime" désigne tout bien provenant directement ou indirectement de la commission d'une infraction ou obtenu directement ou indirectement en la commettant;

f) Les termes "gel" ou "saisie" désignent l'interdiction temporaire du transfert, de la conversion, de la disposition ou du mouvement de biens, ou le fait d'assumer temporairement la garde ou le contrôle de biens sur décision d'un tribunal ou d'une autre autorité compétente;

g) Le terme "confiscation" désigne la dépossession permanente de biens sur décision d'un tribunal ou d'une autre autorité compétente;

h) L'expression "infraction principale" désigne toute infraction à la suite de laquelle un produit est généré, qui est susceptible de devenir l'objet d'une infraction définie à l'article 6 de la présente Convention;

i) L'expression "livraison surveillée" désigne la méthode consistant à permettre le passage par le territoire d'un ou de plusieurs États d'expéditions illicites ou suspectées de l'être, au su et sous le contrôle des autorités compétentes de ces États, en vue d'enquêter sur une infraction et d'identifier les personnes impliquées dans sa commission;

j) L'expression "organisation régionale d'intégration économique" désigne toute organisation constituée par des États souverains d'une région donnée, à laquelle ses États membres ont transféré des compétences en ce qui concerne les questions régies par la présente Convention et qui a été dûment mandatée, conformément à ses procédures internes, pour signer, ratifier, accepter, approuver ladite Convention ou y adhérer; les références dans la présente Convention aux «États Parties» sont applicables à ces organisations dans la limite de leur compétence.

Article 3
Champ d'application

1. La présente Convention s'applique, sauf disposition contraire, à la prévention, aux enquêtes et aux poursuites concernant:

a) Les infractions établies conformément aux articles 5, 6, 8 et 23 de la présente Convention; et

b) Les infractions graves telles que définies à l'article 2 de la présente Convention;

lorsque ces infractions sont de nature transnationale et qu'un groupe criminel organisé y est impliqué.

2. Aux fins du paragraphe 1 du présent article, une infraction est de nature transnationale si:

a) Elle est commise dans plus d'un État;

b) Elle est commise dans un État mais qu'une partie substantielle de sa préparation, de sa planification, de sa conduite ou de son contrôle a lieu dans un autre État;

c) Elle est commise dans un État mais implique un groupe criminel organisé qui se livre à des activités criminelles dans plus d'un État; ou

d) Elle est commise dans un État mais a des effets substantiels dans un autre État.

Article 4
Protection de la souveraineté

1. Les États Parties exécutent leurs obligations au titre de la présente Convention d'une manière compatible avec les principes de l'égalité souveraine et de l'intégrité territoriale des États et avec celui de la non-intervention dans les affaires intérieures d'autres États.

2. Aucune disposition de la présente Convention n'habilite un État Partie à exercer sur le territoire d'un autre État une compétence et des fonctions qui sont exclusivement réservées aux autorités de cet autre État par son droit interne.

Article 5
Incrimination de la participation à un groupe criminel organisé

1. Chaque État Partie adopte les mesures législatives et autres nécessaires pour conférer le caractère d'infraction pénale, lorsque commis intentionnellement:

a) À l'un ou l'autre des actes suivants ou aux deux, en tant qu'infractions pénales distinctes de celles impliquant une tentative d'activité criminelle ou sa consommation:

i) Au fait de s'entendre avec une ou plusieurs personnes en vue de commettre une infraction grave à une fin liée directement ou indirectement à l'obtention d'un avantage financier ou autre avantage matériel et, lorsque le droit interne l'exige, impliquant un acte commis par un des participants en vertu de cette entente ou impliquant un groupe criminel organisé;

ii) À la participation active d'une personne ayant connaissance soit du but et de l'activité criminelle générale d'un groupe criminel organisé soit de son intention de commettre les infractions en question:

a. Aux activités criminelles du groupe criminel organisé;

b. À d'autres activités du groupe criminel organisé lorsque cette personne sait que sa participation contribuera à la réalisation du but criminel susmentionné;

b) Au fait d'organiser, de diriger, de faciliter, d'encourager ou de favoriser au moyen d'une aide ou de conseils la commission d'une infraction grave impliquant un groupe criminel organisé.

2. La connaissance, l'intention, le but, la motivation ou l'entente visés au paragraphe 1 du présent article peuvent être déduits de circonstances factuelles objectives.

3. Les États Parties dont le droit interne subordonne l'établissement des infractions visées à l'alinéa *a* i) du paragraphe 1 du présent article à l'implication d'un groupe criminel organisé veillent à ce que leur droit interne couvre toutes les infractions graves impliquant des groupes criminels organisés. Ces États Parties, de même que les États Parties dont le droit interne subordonne l'établissement des infractions visées à l'alinéa *a* i) du paragraphe 1 du présent article à la commission d'un acte en vertu de l'entente, portent cette information à la connaissance du Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies au moment où ils signent la présente Convention ou déposent leurs instruments de ratification, d'acceptation ou d'approbation ou d'adhésion.

Article 6
Incrimination du blanchiment du produit du crime

1. Chaque État Partie adopte, conformément aux principes fondamentaux de son droit interne, les mesures législatives et autres nécessaires pour conférer le caractère d'infraction pénale, lorsque l'acte a été commis intentionnellement:

a) i) À la conversion ou au transfert de biens dont celui qui s'y livre sait qu'ils sont le produit du crime, dans le but de dissimuler ou de déguiser l'origine illicite desdits biens ou d'aider toute personne qui est impliquée dans la commission de l'infraction principale à échapper aux conséquences juridiques de ses actes;

ii) À la dissimulation ou au déguisement de la nature véritable, de l'origine, de l'emplacement, de la disposition, du mouvement ou de la propriété de biens ou de droits y relatifs dont l'auteur sait qu'ils sont le produit du crime;

b) et, sous réserve des concepts fondamentaux de son système juridique:

i) À l'acquisition, à la détention ou à l'utilisation de biens dont celui qui les acquiert, les détient ou les utilise sait, au moment où il les reçoit, qu'ils sont le produit du crime;

ii) À la participation à l'une des infractions établies conformément au présent article ou à toute autre association, entente, tentative ou complicité par fourniture d'une assistance, d'une aide ou de conseils en vue de sa commission.

2. Aux fins de l'application du paragraphe 1 du présent article:

a) Chaque État Partie s'efforce d'appliquer le paragraphe 1 du présent article à l'éventail le plus large d'infractions principales;

b) Chaque État Partie inclut dans les infractions principales toutes les infractions graves telles que définies à l'article 2 de la présente Convention et les infractions établies conformément à ses articles 5, 8 et 23. S'agissant des États Parties dont la législation contient une liste d'infractions principales spécifiques, ceux-ci incluent dans cette liste, au minimum, un éventail complet d'infractions liées à des groupes criminels organisés;

c) Aux fins de l'alinéa *b*, les infractions principales incluent les infractions commises à l'intérieur et à l'extérieur du territoire relevant de la compétence de l'État Partie en question. Toutefois, une infraction commise à l'extérieur du territoire relevant de la compétence d'un État Partie ne constitue une infraction principale que lorsque l'acte correspondant est une infraction pénale en vertu du droit interne de l'État où il a été commis et constituerait une infraction pénale en vertu du droit interne de l'État Partie appliquant le présent article s'il avait été commis sur son territoire;

d) Chaque État Partie remet au Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies une copie de ses lois qui donnent effet au présent article ainsi qu'une copie de toute modification ultérieurement apportée à ces lois ou une description de ces lois et modifications ultérieures;

e) Lorsque les principes fondamentaux du droit interne d'un État Partie l'exigent, il peut être disposé que les infractions énoncées au paragraphe 1 du présent article ne s'appliquent pas aux personnes qui ont commis l'infraction principale;

f) La connaissance, l'intention ou la motivation, en tant qu'éléments constitutifs d'une infraction énoncée au paragraphe 1 du présent article, peuvent être déduites de circonstances factuelles objectives.

Article 7
Mesures de lutte contre le blanchiment d'argent

1. Chaque État Partie:

a) Institue un régime interne complet de réglementation et de contrôle des banques et institutions financières non bancaires, ainsi que, le cas échéant, des autres entités particulièrement exposées au blanchiment d'argent, dans les limites de sa compétence, afin de prévenir et de détecter toutes formes de blanchiment d'argent, lequel régime met l'accent sur les exigences en matière d'identification des clients, d'enregistrement des opérations et de déclaration des opérations suspectes;

b) S'assure, sans préjudice des articles 18 et 27 de la présente Convention, que les autorités administratives, de réglementation, de détection et de répression et autres, chargées de la lutte contre le blanchiment d'argent (y compris, quand son droit interne le prévoit, les autorités judiciaires) sont en mesure de coopérer et d'échanger des informations aux niveaux national et international, dans les conditions définies par son droit interne et, à cette fin, envisage la création d'un service de renseignement financier qui fera office de centre national de collecte, d'analyse et de diffusion d'informations concernant d'éventuelles opérations de blanchiment d'argent.

2. Les États Parties envisagent de mettre en œuvre des mesures réalisables de détection et de surveillance du mouvement transfrontière d'espèces et de titres négociables appropriés, sous réserve de garanties permettant d'assurer une utilisation correcte des informations et sans entraver d'aucune façon la circulation des capitaux licites. Il peut être notamment fait obligation aux particuliers et aux entreprises de signaler les transferts transfrontières de quantités importantes d'espèces et de titres négociables appropriés.

3. Lorsqu'ils instituent un régime interne de réglementation et de contrôle aux termes du présent article, et sans préjudice de tout autre article de la présente Convention, les États Parties sont invités à prendre pour lignes directrices les initiatives pertinentes prises par les organisations régionales, interrégionales et multilatérales pour lutter contre le blanchiment d'argent.

4. Les États Parties s'efforcent de développer et de promouvoir la coopération mondiale, régionale, sous-régionale et bilatérale entre les autorités judiciaires, les services de détection et de répression et les autorités de réglementation financière en vue de lutter contre le blanchiment d'argent.

Article 8
Incrimination de la corruption

1. Chaque État Partie adopte les mesures législatives et autres nécessaires pour conférer le caractère d'infraction pénale, lorsque les actes ont été commis intentionnellement:

a) Au fait de promettre, d'offrir ou d'accorder à un agent public, directement ou indirectement, un avantage indu, pour lui-même ou pour une autre personne ou entité, afin qu'il accomplisse ou s'abstienne d'accomplir un acte dans l'exercice de ses fonctions officielles;

b) Au fait pour un agent public de solliciter ou d'accepter, directement ou indirectement, un avantage indu pour lui-même ou pour une autre personne ou entité, afin d'accomplir ou de s'abstenir d'accomplir un acte dans l'exercice de ses fonctions officielles.

2. Chaque État Partie envisage d'adopter les mesures législatives et autres nécessaires pour conférer le caractère d'infraction pénale aux actes visés au paragraphe 1 du présent article impliquant un agent public étranger ou un fonctionnaire international. De même, chaque État Partie envisage de conférer le caractère d'infraction pénale à d'autres formes de corruption.

3. Chaque État Partie adopte également les mesures nécessaires pour conférer le caractère d'infraction pénale au fait de se rendre complice d'une infraction établie conformément au présent article.

4. Aux fins du paragraphe 1 du présent article et de l’article 9 de la présente Convention, le terme “agent public” désigne un agent public ou une personne assurant un service public, tel que ce terme est défini dans le droit interne et appliqué dans le droit pénal de l’État Partie où la personne en question exerce cette fonction.

Article 9
Mesures contre la corruption

1. Outre les mesures énoncées à l’article 8 de la présente Convention, chaque État Partie, selon qu’il convient et conformément à son système juridique, adopte des mesures efficaces d’ordre législatif, administratif ou autre pour promouvoir l’intégrité et prévenir, détecter et punir la corruption des agents publics.

2. Chaque État Partie prend des mesures pour s’assurer que ses autorités agissent efficacement en matière de prévention, de détection et de répression de la corruption des agents publics, y compris en leur donnant une indépendance suffisante pour empêcher toute influence inappropriée sur leurs actions.

Article 10
Responsabilité des personnes morales

1. Chaque État Partie adopte les mesures nécessaires, conformément à ses principes juridiques, pour établir la responsabilité des personnes morales qui participent à des infractions graves impliquant un groupe criminel organisé et qui commettent les infractions établies conformément aux articles 5, 6, 8 et 23 de la présente Convention.

2. Sous réserve des principes juridiques de l’État Partie, la responsabilité des personnes morales peut être pénale, civile ou administrative.

3. Cette responsabilité est sans préjudice de la responsabilité pénale des personnes physiques qui ont commis les infractions.

4. Chaque État Partie veille, en particulier, à ce que les personnes morales tenues responsables conformément au présent article fassent l’objet de sanctions efficaces, proportionnées et dissuasives de nature pénale ou non pénale, y compris de sanctions pécuniaires.

Article 11
Poursuites judiciaires, jugement et sanctions

1. Chaque État Partie rend la commission d’une infraction établie conformément aux articles 5, 6, 8 et 23 de la présente Convention passible de sanctions qui tiennent compte de la gravité de cette infraction.

2. Chaque État Partie s’efforce de faire en sorte que tout pouvoir judiciaire discrétionnaire conféré par son droit interne et afférent aux poursuites judiciaires engagées contre des individus pour des infractions visées par la présente Convention soit exercé de façon à optimiser l’efficacité des mesures de détection et de répression de ces infractions, compte dûment tenu de la nécessité d’exercer un effet dissuasif en ce qui concerne leur commission.

3. S’agissant d’infractions établies conformément aux articles 5, 6, 8 et 23 de la présente Convention, chaque État Partie prend les mesures appropriées conformément à son droit interne et compte dûment tenu des droits de la défense,

pour faire en sorte que les conditions auxquelles sont subordonnées les décisions de mise en liberté dans l'attente du jugement ou de la procédure d'appel tiennent compte de la nécessité d'assurer la présence du défendeur lors de la procédure pénale ultérieure.

4. Chaque État Partie s'assure que ses tribunaux ou autres autorités compétentes ont à l'esprit la gravité des infractions visées par la présente Convention lorsqu'ils envisagent l'éventualité d'une libération anticipée ou conditionnelle de personnes reconnues coupables de ces infractions.

5. Lorsqu'il y a lieu, chaque État Partie détermine, dans le cadre de son droit interne, une période de prescription prolongée au cours de laquelle des poursuites peuvent être engagées du chef d'une des infractions visées par la présente Convention, cette période étant plus longue lorsque l'auteur présumé de l'infraction s'est soustrait à la justice.

6. Aucune disposition de la présente Convention ne porte atteinte au principe selon lequel la définition des infractions établies conformément à celle-ci et des moyens juridiques de défense applicables ainsi que d'autres principes juridiques régissant la légalité des incriminations relève exclusivement du droit interne d'un État Partie et selon lequel lesdites infractions sont poursuivies et punies conformément au droit de cet État Partie.

Article 12
Confiscation et saisie

1. Les États Parties adoptent, dans toute la mesure possible dans le cadre de leurs systèmes juridiques nationaux, les mesures nécessaires pour permettre la confiscation:

a) Du produit du crime provenant d'infractions visées par la présente Convention ou de biens dont la valeur correspond à celle de ce produit;

b) Des biens, des matériels et autres instruments utilisés ou destinés à être utilisés pour les infractions visées par la présente Convention.

2. Les États Parties adoptent les mesures nécessaires pour permettre l'identification, la localisation, le gel ou la saisie de tout ce qui est mentionné au paragraphe 1 du présent article aux fins de confiscation éventuelle.

3. Si le produit du crime a été transformé ou converti, en partie ou en totalité, en d'autres biens, ces derniers peuvent faire l'objet des mesures visées au présent article en lieu et place dudit produit.

4. Si le produit du crime a été mêlé à des biens acquis légitimement, ces biens, sans préjudice de tous pouvoirs de gel ou de saisie, peuvent être confisqués à concurrence de la valeur estimée du produit qui y a été mêlé.

5. Les revenus ou autres avantages tirés du produit du crime, des biens en lesquels le produit a été transformé ou converti ou des biens auxquels il a été mêlé peuvent aussi faire l'objet des mesures visées au présent article, de la même manière et dans la même mesure que le produit du crime.

6. Aux fins du présent article et de l'article 13 de la présente Convention, chaque État Partie habilite ses tribunaux ou autres autorités compétentes à ordonner la production ou la saisie de documents bancaires, financiers ou commerciaux. Les

États Parties ne peuvent invoquer le secret bancaire pour refuser de donner effet aux dispositions du présent paragraphe.

7. Les États Parties peuvent envisager d'exiger que l'auteur d'une infraction établisse l'origine licite du produit présumé du crime ou d'autres biens pouvant faire l'objet d'une confiscation, dans la mesure où cette exigence est conforme aux principes de leur droit interne et à la nature de la procédure judiciaire et des autres procédures.

8. L'interprétation des dispositions du présent article ne doit en aucun cas porter atteinte aux droits des tiers de bonne foi.

9. Aucune disposition du présent article ne porte atteinte au principe selon lequel les mesures qui y sont visées sont définies et exécutées conformément au droit interne de chaque État Partie et selon les dispositions dudit droit.

Article 13
Coopération internationale aux fins de confiscation

1. Dans toute la mesure possible dans le cadre de son système juridique national, un État Partie qui a reçu d'un autre État Partie ayant compétence pour connaître d'une infraction visée par la présente Convention une demande de confiscation du produit du crime, des biens, des matériels ou autres instruments visés au paragraphe 1 de l'article 12 de la présente Convention, qui sont situés sur son territoire:

a) Transmet la demande à ses autorités compétentes en vue de faire prononcer une décision de confiscation et, si celle-ci intervient, la faire exécuter; ou

b) Transmet à ses autorités compétentes, afin qu'elle soit exécutée dans les limites de la demande, la décision de confiscation prise par un tribunal situé sur le territoire de l'État Partie requérant conformément au paragraphe 1 de l'article 12 de la présente Convention, pour ce qui est du produit du crime, des biens, des matériels ou autres instruments visés au paragraphe 1 de l'article 12 situés sur le territoire de l'État Partie requis.

2. Lorsqu'une demande est faite par un autre État Partie qui a compétence pour connaître d'une infraction visée par la présente Convention, l'État Partie requis prend des mesures pour identifier, localiser et geler ou saisir le produit du crime, les biens, les matériels ou les autres instruments visés au paragraphe 1 de l'article 12 de la présente Convention, en vue d'une éventuelle confiscation à ordonner soit par l'État Partie requérant, soit comme suite à une demande formulée en vertu du paragraphe 1 du présent article, par l'État Partie requis.

3. Les dispositions de l'article 18 de la présente Convention s'appliquent *mutatis mutandis* au présent article. Outre les informations visées au paragraphe 15 de l'article 18, les demandes faites conformément au présent article contiennent:

a) Lorsque la demande relève de l'alinéa *a* du paragraphe 1 du présent article, une description des biens à confisquer et un exposé des faits sur lesquels se fonde l'État Partie requérant qui permettent à l'État Partie requis de faire prononcer une décision de confiscation dans le cadre de son droit interne;

b) Lorsque la demande relève de l'alinéa *b* du paragraphe 1 du présent article, une copie légalement admissible de la décision de confiscation rendue par

l'État Partie requérant sur laquelle la demande est fondée, un exposé des faits et des informations indiquant dans quelles limites il est demandé d'exécuter la décision;

c) Lorsque la demande relève du paragraphe 2 du présent article, un exposé des faits sur lesquels se fonde l'État Partie requérant et une description des mesures demandées.

4. Les décisions ou mesures prévues aux paragraphes 1 et 2 du présent article sont prises par l'État Partie requis conformément à son droit interne et selon les dispositions dudit droit, et conformément à ses règles de procédure ou à tout traité, accord ou arrangement bilatéral ou multilatéral le liant à l'État Partie requérant.

5. Chaque État Partie remet au Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies une copie de ses lois et règlements qui donnent effet au présent article ainsi qu'une copie de toute modification ultérieurement apportée à ces lois et règlements ou une description de ces lois, règlements et modifications ultérieures.

6. Si un État Partie décide de subordonner l'adoption des mesures visées aux paragraphes 1 et 2 du présent article à l'existence d'un traité en la matière, il considère la présente Convention comme une base conventionnelle nécessaire et suffisante.

7. Un État Partie peut refuser de donner suite à une demande de coopération en vertu du présent article dans le cas où l'infraction à laquelle elle se rapporte n'est pas une infraction visée par la présente Convention.

8. L'interprétation des dispositions du présent article ne doit en aucun cas porter atteinte aux droits des tiers de bonne foi.

9. Les États Parties envisagent de conclure des traités, accords ou arrangements bilatéraux ou multilatéraux afin de renforcer l'efficacité de la coopération internationale instaurée aux fins du présent article.

Article 14
Disposition du produit du crime ou des biens confisqués

1. Un État Partie qui confisque le produit du crime ou des biens en application de l'article 12 ou du paragraphe 1 de l'article 13 de la présente Convention en dispose conformément à son droit interne et à ses procédures administratives.

2. Lorsque les États Parties agissent à la demande d'un autre État Partie en application de l'article 13 de la présente Convention, ils doivent, dans la mesure où leur droit interne le leur permet et si la demande leur en est faite, envisager à titre prioritaire de restituer le produit du crime ou les biens confisqués à l'État Partie requérant, afin que ce dernier puisse indemniser les victimes de l'infraction ou restituer ce produit du crime ou ces biens à leurs propriétaires légitimes.

3. Lorsqu'un État Partie agit à la demande d'un autre État Partie en application des articles 12 et 13 de la présente Convention, il peut envisager spécialement de conclure des accords ou arrangements prévoyant:

a) De verser la valeur de ce produit ou de ces biens, ou les fonds provenant de leur vente, ou une partie de ceux-ci, au compte établi en application de l'alinéa *c* du paragraphe 2 de l'article 30 de la présente Convention et à des organismes intergouvernementaux spécialisés dans la lutte contre la criminalité organisée;

b) De partager avec d'autres États Parties, systématiquement ou au cas par cas, ce produit ou ces biens, ou les fonds provenant de leur vente, conformément à son droit interne ou à ses procédures administratives.

Article 15
Compétence

1. Chaque État Partie adopte les mesures nécessaires pour établir sa compétence à l'égard des infractions établies conformément aux articles 5, 6, 8 et 23 de la présente Convention dans les cas suivants:

a) Lorsque l'infraction est commise sur son territoire; ou

b) Lorsque l'infraction est commise à bord d'un navire qui bat son pavillon ou à bord d'un aéronef immatriculé conformément à son droit interne au moment où ladite infraction est commise.

2. Sous réserve de l'article 4 de la présente Convention, un État Partie peut également établir sa compétence à l'égard de l'une quelconque de ces infractions dans les cas suivants:

a) Lorsque l'infraction est commise à l'encontre d'un de ses ressortissants;

b) Lorsque l'infraction est commise par un de ses ressortissants ou par une personne apatride résidant habituellement sur son territoire; ou

c) Lorsque l'infraction est:

i) Une de celles établies conformément au paragraphe 1 de l'article 5 de la présente Convention et est commise hors de son territoire en vue de la commission, sur son territoire, d'une infraction grave;

ii) Une de celles établies conformément à l'alinéa *b* ii) du paragraphe 1 de l'article 6 de la présente Convention et est commise hors de son territoire en vue de la commission, sur son territoire, d'une infraction établie conformément aux alinéas *a* i) ou ii), ou *b* i) du paragraphe 1 de l'article 6 de la présente Convention.

3. Aux fins du paragraphe 10 de l'article 16 de la présente Convention, chaque État Partie adopte les mesures nécessaires pour établir sa compétence à l'égard des infractions visées par la présente Convention lorsque l'auteur présumé se trouve sur son territoire et qu'il n'extrade pas cette personne au seul motif qu'elle est l'un de ses ressortissants.

4. Chaque État Partie peut également adopter les mesures nécessaires pour établir sa compétence à l'égard des infractions visées par la présente Convention lorsque l'auteur présumé se trouve sur son territoire et qu'il ne l'extrade pas.

5. Si un État Partie qui exerce sa compétence en vertu du paragraphe 1 ou 2 du présent article a été avisé, ou a appris de toute autre façon, qu'un ou plusieurs autres États Parties mènent une enquête ou ont engagé des poursuites ou une procédure judiciaire concernant le même acte, les autorités compétentes de ces États Parties se consultent, selon qu'il convient, pour coordonner leurs actions.

6. Sans préjudice des normes du droit international général, la présente Convention n'exclut pas l'exercice de toute compétence pénale établie par un État Partie conformément à son droit interne.

Article 16
Extradition

1. Le présent article s'applique aux infractions visées par la présente Convention ou dans les cas où un groupe criminel organisé est impliqué dans une infraction visée à l'alinéa *a* ou *b* du paragraphe 1 de l'article 3 et que la personne faisant l'objet de la demande d'extradition se trouve sur le territoire de l'État Partie requis, à condition que l'infraction pour laquelle l'extradition est demandée soit punissable par le droit interne de l'État Partie requérant et de l'État Partie requis.

2. Si la demande d'extradition porte sur plusieurs infractions graves distinctes, dont certaines ne sont pas visées par le présent article, l'État Partie requis peut appliquer également cet article à ces dernières infractions.

3. Chacune des infractions auxquelles s'applique le présent article est de plein droit incluse dans tout traité d'extradition en vigueur entre les États Parties en tant qu'infraction dont l'auteur peut être extradé. Les États Parties s'engagent à inclure ces infractions en tant qu'infractions dont l'auteur peut être extradé dans tout traité d'extradition qu'ils concluront entre eux.

4. Si un État Partie qui subordonne l'extradition à l'existence d'un traité reçoit une demande d'extradition d'un État Partie avec lequel il n'a pas conclu pareil traité, il peut considérer la présente Convention comme la base légale de l'extradition pour les infractions auxquelles le présent article s'applique.

5. Les États Parties qui subordonnent l'extradition à l'existence d'un traité:

a) Au moment du dépôt de leur instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion à la présente Convention, indiquent au Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies s'ils considèrent la présente Convention comme la base légale pour coopérer en matière d'extradition avec d'autres États Parties; et

b) S'ils ne considèrent par la présente Convention comme la base légale pour coopérer en matière d'extradition, s'efforcent, s'il y a lieu, de conclure des traités d'extradition avec d'autres États Parties afin d'appliquer le présent article.

6. Les États Parties qui ne subordonnent pas l'extradition à l'existence d'un traité reconnaissent entre eux aux infractions auxquelles le présent article s'applique le caractère d'infraction dont l'auteur peut être extradé.

7. L'extradition est subordonnée aux conditions prévues par le droit interne de l'État Partie requis ou par les traités d'extradition applicables, y compris, notamment, aux conditions concernant la peine minimale requise pour extrader et aux motifs pour lesquels l'État Partie requis peut refuser l'extradition.

8. Les États Parties s'efforcent, sous réserve de leur droit interne, d'accélérer les procédures d'extradition et de simplifier les exigences en matière de preuve y relatives en ce qui concerne les infractions auxquelles s'applique le présent article.

9. Sous réserve des dispositions de son droit interne et des traités d'extradition qu'il a conclus, l'État Partie requis peut, à la demande de l'État Partie requérant et s'il estime que les circonstances le justifient et qu'il y a urgence, placer en détention une personne présente sur son territoire dont l'extradition est demandée ou prendre à son égard toutes autres mesures appropriées pour assurer sa présence lors de la procédure d'extradition.

10. Un État Partie sur le territoire duquel se trouve l'auteur présumé de l'infraction, s'il n'extrade pas cette personne au titre d'une infraction à laquelle s'applique le présent article au seul motif qu'elle est l'un de ses ressortissants, est tenu, à la demande de l'État Partie requérant l'extradition, de soumettre l'affaire sans retard excessif à ses autorités compétentes aux fins de poursuites. Lesdites autorités prennent leur décision et mènent les poursuites de la même manière que pour toute autre infraction grave en vertu du droit interne de cet État Partie. Les États Parties intéressés coopèrent entre eux, notamment en matière de procédure et de preuve, afin d'assurer l'efficacité des poursuites.

11. Lorsqu'un État Partie, en vertu de son droit interne, n'est autorisé à extrader ou remettre de toute autre manière l'un de ses ressortissants que si cette personne est ensuite renvoyée dans cet État Partie pour purger la peine prononcée à l'issue du procès ou de la procédure à l'origine de la demande d'extradition ou de remise, et lorsque cet État Partie et l'État Partie requérant s'accordent sur cette option et d'autres conditions qu'ils peuvent juger appropriées, cette extradition ou remise conditionnelle est suffisante aux fins de l'exécution de l'obligation énoncée au paragraphe 10 du présent article.

12. Si l'extradition, demandée aux fins d'exécution d'une peine, est refusée parce que la personne faisant l'objet de cette demande est un ressortissant de l'État Partie requis, celui-ci, si son droit interne le lui permet, en conformité avec les prescriptions de ce droit et à la demande de l'État Partie requérant, envisage de faire exécuter lui-même la peine qui a été prononcée conformément au droit interne de l'État Partie requérant, ou le reliquat de cette peine.

13. Toute personne faisant l'objet de poursuites en raison de l'une quelconque des infractions auxquelles le présent article s'applique se voit garantir un traitement équitable à tous les stades de la procédure, y compris la jouissance de tous les droits et de toutes les garanties prévus par le droit interne de l'État Partie sur le territoire duquel elle se trouve.

14. Aucune disposition de la présente Convention ne doit être interprétée comme faisant obligation à l'État Partie requis d'extrader s'il a de sérieuses raisons de penser que la demande a été présentée aux fins de poursuivre ou de punir une personne en raison de son sexe, de sa race, de sa religion, de sa nationalité, de son origine ethnique ou de ses opinions politiques, ou que donner suite à cette demande causerait un préjudice à cette personne pour l'une quelconque de ces raisons.

15. Les États Parties ne peuvent refuser une demande d'extradition au seul motif que l'infraction est considérée comme touchant aussi à des questions fiscales.

16. Avant de refuser l'extradition, l'État Partie requis consulte, le cas échéant, l'État Partie requérant afin de lui donner toute possibilité de présenter ses opinions et de donner des informations à l'appui de ses allégations.

17. Les États Parties s'efforcent de conclure des accords ou arrangements bilatéraux et multilatéraux pour permettre l'extradition ou pour en accroître l'efficacité.

Article 17
Transfert des personnes condamnées

Les États Parties peuvent envisager de conclure des accords ou arrangements bilatéraux ou multilatéraux relatifs au transfert sur leur territoire de personnes

condamnées à des peines d'emprisonnement ou autres peines privatives de liberté du fait d'infractions visées par la présente Convention afin qu'elles puissent y purger le reste de leur peine.

Article 18
Entraide judiciaire

1. Les États Parties s'accordent mutuellement l'entraide judiciaire la plus large possible lors des enquêtes, poursuites et procédures judiciaires concernant les infractions visées par la présente Convention, comme prévu à l'article 3, et s'accordent réciproquement une entraide similaire lorsque l'État Partie requérant a des motifs raisonnables de soupçonner que l'infraction visée à l'alinéa *a* ou *b* du paragraphe 1 de l'article 3 est de nature transnationale, y compris quand les victimes, les témoins, le produit, les instruments ou les éléments de preuve de ces infractions se trouvent dans l'État Partie requis et qu'un groupe criminel organisé y est impliqué.

2. L'entraide judiciaire la plus large possible est accordée, autant que les lois, traités, accords et arrangements pertinents de l'État Partie requis le permettent, lors des enquêtes, poursuites et procédures judiciaires concernant des infractions dont une personne morale peut être tenue responsable dans l'État Partie requérant, conformément à l'article 10 de la présente Convention.

3. L'entraide judiciaire qui est accordée en application du présent article peut être demandée aux fins suivantes:

a) Recueillir des témoignages ou des dépositions;

b) Signifier des actes judiciaires;

c) Effectuer des perquisitions et des saisies, ainsi que des gels;

d) Examiner des objets et visiter des lieux;

e) Fournir des informations, des pièces à conviction et des estimations d'experts;

f) Fournir des originaux ou des copies certifiées conformes de documents et dossiers pertinents, y compris des documents administratifs, bancaires, financiers ou commerciaux et des documents de sociétés;

g) Identifier ou localiser des produits du crime, des biens, des instruments ou d'autres choses afin de recueillir des éléments de preuve;

h) Faciliter la comparution volontaire de personnes dans l'État Partie requérant;

i) Fournir tout autre type d'assistance compatible avec le droit interne de l'État Partie requis.

4. Sans préjudice de son droit interne, les autorités compétentes d'un État Partie peuvent, sans demande préalable, communiquer des informations concernant des affaires pénales à une autorité compétente d'un autre État Partie, si elles pensent que ces informations pourraient l'aider à entreprendre ou à conclure des enquêtes et des poursuites pénales, ou amener ce dernier État Partie à formuler une demande en vertu de la présente Convention.

5. La communication d'informations conformément au paragraphe 4 du présent article se fait sans préjudice des enquêtes et poursuites pénales dans l'État dont les autorités compétentes fournissent les informations. Les autorités compétentes qui reçoivent ces informations accèdent à toute demande tendant à ce que lesdites informations restent confidentielles, même temporairement, ou à ce que leur utilisation soit assortie de restrictions. Toutefois, cela n'empêche pas l'État Partie qui reçoit les informations de révéler, lors de la procédure judiciaire, des informations à la décharge d'un prévenu. Dans ce dernier cas, l'État Partie qui reçoit les informations avise l'État Partie qui les communique avant la révélation et, s'il lui en est fait la demande, consulte ce dernier. Si, dans un cas exceptionnel, une notification préalable n'est pas possible, l'État Partie qui reçoit les informations informe sans retard de la révélation l'État Partie qui les communique.

6. Les dispositions du présent article n'affectent en rien les obligations découlant de tout autre traité bilatéral ou multilatéral régissant ou devant régir, entièrement ou partiellement, l'entraide judiciaire.

7. Les paragraphes 9 à 29 du présent article sont applicables aux demandes faites conformément au présent article si les États Parties en question ne sont pas liés par un traité d'entraide judiciaire. Si lesdits États Parties sont liés par un tel traité, les dispositions correspondantes de ce traité sont applicables, à moins que les États Parties ne conviennent d'appliquer à leur place les dispositions des paragraphes 9 à 29 du présent article. Les États Parties sont vivement encouragés à appliquer ces paragraphes s'ils facilitent la coopération.

8. Les États Parties ne peuvent invoquer le secret bancaire pour refuser l'entraide judiciaire prévue au présent article.

9. Les États Parties peuvent invoquer l'absence de double incrimination pour refuser de donner suite à une demande d'entraide judiciaire prévue au présent article. L'État Partie requis peut néanmoins, lorsqu'il le juge approprié, fournir cette assistance, dans la mesure où il le décide à son gré, indépendamment du fait que l'acte constitue ou non une infraction conformément au droit interne de l'État Partie requis.

10. Toute personne détenue ou purgeant une peine sur le territoire d'un État Partie, dont la présence est requise dans un autre État Partie à des fins d'identification ou de témoignage ou pour qu'elle apporte de toute autre manière son concours à l'obtention de preuves dans le cadre d'enquêtes, de poursuites ou de procédures judiciaires relatives aux infractions visées par la présente Convention, peut faire l'objet d'un transfert si les conditions ci-après sont réunies:

a) Ladite personne y consent librement et en toute connaissance de cause;

b) Les autorités compétentes des deux États Parties concernés y consentent, sous réserve des conditions que ces États Parties peuvent juger appropriées.

11. Aux fins du paragraphe 10 du présent article:

a) L'État Partie vers lequel le transfert est effectué a le pouvoir et l'obligation de garder l'intéressé en détention, sauf demande ou autorisation contraire de la part de l'État Partie à partir duquel la personne a été transférée;

b) L'État Partie vers lequel le transfert est effectué s'acquitte sans retard de l'obligation de remettre l'intéressé à la garde de l'État Partie à partir duquel le

transfert a été effectué, conformément à ce qui aura été convenu au préalable ou à ce que les autorités compétentes des deux États Parties auront autrement décidé;

c) L'État Partie vers lequel le transfert est effectué ne peut exiger de l'État Partie à partir duquel le transfert est effectué qu'il engage une procédure d'extradition pour que l'intéressé lui soit remis;

d) Il est tenu compte de la période que l'intéressé a passée en détention dans l'État Partie vers lequel il a été transféré aux fins du décompte de la peine à purger dans l'État Partie à partir duquel il a été transféré.

12. À moins que l'État Partie à partir duquel une personne doit être transférée en vertu des paragraphes 10 et 11 du présent article ne donne son accord, ladite personne, quelle que soit sa nationalité, ne sera pas poursuivie, détenue, punie ou soumise à d'autres restrictions à sa liberté de mouvement sur le territoire de l'État Partie vers lequel elle est transférée à raison d'actes, d'omissions ou de condamnations antérieurs à son départ du territoire de l'État Partie à partir duquel elle a été transférée.

13. Chaque État Partie désigne une autorité centrale qui a la responsabilité et le pouvoir de recevoir les demandes d'entraide judiciaire et, soit de les exécuter, soit de les transmettre aux autorités compétentes pour exécution. Si un État Partie a une région ou un territoire spécial doté d'un système d'entraide judiciaire différent, il peut désigner une autorité centrale distincte qui aura la même fonction pour ladite région ou ledit territoire. Les autorités centrales assurent l'exécution ou la transmission rapide et en bonne et due forme des demandes reçues. Si l'autorité centrale transmet la demande à une autorité compétente pour exécution, elle encourage l'exécution rapide et en bonne et due forme de la demande par l'autorité compétente. L'autorité centrale désignée à cette fin fait l'objet d'une notification adressée au Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies au moment où chaque État Partie dépose ses instruments de ratification, d'acceptation ou d'approbation ou d'adhésion à la présente Convention. Les demandes d'entraide judiciaire et toute communication y relative sont transmises aux autorités centrales désignées par les États Parties. La présente disposition s'entend sans préjudice du droit de tout État Partie d'exiger que ces demandes et communications lui soient adressées par la voie diplomatique et, en cas d'urgence, si les États Parties en conviennent, par l'intermédiaire de l'Organisation internationale de police criminelle, si cela est possible.

14. Les demandes sont adressées par écrit ou, si possible, par tout autre moyen pouvant produire un document écrit, dans une langue acceptable pour l'État Partie requis, dans des conditions permettant audit État Partie d'en établir l'authenticité. La ou les langues acceptables pour chaque État Partie sont notifiées au Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies au moment où ledit État Partie dépose ses instruments de ratification, d'acceptation ou d'approbation ou d'adhésion à la présente Convention. En cas d'urgence et si les États Parties en conviennent, les demandes peuvent être faites oralement, mais doivent être confirmées sans délai par écrit.

15. Une demande d'entraide judiciaire doit contenir les renseignements suivants:

a) La désignation de l'autorité dont émane la demande;

b) L'objet et la nature de l'enquête, des poursuites ou de la procédure judiciaire auxquelles se rapporte la demande, ainsi que le nom et les fonctions de l'autorité qui en est chargée;

c) Un résumé des faits pertinents, sauf pour les demandes adressées aux fins de la signification d'actes judiciaires;

d) Une description de l'assistance requise et le détail de toute procédure particulière que l'État Partie requérant souhaite voir appliquée;

e) Si possible, l'identité, l'adresse et la nationalité de toute personne visée; et

f) Le but dans lequel le témoignage, les informations ou les mesures sont demandés.

16. L'État Partie requis peut demander un complément d'information lorsque cela apparaît nécessaire pour exécuter la demande conformément à son droit interne ou lorsque cela peut faciliter l'exécution de la demande.

17. Toute demande est exécutée conformément au droit interne de l'État Partie requis et, dans la mesure où cela ne contrevient pas au droit interne de l'État Partie requis et lorsque cela est possible, conformément aux procédures spécifiées dans la demande.

18. Lorsque cela est possible et conforme aux principes fondamentaux du droit interne, si une personne qui se trouve sur le territoire d'un État Partie doit être entendue comme témoin ou comme expert par les autorités judiciaires d'un autre État Partie, le premier État Partie peut, à la demande de l'autre, autoriser son audition par vidéoconférence s'il n'est pas possible ou souhaitable qu'elle comparaisse en personne sur le territoire de l'État Partie requérant. Les États Parties peuvent convenir que l'audition sera conduite par une autorité judiciaire de l'État Partie requérant et qu'une autorité judiciaire de l'État Partie requis y assistera.

19. L'État Partie requérant ne communique ni n'utilise les informations ou les éléments de preuve fournis par l'État Partie requis pour des enquêtes, poursuites ou procédures judiciaires autres que celles visées dans la demande sans le consentement préalable de l'État Partie requis. Rien dans le présent paragraphe n'empêche l'État Partie requérant de révéler, lors de la procédure, des informations ou des éléments de preuve à décharge. Dans ce dernier cas, l'État Partie requérant avise l'État Partie requis avant la révélation et, s'il lui en est fait la demande, consulte l'État Partie requis. Si, dans un cas exceptionnel, une notification préalable n'est pas possible, l'État Partie requérant informe sans retard l'État Partie requis de la révélation.

20. L'État Partie requérant peut exiger que l'État Partie requis garde le secret sur la demande et sa teneur, sauf dans la mesure nécessaire pour l'exécuter. Si l'État Partie requis ne peut satisfaire à cette exigence, il en informe sans délai l'État Partie requérant.

21. L'entraide judiciaire peut être refusée:

a) Si la demande n'est pas faite conformément aux dispositions du présent article;

b) Si l'État Partie requis estime que l'exécution de la demande est susceptible de porter atteinte à sa souveraineté, à sa sécurité, à son ordre public ou à d'autres intérêts essentiels;

c) Au cas où le droit interne de l'État Partie requis interdirait à ses autorités de prendre les mesures demandées s'il s'agissait d'une infraction analogue ayant fait l'objet d'une enquête, de poursuites ou d'une procédure judiciaire dans le cadre de sa propre compétence;

d) Au cas où il serait contraire au système juridique de l'État Partie requis concernant l'entraide judiciaire d'accepter la demande.

22. Les États Parties ne peuvent refuser une demande d'entraide judiciaire au seul motif que l'infraction est considérée comme touchant aussi à des questions fiscales.

23. Tout refus d'entraide judiciaire doit être motivé.

24. L'État Partie requis exécute la demande d'entraide judiciaire aussi promptement que possible et tient compte dans toute la mesure possible de tous délais suggérés par l'État Partie requérant et qui sont motivés, de préférence dans la demande. L'État Partie requis répond aux demandes raisonnables de l'État Partie requérant concernant les progrès faits dans l'exécution de la demande. Quand l'entraide demandée n'est plus nécessaire, l'État Partie requérant en informe promptement l'État Partie requis.

25. L'entraide judiciaire peut être différée par l'État Partie requis au motif qu'elle entraverait une enquête, des poursuites ou une procédure judiciaire en cours.

26. Avant de refuser une demande en vertu du paragraphe 21 du présent article ou d'en différer l'exécution en vertu de son paragraphe 25, l'État Partie requis étudie avec l'État Partie requérant la possibilité d'accorder l'entraide sous réserve des conditions qu'il juge nécessaires. Si l'État Partie requérant accepte l'entraide sous réserve de ces conditions, il se conforme à ces dernières.

27. Sans préjudice de l'application du paragraphe 12 du présent article, un témoin, un expert ou une autre personne qui, à la demande de l'État Partie requérant, consent à déposer au cours d'une procédure ou à collaborer à une enquête, à des poursuites ou à une procédure judiciaire sur le territoire de l'État Partie requérant ne sera pas poursuivi, détenu, puni ou soumis à d'autres restrictions à sa liberté personnelle sur ce territoire à raison d'actes, d'omissions ou de condamnations antérieurs à son départ du territoire de l'État Partie requis. Cette immunité cesse lorsque le témoin, l'expert ou ladite personne ayant eu, pour une période de quinze jours consécutifs ou pour toute autre période convenue par les États Parties, à compter de la date à laquelle ils ont été officiellement informés que leur présence n'était plus requise par les autorités judiciaires, la possibilité de quitter le territoire de l'État Partie requérant, y sont néanmoins demeurés volontairement ou, l'ayant quitté, y sont revenus de leur plein gré.

28. Les frais ordinaires encourus pour exécuter une demande sont à la charge de l'État Partie requis, à moins qu'il n'en soit convenu autrement entre les États Parties concernés. Lorsque des dépenses importantes ou extraordinaires sont ou se révèlent ultérieurement nécessaires pour exécuter la demande, les États Parties se consultent pour fixer les conditions selon lesquelles la demande sera exécutée, ainsi que la manière dont les frais seront assumés.

29. L'État Partie requis:

a) Fournit à l'État Partie requérant copies des dossiers, documents ou renseignements administratifs en sa possession et auxquels, en vertu de son droit interne, le public a accès;

b) Peut, à son gré, fournir à l'État Partie requérant intégralement, en partie ou aux conditions qu'il estime appropriées, copies de tous dossiers, documents ou renseignements administratifs en sa possession et auxquels, en vertu de son droit interne, le public n'a pas accès.

30. Les États Parties envisagent, s'il y a lieu, la possibilité de conclure des accords ou des arrangements bilatéraux ou multilatéraux qui servent les objectifs et les dispositions du présent article, leur donnent un effet pratique ou les renforcent.

Article 19
Enquêtes conjointes

Les États Parties envisagent de conclure des accords ou arrangements bilatéraux ou multilatéraux en vertu desquels, pour les affaires qui font l'objet d'enquêtes, de poursuites ou de procédures judiciaires dans un ou plusieurs États, les autorités compétentes concernées peuvent établir des instances d'enquêtes conjointes. En l'absence de tels accords ou arrangements, des enquêtes conjointes peuvent être décidées au cas par cas. Les États Parties concernés veillent à ce que la souveraineté de l'État Partie sur le territoire duquel l'enquête doit se dérouler soit pleinement respectée.

Article 20
Techniques d'enquête spéciales

1. Si les principes fondamentaux de son système juridique national le permettent, chaque État Partie, compte tenu de ses possibilités et conformément aux conditions prescrites dans son droit interne, prend les mesures nécessaires pour permettre le recours approprié aux livraisons surveillées et, lorsqu'il le juge approprié, le recours à d'autres techniques d'enquête spéciales, telles que la surveillance électronique ou d'autres formes de surveillance et les opérations d'infiltration, par ses autorités compétentes sur son territoire en vue de combattre efficacement la criminalité organisée.

2. Aux fins des enquêtes sur les infractions visées par la présente Convention, les États Parties sont encouragés à conclure, si nécessaire, des accords ou arrangements bilatéraux ou multilatéraux appropriés pour recourir aux techniques d'enquête spéciales dans le cadre de la coopération internationale. Ces accords ou arrangements sont conclus et appliqués dans le plein respect du principe de l'égalité souveraine des États et ils sont mis en œuvre dans le strict respect des dispositions qu'ils contiennent.

3. En l'absence d'accords ou d'arrangements visés au paragraphe 2 du présent article, les décisions de recourir à des techniques d'enquête spéciales au niveau international sont prises au cas par cas et peuvent, si nécessaire, tenir compte d'ententes et d'arrangements financiers quant à l'exercice de leur compétence par les États Parties intéressés.

4. Les livraisons surveillées auxquelles il est décidé de recourir au niveau international peuvent inclure, avec le consentement des États Parties concernés, des

méthodes telles que l'interception des marchandises et l'autorisation de la poursuite de leur acheminement, sans altération ou après soustraction ou remplacement de la totalité ou d'une partie de ces marchandises.

Article 21
Transfert des procédures pénales

Les États Parties envisagent la possibilité de se transférer mutuellement les procédures relatives à la poursuite d'une infraction visée par la présente Convention dans les cas où ce transfert est jugé nécessaire dans l'intérêt d'une bonne administration de la justice et, en particulier lorsque plusieurs juridictions sont concernées, en vue de centraliser les poursuites.

Article 22
Établissement des antécédents judiciaires

Chaque État Partie peut adopter les mesures législatives ou autres qui sont nécessaires pour tenir compte, dans les conditions et aux fins qu'il juge appropriées, de toute condamnation dont l'auteur présumé d'une infraction aurait antérieurement fait l'objet dans un autre État, afin d'utiliser cette information dans le cadre d'une procédure pénale relative à une infraction visée par la présente Convention.

Article 23
Incrimination de l'entrave au bon fonctionnement de la justice

Chaque État Partie adopte les mesures législatives et autres qui sont nécessaires pour conférer le caractère d'infraction pénale, lorsque les actes ont été commis intentionnellement:

a) Au fait de recourir à la force physique, à des menaces ou à l'intimidation ou de promettre, d'offrir ou d'accorder un avantage indu pour obtenir un faux témoignage ou empêcher un témoignage ou la présentation d'éléments de preuve dans une procédure en rapport avec la commission d'infractions visées par la présente Convention;

b) Au fait de recourir à la force physique, à des menaces ou à l'intimidation pour empêcher un agent de la justice ou un agent des services de détection et de répression d'exercer les devoirs de leur charge lors de la commission d'infractions visées par la présente Convention. Rien dans le présent alinéa ne porte atteinte au droit des États Parties de disposer d'une législation destinée à protéger d'autres catégories d'agents publics.

Article 24
Protection des témoins

1. Chaque État Partie prend, dans la limite de ses moyens, des mesures appropriées pour assurer une protection efficace contre des actes éventuels de représailles ou d'intimidation aux témoins qui, dans le cadre de procédures pénales, font un témoignage concernant les infractions visées par la présente Convention et, le cas échéant, à leurs parents et à d'autres personnes qui leur sont proches.

2. Les mesures envisagées au paragraphe 1 du présent article peuvent consister notamment, sans préjudice des droits du défendeur, y compris du droit à une procédure régulière:

a) À établir, pour la protection physique de ces personnes, des procédures visant notamment, selon les besoins et dans la mesure du possible, à leur fournir un nouveau domicile et à permettre, le cas échéant, que les renseignements concernant leur identité et le lieu où elles se trouvent ne soient pas divulgués ou que leur divulgation soit limitée;

b) À prévoir des règles de preuve qui permettent aux témoins de déposer d'une manière qui garantisse leur sécurité, notamment à les autoriser à déposer en recourant à des techniques de communication telles que les liaisons vidéo ou à d'autres moyens adéquats.

3. Les États Parties envisagent de conclure des arrangements avec d'autres États en vue de fournir un nouveau domicile aux personnes mentionnées au paragraphe 1 du présent article.

4. Les dispositions du présent article s'appliquent également aux victimes lorsqu'elles sont témoins.

Article 25
Octroi d'une assistance et d'une protection aux victimes

1. Chaque État Partie prend, dans la limite de ses moyens, des mesures appropriées pour prêter assistance et accorder protection aux victimes d'infractions visées par la présente Convention, en particulier dans les cas de menace de représailles ou d'intimidation.

2. Chaque État Partie établit des procédures appropriées pour permettre aux victimes d'infractions visées par la présente Convention d'obtenir réparation.

3. Chaque État Partie, sous réserve de son droit interne, fait en sorte que les avis et préoccupations des victimes soient présentés et pris en compte aux stades appropriés de la procédure pénale engagée contre les auteurs d'infractions, d'une manière qui ne porte pas préjudice aux droits de la défense.

Article 26
Mesures propres à renforcer la coopération avec les services de détection et de répression

1. Chaque État Partie prend des mesures appropriées pour encourager les personnes qui participent ou ont participé à des groupes criminels organisés:

a) À fournir des informations utiles aux autorités compétentes à des fins d'enquête et de recherche de preuves sur des questions telles que:

i) L'identité, la nature, la composition, la structure ou les activités des groupes criminels organisés, ou le lieu où ils se trouvent;

ii) Les liens, y compris à l'échelon international, avec d'autres groupes criminels organisés;

iii) Les infractions que les groupes criminels organisés ont commises ou pourraient commettre;

b) À fournir une aide factuelle et concrète aux autorités compétentes, qui pourrait contribuer à priver les groupes criminels organisés de leurs ressources ou du produit du crime.

2. Chaque État Partie envisage de prévoir la possibilité, dans les cas appropriés, d'alléger la peine dont est passible un prévenu qui coopère de manière substantielle à l'enquête ou aux poursuites relatives à une infraction visée par la présente Convention.

3. Chaque État Partie envisage de prévoir la possibilité, conformément aux principes fondamentaux de son droit interne, d'accorder l'immunité de poursuites à une personne qui coopère de manière substantielle à l'enquête ou aux poursuites relatives à une infraction visée par la présente Convention.

4. La protection de ces personnes est assurée comme le prévoit l'article 24 de la présente Convention.

5. Lorsqu'une personne qui est visée au paragraphe 1 du présent article et se trouve dans un État Partie peut apporter une coopération substantielle aux autorités compétentes d'un autre État Partie, les États Parties concernés peuvent envisager de conclure des accords ou arrangements, conformément à leur droit interne, concernant l'éventuel octroi par l'autre État Partie du traitement décrit aux paragraphes 2 et 3 du présent article.

Article 27
Coopération entre les services de détection et de répression

1. Les États Parties coopèrent étroitement, conformément à leurs systèmes juridiques et administratifs respectifs, en vue de renforcer l'efficacité de la détection et de la répression des infractions visées par la présente Convention. En particulier, chaque État Partie adopte des mesures efficaces pour:

a) Renforcer ou, si nécessaire, établir des voies de communication entre ses autorités, organismes et services compétents pour faciliter l'échange sûr et rapide d'informations concernant tous les aspects des infractions visées par la présente Convention, y compris, si les États Parties concernés le jugent approprié, les liens avec d'autres activités criminelles;

b) Coopérer avec d'autres États Parties, s'agissant des infractions visées par la présente Convention, dans la conduite d'enquêtes concernant les points suivants:

i) Identité et activités des personnes soupçonnées d'implication dans lesdites infractions, lieu où elles se trouvent ou lieu où se trouvent les autres personnes concernées;

ii) Mouvement du produit du crime ou des biens provenant de la commission de ces infractions;

iii) Mouvement des biens, des matériels ou d'autres instruments utilisés ou destinés à être utilisés dans la commission de ces infractions;

c) Fournir, lorsqu'il y a lieu, les pièces ou quantités de substances nécessaires à des fins d'analyse ou d'enquête;

d) Faciliter une coordination efficace entre les autorités, organismes et services compétents et favoriser l'échange de personnel et d'experts, y compris, sous réserve de l'existence d'accords ou d'arrangements bilatéraux entre les États Parties concernés, le détachement d'agents de liaison;

e) Échanger, avec d'autres États Parties, des informations sur les moyens et procédés spécifiques employés par les groupes criminels organisés, y compris, s'il y

a lieu, sur les itinéraires et les moyens de transport ainsi que sur l'usage de fausses identités, de documents modifiés ou falsifiés ou d'autres moyens de dissimulation de leurs activités;

f) Échanger des informations et coordonner les mesures administratives et autres prises, comme il convient, pour détecter au plus tôt les infractions visées par la présente Convention.

2. Afin de donner effet à la présente Convention, les États Parties envisagent de conclure des accords ou des arrangements bilatéraux ou multilatéraux prévoyant une coopération directe entre leurs services de détection et de répression et, lorsque de tels accords ou arrangements existent déjà, de les modifier. En l'absence de tels accords ou arrangements entre les États Parties concernés, ces derniers peuvent se baser sur la présente Convention pour instaurer une coopération en matière de détection et de répression concernant les infractions visées par la présente Convention. Chaque fois que cela est approprié, les États Parties utilisent pleinement les accords ou arrangements, y compris les organisations internationales ou régionales, pour renforcer la coopération entre leurs services de détection et de répression.

3. Les États Parties s'efforcent de coopérer, dans la mesure de leurs moyens, pour faire face à la criminalité transnationale organisée perpétrée au moyen de techniques modernes.

Article 28
Collecte, échange et analyse d'informations sur la nature de la criminalité organisée

1. Chaque État Partie envisage d'analyser, en consultation avec les milieux scientifiques et universitaires, les tendances de la criminalité organisée sur son territoire, les circonstances dans lesquelles elle opère, ainsi que les groupes professionnels et les techniques impliqués.

2. Les États Parties envisagent de développer leurs capacités d'analyse des activités criminelles organisées et de les mettre en commun directement entre eux et par le biais des organisations internationales et régionales. À cet effet, des définitions, normes et méthodes communes devraient être élaborées et appliquées selon qu'il convient.

3. Chaque État Partie envisage de suivre ses politiques et les mesures concrètes prises pour combattre la criminalité organisée et d'évaluer leur mise en œuvre et leur efficacité.

Article 29
Formation et assistance technique

1. Chaque État Partie établit, développe ou améliore, dans la mesure des besoins, des programmes de formation spécifiques à l'intention du personnel de ses services de détection et de répression, y compris des magistrats du parquet, des juges d'instruction et des agents des douanes, ainsi que d'autres personnels chargés de prévenir, de détecter et de réprimer les infractions visées par la présente Convention. Ces programmes peuvent prévoir des détachements et des échanges de personnel. Ils portent en particulier, dans la mesure où le droit interne l'autorise, sur les points suivants:

a) Méthodes employées pour prévenir, détecter et combattre les infractions visées par la présente Convention;

b) Itinéraires empruntés et techniques employées par les personnes soupçonnées d'implication dans des infractions visées par la présente Convention, y compris dans les États de transit, et mesures de lutte appropriées;

c) Surveillance du mouvement des produits de contrebande;

d) Détection et surveillance du mouvement du produit du crime, des biens, des matériels ou des autres instruments, et méthodes de transfert, de dissimulation ou de déguisement de ce produit, de ces biens, de ces matériels ou de ces autres instruments, ainsi que les méthodes de lutte contre le blanchiment d'argent et contre d'autres infractions financières;

e) Rassemblement des éléments de preuve;

f) Techniques de contrôle dans les zones franches et les ports francs;

g) Matériels et techniques modernes de détection et de répression, y compris la surveillance électronique, les livraisons surveillées et les opérations d'infiltration;

h) Méthodes utilisées pour combattre la criminalité transnationale organisée perpétrée au moyen d'ordinateurs, de réseaux de télécommunication ou d'autres techniques modernes; et

i) Méthodes utilisées pour la protection des victimes et des témoins.

2. Les États Parties s'entraident pour planifier et exécuter des programmes de recherche et de formation conçus pour échanger des connaissances spécialisées dans les domaines visés au paragraphe 1 du présent article et, à cette fin, mettent aussi à profit, lorsqu'il y a lieu, des conférences et séminaires régionaux et internationaux pour favoriser la coopération et stimuler les échanges de vues sur les problèmes communs, y compris les problèmes et besoins particuliers des États de transit.

3. Les États Parties encouragent les activités de formation et d'assistance technique de nature à faciliter l'extradition et l'entraide judiciaire. Ces activités de formation et d'assistance technique peuvent inclure une formation linguistique, des détachements et des échanges entre les personnels des autorités centrales ou des organismes ayant des responsabilités dans les domaines visés.

4. Lorsqu'il existe des accords ou arrangements bilatéraux et multilatéraux en vigueur, les États Parties renforcent, autant qu'il est nécessaire, les mesures prises pour optimiser les activités opérationnelles et de formation au sein des organisations internationales et régionales et dans le cadre d'autres accords ou arrangements bilatéraux et multilatéraux en la matière.

Article 30
Autres mesures: application de la Convention par le développement économique et l'assistance technique

1. Les États Parties prennent des mesures propres à assurer la meilleure application possible de la présente Convention par la coopération internationale, compte tenu des effets négatifs de la criminalité organisée sur la société en général, et sur le développement durable en particulier.

2. Les États Parties font des efforts concrets, dans la mesure du possible, et en coordination les uns avec les autres ainsi qu'avec les organisations régionales et internationales:

a) Pour développer leur coopération à différents niveaux avec les pays en développement, en vue de renforcer la capacité de ces derniers à prévenir et combattre la criminalité transnationale organisée;

b) Pour accroître l'assistance financière et matérielle à fournir aux pays en développement afin d'appuyer les efforts qu'ils déploient pour lutter efficacement contre la criminalité transnationale organisée et de les aider à appliquer la présente Convention avec succès;

c) Pour fournir une assistance technique aux pays en développement et aux pays à économie en transition afin de les aider à répondre à leurs besoins aux fins de l'application de la présente Convention. Pour ce faire, les États Parties s'efforcent de verser volontairement des contributions adéquates et régulières à un compte établi à cet effet dans le cadre d'un mécanisme de financement des Nations Unies. Les États Parties peuvent aussi envisager spécialement, conformément à leur droit interne et aux dispositions de la présente Convention, de verser au compte susvisé un pourcentage des fonds ou de la valeur correspondante du produit du crime ou des biens confisqués en application des dispositions de la présente Convention;

d) Pour encourager et convaincre d'autres États et des institutions financières, selon qu'il convient, de s'associer aux efforts faits conformément au présent article, notamment en fournissant aux pays en développement davantage de programmes de formation et de matériel moderne afin de les aider à atteindre les objectifs de la présente Convention.

3. Autant que possible, ces mesures sont prises sans préjudice des engagements existants en matière d'assistance étrangère ou d'autres arrangements de coopération financière aux niveaux bilatéral, régional ou international.

4. Les États Parties peuvent conclure des accords ou des arrangements bilatéraux ou multilatéraux sur l'assistance matérielle et logistique, en tenant compte des arrangements financiers nécessaires pour assurer l'efficacité des moyens de coopération internationale prévus par la présente Convention et pour prévenir, détecter et combattre la criminalité transnationale organisée.

Article 31
Prévention

1. Les États Parties s'efforcent d'élaborer et d'évaluer des projets nationaux ainsi que de mettre en place et de promouvoir les meilleures pratiques et politiques pour prévenir la criminalité transnationale organisée.

2. Conformément aux principes fondamentaux de leur droit interne, les États Parties s'efforcent de réduire, par des mesures législatives, administratives ou autres appropriées, les possibilités actuelles ou futures des groupes criminels organisés de participer à l'activité des marchés licites en utilisant le produit du crime. Ces mesures devraient être axées sur:

a) Le renforcement de la coopération entre les services de détection et de répression ou les magistrats du parquet et entités privées concernées, notamment dans l'industrie;

b) La promotion de l'élaboration de normes et procédures visant à préserver l'intégrité des entités publiques et des entités privées concernées, ainsi que de codes de déontologie pour les professions concernées, notamment celles de juriste, de notaire, de conseiller fiscal et de comptable;

c) La prévention de l'usage impropre par les groupes criminels organisés des procédures d'appel d'offres menées par des autorités publiques ainsi que des subventions et licences accordées par des autorités publiques pour une activité commerciale;

d) La prévention de l'usage impropre par des groupes criminels organisés de personnes morales; ces mesures pourraient inclure:

i) L'établissement de registres publics des personnes morales et physiques impliquées dans la création, la gestion et le financement de personnes morales;

ii) La possibilité de déchoir les personnes reconnues coupables d'infractions visées par la présente Convention, par décision de justice ou par tout moyen approprié, pour une période raisonnable, du droit de diriger des personnes morales constituées sur leur territoire;

iii) L'établissement de registres nationaux des personnes déchues du droit de diriger des personnes morales; et

iv) L'échange d'informations contenues dans les registres mentionnés aux sous-alinéas i) et iii) du présent alinéa avec les autorités compétentes des autres États Parties.

3. Les États Parties s'efforcent de promouvoir la réinsertion dans la société des personnes reconnues coupables d'infractions visées par la présente Convention.

4. Les États Parties s'efforcent d'évaluer périodiquement les instruments juridiques et les pratiques administratives pertinents en vue de déterminer s'ils comportent des lacunes permettant aux groupes criminels organisés d'en faire un usage impropre.

5. Les États Parties s'efforcent de mieux sensibiliser le public à l'existence, aux causes et à la gravité de la criminalité transnationale organisée et à la menace qu'elle représente. Ils peuvent le faire, selon qu'il convient, par l'intermédiaire des médias et en adoptant des mesures destinées à promouvoir la participation du public aux activités de prévention et de lutte.

6. Chaque État Partie communique au Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies le nom et l'adresse de l'autorité ou des autorités susceptibles d'aider les autres États Parties à mettre au point des mesures de prévention de la criminalité transnationale organisée.

7. Les États Parties collaborent, selon qu'il convient, entre eux et avec les organisations régionales et internationales compétentes en vue de promouvoir et de mettre au point les mesures visées dans le présent article. À ce titre, ils participent à des projets internationaux visant à prévenir la criminalité transnationale organisée, par exemple en agissant sur les facteurs qui rendent les groupes socialement marginalisés vulnérables à l'action de cette criminalité.

Article 32
Conférence des Parties à la Convention

1. Une Conférence des Parties à la Convention est instituée pour améliorer la capacité des États Parties à combattre la criminalité transnationale organisée et pour promouvoir et examiner l’application de la présente Convention.

2. Le Secrétaire général de l’Organisation des Nations Unies convoquera la Conférence des Parties au plus tard un an après l’entrée en vigueur de la présente Convention. La Conférence des Parties adoptera un règlement intérieur et des règles régissant les activités énoncées aux paragraphes 3 et 4 du présent article (y compris des règles relatives au financement des dépenses encourues au titre de ces activités).

3. La Conférence des Parties arrête des mécanismes en vue d’atteindre les objectifs visés au paragraphe 1 du présent article, notamment:

a) Elle facilite les activités menées par les États Parties en application des articles 29, 30 et 31 de la présente Convention, y compris en encourageant la mobilisation de contributions volontaires;

b) Elle facilite l’échange d’informations entre États Parties sur les caractéristiques et tendances de la criminalité transnationale organisée et les pratiques efficaces pour la combattre;

c) Elle coopère avec les organisations régionales et internationales et les organisations non gouvernementales compétentes;

d) Elle examine à intervalles réguliers l’application de la présente Convention;

e) Elle formule des recommandations en vue d’améliorer la présente Convention et son application;

4. Aux fins des alinéas *d* et *e* du paragraphe 3 du présent article, la Conférence des Parties s’enquiert des mesures adoptées et des difficultés rencontrées par les États Parties pour appliquer la présente Convention en utilisant les informations que ceux-ci lui communiquent ainsi que les mécanismes complémentaires d’examen qu’elle pourra établir.

5. Chaque État Partie communique à la Conférence des Parties, comme celle-ci le requiert, des informations sur ses programmes, plans et pratiques ainsi que sur ses mesures législatives et administratives visant à appliquer la présente Convention.

Article 33
Secrétariat

1. Le Secrétaire général de l’Organisation des Nations Unies fournit les services de secrétariat nécessaires à la Conférence des Parties à la Convention.

2. Le secrétariat:

a) Aide la Conférence des Parties à réaliser les activités énoncées à l’article 32 de la présente Convention, prend des dispositions et fournit les services nécessaires pour les sessions de la Conférence des Parties;

b) Aide les États Parties, sur leur demande, à fournir des informations à la Conférence des Parties comme le prévoit le paragraphe 5 de l'article 32 de la présente Convention; et

c) Assure la coordination nécessaire avec le secrétariat des organisations régionales et internationales compétentes.

Article 34
Application de la Convention

1. Chaque État Partie prend les mesures nécessaires, y compris législatives et administratives, conformément aux principes fondamentaux de son droit interne, pour assurer l'exécution de ses obligations en vertu de la présente Convention.

2. Les infractions établies conformément aux articles 5, 6, 8 et 23 de la présente Convention sont établies dans le droit interne de chaque État Partie indépendamment de leur nature transnationale ou de l'implication d'un groupe criminel organisé comme énoncé au paragraphe 1 de l'article 3 de la présente Convention, sauf dans la mesure où, conformément à l'article 5 de la présente Convention, serait requise l'implication d'un groupe criminel organisé.

3. Chaque État Partie peut adopter des mesures plus strictes ou plus sévères que celles qui sont prévues par la présente Convention afin de prévenir et de combattre la criminalité transnationale organisée.

Article 35
Règlement des différends

1. Les États Parties s'efforcent de régler les différends concernant l'interprétation ou l'application de la présente Convention par voie de négociation.

2. Tout différend entre deux États Parties ou plus concernant l'interprétation ou l'application de la présente Convention qui ne peut être réglé par voie de négociation dans un délai raisonnable est, à la demande de l'un de ces États Parties, soumis à l'arbitrage. Si, dans un délai de six mois à compter de la date de la demande d'arbitrage, les États Parties ne peuvent s'entendre sur l'organisation de l'arbitrage, l'un quelconque d'entre eux peut soumettre le différend à la Cour internationale de Justice en adressant une requête conformément au Statut de la Cour.

3. Chaque État Partie peut, au moment de la signature, de la ratification, de l'acceptation ou de l'approbation de la présente Convention ou de l'adhésion à celle-ci, déclarer qu'il ne se considère pas lié par le paragraphe 2 du présent article. Les autres États Parties ne sont pas liés par le paragraphe 2 du présent article envers tout État Partie ayant émis une telle réserve.

4. Tout État Partie qui a émis une réserve en vertu du paragraphe 3 du présent article peut la retirer à tout moment en adressant une notification au Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies.

Article 36
Signature, ratification, acceptation, approbation et adhésion

1. La présente Convention sera ouverte à la signature de tous les États du 12 au 15 décembre 2000 à Palerme (Italie) et, par la suite, au Siège de l'Organisation des Nations Unies, à New York, jusqu'au 12 décembre 2002.

2. La présente Convention est également ouverte à la signature des organisations régionales d'intégration économique à la condition qu'au moins un État membre d'une telle organisation ait signé la présente Convention conformément au paragraphe 1 du présent article.

3. La présente Convention est soumise à ratification, acceptation ou approbation. Les instruments de ratification, d'acceptation ou d'approbation seront déposés auprès du Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies. Une organisation régionale d'intégration économique peut déposer ses instruments de ratification, d'acceptation ou d'approbation si au moins un de ses États membres l'a fait. Dans cet instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation, cette organisation déclare l'étendue de sa compétence concernant les questions régies par la présente Convention. Elle informe également le dépositaire de toute modification pertinente de l'étendue de sa compétence.

4. La présente Convention est ouverte à l'adhésion de tout État ou de toute organisation régionale d'intégration économique dont au moins un État membre est Partie à la présente Convention. Les instruments d'adhésion sont déposés auprès du Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies. Au moment de son adhésion, une organisation régionale d'intégration économique déclare l'étendue de sa compétence concernant les questions régies par la présente Convention. Elle informe également le dépositaire de toute modification pertinente de l'étendue de sa compétence.

Article 37
Relation avec les protocoles

1. La présente Convention peut être complétée par un ou plusieurs protocoles.

2. Pour devenir Partie à un protocole, un État ou une organisation régionale d'intégration économique doit être également Partie à la présente Convention.

3. Un État Partie à la présente Convention n'est pas lié par un protocole, à moins qu'il ne devienne Partie audit protocole conformément aux dispositions de ce dernier.

4. Tout protocole à la présente Convention est interprété conjointement avec la présente Convention, compte tenu de l'objet de ce protocole.

Article 38
Entrée en vigueur

1. La présente Convention entrera en vigueur le quatre-vingt-dixième jour suivant la date de dépôt du quarantième instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion. Aux fins du présent paragraphe, aucun des instruments déposés par une organisation régionale d'intégration économique n'est considéré comme un instrument venant s'ajouter aux instruments déjà déposés par les États membres de cette organisation.

2. Pour chaque État ou organisation régionale d'intégration économique qui ratifiera, acceptera ou approuvera la présente Convention ou y adhérera après le dépôt du quarantième instrument pertinent, la présente Convention entrera en vigueur le trentième jour suivant la date de dépôt de l'instrument pertinent par ledit État ou ladite organisation.

Article 39
Amendement

1. À l'expiration d'un délai de cinq ans à compter de l'entrée en vigueur de la présente Convention, un État Partie peut proposer un amendement et en déposer le texte auprès du Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies. Ce dernier communique alors la proposition d'amendement aux États Parties et à la Conférence des Parties à la Convention en vue de l'examen de la proposition et de l'adoption d'une décision. La Conférence des Parties n'épargne aucun effort pour parvenir à un consensus sur tout amendement. Si tous les efforts en ce sens ont été épuisés sans qu'un accord soit intervenu, il faudra, en dernier recours, pour que l'amendement soit adopté, un vote à la majorité des deux tiers des États Parties présents à la Conférence des Parties et exprimant leur vote.

2. Les organisations régionales d'intégration économique disposent, pour exercer, en vertu du présent article, leur droit de vote dans les domaines qui relèvent de leur compétence, d'un nombre de voix égal au nombre de leurs États membres Parties à la présente Convention. Elles n'exercent pas leur droit de vote si leurs États membres exercent le leur, et inversement.

3. Un amendement adopté conformément au paragraphe 1 du présent article est soumis à ratification, acceptation ou approbation des États Parties.

4. Un amendement adopté conformément au paragraphe 1 du présent article entrera en vigueur pour un État Partie quatre-vingt-dix jours après la date de dépôt par ledit État Partie auprès du Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies d'un instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation dudit amendement.

5. Un amendement entré en vigueur a force obligatoire à l'égard des États Parties qui ont exprimé leur consentement à être liés par lui. Les autres États Parties restent liés par les dispositions de la présente Convention et tous amendements antérieurs qu'ils ont ratifiés, acceptés ou approuvés.

Article 40
Dénonciation

1. Un État Partie peut dénoncer la présente Convention par notification écrite adressée au Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies. Une telle dénonciation prend effet un an après la date de réception de la notification par le Secrétaire général.

2. Une organisation régionale d'intégration économique cesse d'être Partie à la présente Convention lorsque tous ses États membres l'ont dénoncée.

3. La dénonciation de la présente Convention conformément au paragraphe 1 du présent article entraîne la dénonciation de tout protocole y relatif.

Article 41
Dépositaire et langues

1. Le Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies est le dépositaire de la présente Convention.

2. L'original de la présente Convention, dont les textes anglais, arabe, chinois, espagnol, français et russe font également foi, sera déposé auprès du Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies.

EN FOI DE QUOI, les plénipotentiaires soussignés, à ce dûment autorisés par leurs gouvernements respectifs, ont signé la présente Convention.

Annexe II

Protocole additionnel à la Convention des Nations Unies contre la criminalité transnationale organisée visant à prévenir, réprimer et punir la traite des personnes, en particulier des femmes et des enfants

Préambule

Les États Parties au présent Protocole,

Déclarant qu'une action efficace visant à prévenir et combattre la traite des personnes, en particulier des femmes et des enfants, exige de la part des pays d'origine, de transit et de destination une approche globale et internationale comprenant des mesures destinées à prévenir une telle traite, à punir les trafiquants et à protéger les victimes de cette traite, notamment en faisant respecter leurs droits fondamentaux internationalement reconnus,

Tenant compte du fait que, malgré l'existence de divers instruments internationaux qui renferment des règles et des dispositions pratiques visant à lutter contre l'exploitation des personnes, en particulier des femmes et des enfants, il n'y a aucun instrument universel qui porte sur tous les aspects de la traite des personnes,

Préoccupés par le fait que, en l'absence d'un tel instrument, les personnes vulnérables à une telle traite ne seront pas suffisamment protégées,

Rappelant la résolution 53/111 de l'Assemblée générale du 9 décembre 1998, dans laquelle l'Assemblée a décidé de créer un comité intergouvernemental spécial à composition non limitée chargé d'élaborer une convention internationale générale contre la criminalité transnationale organisée et d'examiner s'il y avait lieu d'élaborer, notamment, un instrument international de lutte contre la traite des femmes et des enfants,

Convaincus que le fait d'adjoindre à la Convention des Nations Unies contre la criminalité transnationale organisée un instrument international visant à prévenir, réprimer et punir la traite des personnes, en particulier des femmes et des enfants, aidera à prévenir et combattre ce type de criminalité,

Sont convenus de ce qui suit:

I. Dispositions générales

Article premier
Relation avec la Convention des Nations Unies contre la criminalité transnationale organisée

1. Le présent Protocole complète la Convention des Nations Unies contre la criminalité transnationale organisée. Il est interprété conjointement avec la Convention.

2. Les dispositions de la Convention s’appliquent *mutatis mutandis* au présent Protocole, sauf disposition contraire dudit Protocole.

3. Les infractions établies conformément à l’article 5 du présent Protocole sont considérées comme des infractions établies conformément à la Convention.

Article 2
Objet

Le présent Protocole a pour objet:

a) De prévenir et de combattre la traite des personnes, en accordant une attention particulière aux femmes et aux enfants;

b) De protéger et d’aider les victimes d’une telle traite en respectant pleinement leurs droits fondamentaux; et

c) De promouvoir la coopération entre les États Parties en vue d’atteindre ces objectifs.

Article 3
Terminologie

Aux fins du présent Protocole:

a) L’expression “traite des personnes” désigne le recrutement, le transport, le transfert, l’hébergement ou l’accueil de personnes, par la menace de recours ou le recours à la force ou à d’autres formes de contrainte, par enlèvement, fraude, tromperie, abus d’autorité ou d’une situation de vulnérabilité, ou par l’offre ou l’acceptation de paiements ou d’avantages pour obtenir le consentement d’une personne ayant autorité sur une autre aux fins d’exploitation. L’exploitation comprend, au minimum, l’exploitation de la prostitution d’autrui ou d’autres formes d’exploitation sexuelle, le travail ou les services forcés, l’esclavage ou les pratiques analogues à l’esclavage, la servitude ou le prélèvement d’organes;

b) Le consentement d’une victime de la traite des personnes à l’exploitation envisagée, telle qu’énoncée à l’alinéa *a* du présent article, est indifférent lorsque l’un quelconque des moyens énoncés à l’alinéa *a* a été utilisé;

c) Le recrutement, le transport, le transfert, l’hébergement ou l’accueil d’un enfant aux fins d’exploitation sont considérés comme une “traite des personnes” même s’ils ne font appel à aucun des moyens énoncés à l’alinéa *a* du présent article;

d) Le terme “enfant” désigne toute personne âgée de moins de 18 ans.

Article 4
Champ d’application

Le présent Protocole s’applique, sauf disposition contraire, à la prévention, aux enquêtes et aux poursuites concernant les infractions établies conformément à son article 5, lorsque ces infractions sont de nature transnationale et qu’un groupe criminel organisé y est impliqué, ainsi qu’à la protection des victimes de ces infractions.

Article 5
Incrimination

1. Chaque État Partie adopte les mesures législatives et autres nécessaires pour conférer le caractère d'infraction pénale aux actes énoncés à l'article 3 du présent Protocole, lorsqu'ils ont été commis intentionnellement.

2. Chaque État Partie adopte également les mesures législatives et autres nécessaires pour conférer le caractère d'infraction pénale:

a) Sous réserve des concepts fondamentaux de son système juridique, au fait de tenter de commettre une infraction établie conformément au paragraphe 1 du présent article;

b) Au fait de se rendre complice d'une infraction établie conformément au paragraphe 1 du présent article; et

c) Au fait d'organiser la commission d'une infraction établie conformément au paragraphe 1 du présent article ou de donner des instructions à d'autres personnes pour qu'elles la commettent.

II. Protection des victimes de la traite des personnes

Article 6
Assistance et protection accordées aux victimes de la traite des personnes

1. Lorsqu'il y a lieu et dans la mesure où son droit interne le permet, chaque État Partie protège la vie privée et l'identité des victimes de la traite des personnes, notamment en rendant les procédures judiciaires relatives à cette traite non publiques.

2. Chaque État Partie s'assure que son système juridique ou administratif prévoit des mesures permettant de fournir aux victimes de la traite des personnes, lorsqu'il y a lieu:

a) Des informations sur les procédures judiciaires et administratives applicables;

b) Une assistance pour faire en sorte que leurs avis et préoccupations soient présentés et pris en compte aux stades appropriés de la procédure pénale engagée contre les auteurs d'infractions, d'une manière qui ne porte pas préjudice aux droits de la défense.

3. Chaque État Partie envisage de mettre en œuvre des mesures en vue d'assurer le rétablissement physique, psychologique et social des victimes de la traite des personnes, y compris, s'il y a lieu, en coopération avec les organisations non gouvernementales, d'autres organisations compétentes et d'autres éléments de la société civile et, en particulier, de leur fournir:

a) Un logement convenable;

b) Des conseils et des informations, concernant notamment les droits que la loi leur reconnaît, dans une langue qu'elles peuvent comprendre;

c) Une assistance médicale, psychologique et matérielle; et

d) Des possibilités d'emploi, d'éducation et de formation.

4. Chaque État Partie tient compte, lorsqu'il applique les dispositions du présent article, de l'âge, du sexe et des besoins spécifiques des victimes de la traite des personnes, en particulier des besoins spécifiques des enfants, notamment un logement, une éducation et des soins convenables.

5. Chaque État Partie s'efforce d'assurer la sécurité physique des victimes de la traite des personnes pendant qu'elles se trouvent sur son territoire.

6. Chaque État Partie s'assure que son système juridique prévoit des mesures qui offrent aux victimes de la traite des personnes la possibilité d'obtenir réparation du préjudice subi.

Article 7
Statut des victimes de la traite des personnes dans les États d'accueil

1. En plus de prendre des mesures conformément à l'article 6 du présent Protocole, chaque État Partie envisage d'adopter des mesures législatives ou d'autres mesures appropriées qui permettent aux victimes de la traite des personnes de rester sur son territoire, à titre temporaire ou permanent, lorsqu'il y a lieu.

2. Lorsqu'il applique la disposition du paragraphe 1 du présent article, chaque État Partie tient dûment compte des facteurs humanitaires et personnels.

Article 8
Rapatriement des victimes de la traite des personnes

1. L'État Partie dont une victime de la traite des personnes est ressortissante ou dans lequel elle avait le droit de résider à titre permanent au moment de son entrée sur le territoire de l'État Partie d'accueil facilite et accepte, en tenant dûment compte de la sécurité de cette personne, le retour de celle-ci sans retard injustifié ou déraisonnable.

2. Lorsqu'un État Partie renvoie une victime de la traite des personnes dans un État Partie dont cette personne est ressortissante ou dans lequel elle avait le droit de résider à titre permanent au moment de son entrée sur le territoire de l'État Partie d'accueil, ce retour est assuré compte dûment tenu de la sécurité de la personne, ainsi que de l'état de toute procédure judiciaire liée au fait qu'elle est une victime de la traite, et il est de préférence volontaire.

3. À la demande d'un État Partie d'accueil, un État Partie requis vérifie, sans retard injustifié ou déraisonnable, si une victime de la traite des personnes est son ressortissant ou avait le droit de résider à titre permanent sur son territoire au moment de son entrée sur le territoire de l'État Partie d'accueil.

4. Afin de faciliter le retour d'une victime de la traite des personnes qui ne possède pas les documents voulus, l'État Partie dont cette personne est ressortissante ou dans lequel elle avait le droit de résider à titre permanent au moment de son entrée sur le territoire de l'État Partie d'accueil accepte de délivrer, à la demande de l'État Partie d'accueil, les documents de voyage ou toute autre autorisation nécessaires pour permettre à la personne de se rendre et d'être réadmise sur son territoire.

5. Le présent article s'entend sans préjudice de tout droit accordé aux victimes de la traite des personnes par toute loi de l'État Partie d'accueil.

6. Le présent article s'entend sans préjudice de tout accord ou arrangement bilatéral ou multilatéral applicable régissant, en totalité ou en partie, le retour des victimes de la traite des personnes.

III. Prévention, coopération et autres mesures

Article 9
Prévention de la traite des personnes

1. Les États Parties établissent des politiques, programmes et autres mesures d'ensemble pour:

a) Prévenir et combattre la traite des personnes; et

b) Protéger les victimes de la traite des personnes, en particulier les femmes et les enfants, contre une nouvelle victimisation.

2. Les États Parties s'efforcent de prendre des mesures telles que des recherches, des campagnes d'information et des campagnes dans les médias, ainsi que des initiatives sociales et économiques, afin de prévenir et de combattre la traite des personnes.

3. Les politiques, programmes et autres mesures établis conformément au présent article incluent, selon qu'il convient, une coopération avec les organisations non gouvernementales, d'autres organisations compétentes et d'autres éléments de la société civile.

4. Les États Parties prennent ou renforcent des mesures, notamment par le biais d'une coopération bilatérale ou multilatérale, pour remédier aux facteurs qui rendent les personnes, en particulier les femmes et les enfants, vulnérables à la traite, tels que la pauvreté, le sous-développement et l'inégalité des chances.

5. Les États Parties adoptent ou renforcent des mesures législatives ou autres, telles que des mesures d'ordre éducatif, social ou culturel, notamment par le biais d'une coopération bilatérale et multilatérale, pour décourager la demande qui favorise toutes les formes d'exploitation des personnes, en particulier des femmes et des enfants, aboutissant à la traite.

Article 10
Échange d'informations et formation

1. Les services de détection, de répression, d'immigration ou d'autres services compétents des États Parties coopèrent entre eux, selon qu'il convient, en échangeant, conformément au droit interne de ces États, des informations qui leur permettent de déterminer:

a) Si des personnes franchissant ou tentant de franchir une frontière internationale avec des documents de voyage appartenant à d'autres personnes ou sans documents de voyage sont auteurs ou victimes de la traite des personnes;

b) Les types de documents de voyage que des personnes ont utilisés ou tenté d'utiliser pour franchir une frontière internationale aux fins de la traite des personnes; et

c) Les moyens et méthodes utilisés par les groupes criminels organisés pour la traite des personnes, y compris le recrutement et le transport des victimes, les

itinéraires et les liens entre les personnes et les groupes se livrant à cette traite, ainsi que les mesures pouvant permettre de les découvrir.

2. Les États Parties assurent ou renforcent la formation des agents des services de détection, de répression, d'immigration et d'autres services compétents à la prévention de la traite des personnes. Cette formation devrait mettre l'accent sur les méthodes utilisées pour prévenir une telle traite, traduire les trafiquants en justice et faire respecter les droits des victimes, notamment protéger ces dernières des trafiquants. Elle devrait également tenir compte de la nécessité de prendre en considération les droits de la personne humaine et les problèmes spécifiques des femmes et des enfants, et favoriser la coopération avec les organisations non gouvernementales, d'autres organisations compétentes et d'autres éléments de la société civile.

3. Un État Partie qui reçoit des informations se conforme à toute demande de l'État Partie qui les a communiquées soumettant leur usage à des restrictions.

Article 11
Mesures aux frontières

1. Sans préjudice des engagements internationaux relatifs à la libre circulation des personnes, les États Parties renforcent, dans la mesure du possible, les contrôles aux frontières nécessaires pour prévenir et détecter la traite des personnes.

2. Chaque État Partie adopte les mesures législatives ou autres appropriées pour prévenir, dans la mesure du possible, l'utilisation des moyens de transport exploités par des transporteurs commerciaux pour la commission des infractions établies conformément à l'article 5 du présent Protocole.

3. Lorsqu'il y a lieu, et sans préjudice des conventions internationales applicables, ces mesures consistent notamment à prévoir l'obligation pour les transporteurs commerciaux, y compris toute compagnie de transport ou tout propriétaire ou exploitant d'un quelconque moyen de transport, de vérifier que tous les passagers sont en possession des documents de voyage requis pour l'entrée dans l'État d'accueil.

4. Chaque État Partie prend les mesures nécessaires, conformément à son droit interne, pour assortir de sanctions l'obligation énoncée au paragraphe 3 du présent article.

5. Chaque État Partie envisage de prendre des mesures qui permettent, conformément à son droit interne, de refuser l'entrée de personnes impliquées dans la commission des infractions établies conformément au présent Protocole ou d'annuler leur visa.

6. Sans préjudice de l'article 27 de la Convention, les États Parties envisagent de renforcer la coopération entre leurs services de contrôle aux frontières, notamment par l'établissement et le maintien de voies de communication directes.

Article 12
Sécurité et contrôle des documents

Chaque État Partie prend les mesures nécessaires, selon les moyens disponibles:

a) Pour faire en sorte que les documents de voyage ou d'identité qu'il délivre soient d'une qualité telle qu'on ne puisse facilement en faire un usage impropre et les falsifier ou les modifier, les reproduire ou les délivrer illicitement; et

b) Pour assurer l'intégrité et la sécurité des documents de voyage ou d'identité délivrés par lui ou en son nom et pour empêcher qu'ils ne soient créés, délivrés et utilisés illicitement.

Article 13
Légitimité et validité des documents

À la demande d'un autre État Partie, un État Partie vérifie, conformément à son droit interne et dans un délai raisonnable, la légitimité et la validité des documents de voyage ou d'identité délivrés ou censés avoir été délivrés en son nom et dont on soupçonne qu'ils sont utilisés pour la traite des personnes.

IV. Dispositions finales

Article 14
Clause de sauvegarde

1. Aucune disposition du présent Protocole n'a d'incidences sur les droits, obligations et responsabilités des États et des particuliers en vertu du droit international, y compris du droit international humanitaire et du droit international relatif aux droits de l'homme et en particulier, lorsqu'ils s'appliquent, de la Convention de 1951[3] et du Protocole de 1967[4] relatifs au statut des réfugiés ainsi que du principe de non-refoulement qui y est énoncé.

2. Les mesures énoncées dans le présent Protocole sont interprétées et appliquées d'une façon telle que les personnes ne font pas l'objet d'une discrimination au motif qu'elles sont victimes d'une traite. L'interprétation et l'application de ces mesures sont conformes aux principes de non-discrimination internationalement reconnus.

Article 15
Règlement des différends

1. Les États Parties s'efforcent de régler les différends concernant l'interprétation ou l'application du présent Protocole par voie de négociation.

2. Tout différend entre deux États Parties ou plus concernant l'interprétation ou l'application du présent Protocole qui ne peut être réglé par voie de négociation dans un délai raisonnable est, à la demande de l'un de ces États Parties, soumis à l'arbitrage. Si, dans un délai de six mois à compter de la date de la demande d'arbitrage, les États Parties ne peuvent s'entendre sur l'organisation de l'arbitrage, l'un quelconque d'entre eux peut soumettre le différend à la Cour internationale de Justice en adressant une requête conformément au Statut de la Cour.

3. Chaque État Partie peut, au moment de la signature, de la ratification, de l'acceptation ou de l'approbation du présent Protocole ou de l'adhésion à celui-ci, déclarer qu'il ne se considère pas lié par le paragraphe 2 du présent article. Les

---

[3] Nations Unies, *Recueil des Traités*, vol. 189, nº 2545.
[4] Ibid., vol. 606, nº 8791.

autres États Parties ne sont pas liés par le paragraphe 2 du présent article envers tout État Partie ayant émis une telle réserve.

4. Tout État Partie qui a émis une réserve en vertu du paragraphe 3 du présent article peut la retirer à tout moment en adressant une notification au Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies.

Article 16
Signature, ratification, acceptation, approbation et adhésion

1. Le présent Protocole sera ouvert à la signature de tous les États du 12 au 15 décembre 2000 à Palerme (Italie) et, par la suite, au Siège de l'Organisation des Nations Unies, à New York, jusqu'au 12 décembre 2002.

2. Le présent Protocole est également ouvert à la signature des organisations régionales d'intégration économique à la condition qu'au moins un État membre d'une telle organisation ait signé le présent Protocole conformément au paragraphe 1 du présent article.

3. Le présent Protocole est soumis à ratification, acceptation ou approbation. Les instruments de ratification, d'acceptation ou d'approbation seront déposés auprès du Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies. Une organisation régionale d'intégration économique peut déposer ses instruments de ratification, d'acceptation ou d'approbation si au moins un de ses États membres l'a fait. Dans cet instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation, cette organisation déclare l'étendue de sa compétence concernant les questions régies par le présent Protocole. Elle informe également le dépositaire de toute modification pertinente de l'étendue de sa compétence.

4. Le présent Protocole est ouvert à l'adhésion de tout État ou de toute organisation régionale d'intégration économique dont au moins un État membre est Partie au présent Protocole. Les instruments d'adhésion sont déposés auprès du Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies. Au moment de son adhésion, une organisation régionale d'intégration économique déclare l'étendue de sa compétence concernant les questions régies par le présent Protocole. Elle informe également le dépositaire de toute modification pertinente de l'étendue de sa compétence.

Article 17
Entrée en vigueur

1. Le présent Protocole entrera en vigueur le quatre-vingt-dixième jour suivant la date de dépôt du quarantième instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, étant entendu qu'il n'entrera pas en vigueur avant que la Convention n'entre elle-même en vigueur. Aux fins du présent paragraphe, aucun des instruments déposés par une organisation régionale d'intégration économique n'est considéré comme un instrument venant s'ajouter aux instruments déjà déposés par les États membres de cette organisation.

2. Pour chaque État ou organisation régionale d'intégration économique qui ratifiera, acceptera ou approuvera le présent Protocole ou y adhérera après le dépôt du quarantième instrument pertinent, le présent Protocole entrera en vigueur le trentième jour suivant la date de dépôt de l'instrument pertinent par ledit État ou ladite organisation ou à la date à laquelle il entre en vigueur en application du paragraphe 1 du présent article, si celle-ci est postérieure.

Article 18
Amendement

1. À l'expiration d'un délai de cinq ans à compter de l'entrée en vigueur du présent Protocole, un État Partie au Protocole peut proposer un amendement et en déposer le texte auprès du Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies. Ce dernier communique alors la proposition d'amendement aux États Parties et à la Conférence des Parties à la Convention en vue de l'examen de la proposition et de l'adoption d'une décision. Les États Parties au présent Protocole réunis en Conférence des Parties n'épargnent aucun effort pour parvenir à un consensus sur tout amendement. Si tous les efforts en ce sens ont été épuisés sans qu'un accord soit intervenu, il faudra, en dernier recours, pour que l'amendement soit adopté, un vote à la majorité des deux tiers des États Parties au présent Protocole présents à la Conférence des Parties et exprimant leur vote.

2. Les organisations régionales d'intégration économique disposent, pour exercer, en vertu du présent article, leur droit de vote dans les domaines qui relèvent de leur compétence, d'un nombre de voix égal au nombre de leurs États membres Parties au présent Protocole. Elles n'exercent pas leur droit de vote si leurs États membres exercent le leur, et inversement.

3. Un amendement adopté conformément au paragraphe 1 du présent article est soumis à ratification, acceptation ou approbation des États Parties.

4. Un amendement adopté conformément au paragraphe 1 du présent article entrera en vigueur pour un État Partie quatre-vingt-dix jours après la date de dépôt par ledit État Partie auprès du Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies d'un instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation dudit amendement.

5. Un amendement entré en vigueur a force obligatoire à l'égard des États Parties qui ont exprimé leur consentement à être liés par lui. Les autres États Parties restent liés par les dispositions du présent Protocole et tous amendements antérieurs qu'ils ont ratifiés, acceptés ou approuvés.

Article 19
Dénonciation

1. Un État Partie peut dénoncer le présent Protocole par notification écrite adressée au Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies. Une telle dénonciation prend effet un an après la date de réception de la notification par le Secrétaire général.

2. Une organisation régionale d'intégration économique cesse d'être Partie au présent Protocole lorsque tous ses États membres l'ont dénoncé.

Article 20
Dépositaire et langues

1. Le Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies est le dépositaire du présent Protocole.

2. L'original du présent Protocole, dont les textes anglais, arabe, chinois, espagnol, français et russe font également foi, sera déposé auprès du Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies.

EN FOI DE QUOI, les plénipotentiaires soussignés, à ce dûment autorisés par leurs gouvernements respectifs, ont signé le présent Protocole.

Annexe III

Protocole contre le trafic illicite de migrants par terre, air et mer, additionnel à la Convention des Nations Unies contre la criminalité transnationale organisée

Préambule

Les États Parties au présent Protocole,

Déclarant qu'une action efficace visant à prévenir et combattre le trafic illicite de migrants par terre, air et mer exige une approche globale et internationale, y compris une coopération, des échanges d'informations et d'autres mesures appropriées, d'ordre social et économique notamment, aux niveaux national, régional et international,

Rappelant la résolution 54/212 de l'Assemblée générale, en date du 22 décembre 1999, dans laquelle l'Assemblée a instamment engagé les États Membres et les organismes des Nations Unies à renforcer la coopération internationale dans le domaine des migrations internationales et du développement afin de s'attaquer aux causes profondes des migrations, en particulier celles qui sont liées à la pauvreté, et de porter au maximum les avantages que les migrations internationales procurent aux intéressés, et a encouragé, selon qu'il convenait, les mécanismes interrégionaux, régionaux et sous-régionaux à continuer de s'occuper de la question des migrations et du développement,

Convaincus qu'il faut traiter les migrants avec humanité et protéger pleinement leurs droits,

Tenant compte du fait que, malgré les travaux entrepris dans d'autres instances internationales, il n'y a aucun instrument universel qui porte sur tous les aspects du trafic illicite de migrants et d'autres questions connexes,

Préoccupés par l'accroissement considérable des activités des groupes criminels organisés en matière de trafic illicite de migrants et des autres activités criminelles connexes énoncées dans le présent Protocole, qui portent gravement préjudice aux États concernés,

Également préoccupés par le fait que le trafic illicite de migrants risque de mettre en danger la vie ou la sécurité des migrants concernés,

Rappelant la résolution 53/111 de l'Assemblée générale, en date du 9 décembre 1998, dans laquelle l'Assemblée a décidé de créer un comité intergouvernemental spécial à composition non limitée chargé d'élaborer une convention internationale générale contre la criminalité transnationale organisée et d'examiner s'il y avait lieu d'élaborer, notamment, un instrument international de lutte contre le trafic et le transport illicites de migrants, y compris par voie maritime,

Convaincus que le fait d'adjoindre à la Convention des Nations Unies contre la criminalité transnationale organisée un instrument international contre le trafic illicite de migrants par terre, air et mer aidera à prévenir et à combattre ce type de criminalité,

Sont convenus de ce qui suit:

I. Dispositions générales

Article premier
Relation avec la Convention des Nations Unies contre la criminalité transnationale organisée

1. Le présent Protocole complète la Convention des Nations Unies contre la criminalité transnationale organisée. Il est interprété conjointement avec la Convention.

2. Les dispositions de la Convention s'appliquent *mutatis mutandis* au présent Protocole, sauf disposition contraire dudit Protocole.

3. Les infractions établies conformément à l'article 6 du présent Protocole sont considérées comme des infractions établies conformément à la Convention.

Article 2
Objet

Le présent Protocole a pour objet de prévenir et combattre le trafic illicite de migrants, ainsi que de promouvoir la coopération entre les États Parties à cette fin, tout en protégeant les droits des migrants objet d'un tel trafic.

Article 3
Terminologie

Aux fins du présent Protocole:

a) L'expression "trafic illicite de migrants" désigne le fait d'assurer, afin d'en tirer, directement ou indirectement, un avantage financier ou un autre avantage matériel, l'entrée illégale dans un État Partie d'une personne qui n'est ni un ressortissant ni un résident permanent de cet État;

b) L'expression "entrée illégale" désigne le franchissement de frontières alors que les conditions nécessaires à l'entrée légale dans l'État d'accueil ne sont pas satisfaites;

c) L'expression "document de voyage ou d'identité frauduleux" désigne tout document de voyage ou d'identité:

i) Qui a été contrefait ou modifié de manière substantielle par quiconque autre qu'une personne ou une autorité légalement habilitée à établir ou à délivrer le document de voyage ou d'identité au nom d'un État; ou

ii) Qui a été délivré ou obtenu de manière irrégulière moyennant fausse déclaration, corruption ou contrainte, ou de toute autre manière illégale; ou

iii) Qui est utilisé par une personne autre que le titulaire légitime;

d) Le terme "navire" désigne tout type d'engin aquatique, y compris un engin sans tirant d'eau et un hydravion, utilisé ou capable d'être utilisé comme

moyen de transport sur l'eau, à l'exception d'un navire de guerre, d'un navire de guerre auxiliaire ou autre navire appartenant à un gouvernement ou exploité par lui, tant qu'il est utilisé exclusivement pour un service public non commercial.

Article 4
Champ d'application

Le présent Protocole s'applique, sauf disposition contraire, à la prévention, aux enquêtes et aux poursuites concernant les infractions établies conformément à son article 6, lorsque ces infractions sont de nature transnationale et qu'un groupe criminel organisé y est impliqué, ainsi qu'à la protection des droits des personnes qui ont été l'objet de telles infractions.

Article 5
Responsabilité pénale des migrants

Les migrants ne deviennent pas passibles de poursuites pénales en vertu du présent Protocole du fait qu'ils ont été l'objet des actes énoncés à son article 6.

Article 6
Incrimination

1. Chaque État Partie adopte les mesures législatives et autres nécessaires pour conférer le caractère d'infraction pénale, lorsque les actes ont été commis intentionnellement et pour en tirer, directement ou indirectement, un avantage financier ou autre avantage matériel:

a) Au trafic illicite de migrants;

b) Lorsque les actes ont été commis afin de permettre le trafic illicite de migrants:

i) À la fabrication d'un document de voyage ou d'identité frauduleux;

ii) Au fait de procurer, de fournir ou de posséder un tel document;

c) Au fait de permettre à une personne, qui n'est ni un ressortissant ni un résident permanent, de demeurer dans l'État concerné, sans satisfaire aux conditions nécessaires au séjour légal dans ledit État, par les moyens mentionnés à l'alinéa *b* du présent paragraphe ou par tous autres moyens illégaux.

2. Chaque État Partie adopte également les mesures législatives et autres nécessaires pour conférer le caractère d'infraction pénale:

a) Sous réserve des concepts fondamentaux de son système juridique, au fait de tenter de commettre une infraction établie conformément au paragraphe 1 du présent article;

b) Au fait de se rendre complice d'une infraction établie conformément à l'alinéa *a*, à l'alinéa *b* i) ou à l'alinéa *c* du paragraphe 1 du présent article et, sous réserve des concepts fondamentaux de son système juridique, au fait de se rendre complice d'une infraction établie conformément à l'alinéa *b* ii) du paragraphe 1 du présent article;

c) Au fait d'organiser la commission d'une infraction établie conformément au paragraphe 1 du présent article ou de donner des instructions à d'autres personnes pour qu'elles la commettent.

3. Chaque État Partie adopte les mesures législatives et autres nécessaires pour conférer le caractère de circonstance aggravante des infractions établies conformément aux alinéas *a*, *b* i) et *c* du paragraphe 1 du présent article et, sous réserve des concepts fondamentaux de son système juridique, des infractions établies conformément aux alinéas *b* et *c* du paragraphe 2 du présent article:

a) Au fait de mettre en danger ou de risquer de mettre en danger la vie ou la sécurité des migrants concernés; ou

b) Au traitement inhumain ou dégradant de ces migrants, y compris pour l'exploitation.

4. Aucune disposition du présent Protocole n'empêche un État Partie de prendre des mesures contre une personne dont les actes constituent, dans son droit interne, une infraction.

II. Trafic illicite de migrants par mer

Article 7
Coopération

Les États Parties coopèrent dans toute la mesure possible en vue de prévenir et de réprimer le trafic illicite de migrants par mer, conformément au droit international de la mer.

Article 8
Mesures contre le trafic illicite de migrants par mer

1. Un État Partie qui a des motifs raisonnables de soupçonner qu'un navire battant son pavillon ou se prévalant de l'immatriculation sur son registre, sans nationalité, ou possédant en réalité la nationalité de l'État Partie en question bien qu'il batte un pavillon étranger ou refuse d'arborer son pavillon, se livre au trafic illicite de migrants par mer peut demander à d'autres États Parties de l'aider à mettre fin à l'utilisation dudit navire dans ce but. Les États Parties ainsi requis fournissent cette assistance dans la mesure du possible compte tenu des moyens dont ils disposent.

2. Un État Partie qui a des motifs raisonnables de soupçonner qu'un navire exerçant la liberté de navigation conformément au droit international et battant le pavillon ou portant les marques d'immatriculation d'un autre État Partie se livre au trafic illicite de migrants par mer peut le notifier à l'État du pavillon, demander confirmation de l'immatriculation et, si celle-ci est confirmée, demander l'autorisation à cet État de prendre les mesures appropriées à l'égard de ce navire. L'État du pavillon peut notamment autoriser l'État requérant à:

a) Arraisonner le navire;

b) Visiter le navire; et

c) S'il trouve des preuves que le navire se livre au trafic illicite de migrants par mer, prendre les mesures appropriées à l'égard du navire, des personnes et de la cargaison à bord, ainsi que l'État du pavillon l'a autorisé à le faire.

3. Un État Partie qui a pris une des mesures conformément au paragraphe 2 du présent article informe sans retard l'État du pavillon concerné des résultats de cette mesure.

4. Un État Partie répond sans retard à une demande que lui adresse un autre État Partie en vue de déterminer si un navire qui se prévaut de l'immatriculation sur son registre ou qui bat son pavillon y est habilité, ainsi qu'à une demande d'autorisation présentée conformément au paragraphe 2 du présent article.

5. Un État du pavillon peut, dans la mesure compatible avec l'article 7 du présent Protocole, subordonner son autorisation à des conditions arrêtées d'un commun accord entre lui et l'État requérant, notamment en ce qui concerne la responsabilité et la portée des mesures effectives à prendre. Un État Partie ne prend aucune mesure supplémentaire sans l'autorisation expresse de l'État du pavillon, à l'exception de celles qui sont nécessaires pour écarter un danger imminent pour la vie des personnes ou de celles qui résultent d'accords bilatéraux ou multilatéraux pertinents.

6. Chaque État Partie désigne une ou, s'il y a lieu, plusieurs autorités habilitées à recevoir les demandes d'assistance, de confirmation de l'immatriculation sur son registre ou du droit de battre son pavillon, ainsi que les demandes d'autorisation de prendre les mesures appropriées et à y répondre. Le Secrétaire général notifie à tous les autres États Parties l'autorité désignée par chacun d'eux dans le mois qui suit cette désignation.

7. Un État Partie qui a des motifs raisonnables de soupçonner qu'un navire se livre au trafic illicite de migrants par mer et que ce navire est sans nationalité ou peut être assimilé à un navire sans nationalité peut l'arraisonner et le visiter. Si les soupçons sont confirmés par des preuves, cet État Partie prend les mesures appropriées conformément au droit interne et au droit international pertinents.

Article 9
Clauses de protection

1. Lorsqu'il prend des mesures à l'encontre d'un navire conformément à l'article 8 du présent Protocole, un État Partie:

a) Veille à la sécurité et au traitement humain des personnes à bord;

b) Tient dûment compte de la nécessité de ne pas compromettre la sécurité du navire ou de sa cargaison;

c) Tient dûment compte de la nécessité de ne pas porter préjudice aux intérêts commerciaux ou aux droits de l'État du pavillon ou de tout autre État intéressé;

d) Veille, selon ses moyens, à ce que toute mesure prise à l'égard du navire soit écologiquement rationnelle.

2. Lorsque les motifs des mesures prises en application de l'article 8 du présent Protocole se révèlent dénués de fondement, le navire est indemnisé de toute perte ou de tout dommage éventuel, à condition qu'il n'ait commis aucun acte justifiant les mesures prises.

3. Lorsqu'une mesure est prise, adoptée ou appliquée conformément au présent chapitre, il est tenu dûment compte de la nécessité de ne pas affecter ni entraver:

a) Les droits et obligations des États côtiers et l'exercice de leur compétence conformément au droit international de la mer; ou

b) Le pouvoir de l’État du pavillon d’exercer sa compétence et son contrôle pour les questions d’ordre administratif, technique et social concernant le navire.

4. Toute mesure prise en mer en application du présent chapitre est exécutée uniquement par des navires de guerre ou des aéronefs militaires, ou d’autres navires ou aéronefs à ce dûment habilités, portant visiblement une marque extérieure et identifiables comme étant au service de l’État.

III. Prévention, coopération et autres mesures

Article 10
Information

1. Sans préjudice des articles 27 et 28 de la Convention, les États Parties, en particulier ceux qui ont des frontières communes ou sont situés sur des itinéraires empruntés pour le trafic illicite de migrants, pour atteindre les objectifs du présent Protocole, échangent, conformément à leurs systèmes juridiques et administratifs respectifs, des informations pertinentes concernant notamment:

a) Les points d’embarquement et de destination ainsi que les itinéraires, les transporteurs et les moyens de transport dont on sait ou dont on soupçonne qu’ils sont utilisés par un groupe criminel organisé commettant les actes énoncés à l’article 6 du présent Protocole;

b) L’identité et les méthodes des organisations ou groupes criminels organisés dont on sait ou dont on soupçonne qu’ils commettent les actes énoncés à l’article 6 du présent Protocole;

c) L’authenticité et les caractéristiques des documents de voyage délivrés par un État Partie, ainsi que le vol de documents de voyage ou d’identité vierges ou l’usage impropre qui en est fait;

d) Les moyens et méthodes de dissimulation et de transport des personnes, la modification, la reproduction ou l’acquisition illicites ou tout autre usage impropre de documents de voyage ou d’identité utilisés dans les actes énoncés à l’article 6 du présent Protocole, et les moyens de les détecter;

e) Les données d’expérience d’ordre législatif ainsi que les pratiques et mesures tendant à prévenir et à combattre les actes énoncés à l’article 6 du présent Protocole; et

f) Des questions scientifiques et techniques présentant une utilité pour la détection et la répression, afin de renforcer mutuellement leur capacité à prévenir et détecter les actes énoncés à l’article 6 du présent Protocole, à mener des enquêtes sur ces actes et à en poursuivre les auteurs.

2. Un État Partie qui reçoit des informations se conforme à toute demande de l’État Partie qui les a communiquées soumettant leur usage à des restrictions.

Article 11
Mesures aux frontières

1. Sans préjudice des engagements internationaux relatifs à la libre circulation des personnes, les États Parties renforcent, dans la mesure du possible, les contrôles aux frontières nécessaires pour prévenir et détecter le trafic illicite de migrants.

2. Chaque État Partie adopte les mesures législatives ou autres appropriées pour prévenir, dans la mesure du possible, l'utilisation des moyens de transport exploités par des transporteurs commerciaux pour la commission de l'infraction établie conformément à l'alinéa *a* du paragraphe 1 de l'article 6 du présent Protocole.

3. Lorsqu'il y a lieu, et sans préjudice des conventions internationales applicables, ces mesures consistent notamment à prévoir l'obligation pour les transporteurs commerciaux, y compris toute compagnie de transport ou tout propriétaire ou exploitant d'un quelconque moyen de transport, de vérifier que tous les passagers sont en possession des documents de voyage requis pour l'entrée dans l'État d'accueil.

4. Chaque État Partie prend les mesures nécessaires, conformément à son droit interne, pour assortir de sanctions l'obligation énoncée au paragraphe 3 du présent article.

5. Chaque État Partie envisage de prendre des mesures qui permettent, conformément à son droit interne, de refuser l'entrée de personnes impliquées dans la commission des infractions établies conformément au présent Protocole ou d'annuler leur visa.

6. Sans préjudice de l'article 27 de la Convention, les États Parties envisagent de renforcer la coopération entre leurs services de contrôle aux frontières, notamment par l'établissement et le maintien de voies de communication directes.

Article 12
Sécurité et contrôle des documents

Chaque État Partie prend les mesures nécessaires, selon les moyens disponibles:

a) Pour faire en sorte que les documents de voyage ou d'identité qu'il délivre soient d'une qualité telle qu'on ne puisse facilement en faire un usage impropre et les falsifier ou les modifier, les reproduire ou les délivrer illicitement; et

b) Pour assurer l'intégrité et la sécurité des documents de voyage ou d'identité délivrés par lui ou en son nom et pour empêcher qu'ils ne soient créés, délivrés et utilisés illicitement.

Article 13
Légitimité et validité des documents

À la demande d'un autre État Partie, un État Partie vérifie, conformément à son droit interne et dans un délai raisonnable, la légitimité et la validité des documents de voyage ou d'identité délivrés ou censés avoir été délivrés en son nom et dont on soupçonne qu'ils sont utilisés pour commettre les actes énoncés à l'article 6 du présent Protocole.

Article 14
Formation et coopération technique

1. Les États Parties assurent ou renforcent la formation spécialisée des agents des services d'immigration et autres agents compétents à la prévention des actes énoncés à l'article 6 du présent Protocole et au traitement humain des migrants

objet de tels actes, ainsi qu'au respect des droits qui leur sont reconnus dans le présent Protocole.

2. Les États Parties coopèrent entre eux et avec les organisations internationales, les organisations non gouvernementales et les autres organisations compétentes ainsi qu'avec d'autres éléments de la société civile, selon qu'il convient, pour assurer une formation adéquate des personnels sur leur territoire, en vue de prévenir, de combattre et d'éradiquer les actes énoncés à l'article 6 du présent Protocole et de protéger les droits des migrants objet de tels actes. Cette formation porte notamment sur:

a) L'amélioration de la sécurité et de la qualité des documents de voyage;

b) La reconnaissance et la détection des documents de voyage ou d'identité frauduleux;

c) Les activités de renseignement à caractère pénal, en particulier ce qui touche à l'identification des groupes criminels organisés dont on sait ou dont on soupçonne qu'ils commettent les actes énoncés à l'article 6 du présent Protocole, aux méthodes employées pour transporter les migrants objet d'un trafic illicite, à l'usage impropre de documents de voyage ou d'identité pour commettre les actes énoncés à l'article 6 et aux moyens de dissimulation utilisés dans le trafic illicite de migrants;

d) L'amélioration des procédures de détection, aux points d'entrée et de sortie traditionnels et non traditionnels, des migrants objet d'un trafic illicite; et

e) Le traitement humain des migrants et la protection des droits qui leur sont reconnus dans le présent Protocole.

3. Les États Parties ayant l'expertise appropriée envisagent d'apporter une assistance technique aux États qui sont fréquemment des pays d'origine ou de transit pour les personnes ayant été l'objet des actes énoncés à l'article 6 du présent Protocole. Les États Parties font tout leur possible pour fournir les ressources nécessaires, telles que véhicules, systèmes informatiques et lecteurs de documents, afin de combattre les actes énoncés à l'article 6.

Article 15
Autres mesures de prévention

1. Chaque État Partie prend des mesures visant à mettre en place ou renforcer des programmes d'information pour sensibiliser le public au fait que les actes énoncés à l'article 6 du présent Protocole constituent une activité criminelle fréquemment perpétrée par des groupes criminels organisés afin d'en tirer un profit et qu'ils font courir de graves risques aux migrants concernés.

2. Conformément à l'article 31 de la Convention, les États Parties coopèrent dans le domaine de l'information afin d'empêcher que les migrants potentiels ne deviennent victimes de groupes criminels organisés.

3. Chaque État Partie promeut ou renforce, selon qu'il convient, des programmes de développement et une coopération aux niveaux national, régional et international, en tenant compte des réalités socioéconomiques des migrations, et en accordant une attention particulière aux zones économiquement et socialement défavorisées, afin de s'attaquer aux causes socioéconomiques profondes du trafic illicite de migrants, telles que la pauvreté et le sous-développement.

Article 16
Mesures de protection et d’assistance

1. Lorsqu’il applique le présent Protocole, chaque État Partie prend, conformément aux obligations qu’il a contractées en vertu du droit international, toutes les mesures appropriées, y compris, s’il y a lieu, des mesures législatives, pour sauvegarder et protéger les droits des personnes qui ont été l’objet des actes énoncés à l’article 6 du présent Protocole, tels que ces droits leur sont accordés en vertu du droit international applicable, en particulier le droit à la vie et le droit de ne pas être soumis à la torture ou à d’autres peines ou traitements cruels, inhumains ou dégradants.

2. Chaque État Partie prend les mesures appropriées pour accorder aux migrants une protection adéquate contre toute violence pouvant leur être infligée, aussi bien par des personnes que par des groupes, du fait qu’ils ont été l’objet des actes énoncés à l’article 6 du présent Protocole.

3. Chaque État Partie accorde une assistance appropriée aux migrants dont la vie ou la sécurité sont mises en danger par le fait qu’ils ont été l’objet des actes énoncés à l’article 6 du présent Protocole.

4. Lorsqu’ils appliquent les dispositions du présent article, les États Parties tiennent compte des besoins particuliers des femmes et des enfants.

5. En cas de détention d’une personne qui a été l’objet des actes énoncés à l’article 6 du présent Protocole, chaque État Partie respecte les obligations qu’il a contractées en vertu de la Convention de Vienne sur les relations consulaires[5], dans les cas applicables, y compris l’obligation d’informer sans retard la personne concernée des dispositions relatives à la notification aux fonctionnaires consulaires et à la communication avec ces derniers.

Article 17
Accords et arrangements

Les États Parties envisagent la conclusion d’accords bilatéraux ou régionaux, d’arrangements opérationnels ou d’ententes visant à:

a) Établir les mesures les plus appropriées et efficaces pour prévenir et combattre les actes énoncés à l’article 6 du présent Protocole; ou

b) Développer les dispositions du présent Protocole entre eux.

Article 18
Retour des migrants objet d’un trafic illicite

1. Chaque État Partie consent à faciliter et à accepter, sans retard injustifié ou déraisonnable, le retour d’une personne qui a été l’objet d’un acte énoncé à l’article 6 du présent Protocole et qui est son ressortissant ou a le droit de résider à titre permanent sur son territoire au moment du retour.

2. Chaque État Partie étudie la possibilité de faciliter et d’accepter, conformément à son droit interne, le retour d’une personne qui a été l’objet d’un acte énoncé à l’article 6 du présent Protocole et qui avait le droit de résider à titre

[5] Ibid., vol. 596, n°s 8638 à 8640.

permanent sur son territoire au moment de l'entrée de ladite personne sur le territoire de l'État d'accueil.

3. À la demande de l'État Partie d'accueil, un État Partie requis vérifie, sans retard injustifié ou déraisonnable, si une personne qui a été l'objet d'un acte énoncé à l'article 6 du présent Protocole est son ressortissant ou a le droit de résider à titre permanent sur son territoire.

4. Afin de faciliter le retour d'une personne ayant été l'objet d'un acte énoncé à l'article 6 du présent Protocole et ne possédant pas les documents voulus, l'État Partie dont cette personne est ressortissante ou dans lequel elle a le droit de résider à titre permanent accepte de délivrer, à la demande de l'État Partie d'accueil, les documents de voyage ou toute autre autorisation nécessaires pour permettre à la personne de se rendre et d'être réadmise sur son territoire.

5. Chaque État Partie concerné par le retour d'une personne qui a été l'objet d'un acte énoncé à l'article 6 du présent Protocole prend toutes les mesures appropriées pour organiser ce retour de manière ordonnée et en tenant dûment compte de la sécurité et de la dignité de la personne.

6. Les États Parties peuvent coopérer avec les organisations internationales compétentes pour l'application du présent article.

7. Le présent article s'entend sans préjudice de tout droit accordé par toute loi de l'État Partie d'accueil aux personnes qui ont été l'objet d'un acte énoncé à l'article 6 du présent Protocole.

8. Le présent article n'a pas d'incidences sur les obligations contractées en vertu de tout autre traité bilatéral ou multilatéral applicable ou de tout autre accord ou arrangement opérationnel applicable régissant, en totalité ou en partie, le retour des personnes qui ont été l'objet d'un acte énoncé à l'article 6 du présent Protocole.

IV. Dispositions finales

Article 19
Clause de sauvegarde

1. Aucune disposition du présent Protocole n'a d'incidences sur les autres droits, obligations et responsabilités des États et des particuliers en vertu du droit international, y compris du droit international humanitaire et du droit international relatif aux droits de l'homme et en particulier, lorsqu'ils s'appliquent, de la Convention de 1951[3] et du Protocole de 1967[4] relatifs au statut des réfugiés ainsi que du principe de non-refoulement qui y est énoncé.

2. Les mesures énoncées dans le présent Protocole sont interprétées et appliquées d'une façon telle que les personnes ne font pas l'objet d'une discrimination au motif qu'elles sont l'objet des actes énoncés à l'article 6 du présent Protocole. L'interprétation et l'application de ces mesures sont conformes aux principes de non-discrimination internationalement reconnus.

Article 20
Règlement des différends

1. Les États Parties s'efforcent de régler les différends concernant l'interprétation ou l'application du présent Protocole par voie de négociation.

2. Tout différend entre deux États Parties ou plus concernant l'interprétation ou l'application du présent Protocole qui ne peut être réglé par voie de négociation dans un délai raisonnable est, à la demande de l'un de ces États Parties, soumis à l'arbitrage. Si, dans un délai de six mois à compter de la date de la demande d'arbitrage, les États Parties ne peuvent s'entendre sur l'organisation de l'arbitrage, l'un quelconque d'entre eux peut soumettre le différend à la Cour internationale de Justice en adressant une requête conformément au Statut de la Cour.

3. Chaque État Partie peut, au moment de la signature, de la ratification, de l'acceptation ou de l'approbation du présent Protocole ou de l'adhésion à celui-ci, déclarer qu'il ne se considère pas lié par le paragraphe 2 du présent article. Les autres États Parties ne sont pas liés par le paragraphe 2 du présent article envers tout État Partie ayant émis une telle réserve.

4. Tout État Partie qui a émis une réserve en vertu du paragraphe 3 du présent article peut la retirer à tout moment en adressant une notification au Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies.

Article 21
Signature, ratification, acceptation, approbation et adhésion

1. Le présent Protocole sera ouvert à la signature de tous les États du 12 au 15 décembre 2000 à Palerme (Italie) et, par la suite, au Siège de l'Organisation des Nations Unies, à New York, jusqu'au 12 décembre 2002.

2. Le présent Protocole est également ouvert à la signature des organisations régionales d'intégration économique à la condition qu'au moins un État membre d'une telle organisation ait signé le présent Protocole conformément au paragraphe 1 du présent article.

3. Le présent Protocole est soumis à ratification, acceptation ou approbation. Les instruments de ratification, d'acceptation ou d'approbation seront déposés auprès du Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies. Une organisation régionale d'intégration économique peut déposer ses instruments de ratification, d'acceptation ou d'approbation si au moins un de ses États membres l'a fait. Dans cet instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation, cette organisation déclare l'étendue de sa compétence concernant les questions régies par le présent Protocole. Elle informe également le dépositaire de toute modification pertinente de l'étendue de sa compétence.

4. Le présent Protocole est ouvert à l'adhésion de tout État ou de toute organisation régionale d'intégration économique dont au moins un État membre est Partie au présent Protocole. Les instruments d'adhésion sont déposés auprès du Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies. Au moment de son adhésion, une organisation régionale d'intégration économique déclare l'étendue de sa compétence concernant les questions régies par le présent Protocole. Elle informe également le dépositaire de toute modification pertinente de l'étendue de sa compétence.

Article 22
Entrée en vigueur

1. Le présent Protocole entrera en vigueur le quatre-vingt-dixième jour suivant la date de dépôt du quarantième instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, étant entendu qu'il n'entrera pas en vigueur avant que

la Convention n'entre elle-même en vigueur. Aux fins du présent paragraphe, aucun des instruments déposés par une organisation régionale d'intégration économique n'est considéré comme un instrument venant s'ajouter aux instruments déjà déposés par les États membres de cette organisation.

2. Pour chaque État ou organisation régionale d'intégration économique qui ratifiera, acceptera ou approuvera le présent Protocole ou y adhérera après le dépôt du quarantième instrument pertinent, le présent Protocole entrera en vigueur le trentième jour suivant la date de dépôt de l'instrument pertinent par ledit État ou ladite organisation ou à la date à laquelle il entre en vigueur en application du paragraphe 1 du présent article, si celle-ci est postérieure.

Article 23
Amendement

1. À l'expiration d'un délai de cinq ans à compter de l'entrée en vigueur du présent Protocole, un État Partie au Protocole peut proposer un amendement et en déposer le texte auprès du Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies. Ce dernier communique alors la proposition d'amendement aux États Parties et à la Conférence des Parties à la Convention en vue de l'examen de la proposition et de l'adoption d'une décision. Les États Parties au présent Protocole réunis en Conférence des Parties n'épargnent aucun effort pour parvenir à un consensus sur tout amendement. Si tous les efforts en ce sens ont été épuisés sans qu'un accord soit intervenu, il faudra, en dernier recours, pour que l'amendement soit adopté, un vote à la majorité des deux tiers des États Parties au présent Protocole présents à la Conférence des Parties et exprimant leur vote.

2. Les organisations régionales d'intégration économique disposent, pour exercer, en vertu du présent article, leur droit de vote dans les domaines qui relèvent de leur compétence, d'un nombre de voix égal au nombre de leurs États membres Parties au présent Protocole. Elles n'exercent pas leur droit de vote si leurs États membres exercent le leur, et inversement.

3. Un amendement adopté conformément au paragraphe 1 du présent article est soumis à ratification, acceptation ou approbation des États Parties.

4. Un amendement adopté conformément au paragraphe 1 du présent article entrera en vigueur pour un État Partie quatre-vingt-dix jours après la date de dépôt par ledit État Partie auprès du Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies d'un instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation dudit amendement.

5. Un amendement entré en vigueur a force obligatoire à l'égard des États Parties qui ont exprimé leur consentement à être liés par lui. Les autres États Parties restent liés par les dispositions du présent Protocole et tous amendements antérieurs qu'ils ont ratifiés, acceptés ou approuvés.

Article 24
Dénonciation

1. Un État Partie peut dénoncer le présent Protocole par notification écrite adressée au Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies. Une telle dénonciation prend effet un an après la date de réception de la notification par le Secrétaire général.

2. Une organisation régionale d'intégration économique cesse d'être Partie au présent Protocole lorsque tous ses États membres l'ont dénoncé.

Article 25
Dépositaire et langues

1. Le Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies est le dépositaire du présent Protocole.

2. L'original du présent Protocole, dont les textes anglais, arabe, chinois, espagnol, français et russe font également foi, sera déposé auprès du Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies.

EN FOI DE QUOI, les plénipotentiaires soussignés, à ce dûment autorisés par leurs gouvernements respectifs, ont signé le présent Protocole.

Nations Unies A/RES/55/255

Assemblée générale

Distr. générale
8 juin 2001

Cinquante-cinquième session
Point 105 de l'ordre du jour

Résolution adoptée par l'Assemblée générale

[*sans renvoi à une grande commission (A/55/383/Add.2)*]

55/255. Protocole contre la fabrication et le trafic illicites d'armes à feu, de leurs pièces, éléments et munitions, additionnel à la Convention des Nations Unies contre la criminalité transnationale organisée

L'Assemblée générale,

Rappelant sa résolution 53/111 du 9 décembre 1998, dans laquelle elle a décidé de créer un comité intergouvernemental spécial à composition non limitée chargé d'élaborer une convention internationale générale contre la criminalité transnationale organisée et d'examiner s'il y avait lieu d'élaborer des instruments internationaux de lutte contre le trafic de femmes et d'enfants, la fabrication et le trafic illicites d'armes à feu, de leurs pièces, éléments et munitions, et le trafic et le transport illicites de migrants, y compris par voie maritime,

Rappelant également sa résolution 54/126 du 17 décembre 1999, dans laquelle elle a prié le Comité spécial pour l'élaboration d'une convention contre la criminalité transnationale organisée de poursuivre ses travaux, conformément à ses résolutions 53/111 et 53/114 du 9 décembre 1998, et de les intensifier afin de les achever en 2000,

Rappelant en outre sa résolution 55/25 du 15 novembre 2000, par laquelle elle a adopté la Convention des Nations Unies contre la criminalité transnationale organisée, le Protocole additionnel à la Convention des Nations Unies contre la criminalité transnationale organisée visant à prévenir, réprimer et punir la traite des personnes, en particulier des femmes et des enfants, et le Protocole contre le trafic illicite de migrants par terre, air et mer, additionnel à la Convention des Nations Unies contre la criminalité transnationale organisée,

Réaffirmant le droit naturel de légitime défense individuelle ou collective, reconnu à l'Article 51 de la Charte des Nations Unies, qui implique que les États ont également le droit d'acquérir des armes pour se défendre, ainsi que le droit à l'autodétermination de tous les peuples, en particulier les peuples sous domination coloniale ou autres formes de domination ou d'occupation étrangères, et l'importance d'assurer l'exercice effectif de ce droit,

1. *Prend note* du rapport du Comité spécial pour l'élaboration d'une convention contre la criminalité transnationale organisée sur les travaux de sa douzième session[1], et félicite le Comité de son travail;

2. *Adopte* le Protocole contre la fabrication et le trafic illicites d'armes à feu, de leurs pièces, éléments et munitions, additionnel à la Convention des Nations Unies contre la criminalité transnationale organisée, joint en annexe à la présente résolution, et l'ouvre à la signature au Siège de l'Organisation des Nations Unies à New York;

3. *Prie instamment* tous les États et toutes les organisations économiques régionales de signer et de ratifier la Convention des Nations Unies contre la criminalité transnationale organisée et les protocoles qui s'y rapportent dès que possible afin d'assurer leur entrée en vigueur sans délai.

101e séance plénière
31 mai 2001

Annexe

Protocole contre la fabrication et le trafic illicites d'armes à feu, de leurs pièces, éléments et munitions, additionnel à la Convention des Nations Unies contre la criminalité transnationale organisée

Préambule

Les États Parties au présent Protocole,

Conscients qu'il est urgent de prévenir, de combattre et d'éradiquer la fabrication et le trafic illicites des armes à feu, de leurs pièces, éléments et munitions, étant donné que ces activités sont préjudiciables à la sécurité de chaque État, de chaque région et du monde dans son ensemble, qu'elles constituent une menace pour le bien-être des peuples, pour leur promotion sociale et économique et pour leur droit à vivre en paix,

Convaincus, par conséquent, qu'il est nécessaire que tous les États prennent toutes les mesures appropriées à cette fin, y compris des activités de coopération internationale et d'autres mesures aux niveaux régional et mondial,

Rappelant la résolution 53/111 de l'Assemblée générale du 9 décembre 1998, dans laquelle l'Assemblée a décidé de créer un comité intergouvernemental spécial à composition non limitée chargé d'élaborer une convention internationale générale contre la criminalité transnationale organisée et d'examiner s'il y avait lieu d'élaborer, notamment, un instrument international visant à lutter contre la fabrication et le trafic illicites d'armes à feu, de leurs pièces, éléments et munitions,

Ayant à l'esprit le principe de l'égalité de droits des peuples et de leur droit à disposer d'eux-mêmes, tel que consacré dans la Charte des Nations Unies et dans la Déclaration relative aux principes du droit international touchant les relations amicales et la coopération entre les États conformément à la Charte des Nations Unies[2],

---

[1] A/55/383/Add.2.
[2] Résolution 2625 (XXV), annexe.

Convaincus que le fait d'adjoindre à la Convention des Nations Unies contre la criminalité transnationale organisée un instrument international contre la fabrication et le trafic illicites d'armes à feu, de leurs pièces, éléments et munitions aidera à prévenir et à combattre ce type de criminalité,

Sont convenus de ce qui suit:

I. Dispositions générales

Article premier
Relation avec la Convention des Nations Unies contre la criminalité transnationale organisée

1. Le présent Protocole complète la Convention des Nations Unies contre la criminalité transnationale organisée. Il est interprété conjointement avec la Convention.

2. Les dispositions de la Convention s'appliquent *mutatis mutandis* au présent Protocole, sauf disposition contraire dudit Protocole.

3. Les infractions établies conformément à l'article 5 du présent Protocole sont considérées comme des infractions établies conformément à la Convention.

Article 2
Objet

Le présent Protocole a pour objet de promouvoir, de faciliter et de renforcer la coopération entre les États Parties en vue de prévenir, de combattre et d'éradiquer la fabrication et le trafic illicites des armes à feu, de leurs pièces, éléments et munitions.

Article 3
Terminologie

Aux fins du présent Protocole:

a) L'expression "arme à feu" désigne toute arme à canon portative qui propulse des plombs, une balle ou un projectile par l'action d'un explosif, ou qui est conçue pour ce faire ou peut être aisément transformée à cette fin, à l'exclusion des armes à feu anciennes ou de leurs répliques. Les armes à feu anciennes et leurs répliques sont définies conformément au droit interne. Cependant, les armes à feu anciennes n'incluent en aucun cas les armes à feu fabriquées après 1899;

b) L'expression "pièces et éléments" désigne tout élément ou élément de remplacement spécifiquement conçu pour une arme à feu et indispensable à son fonctionnement, notamment le canon, la carcasse ou la boîte de culasse, la glissière ou le barillet, la culasse mobile ou le bloc de culasse, ainsi que tout dispositif conçu ou adapté pour atténuer le bruit causé par un tir d'arme à feu;

c) Le terme "munitions" désigne l'ensemble de la cartouche ou ses éléments, y compris les étuis, les amorces, la poudre propulsive, les balles ou les projectiles, utilisés dans une arme à feu, sous réserve que lesdits éléments soient eux-mêmes soumis à autorisation dans l'État Partie considéré;

d) L'expression "fabrication illicite" désigne la fabrication ou l'assemblage d'armes à feu, de leurs pièces et éléments ou de munitions:

i) À partir de pièces et d'éléments ayant fait l'objet d'un trafic illicite;

ii) Sans licence ou autorisation d'une autorité compétente de l'État Partie dans lequel la fabrication ou l'assemblage a lieu; ou

iii) Sans marquage des armes à feu au moment de leur fabrication conformément à l'article 8 du présent Protocole;

Des licences ou autorisations de fabrication de pièces et d'éléments sont délivrées conformément au droit interne;

e) L'expression "trafic illicite" désigne l'importation, l'exportation, l'acquisition, la vente, la livraison, le transport ou le transfert d'armes à feu, de leurs pièces, éléments et munitions à partir du territoire d'un État Partie ou à travers ce dernier vers le territoire d'un autre État Partie si l'un des États Parties concernés ne l'autorise pas conformément aux dispositions du présent Protocole ou si les armes à feu ne sont pas marquées conformément à l'article 8 du présent Protocole;

f) Le terme "traçage" désigne le suivi systématique du parcours des armes à feu et, si possible, de leurs pièces, éléments et munitions depuis le fabricant jusqu'à l'acheteur en vue d'aider les autorités compétentes des États Parties à déceler et analyser la fabrication et le trafic illicites et à mener des enquêtes.

Article 4
Champ d'application

1. Le présent Protocole s'applique, sauf disposition contraire, à la prévention de la fabrication et du trafic illicites des armes à feu, de leurs pièces, éléments et munitions et aux enquêtes et poursuites relatives aux infractions établies conformément à l'article 5 dudit Protocole, lorsque ces infractions sont de nature transnationale et qu'un groupe criminel organisé y est impliqué.

2. Le présent Protocole ne s'applique pas aux transactions entre États ou aux transferts d'État dans les cas où son application porterait atteinte au droit d'un État Partie de prendre, dans l'intérêt de la sécurité nationale, des mesures compatibles avec la Charte des Nations Unies.

Article 5
Incrimination

1. Chaque État Partie adopte les mesures législatives et autres nécessaires pour conférer le caractère d'infraction pénale lorsque les actes ont été commis intentionnellement:

a) À la fabrication illicite d'armes à feu, de leurs pièces, éléments et munitions;

b) Au trafic illicite d'armes à feu, de leurs pièces, éléments et munitions;

c) À la falsification ou à l'effacement, à l'enlèvement ou à l'altération de façon illégale de la (des) marque(s) que doit porter une arme à feu en vertu de l'article 8 du présent Protocole.

2. Chaque État partie adopte également les mesures législatives et autres nécessaires pour conférer le caractère d'infraction pénale:

a) Sous réserve des concepts fondamentaux de son système juridique, au fait de tenter de commettre une infraction établie conformément au paragraphe 1 du présent article ou de s'en rendre complice; et

b) Au fait d'organiser, de diriger, de faciliter, d'encourager ou de favoriser au moyen d'une aide ou de conseils, la commission d'une infraction établie conformément au paragraphe 1 du présent article.

Article 6
Confiscation, saisie et disposition

1. Sans préjudice de l'article 12 de la Convention, les États Parties adoptent, dans toute la mesure possible dans le cadre de leurs systèmes juridiques nationaux, les mesures nécessaires pour permettre la confiscation des armes à feu, de leurs pièces, éléments et munitions ayant fait l'objet d'une fabrication ou d'un trafic illicites.

2. Les États Parties adoptent, dans le cadre de leurs systèmes juridiques nationaux, les mesures nécessaires pour empêcher que les armes à feu, leurs pièces, éléments et munitions ayant fait l'objet d'une fabrication et d'un trafic illicites ne tombent entre les mains de personnes non autorisées en saisissant et détruisant lesdites armes, leurs pièces, éléments et munitions sauf si une autre mesure de disposition a été officiellement autorisée, à condition que ces armes aient été marquées et que les méthodes de disposition desdites armes et des munitions aient été enregistrées.

II. Prévention

Article 7
Conservation des informations

Chaque État Partie assure la conservation, pendant au moins dix ans, des informations sur les armes à feu et, lorsqu'il y a lieu et si possible, sur leurs pièces, éléments et munitions, qui sont nécessaires pour assurer le traçage et l'identification de celles de ces armes à feu et, lorsqu'il y a lieu et si possible, de leurs pièces, éléments et munitions qui font l'objet d'une fabrication ou d'un trafic illicites ainsi que pour prévenir et détecter ces activités. Ces informations sont les suivantes:

a) Les marques appropriées requises en vertu de l'article 8 du présent Protocole;

b) Dans le cas de transactions internationales portant sur des armes à feu, leurs pièces, éléments et munitions, les dates de délivrance et d'expiration des licences ou autorisations voulues, le pays d'exportation, le pays d'importation, les pays de transit, le cas échéant, et le destinataire final ainsi que la description et la quantité des articles.

Article 8
Marquage des armes à feu

1. Aux fins de l'identification et du traçage de chaque arme à feu, les États Parties:

a) Au moment de la fabrication de chaque arme à feu, soit exigent un marquage unique indiquant le nom du fabricant, le pays ou le lieu de fabrication et le numéro de série, soit conservent tout autre marquage unique et d'usage facile comportant des symboles géométriques simples combinés à un code numérique et/ou alphanumérique, permettant à tous les États d'identifier facilement le pays de fabrication;

b) Exigent un marquage approprié simple sur chaque arme à feu importée, permettant d'identifier le pays importateur et, si possible, l'année d'importation et rendant possible le traçage de l'arme à feu par les autorités compétentes de ce pays, ainsi qu'une marque unique, si l'arme à feu ne porte pas une telle marque. Les conditions énoncées au présent alinéa n'ont pas à être appliquées aux importations temporaires d'armes à feu à des fins licites vérifiables;

c) Assurent, au moment du transfert d'une arme à feu des stocks de l'État en vue d'un usage civil permanent, le marquage approprié unique permettant à tous les États Parties d'identifier le pays de transfert.

2. Les États Parties encouragent l'industrie des armes à feu à concevoir des mesures qui empêchent d'enlever ou d'altérer les marques.

Article 9
Neutralisation des armes à feu

Un État Partie qui, dans son droit interne, ne considère pas une arme à feu neutralisée comme une arme à feu prend les mesures nécessaires, y compris l'établissement d'infractions spécifiques, s'il y a lieu, pour prévenir la réactivation illicite des armes à feu neutralisées, conformément aux principes généraux de neutralisation ci-après:

a) Rendre définitivement inutilisables et impossibles à enlever, remplacer ou modifier en vue d'une réactivation quelconque, toutes les parties essentielles d'une arme à feu neutralisée;

b) Prendre des dispositions pour, s'il y a lieu, faire vérifier les mesures de neutralisation par une autorité compétente, afin de garantir que les modifications apportées à une arme à feu la rendent définitivement inutilisable;

c) Prévoir dans le cadre de la vérification par l'autorité compétente la délivrance d'un certificat ou d'un document attestant la neutralisation de l'arme à feu, ou l'application à cet effet sur l'arme à feu d'une marque clairement visible.

Article 10
Obligations générales concernant les systèmes de licences ou d'autorisations d'exportation, d'importation et de transit

1. Chaque État Partie établit ou maintient un système efficace de licences ou d'autorisations d'exportation et d'importation, ainsi que de mesures sur le transit international, pour le transfert d'armes à feu, de leurs pièces, éléments et munitions.

2. Avant de délivrer des licences ou autorisations d'exportation pour des envois d'armes à feu, de leurs pièces, éléments et munitions, chaque État Partie vérifie que:

a) Les États importateurs ont délivré des licences ou autorisations d'importation; et

b) Les États de transit ont au moins notifié par écrit, avant l'envoi, qu'ils ne s'opposent pas au transit, ceci sans préjudice des accords ou arrangements bilatéraux et multilatéraux en faveur des États sans littoral.

3. La licence ou l'autorisation d'exportation et d'importation et la documentation qui l'accompagne contiennent des informations qui, au minimum, incluent le lieu et la date de délivrance, la date d'expiration, le pays d'exportation, le pays d'importation, le destinataire final, la désignation des armes à feu, de leurs pièces, éléments et munitions et leur quantité et, en cas de transit, les pays de

transit. Les informations figurant dans la licence d'importation doivent être fournies à l'avance aux États de transit.

4. L'État Partie importateur informe l'État Partie exportateur, sur sa demande, de la réception des envois d'armes à feu, de leurs pièces et éléments ou de munitions.

5. Chaque État Partie prend, dans la limite de ses moyens, les mesures nécessaires pour faire en sorte que les procédures d'octroi de licences ou d'autorisations soient sûres et que l'authenticité des licences ou autorisations puisse être vérifiée ou validée.

6. Les États Parties peuvent adopter des procédures simplifiées pour l'importation et l'exportation temporaires et pour le transit d'armes à feu, de leurs pièces, éléments et munitions, à des fins légales vérifiables telles que la chasse, le tir sportif, l'expertise, l'exposition ou la réparation.

Article 11
Mesures de sécurité et de prévention

Afin de détecter, de prévenir et d'éliminer les vols, pertes ou détournements, ainsi que la fabrication et le trafic illicites d'armes à feu, de leurs pièces, éléments et munitions, chaque État Partie prend les mesures appropriées:

a) Pour exiger la sécurité des armes à feu, de leurs pièces, éléments et munitions au moment de la fabrication, de l'importation, de l'exportation et du transit par son territoire; et

b) Pour accroître l'efficacité des contrôles des importations, des exportations et du transit, y compris, lorsqu'il y a lieu, des contrôles aux frontières, ainsi que l'efficacité de la coopération transfrontière entre la police et les services douaniers.

Article 12
Information

1. Sans préjudice des articles 27 et 28 de la Convention, les États Parties échangent, conformément à leurs systèmes juridiques et administratifs respectifs, des informations pertinentes, dans chaque cas d'espèce, concernant notamment les fabricants, négociants, importateurs, exportateurs et, chaque fois que cela est possible, transporteurs autorisés d'armes à feu, de leurs pièces, éléments et munitions.

2. Sans préjudice des articles 27 et 28 de la Convention, les États Parties échangent, conformément à leurs systèmes juridiques et administratifs respectifs, des informations pertinentes concernant notamment:

a) Les groupes criminels organisés dont on sait ou dont on soupçonne qu'ils participent à la fabrication ou au trafic illicites d'armes à feu, de leurs pièces, éléments et munitions;

b) Les moyens de dissimulation utilisés dans la fabrication ou le trafic illicites des armes à feu, de leurs pièces, éléments et munitions et les moyens de les détecter;

c) Les méthodes et moyens, les points d'expédition et de destination et les itinéraires habituellement utilisés par les groupes criminels organisés se livrant au trafic illicite d'armes à feu, de leurs pièces, éléments et munitions; et

d) Les données d'expérience d'ordre législatif ainsi que les pratiques et mesures tendant à prévenir, combattre et éradiquer la fabrication et le trafic illicites des armes à feu, de leurs pièces, éléments et munitions.

3. Les États Parties se communiquent ou s'échangent, selon qu'il convient, des informations scientifiques et technologiques pertinentes utiles aux services de détection et de répression en vue de renforcer mutuellement leur capacité de prévenir et de déceler la fabrication et le trafic illicites d'armes à feu, de leurs pièces, éléments et munitions, de mener des enquêtes et d'engager des poursuites contre les personnes impliquées dans ces activités illicites.

4. Les États Parties coopèrent pour le traçage des armes à feu, de leurs pièces, éléments et munitions ayant pu faire l'objet d'une fabrication ou d'un trafic illicites et ils répondent rapidement, dans la limite de leurs moyens, aux demandes d'aide dans ce domaine.

5. Sous réserve des concepts fondamentaux de son système juridique ou de tous accords internationaux, chaque État Partie, qui reçoit d'un autre État Partie, en application du présent article, des informations, y compris des informations exclusives concernant des transactions commerciales, garantit leur confidentialité et respecte toutes restrictions à leur usage s'il en est prié par l'État Partie qui les fournit. Si une telle confidentialité ne peut pas être assurée, l'État Partie qui a fourni les informations en est avisé avant que celles-ci soient divulguées.

Article 13
Coopération

1. Les États Parties coopèrent aux niveaux bilatéral, régional et international pour prévenir, combattre et éradiquer la fabrication et le trafic illicites d'armes à feu, de leurs pièces, éléments et munitions.

2. Sans préjudice du paragraphe 13 de l'article 18 de la Convention, chaque État Partie désigne un organisme national ou un point de contact unique chargé d'assurer la liaison avec d'autres États Parties pour les questions relatives au présent Protocole.

3. Les États Parties cherchent à obtenir l'appui et la coopération des fabricants, négociants, importateurs, exportateurs, courtiers et transporteurs commerciaux d'armes à feu, de leurs pièces, éléments et munitions afin de prévenir et de détecter les activités illicites visées au paragraphe 1 du présent article.

Article 14
Formation et assistance technique

Les États Parties coopèrent entre eux et avec les organisations internationales compétentes, selon qu'il convient, de façon à pouvoir recevoir, sur demande, la formation et l'assistance technique nécessaires pour améliorer leur capacité de prévenir, combattre et éradiquer la fabrication et le trafic illicites d'armes à feu, de leurs pièces, éléments et munitions, y compris une assistance technique, financière et matérielle pour les questions visées aux articles 29 et 30 de la Convention.

Article 15
Courtiers et courtage

1. En vue de prévenir et de combattre la fabrication et le trafic illicites d'armes à feu, de leurs pièces, éléments et munitions, les États Parties qui ne l'ont pas encore fait envisagent d'établir un système de réglementation des activités de

ceux qui pratiquent le courtage. Un tel système pourrait inclure une ou plusieurs mesures telles que:

a) L'exigence d'un enregistrement des courtiers exerçant sur leur territoire;

b) L'exigence d'une licence ou d'une autorisation de courtage; ou

c) L'exigence de l'indication sur les licences ou autorisations d'importation et d'exportation, ou sur les documents d'accompagnement, du nom et de l'emplacement des courtiers participant à la transaction.

2. Les États Parties qui ont établi un système d'autorisations concernant le courtage, tel qu'énoncé au paragraphe 1 du présent article, sont encouragés à fournir des renseignements sur les courtiers et le courtage lorsqu'ils échangent des informations au titre de l'article 12 du présent Protocole et à conserver les renseignements relatifs aux courtiers et au courtage conformément à l'article 7 du présent Protocole.

III. Dispositions finales

Article 16
Règlement des différends

1. Les États Parties s'efforcent de régler les différends concernant l'interprétation ou l'application du présent Protocole par voie de négociation.

2. Tout différend entre deux États Parties ou plus concernant l'interprétation ou l'application du présent Protocole qui ne peut être réglé par voie de négociation dans un délai raisonnable est, à la demande de l'un de ces États Parties, soumis à l'arbitrage. Si, dans un délai de six mois à compter de la date de la demande d'arbitrage, les États Parties ne peuvent s'entendre sur l'organisation de l'arbitrage, l'un quelconque d'entre eux peut soumettre le différend à la Cour internationale de Justice en adressant une requête conformément au Statut de la Cour.

3. Chaque État Partie peut, au moment de la signature, de la ratification, de l'acceptation ou de l'approbation du présent Protocole ou de l'adhésion à celui-ci, déclarer qu'il ne se considère pas lié par le paragraphe 2 du présent article. Les autres États Parties ne sont pas liés par le paragraphe 2 du présent article envers tout État Partie ayant émis une telle réserve.

4. Tout État Partie qui a émis une réserve en vertu du paragraphe 3 du présent article peut la retirer à tout moment en adressant une notification au Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies.

Article 17
Signature, ratification, acceptation, approbation et adhésion

1. Le présent Protocole sera ouvert à la signature de tous les États au Siège de l'Organisation des Nations Unies, à New York, à compter du trentième jour suivant son adoption par l'Assemblée générale et jusqu'au 12 décembre 2002.

2. Le présent Protocole est également ouvert à la signature des organisations régionales d'intégration économique à la condition qu'au moins un État membre d'une telle organisation ait signé le présent Protocole conformément au paragraphe 1 du présent article.

3. Le présent Protocole est soumis à ratification, acceptation ou approbation. Les instruments de ratification, d'acceptation ou d'approbation seront déposés auprès du Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies. Une organisation régionale d'intégration économique peut déposer ses instruments de ratification, d'acceptation ou d'approbation si au moins un de ses États membres l'a fait. Dans cet instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation, cette organisation déclare l'étendue de sa compétence concernant les questions régies par le présent Protocole. Elle informe également le dépositaire de toute modification pertinente de l'étendue de sa compétence.

4. Le présent Protocole est ouvert à l'adhésion de tout État ou de toute organisation régionale d'intégration économique dont au moins un État membre est Partie au présent Protocole. Les instruments d'adhésion sont déposés auprès du Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies. Au moment de son adhésion, une organisation régionale d'intégration économique déclare l'étendue de sa compétence concernant les questions régies par le présent Protocole. Elle informe également le dépositaire de toute modification pertinente de l'étendue de sa compétence.

Article 18
Entrée en vigueur

1. Le présent Protocole entrera en vigueur le quatre-vingt-dixième jour suivant la date de dépôt du quarantième instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, étant entendu qu'il n'entrera pas en vigueur avant que la Convention n'entre elle-même en vigueur. Aux fins du présent paragraphe, aucun des instruments déposés par une organisation régionale d'intégration économique n'est considéré comme un instrument venant s'ajouter aux instruments déjà déposés par les États membres de cette organisation.

2. Pour chaque État ou organisation régionale d'intégration économique qui ratifiera, acceptera ou approuvera le présent Protocole ou y adhérera après le dépôt du quarantième instrument pertinent, le présent Protocole entrera en vigueur le trentième jour suivant la date de dépôt de l'instrument pertinent par ledit État ou ladite organisation ou à la date à laquelle il entre en vigueur en application du paragraphe 1 du présent article, si celle-ci est postérieure.

Article 19
Amendement

1. À l'expiration d'un délai de cinq ans à compter de l'entrée en vigueur du présent Protocole, un État Partie au Protocole peut proposer un amendement et en déposer le texte auprès du Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies. Ce dernier communique alors la proposition d'amendement aux États Parties et à la Conférence des Parties à la Convention en vue de l'examen de la proposition et de l'adoption d'une décision. Les États Parties au présent Protocole réunis en Conférence des Parties n'épargnent aucun effort pour parvenir à un consensus sur tout amendement. Si tous les efforts en ce sens ont été épuisés sans qu'un accord soit intervenu, il faudra, en dernier recours, pour que l'amendement soit adopté, un vote à la majorité des deux tiers des États Parties au présent Protocole présents à la Conférence des Parties et exprimant leur vote.

2. Les organisations régionales d'intégration économique disposent, pour exercer, en vertu du présent article, leur droit de vote dans les domaines qui relèvent de leur compétence, d'un nombre de voix égal au nombre de leurs États membres

Parties au présent Protocole. Elles n'exercent pas leur droit de vote si leurs États membres exercent le leur, et inversement.

3. Un amendement adopté conformément au paragraphe 1 du présent article est soumis à ratification, acceptation ou approbation des États Parties.

4. Un amendement adopté conformément au paragraphe 1 du présent article entrera en vigueur pour un État Partie quatre-vingt-dix jours après la date de dépôt par ledit État Partie auprès du Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies d'un instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation dudit amendement.

5. Un amendement entré en vigueur a force obligatoire à l'égard des États Parties qui ont exprimé leur consentement à être liés par lui. Les autres États Parties restent liés par les dispositions du présent Protocole et tous amendements antérieurs qu'ils ont ratifiés, acceptés ou approuvés.

Article 20
Dénonciation

1. Un État Partie peut dénoncer le présent Protocole par notification écrite adressée au Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies. Une telle dénonciation prend effet un an après la date de réception de la notification par le Secrétaire général.

2. Une organisation régionale d'intégration économique cesse d'être Partie au présent Protocole lorsque tous ses États membres l'ont dénoncé.

Article 21
Dépositaire et langues

1. Le Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies est le dépositaire du présent Protocole.

2. L'original du présent Protocole, dont les textes anglais, arabe, chinois, espagnol, français et russe font également foi, sera déposé auprès du Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies.

EN FOI DE QUOI, les plénipotentiaires soussignés, à ce dûment autorisés par leurs gouvernements respectifs, ont signé le présent Protocole.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά του Διεθνικού Οργανωμένου εγκλήματος και τα τρία πρωτόκολλα αυτής.

Άρθρο 1
Αντικείμενο

Αντικείμενο αυτής της Σύμβασης είναι η προαγωγή της συνεργασίας για την πιο αποτελεσματική πρόληψη και καταπολέμηση του διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος.

Άρθρο 2
Έννοια όρων

Για τους σκοπούς της Σύμβασης αυτής:

(α) «Οργανωμένη εγκληματική ομάδα» νοείται δομημένη ομάδα τριών ή περισσότερων προσώπων που υπάρχει για κάποια χρονική περίοδο και ενεργεί με κοινό σκοπό τέλεσης ενός ή περισσότερων σοβαρών εγκλημάτων ή εγκλημάτων που θεσπίζονται σύμφωνα με τη Σύμβαση αυτή, προκειμένου να ποριστεί αμέσως ή εμμέσως οικονομικό ή άλλο υλικό όφελος.

(β) «Σοβαρό έγκλημα» νοείται συμπεριφορά η οποία συνιστά αδίκημα που τιμωρείται με ποινή στερητική της ελευθερίας, της οποίας το ανώτατο όριο δεν μπορεί να είναι μικρότερο από τέσσερα έτη ή με αυστηρότερη ποινή.

(γ) «Δομημένη ομάδα» νοείται ομάδα που δεν σχηματίζεται τυχαία για την άμεση τέλεση αδικήματος, και η οποία δεν απαιτείται να έχει τυπικά προσδιορισμένους ρόλους για τα μέλη της, συνέχεια στη σύνθεσή της ή αναπτυγμένη δομή.

(δ) «Περιουσία» νοούνται περιουσιακά στοιχεία κάθε είδους, ενσώματα ή ασώματα, κινητά ή ακίνητα, υλικά ή άϋλα και τίτλοι ή έγγραφα γενικά που αποδεικνύουν ιδιοκτησία ή συμφέροντα στα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία.

(ε) «Προϊόν εγκλήματος» νοείται κάθε περιουσία που προέρχεται ή αποκτάται αμέσως ή εμμέσως από την τέλεση ενός εγκλήματος.

(στ) «Δέσμευση» ή «κατάσχεση» νοείται η προσωρινή απαγόρευση μεταβίβασης, μετατροπής, διάθεσης ή μετακίνησης περιουσίας ή η προσωρινή θέση υπό επιτήρηση ή υπό έλεγχο της περιουσίας, με βάση διάταξη που εκδίδει το δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή.

(ζ) «Δήμευση» νοείται η μόνιμη στέρηση της περιουσίας με διάταξη δικαστηρίου ή άλλης αρμόδιας αρχής.

(η) «Βασικό έγκλημα» νοείται κάθε έγκλημα, από το οποίο δημιουργήθηκαν προϊόντα που μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο ενός εγκλήματος που ορίζεται στο άρθρο 6 της Σύμβασης αυτής.

(θ) «Ελεγχόμενη παράδοση» νοείται η τεχνική του να επιτρέπεται σε παράνομα ή ύποπτα φορτία να εξέρχονται, διέρχονται ή διακινούνται στην επικράτεια ενός ή περισσότερων Κρατών, με τη γνώση και υπό την επίβλεψη των

αρμόδιων αρχών τους, με σκοπό τη διερεύνηση εγκλήματος και τον εντοπισμό των προσώπων που εμπλέκονται στην τέλεση αυτού.

(ι) «Περιφερειακός οργανισμός οικονομικής ενοποίησης» νοείται οργανισμός που αποτελείται από κυρίαρχα Κράτη μιας δεδομένης περιοχής, στον οποίο τα Κράτη μέλη έχουν μεταβιβάσει αρμοδιότητα για ζητήματα που αφορά η παρούσα Σύμβαση και ο οποίος οργανισμός έχει εξουσιοδοτηθεί δεόντως, σύμφωνα με τις εσωτερικές του διαδικασίες, για την υπογραφή, επικύρωση, αποδοχή, έγκριση ή προσχώρηση σε αυτή. Οι αναφορές της παρούσας Σύμβασης στα «Κράτη Μέρη» εφαρμόζονται και στους οργανισμούς αυτούς, μέσα στα όρια της αρμοδιότητάς τους.

Άρθρο 3
Πεδίο εφαρμογής

1. Η Σύμβαση αυτή εφαρμόζεται, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά, για την πρόληψη, διερεύνηση και δίωξη:

α. Εγκλημάτων που θεσπίζονται σύμφωνα με τα άρθρα 5,6,8, και 23 αυτής,

β. Σοβαρών εγκλημάτων όπως ορίζονται στο άρθρο 2 όταν το έγκλημα είναι διεθνικής φύσης και αφορά οργανωμένη εγκληματική ομάδα.

2. Για το σκοπό της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού, ένα έγκλημα είναι διεθνικής φύσης αν:

α. τελείται σε περισσότερα του ενός Κράτη,

β. τελείται σε ένα Κράτος, αλλά σημαντικό τμήμα της προπαρασκευής, του σχεδιασμού, της καθοδήγησης ή του ελέγχου του λαμβάνει χώρα σε άλλο Κράτος

γ. τελείται σε ένα Κράτος από οργανωμένη εγκληματική ομάδα που συμμετέχει σε εγκληματικές δραστηριότητες σε περισσότερα του ενός Κράτη, ή

δ. τελείται σε ένα Κράτος, αλλά έχει σημαντικές επιπτώσεις σε άλλο Κράτος.

Άρθρο 4
Προστασία κυριαρχίας

1. Τα Κράτη Μέρη εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους από τη Σύμβαση αυτή με τρόπο συμβατό προς τις αρχές της κυριαρχίας, της ισότητας και της εδαφικής ακεραιότητας των Κρατών και της μη επέμβασης στις εσωτερικές υποθέσεις άλλων Κρατών.

2. Καμιά διάταξη της Σύμβασης αυτής δεν παρέχει στα Κράτη Μέρη το δικαίωμα να ασκήσουν στην επικράτεια άλλου Κράτους δικαιοδοσία και λειτουργίες που επιφυλάσσονται αποκλειστικά για τις αρχές αυτού του Κράτους από το εσωτερικό του δίκαιο.

Άρθρο 5
Ποινικοποίηση της συμμετοχής σε οργανωμένη εγκληματική ομάδα

1. Κάθε Κράτος Μέρος οφείλει να υιοθετήσει τα νομοθετικά και άλλα μέσα που μπορεί να είναι απαραίτητα για να θεσπιστούν τα εξής ως ποινικά αδικήματα, όταν τελούνται με πρόθεση:

(α) Οποιοδήποτε από τα ακόλουθα δύο ή και τα δύο ως ποινικά αδικήματα, ξεχωριστά από αυτά που αφορούν την απόπειρα ή ολοκλήρωση της αξιόποινης δραστηριότητας:

ι. Συμφωνία με ένα ή περισσότερα άλλα πρόσωπα τέλεσης σοβαρού εγκλήματος, για σκοπό που αφορά άμεσα ή έμμεσα την απόκτηση οικονομικού ή άλλου υλικού οφέλους και, εφόσον απαιτείται από την εσωτερική νομοθεσία, συνεπάγεται πράξη που επιχειρήθηκε από συμμέτοχο για την προαγωγή της συμφωνίας ή αφορά οργανωμένη εγκληματική ομάδα

ιι. Συμπεριφορά από πρόσωπο το οποίο, γνωρίζοντας είτε το σκοπό και τη γενική εγκληματική δραστηριότητα

μιας οργανωμένης εγκληματικής ομάδας ή την πρόθεση της να τελέσει τα εν λόγω αδικήματα, συμμετέχει ενεργά:

α. σε εγκληματικές δραστηριότητες της οργανωμένης εγκληματικής ομάδας

β. σε άλλες δραστηριότητες της οργανωμένης εγκληματικής ομάδας γνωρίζοντας ότι η συμμετοχή του θα συνεισφέρει στην επίτευξη του εγκληματικού σκοπού που περιγράφεται πιο πάνω.

(β) Οργάνωση, διεύθυνση, συνδρομή, υποκίνηση, διευκόλυνση ή παροχή συμβουλών για την τέλεση σοβαρού εγκλήματος από οργανωμένη εγκληματική ομάδα.

2. Η γνώση, η πρόθεση, οι επιδιώξεις, ο σκοπός, ή η συμφωνία που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του άρθρου τούτου, μπορεί να συνάγεται από αντικειμενικές πραγματικές περιστάσεις.

3. Τα Κράτη Μέρη, η εσωτερική νομοθεσία των οποίων απαιτεί εμπλοκή οργανωμένης εγκληματικής ομάδας για τους σκοπούς των αδικημάτων που θεσπίζονται σύμφωνα με την παράγραφο 1 (α) (ι) του άρθρου αυτού, διασφαλίζουν ότι η εσωτερική νομοθεσία τους καλύπτει όλα τα σοβαρά εγκλήματα στα οποία εμπλέκονται οργανωμένες εγκληματικές ομάδες. Αυτά τα Κράτη Μέρη, καθώς και τα Κράτη Μέρη, που η εσωτερική νομοθεσία τους απαιτεί πράξη για την προαγωγή της συμφωνίας προς επίτευξη των σκοπών των αδικημάτων που θεσπίζονται σύμφωνα με την παράγραφο (1) (α) (ι) του άρθρου αυτού, ενημερώνουν σχετικά το Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών κατά το χρόνο υπογραφής ή κατάθεσης του εγγράφου επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης ή προσχώρησης στην παρούσα Σύμβαση.

Άρθρο 6
Ποινικοποίηση της νομιμοποίησης προϊόντων εγκλήματος

1. Κάθε Κράτος Μέρος υιοθετεί, σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές της εσωτερικής νομοθεσίας του, τα νομοθετικά και άλλα μέτρα που είναι αναγκαία για να θεσπιστούν ως εγκλήματα, όταν τελούνται από πρόθεση:

(α) (ι) Η μετατροπή ή μεταβίβαση περιουσίας, εν γνώσει του ότι η εν λόγω περιουσία είναι προϊόν εγκλήματος, με σκοπό να αποκρύβει ή να συγκαλυφθεί η παράνομη προέλευση της περιουσίας ή να παρασχεθεί βοήθεια σε οποιοδήποτε πρόσωπο που εμπλέκεται στην τέλεση του βασικού εγκλήματος να αποφύγει τις έννομες συνέπειες των πράξεων του,

(ιι) Η απόκρυψη ή συγκάλυψη της πραγματικής φύσης, πηγής, τοποθεσίας, διάθεσης, μετακίνησης ή ιδιοκτησίας ή δικαιωμάτων σχετικών με περιουσία, εν γνώσει του ότι η περιουσία αυτή είναι προϊόν εγκλήματος.

(β) Με την επιφύλαξη των βασικών εννοιών του νομικού του συστήματος:

(ι) Η κτήση, κατοχή ή χρήση περιουσίας, εν γνώσει, κατά το χρόνο λήψης, ότι η εν λόγω περιουσία είναι προϊόν εγκλήματος

(ιι) Η συμμετοχή, ένωση ή συμφωνία για τέλεση, απόπειρα τέλεσης και συνδρομή, υποκίνηση, διευκόλυνση και παροχή συμβουλών για την τέλεση οποιωνδήποτε εγκλημάτων που θεσπίζονται σύμφωνα με άρθρο αυτό.

2. Για τους σκοπούς της εφαρμογής της παραγράφου 1 του άρθρου τούτου:

(α) Κάθε Κράτος Μέρος οφείλει να προσπαθήσει να εφαρμόσει την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού στο ευρύτερο φάσμα βασικών εγκλημάτων.

(β) Κάθε Κράτος Μέρος οφείλει να συμπεριλάβει ως βασικά εγκλήματα όλα τα σοβαρά εγκλήματα, όπως αυτά προβλέπονται στο άρθρο 2, και τα εγκλήματα που θεσπίζονται σύμφωνα με τα άρθρα 5, 8 και 23 της Σύμβασης. Τα Κράτη Μέρη, που η νομοθεσία τους περιέχει κατάλογο συγκεκριμένων βασικών εγκλημάτων, οφείλουν, κατ' ελάχιστο όριο, να συμπεριλαμβάνουν στον κατάλογο αυτό ένα πλήρες φάσμα εγκλημάτων που συνδέονται με οργανωμένες εγκληματικές ομάδες.

(γ) Για τους σκοπούς της υποπαραγράφου (β), τα βασικά εγκλήματα περιλαμβάνουν εγκλήματα που τελούνται εντός και εκτός της δικαιοδοσίας ενός Κράτους Μέρους. Ωστόσο, τα εγκλήματα που τελούνται εκτός της δικαιοδοσίας Κράτους Μέρους συνιστούν βασικά εγκλήματα, μόνο όταν η σχετική συμπεριφορά αποτελεί ποινικό αδίκημα σύμφωνα με το εσωτερικό δίκαιο του Κράτους όπου τελείται και θα αποτελούσε ποινικό αδίκημα, σύμφωνα με το εσωτερικό δίκαιο του Κράτους Μέρους που υλοποιεί ή εφαρμόζει το άρθρο αυτό, αν είχε τελεστεί στο έδαφός του.

(δ) Κάθε Κράτος Μέρος χορηγεί αντίγραφα των νόμων του που εκδίδονται σε εφαρμογή του άρθρου τούτου και τυχόν μετέπειτα τροποποιήσεων των νόμων αυτών ή περιγραφή τους στον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών.

(ε) Εάν συμβιβάζεται με τις θεμελιώδεις αρχές του εσωτερικού δικαίου ενός Κράτους Μέρους, μπορεί να προβλεφθεί ότι τα αδικήματα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου αυτού δεν ισχύουν για πρόσωπα που τέλεσαν τα βασικά εγκλήματα.

(στ) Η γνώση, η πρόθεση ή ο σκοπός που απαιτείται ως στοιχείο εγκλήματος που προβλέπεται από την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού, μπορεί να συνάγεται από αντικειμενικές πραγματικές περιστάσεις.

Άρθρο 7
Μέτρα για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης προϊόντων εγκλήματος

1. Κάθε Κράτος Μέρος:

α. Θεσπίζει στο εσωτερικό του μέτρα, με τα οποία μπορεί να ρυθμίζεται και εποπτεύεται αποτελεσματικά η λειτουργία τραπεζών και μη τραπεζικών πιστωτικών ιδρυμάτων ή άλλων φορέων, οι οποίοι, λόγω της δραστηριότητας τους, προσφέρονται ιδιαίτερα στη νομιμοποίηση προϊόντων εγκλήματος. Τα μέτρα αυτά έχουν σκοπό να εντοπίζουν και αποτρέπουν όλες τις μορφές νομιμοποίησης προϊόντων εγκλήματος, πρέπει δε να είναι ιδιαιτέρως κατάλληλα για τον προσδιορισμό της ταυτότητας πελατών, την τήρηση αρχείων και την καταγγελία ύποπτων συναλλαγών.

β. Διασφαλίζει, με την επιφύλαξη των άρθρων 18 και 27 της Σύμβασης αυτής, ότι οι διοικητικές, ρυθμιστικές, αστυνομικές και άλλες αρχές, που είναι επιφορτισμένες με την καταπολέμηση της νομιμοποίησης προϊόντων εγκλήματος (στις οποίες περιλαμβάνονται και οι δικαστικές, σε όσες περιπτώσεις προβλέπεται από την εσωτερική νομοθεσία) θα μπορούν να συνεργάζονται και να ανταλλάσσουν πληροφορίες σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, με τις προϋποθέσεις που ορίζει το εσωτερικό τους δίκαιο. Για την επίτευξη του σκοπού αυτού, οφεί-

λουν να εξετάσουν τη δημιουργία μονάδας χρηματοοικονομικών πληροφοριών, η οποία θα αποτελέσει το εθνικό κέντρο για τη συλλογή, ανάλυση και διανομή πληροφοριών, που σχετίζονται με πιθανές πράξεις νομιμοποίησης προϊόντων εγκλήματος.

2. Τα Κράτη Μέρη οφείλουν να εξετάσουν τη λήψη μέτρων, πρόσφορων για τον εντοπισμό και παρακολούθηση της κίνησης μετρητών και εμπορεύσιμων τίτλων στα σύνορα τους, υπό εγγυήσεις που διασφαλίζουν την προσήκουσα χρήση των πληροφοριών, χωρίς να παρεμποδίζεται με κανένα τρόπο η κίνηση νομίμων κεφαλαίων. Τα μέτρα αυτά μπορούν να προβλέπουν ότι άτομα και επιχειρήσεις υποχρεούνται να δηλώνουν τις διασυνοριακές μετακινήσεις σημαντικών ποσοτήτων μετρητών και εμπορεύσιμων τίτλων.

3. Κατά τη θέσπιση ενός εσωτερικού ρυθμιστικού και εποπτικού καθεστώτος σύμφωνα με τους όρους του άρθρου αυτού και με την επιφύλαξη οιουδήποτε άλλου άρθρου της Συμβάσεως, τα Κράτη Μέρη καλούνται να λαμβάνουν υπόψη τους τις σχετικές πρωτοβουλίες περιφερειακών, διαπεριφερειακών και πολυμερών οργανισμών κατά της νομιμοποίησης προϊόντων εγκλήματος.

4. Τα Κράτη Μέρη οφείλουν να προσπαθήσουν να αναπτύξουν και προαγάγουν την παγκόσμια, περιφερειακή, υποπεριφερειακή και διμερή συνεργασία μεταξύ δικαστικών, αστυνομικών και οικονομικών αρχών, για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης προϊόντων εγκλήματος.

Άρθρο 8
Ποινικοποίηση της διαφθοράς

1. Κάθε Κράτος Μέρος υιοθετεί τα αναγκαία νομοθετικά και άλλα μέτρα, για να θεσπισθούν ως ποινικά αδικήματα, όταν τελούνται με πρόθεση:

(α) Η υπόσχεση, προσφορά ή παροχή σε δημόσιο λειτουργό, αμέσως ή εμμέσως, μη οφειλόμενου ωφελήματος, για τον ίδιο ή για άλλο φυσικό πρόσωπο ή οντότητα, προκειμένου να προβεί σε πράξη ή παράλειψη που ανάγεται στα υπηρεσιακά καθήκοντά του.

(β) Η απαίτηση ή αποδοχή από δημόσιο λειτουργό, αμέσως ή εμμέσως, μη οφειλόμενου ωφελήματος, για τον εαυτό του ή άλλο φυσικό πρόσωπο ή οντότητα, προκειμένου να προβεί σε πράξη ή παράλειψη που ανάγεται στα υπηρεσιακά καθήκοντά του.

2. Κάθε Κράτος Μέρος στοχεύει στην υιοθέτηση των αναγκαίων νομοθετικών και άλλων μέτρων για να θεσπισθούν ως ποινικά αδικήματα οι πράξεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου αυτού, όταν εμπλέκεται αλλοδαπός δημόσιος υπάλληλος ή υπάλληλος διεθνούς οργανισμού. Ομοίως, κάθε Κράτος Μέρος εξετάζει τη δυνατότητα να θεσπισθούν ως ποινικά αδικήματα και άλλες μορφές διαφθοράς.

3. Κάθε Κράτος Μέρος υιοθετεί επίσης τα μέτρα που είναι αναγκαία για να θεσπισθεί ως ποινικό αδίκημα η συμμετοχή στα εγκλήματα που θεσπίζονται με το άρθρο αυτό.

4. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού και του άρθρου 9 της Σύμβασης, ως «δημόσιος υπάλληλος» νοείται ο υπάλληλος ή το πρόσωπο που παρέχει δημόσια υπηρεσία, όπως ορίζεται στο εσωτερικό δίκαιο και εφαρμόζεται στο ποινικό δίκαιο του Κράτους Μέρους, στο οποίο το εν λόγω πρόσωπο εκτελεί την υπηρεσία αυτή.

Άρθρο 9
Μέτρα κατά της διαφθοράς

1. Εκτός από τα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 8 της Σύμβασης, κάθε Κράτος Μέρος, στην προσήκουσα έκταση και σύμφωνα με το εσωτερικό του δίκαιο, υιοθετεί αποτελεσματικά νομοθετικά, διοικητικά και άλλα μέτρα, για την ενίσχυση της υπηρεσιακής ακεραιότητας και την πρόληψη, εντοπισμό και τιμωρία της διαφθοράς των δημόσιων λειτουργών.

2. Κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει μέτρα για να διασφαλίσει την αποτελεσματική δράση των αρχών του στην πρόληψη, εντοπισμό και τιμωρία της διαφθοράς των δημόσιων λειτουργών, στα οποία περιλαμβάνεται και η παροχή στις αρχές αυτές επαρκούς ανεξαρτησίας, για την αποτροπή κάθε ανάρμοστης επιρροής στις ενέργειές τους.

Άρθρο 10
Ευθύνη νομικών προσώπων

1. Κάθε Κράτος Μέρος υιοθετεί τα μέτρα που είναι αναγκαία, σύμφωνα με τις αρχές του δικαίου του, προκειμένου να θεσπίσει την ευθύνη νομικών προσώπων για τη συμμετοχή σε σοβαρά εγκλήματα, στα οποία εμπλέκεται οργανωμένη εγκληματική ομάδα, καθώς και στα εγκλήματα που θεσπίζονται σύμφωνα με τα άρθρα 5, 6, 8 και 23 της Σύμβασης αυτής.

2. Με την επιφύλαξη των αρχών του δικαίου του Κράτους Μέρους η ευθύνη των νομικών προσώπων μπορεί να είναι ποινική, αστική ή διοικητική.

3. Η εν λόγω ευθύνη δεν επηρεάζει την ποινική ευθύνη των φυσικών προσώπων που τέλεσαν τα εγκλήματα.

4. Κάθε Κράτος Μέρος διασφαλίζει, ειδικώς, ότι τα νομικά πρόσωπα που υπέχουν ευθύνη σύμφωνα με το άρθρο αυτό, υπόκεινται σε αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές ποινικές ή μη ποινικές κυρώσεις, συμπεριλαμβανομένων των χρηματικών κυρώσεων.

Άρθρο 11
Δίωξη, εκδίκαση και κυρώσεις

1. Κάθε Κράτος Μέλος, για την τέλεση αδικήματος που θεσπίζεται σύμφωνα με τα άρθρα 5, 6, 8 και 23 της Σύμβασης, επιβάλει κυρώσεις, λαμβάνοντας υπόψη τη βαρύτητα του αδικήματος αυτού.

2. Κάθε Κράτος Μέρος προσπαθεί να διασφαλίσει ότι όλες οι κατά το εσωτερικό του δίκαιο διακριτικές νομικές εξουσίες που αφορούν τη δίωξη προσώπων για αδικήματα τα οποία προβλέπονται από τη Σύμβαση αυτή, ασκούνται για τη μεγιστοποίηση της δραστικότητας των μέτρων επιβολής του νόμου σε σχέση με τα αδικήματα αυτά και με τη δέουσα προσοχή στην ανάγκη να περιορισθεί η τέλεση τέτοιων αδικημάτων.

3. Προκειμένου για αδικήματα που θεσπίζονται σύμφωνα με τα άρθρα 5, 6, 8 και 23 της Σύμβασης, κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα, σύμφωνα με το εσωτερικό του δίκαιο και με τον οφειλόμενο σεβασμό στα δικαιώματα της υπεράσπισης, για να διασφαλίσει ότι οι όροι που τίθενται σε αποφάσεις απόλυσης σε εκκρεμή δίκη ή για την άσκηση έφεσης, λαμβάνουν υπόψη την ανάγκη να εξασφαλίζεται η παρουσία του κατηγορουμένου στην ποινική διαδικασία που ακολουθεί.

4. Κάθε Κράτος Μέρος διασφαλίζει ότι τα δικαστήρια του ή άλλες αρμόδιες αρχές λαμβάνουν υπόψη τη βαρύτητα των αδικημάτων που καλύπτονται από τη Σύμβαση

αυτή, όταν εξετάζουν το ενδεχόμενο προσωρινής ή υφ' όρον απόλυσης προσώπων, που έχουν καταδικασθεί για τέτοια αδικήματα.

5. Κάθε Κράτος Μέρος θεσπίζει, κατά τις περιστάσεις και σύμφωνα με το εσωτερικό του δίκαιο, μακρά περίοδο παραγραφής, εντός της οποίας πρέπει να αρχίζουν οι διαδικασίες για κάθε αδίκημα που καλύπτεται από τη Σύμβαση αυτή και μία μεγαλύτερη περίοδο, όταν ο φερόμενος ως δράστης φυγοδικεί.

6. Καμία διάταξη της Σύμβασης δεν αναιρεί την αρχή ότι η στοιχειοθέτηση των αδικημάτων που έχουν θεσπισθεί σύμφωνα με αυτή και τα προσήκοντα νομικά μέσα υπεράσπισης ή άλλες νομικές αρχές, με βάση τις οποίες ελέγχεται η νομιμότητα της συμπεριφοράς, επιφυλάσσονται υπέρ του εσωτερικού δικαίου κάθε Κράτους Μέρους και ότι τα ανωτέρω αδικήματα διώκονται και τιμωρούνται σύμφωνα με το δίκαιο αυτό.

Άρθρο 12
Κατάσχεση και δήμευση

1. Τα Κράτη Μέρη υιοθετούν, στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό μέσα στα πλαίσια της εσωτερικής νομοθεσίας τους, τα μέτρα που είναι αναγκαία για να είναι δυνατή η δήμευση:

(α) Προϊόντων εγκλήματος, που προέρχονται από αδικήματα στα οποία αφορά η Σύμβαση αυτή, ή περιουσίας, η αξία της οποίας αντιστοιχεί στην αξία των εν λόγω προϊόντων.

(β) Περιουσίας, εξοπλισμού ή άλλων μέσων που χρησιμοποιούνται ή προορίζονται να χρησιμοποιηθούν σε εγκλήματα, στα οποία αφορά η Σύμβαση αυτή.

2. Τα Κράτη Μέρη υιοθετούν τα μέτρα που είναι αναγκαία για να διευκολυνθεί ο προσδιορισμός της ταυτότητας, η ανίχνευση, η δέσμευση ή η κατάσχεση κάθε αντικειμένου που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του άρθρου αυτού, προς το σκοπό ενδεχόμενης δήμευσης.

3. Εάν τα προϊόντα εγκλήματος μετατράπηκαν ή μετατράπηκαν, εν όλω ή εν μέρει, σε άλλη περιουσία, η εν λόγω περιουσία υπόκειται στα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο αυτό, αντί για το προϊόν.

4. Εάν τα προϊόντα του εγκλήματος αναμίχθηκαν με περιουσία που αποκτήθηκε νομίμως, η περιουσία αυτή, και αν ακόμη δεσμεύτηκε ή κατασχέθηκε εξ ολοκλήρου, υπόκειται σε δήμευση μέχρι του ποσού, στο οποίο εκτιμάται η αξία του αναμιχθέντος προϊόντος.

5. Εισοδήματα ή άλλα οφέλη που προέρχονται από προϊόντα εγκλήματος, από περιουσία στην οποία μετατράπηκαν ή μετατράπηκαν τα προϊόντα εγκλήματος ή από περιουσία με την οποία αναμίχθηκαν τα προϊόντα εγκλήματος υπόκεινται επίσης στα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο αυτό, με τον ίδιο τρόπο και στον ίδιο βαθμό όπως τα προϊόντα του εγκλήματος.

6. Για τους σκοπούς του άρθρου τούτου και του άρθρου 13 της Σύμβασης, κάθε Κράτος Μέρος παρέχει την εξουσία στα δικαστήρια του ή σε άλλες αρμόδιες αρχές να διατάσσουν την επίδειξη ή κατάσχεση τραπεζικών, οικονομικών ή εμπορικών αρχείων. Τα Κράτη Μέρη δεν μπορούν να αρνηθούν τη συμμόρφωσή τους προς τις διατάξεις της παραγράφου αυτής, επικαλούμενα το τραπεζικό απόρρητο.

7. Τα Κράτη Μέρη μπορούν να εξετάσουν τη δυνατότητα να απαιτήσουν από τον δράστη να αποδείξει τη νόμιμη προέλευση αυτών που φέρονται ως προϊόντα εγκλήματος ή άλλης περιουσίας που μπορεί να δημευθεί, στο μέτρο που η απαίτηση αυτή είναι σύμφωνη με τις αρχές του εσωτερικού τους δικαίου και με τη φύση των δικαστικών και άλλων διαδικασιών.

8. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού δεν ερμηνεύονται προς βλάβη των δικαιωμάτων των καλόπιστων τρίτων.

9. Καμία διάταξη του άρθρου τούτου δε θίγει την αρχή ότι τα μέτρα που αναφέρονται σε αυτό, καθορίζονται και εφαρμόζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του εσωτερικού δικαίου κάθε Κράτους Μέρους.

Άρθρο 13
Διεθνής συνεργασία για τη δήμευση

1. Κάθε Κράτος Μέρος που λαμβάνει από άλλο Κράτος Μέρος, το οποίο έχει δικαιοδοσία για αδίκημα που αναφέρεται στη Σύμβαση αυτή, αίτηση για τη δήμευση προϊόντων εγκλήματος, περιουσίας, εξοπλισμού ή άλλων μέσων, από αυτά που αναφέρονται στο άρθρο 12 παράγραφος 1 της Σύμβασης και βρίσκονται στην επικράτειά του, οφείλει, στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό που επιτρέπει το εσωτερικό νομικό του σύστημα:

α) Να προωθήσει την αίτηση στις αρμόδιες αρχές του, προκειμένου να επιτύχει απόφαση για δήμευση και, εάν μια τέτοια απόφαση εκδοθεί, να την εκτελέσει, ή

β) Να προωθήσει στις αρμόδιες αρχές του, προκειμένου να εκτελέσουν στο βαθμό που ζητείται, απόφαση δικαστηρίου του αιτούντος Κράτους Μέρους, η οποία εκδόθηκε σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 1 της Σύμβασης αυτής, κατά το μέρος που αφορά τη δήμευση προϊόντων εγκλήματος, περιουσίας, εξοπλισμού ή άλλων μέσων που αναφέρονται στο άρθρο 12 παράγραφος 1 της Σύμβασης και βρίσκονται στην επικράτειά του Κράτους Μέρους, που είναι αποδέκτης της αίτησης.

2. Για την ικανοποίηση αίτησης που έγινε από άλλο Κράτος Μέρος, το οποίο έχει δικαιοδοσία για αδίκημα που αναφέρεται στη Σύμβαση, το Κράτος Μέρος το οποίο είναι αποδέκτης αυτής οφείλει να λάβει μέτρα για τον προσδιορισμό της ταυτότητας, την εξιχνίαση, τη δέσμευση ή την κατάσχεση προϊόντων εγκλήματος, περιουσίας, εξοπλισμού ή άλλων μέσων, που αναφέρονται στο άρθρο 12 παράγραφος 1 της Σύμβασης, προς το σκοπό τελικής δήμευσης, η οποία διατάσσεται είτε από το αιτούν Κράτος Μέρος ή από το Κράτος Μέρος που είναι αποδέκτης της αίτησης και σε εκτέλεση αυτής, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου τούτου.

3. Οι διατάξεις του άρθρου 18 της Σύμβασης εφαρμόζονται, mutatismutandis, και στο άρθρο αυτό. Εκτός από τις πληροφορίες που προβλέπονται στην παράγραφο 15 του άρθρου 18, οι αιτήσεις που υποβάλλονται κατ' εφαρμογή του άρθρου τούτου, πρέπει να περιλαμβάνουν:

α) Εάν η αίτηση αφορά την παράγραφο 1 (α), περιγραφή της περιουσίας που πρέπει να δημευθεί και έκθεση των πραγματικών περιστατικών που στηρίζουν την αίτηση του Κράτους Μέρους, επαρκή για να μπορέσει το Κράτος Μέρος που είναι αποδέκτης αυτής να ζητήσει την έκδοση απόφασης, σύμφωνα με το εσωτερικό του δίκαιο.

β) Εάν η αίτηση αφορά την παράγραφο 1 (β), νομικά αποδεκτό αντίγραφο της απόφασης που διέταξε τη δήμευση, επί της οποίας βασίσθηκε η αίτηση, και η οποία έχει εκδοθεί από το αιτούν Κράτος Μέρος, έκθεση των

πραγματικών περιστατικών και πληροφορίες για το μέτρο, στο οποίο ζητείται η εκτέλεση της απόφασης.

γ) Εάν η αίτηση αφορά την παράγραφο 2, έκθεση των πραγματικών περιστατικών που στηρίζουν την αίτηση του Κράτους Μέρους και περιγραφή των ενεργειών που ζητούνται.

4. Οι αποφάσεις ή ενέργειες που προβλέπονται από τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου αυτού, διενεργούνται από το Κράτος Μέρος που είναι αποδέκτης της αίτησης, σύμφωνα με τις διατάξεις του εσωτερικού του δικαίου και τους δικονομικούς κανόνες αυτού ή τις τυχόν διμερείς ή πολυμερείς συνθήκες, συμφωνίες ή διακανονισμούς, βάσει των οποίων μπορεί να δεσμεύεται έναντι του αιτούντος Κράτους Μέρους.

5. Κάθε Κράτος Μέρος οφείλει να καταθέτει στο Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών αντίγραφα των νόμων και κανονισμών του που εκδίδονται σε εκτέλεση του άρθρου αυτού, καθώς και κάθε μεταγενέστερης τροποποίησης τέτοιων νόμων ή κανονισμών.

6. Εάν ένα Κράτος Μέρος θέλει να εξαρτήσει τη λήψη των μέτρων που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου αυτού από την ύπαρξη σχετικής συμφωνίας, αυτό το Κράτος Μέρος οφείλει να θεωρήσει την παρούσα Σύμβαση ως αναγκαία και επαρκή προς τούτο συμβατική βάση.

7. Κάθε Κράτος Μέρος μπορεί να αρνηθεί συνεργασία κατά το άρθρο αυτό, αν το αδίκημα που αναφέρεται στην αίτηση δεν είναι από εκείνα που προβλέπονται στη Σύμβαση.

8. Οι διατάξεις του άρθρου τούτου δεν πρέπει να ερμηνεύονται προς βλάβη των δικαιωμάτων των καλόπιστων τρίτων.

9. Τα Κράτη Μέρη οφείλουν να εξετάσουν τη δυνατότητα για σύναψη διμερών ή πολυμερών συνθηκών, συμφωνιών ή διακανονισμών, που βελτιώνουν την αποτελεσματικότητα της διεθνούς συνεργασίας, η οποία αναλαμβάνεται σε εφαρμογή του άρθρου αυτού.

Άρθρο 14
Διάθεση προϊόντων εγκλήματος ή περιουσίας που δημεύθηκαν

1. Προϊόντα εγκλήματος ή περιουσία που δημεύθηκαν από ένα Κράτος Μέρος κατά τα άρθρα 12 ή 13 παράγραφος 1 αυτής της Σύμβασης διατίθενται από αυτό το Κράτος Μέρος σύμφωνα με το εσωτερικό του δίκαιο και τις διοικητικές του διαδικασίες.

2. Τα Κράτη Μέρη, όταν ενεργούν ύστερα από αίτηση άλλου Κράτους Μέρους, σύμφωνα με το άρθρο 13 της Σύμβασης, στην έκταση που επιτρέπει το εσωτερικό τους δίκαιο και αν τούτο τους ζητείται, δίνουν προτεραιότητα στην επιστροφή των προϊόντων του εγκλήματος ή της περιουσίας που δημεύθηκαν στο αιτούν Κράτος Μέρος, ώστε το τελευταίο να μπορέσει να αποζημιώσει τους παθόντες εκ του εγκλήματος ή να αποδώσει τα προϊόντα αυτά ή την περιουσία στους νόμιμους ιδιοκτήτες της.

3. Το Κράτος Μέρος που ενεργεί μετά από αίτηση άλλου Κράτους Μέρους σύμφωνα με τα άρθρα 12 και 13 της Σύμβασης, εξετάζει ειδικά τη δυνατότητα σύναψης συμφωνιών ή διακανονισμών που προβλέπουν:

(α) Τη συνεισφορά της αξίας προϊόντων εγκλήματος ή περιουσίας ή κεφαλαίων που προέρχονται από την πώληση προϊόντων εγκλήματος ή μέρους αυτών στο λογαριασμό που δημιουργείται κατά την παράγραφο 2 (γ) του άρθρου 30 αυτής της Σύμβασης και σε διακυβερνητικούς φορείς που ειδικεύονται στη καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος.

(β) Τη διανομή με άλλα Κράτη Μέρη σε τακτική ή κατά περίσταση βάση, σύμφωνα με το εσωτερικό του δίκαιο ή τις διοικητικές διαδικασίες, προϊόντων εγκλήματος ή περιουσίας ή κεφαλαίων που προέρχονται από την πώληση τέτοιων προϊόντων εγκλήματος ή περιουσίας.

Άρθρο 15
Δικαιοδοσία

1. Κάθε Κράτος Μέρος υιοθετεί τα μέτρα που είναι αναγκαία για την ίδρυση της δικαιοδοσίας του επί των αδικημάτων που θεσπίζονται σύμφωνα με τα άρθρα 5, 6, 8 και 23 της Σύμβασης όταν:

(α) Το αδίκημα τελέστηκε στην επικράτεια του εν λόγω Κράτους Μέρους, ή

(β) Το αδίκημα τελέστηκε επί πλοίου που φέρει τη σημαία του εν λόγω Κράτους Μέρους ή επί αεροσκάφους νηολογημένου σύμφωνα με τους νόμους του εν λόγω Κράτους Μέρους κατά το χρόνο τέλεσης του αδικήματος.

2. Με την επιφύλαξη του άρθρου 4 της Σύμβασης αυτής, ένα Κράτος Μέρος μπορεί επίσης να ιδρύσει τη δικαιοδοσία του για τέτοια αδικήματα όταν:

(α) Το αδίκημα τελείται κατά υπηκόου του εν λόγω Κράτους Μέρους.

(β) Το αδίκημα τελείται από υπήκοο του εν λόγω Κράτους Μέρους ή από απάτριδα, που έχει τη συνήθη διαμονή του στην επικράτειά του, ή

(γ) Το αδίκημα:

(ι) είναι ένα από αυτά που θεσπίζονται σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 1 της Σύμβασης και τελείται έξω από την επικράτειά του, με σκοπό την διάπραξη σοβαρού εγκλήματος μέσα στην επικράτειά του,

(ιι) είναι ένα από αυτά που θεσπίζονται σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 1 (β) (ιι), της Σύμβασης και τελείται έξω από την επικράτειά του, με σκοπό την διάπραξη αδικήματος που θεσπίζεται σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 1 (α) (ι) ή (ιι) ή (β) (ι), της Σύμβασης μέσα στην επικράτειά του.

3. Για τους σκοπούς του άρθρου 16 παράγραφος 10, κάθε Κράτος Μέρος υιοθετεί τα μέτρα που είναι αναγκαία για να ιδρύσει τη δικαιοδοσία του επί των αδικημάτων που προβλέπονται στη Σύμβαση, όταν ο φερόμενος ως δράστης βρίσκεται στην επικράτειά του και δεν τον εκδίδει, για τον αποκλειστικό λόγο ότι είναι υπήκοός του.

4. Κάθε Κράτος Μέρος μπορεί επίσης να υιοθετήσει μέτρα που είναι αναγκαία για να ιδρύσει τη δικαιοδοσία του επί των αδικημάτων που προβλέπονται στη Σύμβαση, όταν ο φερόμενος ως δράστης βρίσκεται στην επικράτειά του και δεν τον εκδίδει.

5. Εάν ένα Κράτος Μέρος που ασκεί τη δικαιοδοσία του σύμφωνα με την παράγραφο 1 ή 2 του άρθρου αυτού έχει ενημερωθεί, ή πληροφορήθηκε με άλλο τρόπο, ότι ένα ή περισσότερα Κράτη Μέρη διεξάγουν έρευνα, δίωξη ή δικαστική διαδικασία για την ίδια πράξη, οι αρμόδιες αρχές των εν λόγω Κρατών Μερών θα διαβουλεύονται καταλλήλως μεταξύ τους για να συντονίσουν τις ενέργειές τους.

6. Με την επιφύλαξη των κανόνων του γενικού διεθνούς δικαίου, η Σύμβαση αυτή δεν αποκλείει την άσκηση ποινικής δικαιοδοσίας από ένα Κράτος Μέρος, σύμφωνα με το εσωτερικό του δίκαιο.

Άρθρο 16
Έκδοση

1. Το άρθρο τούτο εφαρμόζεται για τα αδικήματα που καλύπτονται από τη Σύμβαση αυτή ή για περιπτώσεις όπου, σε αδίκημα που αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 (α) ή (β) εμπλέκεται οργανωμένη εγκληματική ομάδα και το πρόσωπο που αποτελεί αντικείμενο της αίτησης έκδοσης βρίσκεται στο Κράτος Μέρος αποδέκτη της αίτησης, υπό την προϋπόθεση ότι το αδίκημα για το οποίο ζητείται η έκδοση τιμωρείται σύμφωνα με το εσωτερικό δίκαιο του αιτούντος Κράτους Μέρους και του Κράτους Μέρους αποδέκτη της αίτησης.

2. Εάν η αίτηση έκδοσης περιλαμβάνει περισσότερα του ενός ξεχωριστά σοβαρά εγκλήματα, ορισμένα από τα οποία δεν καλύπτονται από το άρθρο αυτό, το Κράτος Μέρος αποδέκτης της αίτησης μπορεί να εφαρμόσει το άρθρο τούτο και στα τελευταία αδικήματα,

3. Κάθε ένα από τα αδικήματα για τα οποία ισχύει το άρθρο αυτό θεωρείται ότι περιλαμβάνεται ως αδίκημα για το οποίο επιτρέπεται η έκδοση σε κάθε συμφωνία έκδοσης που υφίσταται μεταξύ των Κρατών Μερών. Τα Κράτη Μέρη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να περιλάβουν τα εν λόγω αδικήματα ως αδικήματα για τα οποία επιτρέπεται η έκδοση σε κάθε συμφωνία έκδοσης που θα συναφθεί μεταξύ τους.

4. Εάν ένα Κράτος Μέρος, το οποίο εξαρτά την έκδοση από τον όρο ύπαρξης συμφωνίας, λάβει αίτηση έκδοσης από άλλο Κράτος Μέρος με το οποίο δεν έχει συμφωνία έκδοσης, μπορεί να θεωρήσει τη Σύμβαση αυτή ως τη νομική βάση για την έκδοση, σε σχέση με αδίκημα για το οποίο εφαρμόζεται το άρθρο τούτο.

5. Τα Κράτη Μέρη που εξαρτούν την έκδοση από τον όρο ύπαρξης συμφωνίας, οφείλουν:

(α) Κατά το χρόνο κατάθεσης του εγγράφου επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησής τους στη Σύμβαση, να ενημερώσουν το Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών αν θα έχουν τη Σύμβαση αυτή ως νομική βάση συνεργασίας για την έκδοση με άλλα Κράτη Μέρη της Σύμβασης, και

(β) Εάν δεν έχουν τη Σύμβαση αυτή ως νομική βάση συνεργασίας για την έκδοση, μεριμνούν, όπου είναι απαραίτητο, να συνάψουν συμφωνίες έκδοσης με άλλα Κράτη Μέρη της Σύμβασης, προκειμένου να εφαρμόσουν το άρθρο τούτο.

6. Τα Κράτη Μέρη που δεν εξαρτούν την έκδοση από τον όρο της ύπαρξης συμφωνίας, αναγνωρίζουν τα αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο αυτό, ως αδικήματα για τα οποία επιτρέπεται η έκδοση στις μεταξύ τους σχέσεις.

7. Η έκδοση υπόκειται στις προϋποθέσεις που προβλέπει το εσωτερικό δίκαιο του Κράτους Μέρους αποδέκτη της αίτησης ή προβλέπουν οι ισχύουσες συμφωνίες έκδοσης, στις οποίες περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, και οι προϋποθέσεις σχετικά με το ελάχιστο της ποινής που απαιτείται για την έκδοση και τους λόγους για τους οποίους το Κράτος Μέρος αποδέκτης της αίτησης μπορεί να αρνηθεί την έκδοση.

8. Τα Κράτη Μέρη, τηρώντας το εσωτερικό τους δίκαιο, μεριμνούν για την επίσπευση των διαδικασιών έκδοσης και την απλούστευση των απαιτήσεων απόδειξης που τις αφορούν, σε σχέση με οποιοδήποτε αδίκημα για το οποίο εφαρμόζεται το άρθρο τούτο.

9. Τηρώντας τις διατάξεις του εσωτερικού του δικαίου και τις συνθήκες έκδοσης που το δεσμεύουν, το Κράτος Μέρος αποδέκτης της αίτησης, αφού πεισθεί ότι οι περιστάσεις το υποδεικνύουν ως επείγον και εφόσον το ζητήσει άλλο Κράτος Μέρος, μπορεί να συλλάβει πρόσωπο του οποίου ζητείται η έκδοση και βρίσκεται στην επικράτειά του ή να λάβει άλλα κατάλληλα μέτρα για να διασφαλίσει την παρουσία του στη διαδικασία έκδοσης.

10. Κράτος Μέρος, στην επικράτεια του οποίου βρίσκεται ο φερόμενος ως δράστης, αν δεν εκδώσει το εν λόγω πρόσωπο για αδίκημα που αναφέρεται στο άρθρο αυτό, μόνο για το λόγο ότι είναι ένας από τους υπηκόους του, μετά από αίτηση του Κράτους Μέρους που ζητά την έκδοση, υποχρεούται να υποβάλει την υπόθεση χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση στις αρμόδιες αρχές του, με σκοπό τη δίωξη. Οι εν λόγω αρχές λαμβάνουν την απόφαση τους και διεξάγουν τη διαδικασία τους με τον ίδιο τρόπο, όπως στην περίπτωση άλλου αδικήματος σοβαρής φύσης, σύμφωνα με το εσωτερικό δίκαιο του Κράτους Μέρους αυτού. Τα ενδιαφερόμενα Κράτη Μέρη συνεργάζονται μεταξύ τους, ειδικότερα για θέματα δικονομίας και απόδειξης, προκειμένου να διασφαλίσουν την αποτελεσματικότητα της δίωξης.

11. Όταν το εσωτερικό δίκαιο ενός Κράτους Μέρους επιτρέπει την έκδοση ή την κατ' άλλο τρόπο παράδοση ενός από τους υπηκόους του μόνο υπό τον όρο ότι το πρόσωπο θα επιστραφεί στο εν λόγω Κράτος Μέρος για να εκτίσει την ποινή που θα επιβληθεί ως αποτέλεσμα της δίκης ή της διαδικασίας για την οποία ζητήθηκε η έκδοση ή η παράδοση του προσώπου, το δε Κράτος Μέρος αυτό και το Κράτος Μέρος που ζητά την έκδοση του προσώπου συμφωνούν με την επιλογή αυτή και με άλλους όρους που ενδεχομένως θεωρηθούν ενδεδειγμένοι, αυτή η υπό αίρεση έκδοση ή παράδοση είναι επαρκής για την απαλλαγή από την υποχρέωση της παραγράφου 10 του άρθρου τούτου.

12. Εάν η έκδοση που ζητήθηκε για την εκτέλεση ποινής αποκρουσθεί, επειδή το πρόσωπο που ζητείται είναι υπήκοος του Κράτους Μέρους αποδέκτη της αίτησης, το Μέρος που είναι αποδέκτης της αίτησης, αν το επιτρέπει το εσωτερικό του δίκαιο και σύμφωνα με τις απαιτήσεις του δικαίου αυτού, κατόπιν αιτήματος του αιτούντος Μέρους, μεριμνά προκειμένου να εκτελεσθεί η ποινή που επιβλήθηκε σύμφωνα με το εσωτερικό δίκαιο του αιτούντος Μέρους ή το υπόλοιπο αυτής.

13. Σε κάθε πρόσωπο, εναντίον του οποίου εκκρεμούν διαδικασίες σε σχέση με οποιοδήποτε από τα αδικήματα για τα οποία εφαρμόζεται το άρθρο αυτό, παρέχονται εγγυήσεις δίκαιης μεταχείρισης σε όλα τα στάδια της διαδικασίας, συμπεριλαμβανομένης της απόλαυσης όλων των δικαιωμάτων και των εγγυήσεων που προβλέπει το εσωτερικό δίκαιο του Κράτους Μέρους, στην επικράτεια του οποίου βρίσκεται το πρόσωπο αυτό.

14. Καμία διάταξη της Σύμβασης δεν ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι επιβάλλει υποχρέωση έκδοσης, αν το Κράτος Μέρος αποδέκτης της αίτησης έχει σοβαρούς λόγους να πιστεύει ότι η αίτηση έγινε με σκοπό τη δίωξη

ή την τιμωρία προσώπου λόγω του φύλου, της φυλής, της θρησκείας, της εθνικότητας, της εθνικής καταγωγής ή των πολιτικών απόψεων του ή ότι η ικανοποίηση της αίτησης θα βλάψει την κατάσταση του προσώπου για οποιονδήποτε από τους λόγους αυτούς.

15. Τα Κράτη Μέρη δεν μπορούν να αποκρούσουν μια αίτηση έκδοσης, αποκλειστικά και μόνο επειδή το αδίκημα θεωρείται ότι αφορά και σε δημοσιονομικά ζητήματα.

16. Πριν αρνηθεί την έκδοση, το Κράτος Μέρος αποδέκτης της αίτησης διαβουλεύεται με το αιτούν Κράτος Μέρος, προκειμένου να του παράσχει πλήρη ευκαιρία για να παρουσιάσει τις απόψεις του και να δώσει πληροφορίες σχετικά με τους ισχυρισμούς του.

17. Τα Κράτη Μέρη επιδιώκουν τη σύναψη διμερών και πολυμερών συμφωνιών ή διακανονισμών, που διευκολύνουν την εκτέλεση ή βελτιώνουν την αποτελεσματικότητα τη έκδοσης.

Άρθρο 17
Μεταφορά καταδικασθέντων

Τα Κράτη Μέρη εξετάζουν τη δυνατότητα σύναψης διμερών ή πολυμερών συμφωνιών ή διακανονισμών για τη μεταφορά στην επικράτειά τους προσώπων που καταδικάστηκαν σε φυλάκιση ή άλλες μορφές στέρησης της ελευθερίας για αδικήματα που προβλέπονται στη Σύμβαση, προκειμένου να συνεχίσουν την έκτιση των ποινών τους εκεί.

Άρθρο 18
Αμοιβαία δικαστική συνδρομή

1. Τα Κράτη Μέρη παρέχουν αμοιβαίως τον μέγιστο βαθμό δικαστικής συνδρομής για έρευνες, διώξεις και δικαστικές διαδικασίες, σε σχέση με τα αδικήματα που αναφέρονται στη Σύμβαση αυτή, όπως προβλέπεται στο άρθρο 3, και παρέχουν αμοιβαίως όμοια συνδρομή, όταν το αιτούν Κράτος έχει σοβαρούς λόγους να υποπτεύεται ότι κάποιο αδίκημα, από αυτά που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1(α) ή (β), είναι διεθνικού χαρακτήρα, συμπεριλαμβανομένου ότι οι παθόντες, οι μάρτυρες, τα προϊόντα, τα μέσα τέλεσης ή οι αποδείξεις τέτοιων αδικημάτων βρίσκονται στο έδαφος του Κράτους Μέρους αποδέκτη της αίτησης και ότι στο αδίκημα εμπλέκεται οργανωμένη εγκληματική ομάδα.

2. Η αμοιβαία δικαστική συνδρομή παρέχεται στην ευρύτερη δυνατή έκταση, σύμφωνα με τους σχετικούς νόμους, τις συνθήκες, τις συμφωνίες και τους διακανονισμούς του Κράτους Μέρους αποδέκτη της αίτησης, αναφορικά με έρευνες, διώξεις και δικαστικές διαδικασίες που σχετίζονται με αδικήματα, για τα οποία ένα νομικό πρόσωπο μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνο κατά το άρθρο 10 της Σύμβασης, στο αιτούν Κράτος Μέρος.

3. Η αμοιβαία δικαστική συνδρομή που παρέχεται σύμφωνα με το άρθρο αυτό μπορεί να ζητηθεί για οποιονδήποτε από τους ακόλουθους σκοπούς:

α. Συλλογή αποδείξεων ή λήψη καταθέσεων από πρόσωπα.

β. Επίδοση δικαστικών εγγράφων.

γ. Διενέργεια ερευνών, κατασχέσεων και δεσμεύσεων.

δ. Εξέταση αντικειμένων και τόπων.

ε. Παροχή πληροφοριών, αποδεικτικών στοιχείων και εκτιμήσεων εμπειρογνωμόνων.

στ. Χορήγηση πρωτοτύπων ή επικυρωμένων αντιγράφων από σχετικά έγγραφα και αρχεία, στα οποία περιλαμβάνονται δημόσια, τραπεζικά, οικονομικά, εταιρικά ή επιχειρηματικά αρχεία.

ζ. Προσδιορισμό της ταυτότητας ή ανακάλυψη προϊόντων εγκλήματος, περιουσίας, μέσων τέλεσης εγκλήματος ή άλλων αντικειμένων για αποδεικτικούς σκοπούς.

η. Διευκόλυνση της εκούσιας εμφάνισης προσώπων στο αιτούν Κράτος Μέρος.

θ. Οποιοδήποτε άλλο είδος συνδρομής, το οποίο δεν αντιβαίνει στο εσωτερικό δίκαιο του Κράτους Μέρους αποδέκτη της αίτησης.

4. Με την επιφύλαξη του εσωτερικού δικαίου, οι αρμόδιες αρχές ενός Κράτους Μέρους μπορούν, χωρίς προηγούμενη αίτηση, να διαβιβάζουν πληροφορίες που σχετίζονται με ποινικές υποθέσεις στην αρμόδια αρχή άλλου Κράτους Μέρους, εφόσον πιστεύουν ότι τέτοιες πληροφορίες μπορούν να βοηθήσουν την αρχή να επιληφθεί ή να περατώσει με επιτυχία έρευνες και ποινικές διαδικασίες ή θα μπορούσαν να καταλήξουν στη διατύπωση αίτησης από το τελευταίο Κράτος Μέρος σύμφωνα με τη Σύμβαση αυτή.

5. Η διαβίβαση πληροφοριών, κατά την παράγραφο 4 του άρθρου τούτου, δεν πρέπει να παραβλάπτει έρευνες και ποινικές διαδικασίες στο Κράτος των αρμόδιων αρχών, οι οποίες παρέχουν τις πληροφορίες. Οι αρμόδιες αρχές που λαμβάνουν τις πληροφορίες οφείλουν να συμμορφώνονται με την απαίτηση ότι οι εν λόγω πληροφορίες θα παραμείνουν εμπιστευτικές, έστω και προσωρινά, ή με περιορισμούς στη χρήση τους. Ωστόσο, τούτο δεν εμποδίζει το Κράτος Μέρος που λαμβάνει τις πληροφορίες να τις αποκαλύψει κατά τη διεξαγωγή διαδικασιών, εφόσον οδηγούν στην απαλλαγή ενός κατηγορουμένου. Στην περίπτωση αυτή, το Κράτος Μέρος που λαμβάνει τις πληροφορίες πρέπει να ενημερώνει το Κράτος Μέρος που τις διαβίβασε πριν από την αποκάλυψη και, εφόσον ζητηθεί, διαβουλεύεται με το Κράτος αυτό.

Εάν, σε κάποια εξαιρετική περίπτωση, η προειδοποίηση δεν είναι δυνατή, το Κράτος Μέρος που λαμβάνει τις πληροφορίες ενημερώνει το Κράτος Μέρος που τις διαβίβασε για την αποκάλυψη χωρίς καθυστέρηση.

6. Οι διατάξεις του άρθρου τούτου δεν επηρεάζουν τις υποχρεώσεις που απορρέουν από οποιαδήποτε άλλη συνθήκη, διμερή ή πολυμερή, η οποία διέπει ή θα διέπει, εν όλω ή εν μέρει, την αμοιβαία δικαστική συνδρομή.

7. Οι παράγραφοι 9 έως 29 ισχύουν για τις αιτήσεις που υποβάλλονται σύμφωνα με το άρθρο αυτό, αν τα ενδιαφερόμενα Κράτη Μέρη δεν δεσμεύονται από συνθήκη αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής. Εάν τα εν λόγω Κράτη Μέρη δεσμεύονται από μια τέτοια συνθήκη, εφαρμόζονται οι αντίστοιχες διατάξεις της συνθήκης αυτής, εκτός εάν τα Κράτη Μέρη συμφωνήσουν στην εφαρμογή των παραγράφων 9 έως 29 του άρθρου τούτου, αντί εκείνων. Τα Κράτη Μέρη παροτρύνονται σθεναρά να εφαρμόσουν τις παραγράφους αυτές, αν καθιστούν ευχερή τη συνεργασία.

8. Τα Κράτη Μέρη οφείλουν να μην αρνούνται την παροχή αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής, επικαλούμενα το τραπεζικό απόρρητο.

9. Τα Κράτη Μέρη μπορούν να αρνηθούν την παροχή αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής, σύμφωνα με το άρθρο αυτό, λόγω ελλείψεως του διπλού αξιοποίνου.

Ωστόσο, το Κράτος Μέρος αποδέκτης της αίτησης μπορεί, αν θεωρήσει ότι επιβάλλεται, να παράσχει συνδρομή, στο βαθμό που θα αποφάσιζε κατά διακριτική ευχέρεια, ασχέτως αν η πράξη αποτελεί αδίκημα, σύμφωνα με το εσωτερικό δίκαιο του Κράτους Μέρους αποδέκτη της αίτησης.

10. Πρόσωπο που κρατείται προσωρινά ή εκτίει ποινή στην επικράτεια ενός Κράτους Μέρους, του οποίου ζητείται η παρουσία σε άλλο Κράτος Μέρος προς αναγνώριση, μαρτυρία ή παροχή άλλης βοήθειας για την απόκτηση αποδείξεων, την ανάκριση, τη δίωξη ή τις δικαστικές διαδικασίες, σε σχέση με αδικήματα που προβλέπονται από τη Σύμβαση αυτή, μπορεί να μεταφερθεί, αν συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

(α) Εάν το πρόσωπο παρέχει ελεύθερα τη συγκατάθεση του, γνωρίζοντας πλήρως την αιτία της μεταφοράς του.

(β) Οι αρμόδιες αρχές και των δύο Κρατών Μερών συμφωνούν, υπό τις προϋποθέσεις που κρίνουν κατάλληλες.

11. Για το σκοπό της παραγράφου 10 του άρθρου τούτου:

(α) Το Κράτος Μέρος στο οποίο μεταφέρεται το πρόσωπο έχει την εξουσία και υποχρέωση να διατηρεί υπό κράτηση το μεταφερόμενο πρόσωπο, εκτός αντίθετης αίτησης ή εξουσιοδότησης του Κράτους Μέρους από το οποίο το πρόσωπο μεταφέρθηκε.

(β) Το Κράτος Μέρος στο οποίο μεταφέρεται το πρόσωπο οφείλει, χωρίς καθυστέρηση, να εκπληρώσει την υποχρέωση του να αποδώσει το πρόσωπο στην εξουσία του Κράτους Μέρους από το οποίο το πρόσωπο μεταφέρθηκε, όπως συμφωνήθηκε εκ των προτέρων ή όπως άλλως συμφώνησαν οι αρμόδιες αρχές των δύο Κρατών Μερών.

(γ) Το Κράτος Μέρος στο οποίο μεταφέρεται το πρόσωπο, δεν θα ζητήσει από το Κράτος Μέρος από το οποίο μεταφέρθηκε το πρόσωπο, να κινήσει τη διαδικασία έκδοσης για την επιστροφή του.

(δ) Ο χρόνος κράτησης στο Κράτος Μέρος, όπου μεταφέρθηκε το πρόσωπο, συνυπολογίζεται στην ποινή που αυτό εκτίει στο Κράτος Μέρος από όπου μεταφέρθηκε.

12. Χωρίς τη συγκατάθεση του Κράτους Μέρους από το οποίο μεταφέρεται το πρόσωπο, σύμφωνα με τις παραγράφους 10 και 11 του άρθρου αυτού, ανεξάρτητα από την εθνικότητα του, δεν διώκεται, δεν κρατείται, δεν τιμωρείται και δεν υποβάλλεται σε οποιονδήποτε άλλο περιορισμό της προσωπικής του ελευθερίας στην επικράτεια του Κράτους Μέρους στο οποίο μεταφέρεται, για πράξεις, παραλείψεις ή καταδίκες προηγούμενες της αναχώρησης του από το Κράτος Μέρος από το οποίο μεταφέρθηκε.

13. Κάθε Κράτος Μέρος ορίζει μια κεντρική αρχή που έχει την ευθύνη και την εξουσία να λαμβάνει αιτήσεις αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής και να τις εκτελεί ή να τις διαβιβάζει στις αρμόδιες για την εκτέλεση αρχές. Εάν ένα Κράτος Μέρος έχει μια ειδική περιοχή ή επικράτεια με διαφορετικό σύστημα αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής, μπορεί να ορίσει ξεχωριστή κεντρική αρχή που θα έχει την ίδια αρμοδιότητα γι' αυτή την περιοχή ή επικράτεια. Οι κεντρικές αρχές διασφαλίζουν την ταχεία και προσήκουσα εκτέλεση ή διαβίβαση των αιτήσεων που λαμβάνουν. Όταν η κεντρική αρχή διαβιβάζει την αίτηση σε αρμόδια αρχή προς εκτέλεση, την παροτρύνει για την ταχεία και προσήκουσα εκτέλεση της αίτησης. Ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών ενημερώνεται για την κεντρική αρχή που ορίστηκε γι' αυτό το σκοπό από κάθε Κράτος Μέρος, κατά την κατάθεση των εγγράφων επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης ή προσχώρησης στη Σύμβαση αυτή. Οι αιτήσεις δικαστικής συνδρομής και κάθε άλλη σχετική ανακοίνωση διαβιβάζονται στις κεντρικές αρχές που όρισαν τα Κράτη Μέρη. Η διάταξη αυτή δεν θίγει το δικαίωμα του Κράτους Μέρους να αξιώσει να απευθύνονται σ' αυτό όλες οι αιτήσεις και γνωστοποιήσεις δια της διπλωματικής οδού και σε επείγουσες περιπτώσεις, αν τα Κράτη Μέρη συμφωνούν, δια της Διεθνούς Οργάνωσης Εγκληματολογικής Αστυνομίας, εφόσον τούτο είναι δυνατό.

14. Οι αιτήσεις υποβάλλονται εγγράφως ή, αν είναι δυνατόν, με οποιοδήποτε άλλο μέσο γραπτής αποτύπωσης, σε γλώσσα αποδεκτή στο Κράτος Μέρος που λαμβάνει την αίτηση, υπό συνθήκες που επιτρέπουν στο εν λόγω Κράτος Μέρος να αναγνωρίσει τη γνησιότητά του. Ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών ενημερώνεται για τη γλώσσα ή τις γλώσσες που είναι αποδεκτές σε κάθε Κράτος Μέρος κατά την κατάθεση των εγγράφων επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης ή προσχώρησης στη Σύμβαση αυτή. Σε επείγουσες περιπτώσεις και όπου συμφωνείται από τα Κράτη Μέρη, οι αιτήσεις μπορούν να υποβάλλονται προφορικώς, αλλά επιβεβαιώνονται εγγράφως χωρίς καθυστέρηση.

15. Η αίτηση αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής περιέχει:

(α) Την ονομασία της αρχής που υποβάλλει την αίτηση.

(β) Το αντικείμενο και τη φύση της έρευνας, δίωξης ή δικαστικής διαδικασίας στην οποία αναφέρεται η αίτηση, καθώς και το όνομα και τις αρμοδιότητες της αρχής που τις διεξάγει.

(γ) Περίληψη των σχετικών περιστατικών, εκτός αν πρόκειται για αίτηση παροχής δικαστικών εγγράφων.

(δ) Περιγραφή της αιτούμενης συνδρομής και λεπτομέρειες κάθε ειδικής διαδικασίας, που το αιτούν Κράτος Μέρος επιθυμεί να τηρηθεί.

(ε) Εάν είναι δυνατό, την ταυτότητα, τη διεύθυνση και την εθνικότητα κάθε προσώπου που αφορά η αίτηση.

(στ) Το σκοπό για τον οποίο ζητούνται οι καταθέσεις, πληροφορίες ή τα μέτρα.

16. Το Κράτος Μέρος από το οποίο ζητείται η συνδρομή μπορεί να ζητήσει πρόσθετες πληροφορίες, αν τούτο θεωρείται αναγκαίο για την εκτέλεση της αίτησης κατά το εσωτερικό του δίκαιο ή διευκολύνει την εκτέλεση της αίτησης.

17. Η αίτηση εκτελείται σύμφωνα με το εσωτερικό δίκαιο του Κράτους Μέρους από το οποίο ζητείται η συνδρομή και στο μέτρο που δεν αντιβαίνει στο δίκαιο αυτό και εφόσον τούτο είναι εφικτό, σύμφωνα με τις διαδικασίες που εξειδικεύονται στην αίτηση.

18. Εφόσον είναι δυνατό και σύμφωνο με τις θεμελιώδεις αρχές του εσωτερικού δικαίου, αν ένα πρόσωπο βρίσκεται στη επικράτεια ενός Κράτους Μέρους και πρέπει να εξετασθεί ως μάρτυρας ή εμπειρογνώμονας από τις δικαστικές αρχές άλλου Κράτους Μέρους, το πρώτο Κράτος μετά από αίτηση του δεύτερου, μπορεί να επιτρέψει την εξέταση με βιντεοσκόπηση, αν το εν λόγω πρόσωπο δεν μπορεί ή δεν επιθυμεί να εμφανισθεί

προσωπικώς στην επικράτεια του αιτούντος Κράτους Μέρους. Τα Κράτη Μέρη μπορούν να συμφωνήσουν ότι η εξέταση θα διεξαχθεί από δικαστική αρχή του αιτούντος Κράτους Μέρους, με την παρουσία της δικαστικής αρχής του Κράτους Μέρους στο οποίο εκτελείται η αίτηση.

19. Το αιτούν Κράτος Μέρος δεν διαβιβάζει ούτε χρησιμοποιεί πληροφορίες ή αποδείξεις που παρασχέθηκαν από το Κράτος Μέρος αποδέκτη της αίτησης για έρευνες, διώξεις ή δικαστικές διαδικασίες διαφορετικές από αυτές που αναφέρονται στην αίτηση, χωρίς την προηγούμενη συγκατάθεση του Κράτους Μέρους αποδέκτη της αίτησης. Κανένα σημείο της παραγράφου αυτής δεν εμποδίζει το αιτούν Κράτος Μέρος να αποκαλύψει κατά τις διαδικασίες του πληροφορίες ή αποδείξεις που οδηγούν στην απαλλαγή ενός κατηγορουμένου. Στην τελευταία περίπτωση, το αιτούν Κράτος Μέρος θα ενημερώσει το Κράτος Μέρος αποδέκτη της αίτησης πριν την αποκάλυψη και, αν του ζητηθεί, διαβουλεύεται με το Κράτος Μέρος αποδέκτη της αίτησης. Εάν, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, δεν είναι δυνατή η προειδοποίηση, το αιτούν Κράτος Μέρος ενημερώνει σχετικά με την αποκάλυψη το Κράτος Μέρος αποδέκτη της αίτησης χωρίς καθυστέρηση.

20. Το αιτούν Κράτος Μέρος μπορεί να ζητήσει από το Κράτος Μέρος αποδέκτη της αίτησης να τηρήσει απόρρητο το γεγονός και το περιεχόμενο της αίτησης, εκτός από όσο είναι απαραίτητο για την εκτέλεση της αίτησης. Εάν το Κράτος Μέρος αποδέκτης της αίτησης δεν μπορεί να ικανοποιήσει την απαίτηση του απορρήτου, ενημερώνει εγκαίρως το αιτούν Κράτος Μέρος.

21. Η αμοιβαία δικαστική συνδρομή μπορεί να μην παρασχεθεί:

(α) Εάν η αίτηση δεν γίνει σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου τούτου.

(β) Εάν το Κράτος Μέρος αποδέκτης της αίτησης θεωρεί ότι η παροχή της είναι πιθανόν να θίξει την κυριαρχία, ασφάλεια, δημόσια τάξη ή άλλα ουσιώδη συμφέροντα του.

(γ) Εάν οι αρχές του Κράτους Μέρους αποδέκτη της αίτησης εμποδίζονται από το εσωτερικό του δίκαιο να προβούν στην ενέργεια που ζητείται, σε σχέση με παρόμοιο αδίκημα, το οποίο αποτελεί αντικείμενο έρευνας, δίωξης ή δικαστικής διαδικασίας που υπάγεται στη δική του δικαιοδοσία.

(δ) Εάν η δικαστική συνδρομή που ζητήθηκε είναι αντίθετη με το νομικό σύστημα του Κράτους Μέρους αποδέκτη της αίτησης.

22. Τα Κράτη Μέρη δεν μπορούν να αρνηθούν δικαστική συνδρομή αποκλειστικά και μόνο επειδή το αδίκημα θεωρείται ότι αφορά και δημοσιονομικά ζητήματα.

23. Η άρνηση χορήγησης αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής πρέπει να αιτιολογείται.

24. Το Κράτος Μέρος αποδέκτης της αίτησης εκτελεί την αίτηση για αμοιβαία δικαστική συνδρομή το ταχύτερο δυνατό, λαμβάνοντας υπόψη τις τυχόν προθεσμίες που προτείνει το αιτούν Κράτος Μέρος και τους λόγους για τους οποίους τις προτείνει, οι οποίοι κατά προτίμηση αναφέρονται στην αίτηση. Το Κράτος Μέρος αποδέκτης της αίτησης ανταποκρίνεται σε εύλογα αιτήματα του αιτούντος Κράτους Μέρους σχετικά με την πρόοδο του χειρισμού της αίτησης του.

Το αιτούν Κράτος Μέρος ενημερώνει εγκαίρως το Κράτος Μέρος αποδέκτη της αίτησης, όταν η αιτηθείσα συνδρομή δεν είναι πλέον αναγκαία.

25. Η αμοιβαία δικαστική συνδρομή μπορεί να αναβληθεί από το Κράτος Μέρος αποδέκτη της αίτησης, εάν παρεμποδίζει εκκρεμή έρευνα, δίωξη ή δικαστική διαδικασία.

26. Πριν από την άρνηση για την ικανοποίηση μιας αίτησης, σύμφωνα με την παράγραφο 21 ή την αναβολή της εκτέλεσης της, σύμφωνα με την παράγραφο 25 του άρθρου αυτού, το Κράτος Μέρος αποδέκτης της αίτησης διαβουλεύεται με το αιτούν Κράτος Μέρος, προκειμένου να εξετασθεί εάν η συνδρομή μπορεί να παρασχεθεί υπό όρους και προϋποθέσεις τις οποίες αυτό θεωρεί αναγκαίες. Εάν το αιτούν Κράτος Μέρος αποδέχεται τη συνδρομή υπό προϋποθέσεις, οφείλει να συμμορφώνεται με αυτές.

27. Με την επιφύλαξη εφαρμογής της παραγράφου 12 του άρθρου τούτου, μάρτυρας, εμπειρογνώμονας ή άλλο πρόσωπο, το οποίο συγκατατίθεται στην αίτηση ενός Κράτους Μέρους να καταθέσει σε διαδικασία ή να βοηθήσει σε έρευνα, δίωξη ή δικαστική διαδικασία στο έδαφος αυτού, δεν διώκεται, δεν κρατείται, δεν τιμωρείται ούτε υποβάλλεται σε οποιοδήποτε άλλο περιορισμό της προσωπικής του ελευθερίας στο έδαφος εκείνο, σε σχέση με πράξεις, παραλείψεις ή καταδίκες προγενέστερες της αναχώρησής του από το έδαφος του Κράτους Μέρους αποδέκτη της αίτησης. Η ασυλία αυτή παύει, όταν ο μάρτυρας, ο εμπειρογνώμονας ή το άλλο πρόσωπο, αν και είχε την ευκαιρία να φύγει, μέσα σε μια περίοδο δεκαπέντε συνεχών ημερών ή μέσα σε οποιαδήποτε άλλη περίοδο έχουν συμφωνήσει τα Κράτη Μέρη, από την ημέρα κατά την οποία ενημερώθηκε επίσημα ότι η παρουσία του δεν είναι πλέον αναγκαία στις δικαστικές αρχές, ωστόσο παραμένει εκουσίως στο έδαφος του αιτούντος Κράτους Μέρους ή, ενώ αναχώρησε, επέστρεψε σ' αυτό οικιοθελώς.

28. Το Κράτος Μέρος αποδέκτης μιας αίτησης φέρει τα συνήθη έξοδα για την εκτέλεση αυτής, εκτός αν έχει συμφωνηθεί διαφορετικά από τα ενδιαφερόμενα Κράτη Μέρη. Εάν για την ικανοποίηση της αίτησης απαιτούνται ή θα απαιτηθούν έξοδα σημαντικά ή εξαιρετικά, τα Κράτη Μέρη διαβουλεύονται προκειμένου να καθορίσουν τους όρους και τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες θα εκτελεσθεί η αίτηση, καθώς και τον τρόπο καταβολής των εξόδων.

29. Το Κράτος Μέρος αποδέκτης της αίτησης:

α. Χορηγεί στο αιτούν Κράτος Μέρος αντίγραφα δημόσιων αρχείων, εγγράφων ή πληροφοριών που βρίσκονται στην κατοχή του και στα οποία, σύμφωνα με την εσωτερική του νομοθεσία, έχει πρόσβαση το κοινό.

β. Μπορεί, κατά τη διακριτική του ευχέρεια, να χορηγεί στο αιτούν Κράτος Μέρος εν όλω, εν μέρει ή υπό τις προϋποθέσεις που θα έκρινε ότι αρμόζουν, αντίγραφα όλων των δημόσιων αρχείων, εγγράφων ή πληροφοριών που βρίσκονται στην κατοχή του και στα οποία, σύμφωνα με την εσωτερική του νομοθεσία, δεν έχει πρόσβαση το κοινό.

30. Τα Κράτη Μέρη εξετάζουν, εφόσον είναι αναγκαίο, τη δυνατότητα για σύναψη διμερών ή πολυμερών συμφωνιών ή διακανονισμών που εξυπηρετούν τους σκοπούς, καθιστούν αποτελεσματικές στην πράξη ή ενισχύουν τις διατάξεις του άρθρου τούτου.

Άρθρο 19
Κοινές έρευνες

Τα Κράτη Μέρη αποβλέπουν στη σύναψη διμερών ή πολυμερών συμφωνιών ή διακανονισμών, βάσει των οποίων οι ενδιαφερόμενες αρμόδιες αρχές μπορούν να συστήσουν κοινά όργανα έρευνας, για υποθέσεις που αποτελούν αντικείμενο ανάκρισης, δίωξης ή δικαστικών διαδικασιών σε μια ή περισσότερες χώρες. Εάν δεν υπάρχουν τέτοιες συμφωνίες ή διακανονισμοί, οι κοινές έρευνες μπορούν να αποφασισθούν κατά περίπτωση. Τα ενδιαφερόμενα Κράτη Μέρη διασφαλίζουν τον απόλυτο σεβασμό της κυριαρχίας του Κράτους Μέρους, στο έδαφος του οποίου διεξάγεται η έρευνα.

Άρθρο 20
Ειδικές ανακριτικές τεχνικές

1. Εάν επιτρέπεται από τις θεμελιώδεις αρχές του εσωτερικού νομικού του συστήματος, κάθε Κράτος Μέρος, με τις δυνατότητες του και υπό τις προϋποθέσεις του εσωτερικού του δικαίου, λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για να επιτρέψει την προσήκουσα χρήση της ελεγχόμενης παράδοσης και, εφόσον το κρίνει αναγκαίο, τη χρήση άλλων ειδικών ανακριτικών τεχνικών, όπως ηλεκτρονικές ή άλλες μορφές παρακολούθησης και μυστικές επιχειρήσεις από τις αρμόδιες αρχές στο έδαφός του, για την αποτελεσματική καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος.

2. Προς το σκοπό διερεύνησης αδικημάτων που καλύπτονται από αυτή τη Σύμβαση, τα Κράτη Μέρη ενθαρρύνονται να συνάπτουν, όταν είναι αναγκαίο, κατάλληλες διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες ή διακανονισμούς για τη χρήση τέτοιων ειδικών ανακριτικών τεχνικών στα πλαίσια διεθνούς συνεργασίας. Αυτές οι συμφωνίες ή διακανονισμοί συνάπτονται και εφαρμόζονται με πλήρη σεβασμό της αρχής της ισότιμης κυριαρχίας των Κρατών Μερών και εκτελούνται αυστηρά, σύμφωνα με τους όρους των εν λόγω συμφωνιών και διακανονισμών.

3. Αν δεν υπάρχουν συμφωνίες ή διακανονισμοί από τους προβλεπόμενους στην παράγραφο 2 του άρθρου τούτου, οι αποφάσεις για τη χρήση των ειδικών ανακριτικών τεχνικών σε διεθνές επίπεδο λαμβάνονται κατά περίπτωση και μπορεί, αν είναι αναγκαίο, να ληφθούν υπόψη οικονομικές συμφωνίες και διακανονισμοί σχετικοί με την άσκηση της αρμοδιότητας από τα ενδιαφερόμενα Κράτη Μέρη.

4. Αποφάσεις για τη χρήση της ελεγχόμενης παράδοσης σε διεθνές επίπεδο, με τη συγκατάθεση των ενδιαφερόμενων Κρατών Μερών, περιλαμβάνουν μεθόδους, όπως η παρεμπόδιση της διακίνησης των εμπορευμάτων και η παροχή άδειας να την συνεχίσουν ανέπαφα ή αφού αφαιρεθεί ή αντικατασταθεί το σύνολο ή μέρος τους.

Άρθρο 21
Μεταβίβαση ποινικών διαδικασιών

Τα Κράτη Μέρη εξετάζουν τη δυνατότητα αμοιβαίας μεταβίβασης διαδικασιών για τη δίωξη αδικήματος που καλύπτεται από τη Σύμβαση αυτή, σε περιπτώσεις όπου η μεταβίβαση αυτή εκτιμάται ότι είναι προς το συμφέρον της ορθής απονομής της δικαιοσύνης, ειδικότερα σε υποθέσεις όπου εμπλέκονται διάφορες δικαιοδοσίες, ώστε να διασφαλιστεί η ενότητα της δίωξης.

Άρθρο 22
Δημιουργία ποινικού μητρώου

Κάθε Κράτος Μέρος μπορεί να υιοθετεί νομοθετικά ή άλλα μέτρα που είναι αναγκαία για να ληφθούν υπόψη, υπό τους όρους και για τους σκοπούς που θεωρεί ενδεδειγμένους, τυχόν προηγούμενες καταδίκες σε άλλο Κράτος προσώπου που φέρεται ως δράστης, προκειμένου οι πληροφορίες αυτές να χρησιμοποιηθούν σε ποινικές διαδικασίες, οι οποίες σχετίζονται με αδίκημα που καλύπτεται από τη Σύμβαση αυτή.

Άρθρο 23
Ποινικοποίηση της παρακώλυσης της δικαιοσύνης

Κάθε Κράτος Μέρος υιοθετεί νομοθετικά ή άλλα μέτρα που είναι αναγκαία για να θεσπιστούν ως ποινικά αδικήματα, όταν τελούνται με πρόθεση:

(α) Η χρήση σωματικής βίας, απειλών ή εκφοβισμού ή η υπόσχεση, προσφορά ή χορήγηση μη οφειλομένου ωφελήματος για την παρακίνηση σε ψευδή μαρτυρία ή την επέμβαση σε κατάθεση μάρτυρα ή στην προσαγωγή αποδείξεων σε διαδικασία που σχετίζεται με την τέλεση αδικημάτων που καλύπτονται από τη Σύμβαση αυτή.

(β) Η χρήση σωματικής βίας, απειλών ή εκφοβισμού για την επέμβαση στην άσκηση των υπηρεσιακών καθηκόντων δικαστού ή οργάνου των διωκτικών αρχών σε σχέση με την τέλεση αδικημάτων που καλύπτονται από τη Σύμβαση. Καμία διάταξη της υποπαραγράφου αυτής δεν θίγει το δικαίωμα των Κρατών Μερών να έχουν νομοθεσία που προστατεύει άλλες κατηγορίες δημοσίων λειτουργών.

Άρθρο 24
Προστασία μαρτύρων

1. Κάθε Κράτος Μέρος, στα πλαίσια των δυνατοτήτων του, λαμβάνει πρόσφορα μέτρα για να παράσχει αποτελεσματική προστασία κατά ενδεχόμενων πράξεων αντιποίνων ή εκφοβισμού μαρτύρων που καταθέτουν σε ποινικές διαδικασίες σχετικά με αδικήματα που αφορά η Σύμβαση αυτή και, αν συντρέχει περίπτωση, σε συγγενείς τους και άλλα πρόσωπα που έχουν σχέση με αυτούς.

2. Τα μέτρα που προβλέπονται στην παράγραφο 1 μπορεί να περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων του κατηγορουμένου, στα οποία περιλαμβάνεται το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη:

(α) Καθιέρωση διαδικασιών για τη φυσική προστασία των προσώπων αυτών, όπως, στον βαθμό που αυτό είναι αναγκαίο και εφικτό, την αλλαγή της διαμονής τους και, κατά τις περιστάσεις, τη μη παροχή ή την περιορισμένη παροχή πληροφοριών, που αφορούν την ταυτότητα τους και τον τόπο, όπου βρίσκονται αυτά.

(β) Θέσπιση κανόνων απόδειξης, ώστε να μπορεί η κατάθεση των μαρτύρων να δίδεται με τρόπο που εγγυάται την ασφάλεια τους, ιδίως με την καθιέρωση της δυνατότητας να δίνεται η κατάθεση με χρήση της τεχνολογίας επικοινωνιών, όπως οι βιντεοσυνδέσεις ή άλλα πρόσφορα μέσα.

3. Τα Κράτη Μέρη μεριμνούν για τη σύναψη συμφωνιών ή διακανονισμών με άλλα Κράτη για την αλλαγή διαμονής των προσώπων που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

4. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού εφαρμόζονται και στα θύματα εφόσον είναι μάρτυρες.

Άρθρο 25
Αρωγή και προστασία των θυμάτων

1. Κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει πρόσφορα μέτρα, στο πλαίσιο των δυνατοτήτων του, για την παροχή αρωγής και προστασίας σε θύματα αδικημάτων που καλύπτονται από τη Σύμβαση αυτή, ειδικότερα σε περιπτώσεις απειλών, αντιποίνων ή εκφοβισμού.

2. Κάθε Κράτος Μέρος θεσπίζει κατάλληλες διαδικασίες για την αποζημίωση και την αποκατάσταση των θυμάτων από αδικήματα που καλύπτονται από τη Σύμβαση αυτή.

3. Κάθε Κράτος Μέρος, τηρώντας το εσωτερικό του δίκαιο, παρέχει τη δυνατότητα ώστε οι απόψεις και οι ανησυχίες των θυμάτων να παρουσιασθούν και εξετασθούν στα οικεία στάδια των ποινικών διαδικασιών εναντίον των δραστών, κατά τρόπο που δεν θίγει τα δικαιώματα της υπεράσπισης.

Άρθρο 26
Μέτρα για τη βελτίωση της συνεργασίας των διωκτικών αρχών

1. Κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για να ενθαρρύνει πρόσωπα που μετέχουν ή μετείχαν σε οργανωμένες εγκληματικές ομάδες:

α. Να δίνουν πληροφορίες χρήσιμες στις αρμόδιες αρχές για σκοπούς που αφορούν τη διερεύνηση και τη συλλογή αποδείξεων, σε ζητήματα όπως:

ι) Η ταυτότητα, η φύση, η σύνθεση, η δομή, η εγκατάσταση ή οι δραστηριότητες οργανωμένων εγκληματικών ομάδων.

ιι) Οι διασυνδέσεις, συμπεριλαμβανομένων των διεθνών διασυνδέσεων, με άλλες οργανωμένες εγκληματικές ομάδες.

ιιι) Τα αδικήματα που τέλεσαν ή μπορεί να τελέσουν οργανωμένες εγκληματικές ομάδες.

β. Να παρέχουν ουσιαστική και συγκεκριμένη βοήθεια στις αρμόδιες αρχές, η οποία μπορεί να συμβάλει στο να στερηθούν οργανωμένες εγκληματικές ομάδες από τους πόρους τους ή από τα προϊόντα του εγκλήματος.

2. Κάθε Κράτος Μέρος μεριμνά για να εξασφαλισθεί η δυνατότητα, σε κατάλληλες περιπτώσεις, μετριασμού της ποινής ενός κατηγορουμένου, ο οποίος συνεργάσθηκε ουσιωδώς στην ανάκριση ή στη δίωξη αδικήματος, που καλύπτεται από τη Σύμβαση αυτή.

3. Κάθε Κράτος Μέρος μεριμνά για να εξασφαλισθεί η δυνατότητα, σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές του εσωτερικού του δικαίου, να μην ασκηθεί δίωξη κατά προσώπου, το οποίο συνεργάσθηκε ουσιωδώς στην ανάκριση ή στη δίωξη αδικήματος, που καλύπτεται από τη Σύμβαση αυτή.

4. Η προστασία τέτοιων προσώπων είναι εκείνη που προβλέπεται από το άρθρο 24 της Σύμβασης.

5. Όταν πρόσωπο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του άρθρου αυτού και είναι εγκατεστημένο σε ένα Κράτος Μέρος μπορεί να παράσχει ουσιώδη συνεργασία στις αρμόδιες αρχές ενός άλλου Κράτους Μέρους, τα ενδιαφερόμενα Κράτη Μέρη μπορούν να μεριμνήσουν για τη σύναψη συμφωνιών ή διακανονισμών, σύμφωνα με το εσωτερικό τους δίκαιο, που αφορούν την πιθανή παροχή από το άλλο Κράτος Μέρος της μεταχείρισης που προβλέπεται στις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου τούτου.

Άρθρο 27
Συνεργασία των υπηρεσιών έρευνας και καταστολής

1. Τα Κράτη Μέρη συνεργάζονται στενά, σύμφωνα με τα αντίστοιχα νομικά και διοικητικά τους συστήματα, για να ενισχύσουν την αποτελεσματικότητα της έρευνας και της καταστολής των καλυπτόμενων από τη Σύμβαση αυτή αδικημάτων.

Ειδικότερα, κάθε Κράτος Μέρος υιοθετεί μέτρα αποτελεσματικά προκειμένου:

α) Να ενισχύσει ή, εάν είναι αναγκαίο, να εγκαθιδρύσει διαύλους επικοινωνίας μεταξύ των αρμόδιων αρχών, οργανισμών και υπηρεσιών του για τη διευκόλυνση της ασφαλούς και ταχείας ανταλλαγής πληροφοριών που αναφέρονται σε όλες τις πτυχές των αδικημάτων τα οποία καλύπτονται από τη Σύμβαση αυτή συμπεριλαμβανομένων, εάν τα ενδιαφερόμενα Κράτη Μέρη το κρίνουν ενδεδειγμένο, των σχέσεων με άλλες εγκληματικές δραστηριότητες.

β) Να συνεργάζεται με άλλα Κράτη Μέρη, αναφορικά με τα αδικήματα που καλύπτονται από τη Σύμβαση αυτή, για τη διεξαγωγή ερευνών που αφορούν τα εξής σημεία:

ι. ταυτότητα και δραστηριότητες των προσώπων για τα οποία υπάρχουν υποψίες εμπλοκής τους στα προμνημονευθέντα αδικήματα, τον τόπο όπου αυτά βρίσκονται ή τον τόπο όπου βρίσκονται άλλα εμπλεκόμενα πρόσωπα,

ιι. διακίνηση προϊόντων εγκλήματος ή περιουσίας που προέρχονται από τη διάπραξη τέτοιων αδικημάτων.

ιιι. διακίνηση περιουσίας, υλικών ή άλλων μέσων που χρησιμοποιήθηκαν ή προορίζονταν να χρησιμοποιηθούν για τη διάπραξη τέτοιων αδικημάτων.

γ) Να παρέχει, εάν συντρέχει λόγους, τα αναγκαία είδη ή τις ποσότητες ουσιών για τους σκοπούς ανάλυσης και έρευνας.

δ) Να διευκολύνει τον αποτελεσματικό συντονισμό μεταξύ των αρμόδιων αρχών, οργανισμών και υπηρεσιών και να προάγει την ανταλλαγή προσωπικού και εμπειρογνωμόνων, στην οποία περιλαμβάνεται, υπό τον όρο της ύπαρξης διμερών συμφωνιών και διακανονισμών μεταξύ των ενδιαφερομένων Κρατών Μερών, η απόσπαση αξιωματικών-συνδέσμων.

ε) Να ανταλλάσσει με άλλα Κράτη Μέρη πληροφορίες για συγκεκριμένα μέσα και μεθόδους που χρησιμοποιούνται από οργανωμένες εγκληματικές ομάδες, συμπεριλαμβανομένων, όπου είναι εφικτό, των δρομολογίων και μέσων μεταφοράς και της χρήσης πλαστών ταυτοτήτων, αλλοιωμένων ή νοθευμένων εγγράφων ή άλλων μέσων απόκρυψης των δραστηριοτήτων τους.

στ) Να ανταλλάσσει πληροφορίες και να συντονίζει τα διοικητικά και άλλα μέτρα, που λαμβάνονται ως πρόσφορα για την έγκαιρη διακρίβωση των αδικημάτων που καλύπτονται από τη Σύμβαση.

2. Για να καταστεί αποτελεσματική η Σύμβαση αυτή, τα Κράτη Μέρη εξετάζουν το ενδεχόμενο της σύναψης διμερών ή πολυμερών συμφωνιών ή διακανονισμών για την απευθείας συνεργασία μεταξύ των υπηρεσιών έρευνας και καταστολής και, εφόσον υπάρχουν τέτοιες συμφωνίες ή διακανονισμοί, της τροποποίησής τους. Εάν δεν υπάρχουν τέτοιες συμφωνίες ή διακανονισμοί μεταξύ των ενδιαφερόμενων Κρατών Μερών, αυτά μπορούν να βασιστούν στην προκείμενη Σύμβαση για να εγκαθι-

δρύσουν αμοιβαία συνεργασία ως προς την έρευνα και την καταστολή των αδικημάτων που καλύπτονται από αυτή. Οσάκις παρίσταται ενδεδειγμένο, τα Κράτη Μέρη κάνουν πλήρη χρήση των συμφωνιών ή διακανονισμών, συμπεριλαμβανομένων των διεθνών ή περιφερειακών οργανισμών, για να ενισχύσουν τη συνεργασία μεταξύ των υπηρεσιών τους έρευνας και καταστολής.

3. Τα Κράτη Μέρη προσπαθούν να συνεργάζονται, στο μέτρο των δυνατοτήτων τους, για να αντιμετωπίσουν το διεθνικό οργανωμένο έγκλημα που τελείται με τη χρήση της σύγχρονης τεχνολογίας.

Άρθρο 28
Συλλογή, ανταλλαγή και ανάλυση πληροφοριών για τη φύση του οργανωμένου εγκλήματος

1. Κάθε Κράτος Μέρος μεριμνά για την ανάλυση, με τη συνδρομή των επιστημονικών και ακαδημαϊκών κοινοτήτων, των τάσεων του οργανωμένου εγκλήματος στην επικράτειά του, των συνθηκών κάτω από τις οποίες λειτουργεί το οργανωμένο έγκλημα, καθώς και των επαγγελματικών ομάδων και τεχνολογιών που εμπλέκονται.

2. Τα Κράτη Μέρη μεριμνούν για την ανάπτυξη και την ανταλλαγή μεταξύ τους και μέσω διεθνών και περιφερειακών οργανισμών της εμπειρίας στην ανάλυση των οργανωμένων εγκληματικών δραστηριοτήτων. Για το σκοπό αυτό ενδείκνυται η ανάπτυξη και η προσήκουσα εφαρμογή κοινών ορισμών, προτύπων και μεθοδολογιών.

3. Κάθε Κράτος Μέρος μεριμνά για την παρακολούθηση της πολιτικής και των πρακτικών μέτρων καταπολέμησης του οργανωμένου εγκλήματος και προβαίνει σε αξιολογήσεις της αποτελεσματικότητας και της επάρκειάς τους.

Άρθρο 29
Επιμόρφωση και τεχνική αρωγή

1. Κάθε Κράτος Μέρος, στο μέτρο που είναι αναγκαίο, θέτει σε εφαρμογή, αναπτύσσει ή βελτιώνει ειδικά προγράμματα επιμόρφωσης για το προσωπικό επιβολής του νόμου, στο οποίο περιλαμβάνονται και οι εισαγγελείς, ανακριτές και τελωνειακοί και άλλοι υπάλληλοι που είναι επιφορτισμένοι με την πρόληψη, την ανίχνευση και τον έλεγχο των αδικημάτων που καλύπτονται από τη Σύμβαση αυτή. Τα εν λόγω προγράμματα μπορεί να περιλαμβάνουν αποσπάσεις και ανταλλαγές προσωπικού. Τα προγράμματα αυτά αναφέρονται ειδικότερα και στο μέτρο που επιτρέπει το εσωτερικό δίκαιο, στα ακόλουθα:

(α) στις μεθόδους που χρησιμοποιούνται για την πρόληψη, ανίχνευση και καταπολέμηση των αδικημάτων που καλύπτονται από τη Σύμβαση αυτή.

(β) στα δρομολόγια και στις τεχνικές που χρησιμοποιούνται από πρόσωπα ύποπτα εμπλοκής σε αδικήματα που καλύπτονται από τη Σύμβαση αυτή, ακόμα και στις χώρες διαμετακόμισης, καθώς και στα πρόσφορα μέτρα για την καταπολέμηση τους.

(γ) στην παρακολούθηση της κίνησης του λαθρεμπορίου.

(δ) στην ανίχνευση και παρακολούθηση της κίνησης των προϊόντων εγκλήματος, της περιουσίας, του εξοπλισμού ή άλλων μέσων και των μεθόδων που χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά, απόκρυψη ή συγκάλυψη των εν λόγω προϊόντων, περιουσίας, εξοπλισμού ή άλλων μέσων, καθώς επίσης και των μεθόδων που χρησιμοποιούνται για την καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος και άλλων οικονομικών εγκλημάτων.

(ε) στη συλλογή αποδείξεων.

(στ) στις τεχνικές ελέγχου των ελεύθερων ζωνών εμπορίου και των ελεύθερων λιμένων.

(ζ) στο σύγχρονο εξοπλισμό και στις τεχνικές των διωκτικών αρχών, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται η ηλεκτρονική παρακολούθηση, οι ελεγχόμενες παραδόσεις και οι επιχειρήσεις διείσδυσης.

(η) στις μεθόδους που χρησιμοποιούνται για την καταπολέμηση του διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος που τελείται με τη χρήση υπολογιστών, τηλεπικοινωνιακών δικτύων ή άλλων μέσων σύγχρονης τεχνολογίας, και

(θ) στις μεθόδους που χρησιμοποιούνται για την προστασία θυμάτων και μαρτύρων.

2. Τα Κράτη Μέρη βοηθούνται αμοιβαίως στη σχεδίαση και εφαρμογή προγραμμάτων έρευνας και επιμόρφωσης, που προορίζονται για την ανταλλαγή ειδικών γνώσεων και αναφέρονται στους τομείς της παραγράφου 1 του άρθρου τούτου και για το σκοπό αυτό, όταν πρέπει, χρησιμοποιούν περιφερειακά και διεθνή συνέδρια και σεμινάρια, για την προώθηση της συνεργασίας και την υποκίνηση συζητήσεων επί προβλημάτων αμοιβαίου ενδιαφέροντος, στα οποία περιλαμβάνονται τα προβλήματα και οι ανάγκες των Κρατών διαμετακόμισης.

3. Τα Κράτη Μέρη προάγουν την επιμόρφωση και τεχνική βοήθεια που διευκολύνει την έκδοση και την αμοιβαία δικαστική αρωγή. Τέτοια επιμόρφωση και τεχνική βοήθεια περιλαμβάνει γλωσσική εκπαίδευση, αποσπάσεις και ανταλλαγές προσωπικού των κεντρικών αρχών και οργανισμών, που έχουν σχετικές αρμοδιότητες.

4. Εάν υπάρχουν διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες ή διακανονισμοί, τα Κράτη Μέρη ενισχύουν, στον απαραίτητο βαθμό, τις προσπάθειες μεγιστοποίησης των επιχειρησιακών και επιμορφωτικών δραστηριοτήτων, εντός των διεθνών και περιφερειακών οργανισμών, στα πλαίσια και άλλων σχετικών διμερών και πολυμερών συμφωνιών και διακανονισμών.

Άρθρο 30
Άλλα μέτρα: Εφαρμογή της Σύμβασης μέσω της οικονομικής ανάπτυξης και της τεχνικής αρωγής.

1. Τα Κράτη Μέρη λαμβάνουν μέτρα που συμβάλουν στην εφαρμογή της Σύμβασης στον καλύτερο δυνατό βαθμό, μέσω διεθνούς συνεργασίας, εκτιμώντας τις αρνητικές επιπτώσεις του οργανωμένου εγκλήματος στην κοινωνία γενικά και, ιδιαίτερα, στη βιώσιμη ανάπτυξη.

2. Τα Κράτη Μέρη καταβάλουν συγκεκριμένες προσπάθειες, στο βαθμό που είναι δυνατόν και σε συντονισμό μεταξύ τους, καθώς επίσης με διεθνείς και περιφερειακούς οργανισμούς, ώστε:

α. Να βελτιώσουν τη συνεργασία τους σε διάφορα επίπεδα με τις αναπτυσσόμενες χώρες, προκειμένου να ενισχυθεί η ικανότητα των τελευταίων για την πρόληψη και καταπολέμηση του διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος.

β. Να αυξήσουν την οικονομική και υλική αρωγή, προκειμένου να υποστηριχθούν οι προσπάθειες των αναπτυσσόμενων χωρών για αποτελεσματική καταπολέμηση του διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος και να τις βοηθήσουν να εφαρμόσουν με επιτυχία τη Σύμβαση.

γ. Να χορηγούν τεχνική βοήθεια σε αναπτυσσόμενες χώρες και χώρες με οικονομίες υπό μετάβαση, που θα τις βοηθήσει να ικανοποιήσουν τις ανάγκες τους για την εφαρμογή της Σύμβασης. Προς τούτο, τα Κράτη Μέρη προσπαθούν να καταβάλουν επαρκείς και τακτικές εκούσιες εισφορές σε λογαριασμό που έχει ειδικά προορισθεί γι' αυτό, σε χρηματοδοτικό μηχανισμό των Ηνωμένων Εθνών. Τα Κράτη Μέρη μπορούν επίσης να μεριμνούν ειδικά, σύμφωνα με το εσωτερικό τους δίκαιο και τις διατάξεις της Σύμβασης αυτής, για τη συνεισφορά στον ανωτέρω λογαριασμό ενός ποσοστού από τα χρήματα ή από την αντίστοιχη αξία των προϊόντων του εγκλήματος ή της περιουσίας που δημεύθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις της Σύμβασης αυτής.

δ) Να ενθαρρύνουν και να πείσουν άλλα Κράτη και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα να συνεργασθούν μαζί τους στις προσπάθειες σύμφωνα με το άρθρο αυτό, παρέχοντας, ειδικώς, σε αναπτυσσόμενες χώρες περισσότερα επιμορφωτικά προγράμματα και σύγχρονο εξοπλισμό, προκειμένου να τις βοηθήσουν να εφαρμόσουν τη Σύμβαση αυτή.

3. Στο βαθμό που είναι εφικτό, τα μέτρα αυτά δεν θίγουν υφιστάμενες δεσμεύσεις από ξένη αρωγή ή από άλλους διακανονισμούς οικονομικής συνεργασίας σε διμερές, περιφερειακό ή διεθνές επίπεδο.

4. Τα Κράτη Μέρη μπορούν να συνάπτουν διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες ή διακανονισμούς για την παροχή υλικής και διαχειριστικής αρωγής, λαμβάνοντας υπόψη τους οικονομικούς διακανονισμούς που είναι απαραίτητοι, ώστε να καθίσταται αποτελεσματική η διεθνής συνεργασία που προβλέπεται από τη Σύμβαση αυτή και για την πρόληψη, την ανίχνευση και τον έλεγχο του διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος.

Άρθρο 31
Πρόληψη

1. Τα Κράτη Μέρη μεριμνούν για την ανάπτυξη και αξιολόγηση εθνικών προγραμμάτων καθώς και για τη δημιουργία και προαγωγή των καλύτερων πρακτικών και πολιτικών, που αποσκοπούν στην πρόληψη του διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος.

2. Τα Κράτη Μέρη προσπαθούν, σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές του εθνικού τους δικαίου, να μειώσουν μέσω κατάλληλων νομοθετικών, διοικητικών ή άλλων μέτρων τις υφιστάμενες ή μελλοντικές ευκαιρίες των οργανωμένων εγκληματικών ομάδων να συμμετέχουν σε νόμιμες αγορές με τα προϊόντα εγκλήματος. Τα μέτρα αυτά πρέπει να εστιάζονται στα εξής:

(α) Στην ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ υπηρεσιών επιβολής του νόμου ή δημοσίων κατηγόρων και συναφών ιδιωτικών οντοτήτων, στις οποίες συμπεριλαμβάνεται και η βιομηχανία.

(β) Στην προαγωγή της ανάπτυξης προτύπων και διαδικασιών που αποβλέπουν στη διαφύλαξη της ακεραιότητας δημοσίων και συναφών ιδιωτικών οντοτήτων, καθώς και κωδίκων συμπεριφοράς για αντίστοιχα επαγγέλματα, συγκεκριμένα δικηγόρους, συμβολαιογράφους, φοροτεχνικούς και λογιστές.

(γ) Στην πρόληψη της κατάχρησης από οργανωμένες εγκληματικές ομάδες των διαδικασιών διαγωνισμών που διεξάγουν δημόσιες αρχές και των επιδοτήσεων και αδειών που χορηγούν οι δημόσιες αρχές για εμπορικές δραστηριότητες.

(δ) Στην πρόληψη της κατάχρησης νομικών προσώπων από οργανωμένες εγκληματικές ομάδες. Τα μέτρα αυτά μπορούν να περιλαμβάνουν:

(ι) Τη δημιουργία δημόσιων αρχείων νομικών και φυσικών προσώπων που ασχολούνται με την ίδρυση, διαχείριση και χρηματοδότηση νομικών προσώπων.

(ιι) Την εισαγωγή της δυνατότητας αποκλεισμού, με δικαστική εντολή ή άλλο πρόσφορο μέσο για εύλογη περίοδο, προσώπων που έχουν καταδικαστεί για αδικήματα που καλύπτονται από τη Σύμβαση αυτή, έτσι ώστε να μην ενεργούν ως διευθυντικά στελέχη νομικών προσώπων που έχουν ιδρυθεί εντός της δικαιοδοσίας τους.

(ιιι) Τη δημιουργία εθνικών αρχείων για πρόσωπα που αποκλείστηκαν από το να ενεργούν ως διευθυντικά στελέχη νομικών προσώπων, και

(ιν) Την ανταλλαγή πληροφοριών που περιέχονται στα αρχεία που αναφέρονται στις υποπαραγράφους (δ) (ι) και (ιιι) της παραγράφου αυτής με τις αρμόδιες αρχές άλλων Κρατών Μερών.

3. Τα Κράτη Μέρη προσπαθούν να βοηθήσουν την επανένταξη στην κοινωνία προσώπων που καταδικάστηκαν για αδικήματα που καλύπτονται από τη Σύμβαση αυτή.

4. Τα Κράτη Μέρη προσπαθούν να αξιολογούν κατά περιόδους τα σχετικά νομικά μέσα και τις διοικητικές πρακτικές προκειμένου να επισημάνουν αν προσφέρονται για κατάχρηση από οργανωμένες εγκληματικές ομάδες.

5. Τα Κράτη Μέρη προσπαθούν να προαγάγουν την ενημέρωση του κοινού σχετικά με την ύπαρξη, τις αιτίες, τη σοβαρότητα και την απειλή που προέρχεται από το διεθνικό οργανωμένο έγκλημα. Μπορούν να δίδουν πληροφορίες, όπου ενδείκνυται, με τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, και υιοθετούν μέτρα για την προαγωγή της συμμετοχής του κοινού στην πρόληψη και καταπολέμηση του εν λόγω εγκλήματος.

6. Κάθε Κράτος Μέρος γνωστοποιεί στον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών το όνομα και τη διεύθυνση της αρχής ή των αρχών που μπορούν να βοηθήσουν άλλα Κράτη Μέρη να προωθήσουν μέτρα πρόληψης του διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος.

7. Τα Κράτη Μέρη συνεργάζονται μεταξύ τους και με αρμόδιους διεθνείς και περιφερειακούς οργανισμούς, κατά τον προσφορότερο τρόπο, για την προαγωγή και ανάπτυξη των μέτρων που αναφέρονται στο άρθρο τούτο. Αυτά περιλαμβάνουν και τη συμμετοχή σε διεθνή προγράμματα που αποσκοπούν στην πρόληψη του διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος, αμβλύνοντας, για παράδειγμα, τις περιστάσεις που καθιστούν τις κοινωνικά περιθωριοποιημένες ομάδες ευάλωτες στη δράση του διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος.

Άρθρο 32
Διάσκεψη των Μερών της Σύμβασης

1. Με τη διάταξη αυτή ιδρύεται Διάσκεψη των Μερών της Σύμβασης για τη βελτίωση της ικανότητας των Κρατών Μερών προς καταπολέμηση του διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος και προς προαγωγή και ανασκόπηση της εφαρμογής της Σύμβασης.

2. Ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών συγκαλεί τη Διάσκεψη των Μερών όχι αργότερα από την πάροδο έτους από τη θέση σε ισχύ της Σύμβασης. Η

Διάσκεψη των Μερών υιοθετεί διαδικαστικούς κανόνες και κανόνες που διέπουν τις δραστηριότητες που περιγράφονται στις παραγράφους 3 και 4 του άρθρου αυτού (στους οποίους περιλαμβάνονται και οι κανόνες που αναφέρονται στην πληρωμή δαπανών που πραγματοποιούνται κατά την εκτέλεση των δραστηριοτήτων αυτών).

3. Η Διάσκεψη των Μερών υιοθετεί τους μηχανισμούς προς επίτευξη των στόχων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου αυτού, στους οποίους συμπεριλαμβάνεται:

(α) Η διευκόλυνση των δραστηριοτήτων των Κρατών Μερών κατά τα άρθρα 29, 30 και 31 της Σύμβασης, μεταξύ των οποίων και η ενθάρρυνση της κινητοποίησης εθελοντικών εισφορών.

(β) Η διευκόλυνση της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των Κρατών Μερών, σε σχέση με τα χαρακτηριστικά και τις τάσεις του οργανωμένου διεθνικού εγκλήματος και τις επιτυχείς πρακτικές για την καταπολέμηση του.

(γ) Η συνεργασία με σχετικούς διεθνείς και περιφερειακούς οργανισμούς και μη κυβερνητικές οργανώσεις.

(δ) Η περιοδική εξέταση της εφαρμογής της Σύμβασης.

(ε) Η υποβολή εισηγήσεων για τη βελτίωση και την εφαρμογή της Σύμβασης.

4. Για τους σκοπούς των εδαφίων δ' και ε' της παραγράφου 3 του άρθρου τούτου, η Διάσκεψη των Κρατών Μερών ενημερώνεται σχετικά με τα μέτρα που λαμβάνουν τα Κράτη Μέρη για την εφαρμογή της Σύμβασης και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν στην εφαρμογή της, από πληροφορίες που παρέχουν τα ίδια τα Κράτη Μέρη και συμπληρωματικοί εξεταστικοί μηχανισμοί, τους οποίους μπορεί να ιδρύσει η Διάσκεψη των Μερών.

5. Κάθε Κράτος Μέρος παρέχει στη Διάσκεψη των Κρατών Μερών πληροφορίες για τα προγράμματα του, τα σχέδια και τις πρακτικές του, καθώς και για τα νομοθετικά και διοικητικά μέτρα εφαρμογής της Σύμβασης, εφόσον ζητηθεί από τη Διάσκεψη των Μερών.

Άρθρο 33
Γραμματεία

1. Ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών παρέχει τις αναγκαίες γραμματειακές υπηρεσίες στη Διάσκεψη των Μερών της Σύμβασης.

2. Η γραμματεία:

(α) Βοηθά τη Διάσκεψη των Μερών να εκπληρώσει τις δραστηριότητες που αναφέρονται στο άρθρο 32 της Σύμβασης, προετοιμάζει και παρέχει τις αναγκαίες υπηρεσίες για τις συνεδριάσεις της Διάσκεψης των Μερών.

(β) Μετά από αίτημα, βοηθά τα Κράτη Μέρη να παρέχουν πληροφορίες στη Διάσκεψη των Μερών, όπως προβλέπεται στο άρθρο 32 παράγραφος 5 της Σύμβασης, και

(γ) Διασφαλίζει τον αναγκαίο συντονισμό με τις γραμματείες των σχετικών διεθνών και περιφερειακών οργανισμών.

Άρθρο 34
Εφαρμογή της Σύμβασης

1. Κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα, στα οποία περιλαμβάνονται νομοθετικά και διοικητικά μέτρα, σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές του εσωτερικού του δικαίου, για να διασφαλίσει την εκπλήρωση των υποχρεώσεών του κατά τη Σύμβαση αυτή.

2. Τα αδικήματα που θεσπίζονται σύμφωνα με τα άρθρα 5, 6, 8 και 23 της Σύμβασης πρέπει να θεσπισθούν στο εσωτερικό δίκαιο κάθε Κράτους Μέρους ανεξάρτητα από τη διεθνική φύση τους ή την εμπλοκή οργανωμένης εγκληματικής ομάδας, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1, με εξαίρεση το άρθρο 5, στο μέτρο που αυτό απαιτεί την εμπλοκή οργανωμένης εγκληματικής ομάδας.

3. Κάθε Κράτος Μέρος μπορεί να υιοθετεί μέτρα σοβαρότερα ή αυστηρότερα από αυτά που προβλέπονται στη Σύμβαση, για την πρόληψη και καταπολέμηση του διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος.

Άρθρο 35
Επίλυση διαφορών

1. Τα Κράτη Μέρη προσπαθούν να επιλύουν τις διαφορές που αφορούν την ερμηνεία ή την εφαρμογή της Σύμβασης αυτής με διαπραγματεύσεις.

2. Κάθε διαφορά μεταξύ δύο ή περισσότερων Κρατών Μερών που αφορά την ερμηνεία ή την εφαρμογή της Σύμβασης, η οποία δεν μπορεί να επιλυθεί με διαπραγματεύσεις μέσα σε εύλογο χρόνο, υποβάλλεται σε διαιτησία ύστερα από αίτηση ενός από τα Κράτη Μέρη αυτά. Εάν, έξι μήνες μετά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης για διαιτησία, τα εν λόγω Κράτη Μέρη αδυνατούν να συμφωνήσουν για την οργάνωση της διαιτησίας, οποιοδήποτε από αυτά μπορεί να παραπέμψει τη διαφορά στο Διεθνές Δικαστήριο, υποβάλλοντας αίτηση σύμφωνα με το Καταστατικό του Δικαστηρίου.

3. Κάθε Κράτος Μέρος μπορεί, κατά το χρόνο της υπογραφής, επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης στη Σύμβαση, να δηλώσει ότι δεν δεσμεύεται από την παράγραφο 2 του άρθρου αυτού. Τα άλλα Κράτη Μέρη δεν δεσμεύονται από την παράγραφο 2 του άρθρου τούτου, έναντι του Κράτους Μέρους που έχει διατυπώσει τέτοια επιφύλαξη.

4. Κάθε Κράτος Μέρος που έχει διατυπώσει επιφύλαξη, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου αυτού, μπορεί οποτεδήποτε να την αποσύρει με γνωστοποίηση προς το Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών.

Άρθρο 36
Υπογραφή, επικύρωση, αποδοχή, έγκριση και προσχώρηση

1. Η Σύμβαση αυτή είναι ανοικτή σε όλα τα Κράτη για υπογραφή από 12 έως 15 Δεκεμβρίου 2000 στο Παλέρμο Ιταλίας και μετέπειτα στην έδρα των Ηνωμένων Εθνών στη Νέα Υόρκη μέχρι 12 Δεκεμβρίου 2002.

2. Η Σύμβαση είναι επίσης ανοικτή για υπογραφή από περιφερειακούς οργανισμούς οικονομικής ενοποίησης, υπό την προϋπόθεση ότι τουλάχιστον ένα Κράτος μέλος τέτοιου οργανισμού έχει υπογράψει τη Σύμβαση αυτή, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού.

3. Η Σύμβαση υπόκειται σε επικύρωση, αποδοχή ή έγκριση. Τα έγγραφα της επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης κατατίθενται στο Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών. Περιφερειακός οργανισμός οικονομικής ενοποίησης μπορεί να καταθέσει τα έγγραφα της επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης του, εφόσον ένα τουλάχιστον από τα Κράτη μέλη του έχει ενεργήσει

ομοίως. Στα εν λόγω έγγραφα της επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης, ο ανωτέρω οργανισμός οφείλει να δηλώσει το βαθμό αρμοδιότητας του, σε σχέση με τα ζητήματα που διέπονται από τη Σύμβαση αυτή. Ο ίδιος οργανισμός οφείλει επίσης να πληροφορεί τον θεματοφύλακα για κάθε σχετική μεταβολή του βαθμού της αρμοδιότητάς του.

4. Η Σύμβαση είναι ανοικτή σε προσχώρηση από κάθε Κράτος και κάθε περιφερειακό οργανισμό οικονομικής ενοποίησης, του οποίου ένα τουλάχιστον Κράτος μέλος είναι Μέρος της Σύμβασης αυτής. Τα έγγραφα προσχώρησης κατατίθενται στο Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών. Κατά το χρόνο της προσχώρησής του, ο περιφερειακός οργανισμός οικονομικής ενοποίησης οφείλει να δηλώσει το βαθμό αρμοδιότητας του, σε σχέση με τα ζητήματα που διέπονται από τη Σύμβαση αυτή. Ο ίδιος οργανισμός οφείλει επίσης να πληροφορεί τον θεματοφύλακα για κάθε σχετική μεταβολή του βαθμού της αρμοδιότητάς του.

Άρθρο 37
Σχέση με τα πρωτόκολλα

1. Η Σύμβαση αυτή μπορεί να συμπληρωθεί με ένα ή περισσότερα πρωτόκολλα.

2. Για να γίνει Μέρος σε πρωτόκολλο, ένα Κράτος ή ένας περιφερειακός οργανισμός οικονομικής ενοποίησης πρέπει επίσης να είναι Μέρος της Σύμβασης αυτής.

3. Κανένα Κράτος Μέρος της Σύμβασης δεν δεσμεύεται από πρωτόκολλο εκτός αν καταστεί Μέρος του πρωτοκόλλου σύμφωνα με τις διατάξεις αυτού.

4. Κάθε πρωτόκολλο της Σύμβασης ερμηνεύεται σε συσχετισμό με αυτή αφού ληφθεί υπόψη ο σκοπός του πρωτοκόλλου.

Άρθρο 38
Θέση σε ισχύ

1. Η Σύμβαση αυτή τίθεται σε ισχύ την ενενηκοστή ημέρα μετά την ημερομηνία κατάθεσης του τεσσαρακοστού εγγράφου επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης. Για τους σκοπούς της παραγράφου αυτής, έγγραφο που κατατίθεται από περιφερειακό οργανισμό οικονομικής ενοποίησης δεν συνυπολογίζεται σε εκείνα που κατατέθηκαν από Κράτη μέλη του εν λόγω οργανισμού.

2. Για κάθε Κράτος ή περιφερειακό οργανισμό οικονομικής ενοποίησης που επικυρώνει, αποδέχεται, εγκρίνει ή προσχωρεί στη Σύμβαση μετά την κατάθεση του τεσσαρακοστού εγγράφου, η Σύμβαση τίθεται σε ισχύ την τριακοστή ημέρα μετά την ημερομηνία κατάθεσης από το εν λόγω Κράτος ή οργανισμό του σχετικού εγγράφου.

Άρθρο 39
Τροποποίηση

1. Μετά πάροδο πέντε ετών αφότου τεθεί σε ισχύ η Σύμβαση αυτή, κάθε Κράτος Μέρος μπορεί να προτείνει τροποποίηση και να την καταθέσει στο Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, ο οποίος μετά ταύτα διαβιβάζει την τροποποίηση που προτείνεται στα Κράτη Μέρη και στη Διάσκεψη των Μερών της Σύμβασης, για να εξετάσουν και αποφασίσουν επί της προτάσεως. Η Διάσκεψη των Μερών καταβάλει κάθε προσπάθεια προκειμένου να επιτύχει συναίνεση για κάθε τροποποίηση. Εάν όλες οι προσπάθειες για συναίνεση εξαντληθούν και δεν επιτευχθεί συμφωνία, ως έσχατο μέσο, για την υιοθέτηση της τροποποίησης απαιτείται πλειοψηφία των δύο τρίτων των Κρατών Μερών που παρίστανται και ψηφίζουν κατά τη σύνοδο της Διάσκεψης των Μερών.

2. Περιφερειακοί οργανισμοί οικονομικής ενοποίησης, για ζητήματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα τους, ασκούν το δικαίωμα ψήφου βάσει του άρθρου τούτου με αριθμό ψήφων ίσο προς τον αριθμό των Κρατών μελών τους που είναι Μέρη της Σύμβασης αυτής. Οι εν λόγω οργανισμοί δεν ασκούν το δικαίωμα ψήφου, εάν τα Κράτη μέλη τους ασκήσουν το δικό τους και αντιστρόφως.

3. Τροποποίηση που υιοθετείται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού υπόκειται σε επικύρωση, αποδοχή ή έγκριση από τα Κράτη Μέρη.

4. Τροποποίηση που υιοθετείται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού τίθεται σε ισχύ, ως προς ένα Κράτος Μέρος, ενενήντα ημέρες μετά την ημερομηνία κατάθεσης στο Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών του εγγράφου επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης της εν λόγω τροποποίησης.

5. Όταν μια τροποποίηση τεθεί σε ισχύ, είναι δεσμευτική για τα Κράτη Μέρη που εξέφρασαν τη συγκατάθεση τους να δεσμεύονται από αυτή. Τα άλλα Κράτη Μέρη εξακολουθούν να δεσμεύονται από τις διατάξεις της Σύμβασης αυτής και από όσες άλλες προηγούμενες τροποποιήσεις έχουν επικυρώσει, αποδεχθεί ή εγκρίνει.

Άρθρο 40
Καταγγελία

1. Κάθε Κράτος Μέρος μπορεί να καταγγείλει τη Σύμβαση με γραπτή γνωστοποίηση προς τον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών. Η καταγγελία αυτή έχει αποτελέσματα ένα έτος μετά τη λήψη της γνωστοποίησης από τον Γενικό Γραμματέα.

2. Ένας περιφερειακός οργανισμός οικονομικής ενοποίησης παύει να είναι Μέρος της Σύμβασης αυτής, όταν όλα τα Κράτη μέλη του την καταγγείλουν.

3. Η καταγγελία της Σύμβασης, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου τούτου, συνεπάγεται και την καταγγελία όλων των πρωτοκόλλων της.

Άρθρο 41
Θεματοφύλακας και γλώσσες

1. Ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών ορίζεται θεματοφύλακας της Σύμβασης αυτής.

2. Το πρωτότυπο της Σύμβασης, της οποίας τα κείμενα στην Αραβική, Κινέζικη, Αγγλική, Γαλλική, Ρωσική και Ισπανική γλώσσα είναι εξ ίσου αυθεντικά, θα κατατεθεί στον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών.

Σε πίστωση των ανωτέρω, οι κάτωθι υπογράφοντες πληρεξούσιοι, δεόντως εξουσιοδοτημένοι προς τούτο από τις αντίστοιχες Κυβερνήσεις τους, υπέγραψαν την Σύμβαση αυτή.

I

Πρωτόκολλο για την Πρόληψη, Καταστολή και Τιμωρία της Διακίνησης Προσώπων, Ιδιαίτερα Γυναικών και Παιδιών, που συμπληρώνει τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά του Διεθνικού Οργανωμένου Εγκλήματος

Προοίμιο

Τα Κράτη Μέρη του Πρωτοκόλλου τούτου,

Δηλώνοντας ότι η αποτελεσματική δράση για την πρόληψη και την καταπολέμηση της διακίνησης προσώπων, ιδιαίτερα γυναικών και παιδιών, απαιτεί συνολική διεθνή προσέγγιση στις χώρες προέλευσης, διέλευσης και προορισμού, η οποία περιλαμβάνει μέτρα πρόληψης της εν λόγω διακίνησης, τιμωρίας των διακινητών και προστασίας των θυμάτων της διακίνησης, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας των διεθνώς αναγνωρισμένων ανθρωπίνων δικαιωμάτων τους,

Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι, παρά την ύπαρξη διαφόρων διεθνών νομικών πράξεων που περιέχουν κανόνες και πρακτικά μέτρα για την καταπολέμηση της εκμετάλλευσης προσώπων, ιδιαίτερα γυναικών και παιδιών, δεν υπάρχει καμία παγκόσμια νομική πράξη που να ασχολείται με όλες τις πτυχές της διακίνησης προσώπων,

Ανησυχώντας επειδή, εφόσον δεν υπάρχει τέτοια νομική πράξη, πρόσωπα που είναι ευάλωτα στη διακίνηση δεν προστατεύονται επαρκώς,

Υπενθυμίζοντας την απόφαση της Γενικής Συνέλευσης 53/111 από 9 Δεκεμβρίου 1998, με την οποία η Συνέλευση αποφάσισε να δημιουργήσει μια ανοικτή διακυβερνητική ad hoc επιτροπή για να επεξεργαστεί μια πλήρη διεθνή σύμβαση κατά του διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος και να συζητήσει την επεξεργασία, μεταξύ άλλων, μιας διεθνούς νομικής πράξης που θα ασχολείται με τη διακίνηση γυναικών και παιδιών,

Πεπεισμένα ότι η συμπλήρωση της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών κατά του Διεθνικού Οργανωμένου Εγκλήματος με μια διεθνή νομική πράξη για την πρόληψη, καταστολή και τιμωρία της διακίνησης προσώπων, ιδιαίτερα γυναικών και παιδιών, θα είναι χρήσιμη για την πρόληψη και την καταπολέμηση αυτού του εγκλήματος.

Συμφώνησαν τα εξής:

I. Γενικές διατάξεις

Άρθρο 1
Σχέση με τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά του διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος.

1. Το Πρωτόκολλο αυτό συμπληρώνει τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά του διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος και ερμηνεύεται μαζί με τη Σύμβαση.

2. Οι διατάξεις της Σύμβασης εφαρμόζονται mutatis mutandis στο Πρωτόκολλο, αν δεν προβλέπεται διαφορετικά σ' αυτό.

3. Τα αδικήματα που θεσπίζονται σύμφωνα με το άρθρο 5 του Πρωτοκόλλου, θεωρούνται ως αδικήματα που θεσπίζονται σύμφωνα με τη Σύμβαση.

Άρθρο 2
Δήλωση σκοπού

Σκοποί του Πρωτοκόλλου τούτου είναι:

(α) Η πρόληψη και καταπολέμηση της διακίνησης προσώπων με ιδιαίτερη προσοχή στις γυναίκες και τα παιδιά.

(β) Η προστασία και αρωγή προς τα θύματα της διακίνησης αυτής, με πλήρη σεβασμό στα ανθρώπινα δικαιώματα τους, και

(γ) Η προαγωγή της συνεργασίας μεταξύ των Κρατών Μερών για την εκπλήρωση των σκοπών αυτών.

Άρθρο 3
Έννοια όρων

Για τους σκοπούς του Πρωτοκόλλου τούτου:

(α) «Διακίνηση προσώπων» νοείται η στρατολόγηση, μεταφορά, μετακίνηση, παροχή καταλύματος ή η υποδοχή προσώπων, με την απειλή ή χρήση βίας ή άλλων μορφών εξαναγκασμού, με απαγωγή, εξαπάτηση, παραπλάνηση, κατάχρηση εξουσίας ή ευάλωτης θέσης ή με παροχή ή αποδοχή χρημάτων ή ωφελημάτων για να επιτευχθεί η συγκατάθεση προσώπου που έχει τον έλεγχο άλλου προσώπου, με σκοπό την εκμετάλλευση. Η εκμετάλλευση περιλαμβάνει, τουλάχιστον, την εκμετάλλευση της πορνείας άλλων ή άλλες μορφές γενετήσιας εκμετάλλευσης, την αναγκαστική εργασία ή παροχή υπηρεσιών, τη δουλεία ή πρακτικές παρόμοιες με τη δουλεία, την υποτέλεια ή την αφαίρεση οργάνων.

(β) Η συγκατάθεση του θύματος της διακίνησης προσώπων για την σκοπούμενη εκμετάλλευση, όπως αυτή ορίζεται στην υποπαράγραφο (α), δεν λαμβάνεται υπόψη όταν έχει χρησιμοποιηθεί οποιοδήποτε από τα μέσα που αναφέρονται στην υποπαράγραφο αυτή.

(γ) Η στρατολόγηση, μεταφορά, μετακίνηση, παροχή καταλύματος ή υποδοχή παιδιού με σκοπό την εκμετάλλευση θεωρείται ως «διακίνηση προσώπων» ακόμα κι αν δεν έχει χρησιμοποιηθεί κανένα από τα μέσα που αναφέρονται στην υποπαράγραφο (α).

(δ) «Παιδί» νοείται οποιοδήποτε πρόσωπο κάτω των δεκαοκτώ ετών.

Άρθρο 4
Πεδίο εφαρμογής

Το Πρωτόκολλο εφαρμόζεται, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σε αυτό, για την πρόληψη, διερεύνηση και δίωξη των αδικημάτων που έχουν θεσπισθεί σύμφωνα με το άρθρο 5 του Πρωτοκόλλου, εφόσον τα αδικήματα αυτά είναι διεθνικά ως προς τη φύση τους και εμπλέκεται σ' αυτά οργανωμένη εγκληματική ομάδα, καθώς επίσης και για την προστασία των θυμάτων τέτοιων αδικημάτων.

Άρθρο 5
Ποινικοποίηση

1. Κάθε Κράτος Μέρος υιοθετεί νομοθετικά και άλλα μέτρα, που είναι αναγκαία για να θεσπισθούν ως ποινικά αδικήματα οι πράξεις που αναφέρονται στο άρθρο 3 του Πρωτοκόλλου αυτού, όταν τελούνται με πρόθεση.

2. Κάθε Κράτος Μέρος υιοθετεί επίσης νομοθετικά και άλλα μέτρα, που είναι αναγκαία για να θεσπισθούν ως ποινικά αδικήματα:

α) Με την επιφύλαξη των βασικών εννοιών του νομικού του συστήματος, η απόπειρα τέλεσης αδικήματος, που θεσπίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού.

β) Η συμμετοχή σε αδίκημα που θεσπίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού.

γ) Η οργάνωση ή καθοδήγηση άλλων προσώπων για τη διάπραξη αδικήματος, που θεσπίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού.

ΙΙ. Προστασία θυμάτων διακίνησης προσώπων

Άρθρο 6
Αρωγή και προστασία των θυμάτων διακίνησης προσώπων

1. Στις περιπτώσεις που ενδείκνυται και στο βαθμό που είναι δυνατό κατά το εσωτερικό του δίκαιο, κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει μέτρα για να προστατεύσει την ιδιωτική ζωή και την ταυτότητα των θυμάτων διακίνησης προσώπων, στα οποία περιλαμβάνεται, μεταξύ άλλων, η εμπιστευτική διεξαγωγή των νομικών διαδικασιών που σχετίζονται με τη διακίνηση αυτή.

2. Κάθε Κράτος Μέρος διασφαλίζει ότι το εσωτερικό νομικό ή διοικητικό του σύστημα περιλαμβάνει μέτρα, ώστε να παρέχονται στα θύματα διακίνησης προσώπων, όταν συντρέχει περίπτωση:

(α) Πληροφορίες για τις σχετικές δικαστικές και διοικητικές διαδικασίες˙

(β) Αρωγή, ώστε οι απόψεις και ανησυχίες τους να καταστεί δυνατό να παρουσιασθούν και να εξετασθούν στα κατάλληλα στάδια της δικαστικής διαδικασίας εναντίον των δραστών, κατά τρόπο που δεν παραβλάπτει τα δικαιώματα της υπεράσπισης.

3. Κάθε Κράτος Μέρος εξετάζει τη δυνατότητα εφαρμογής μέτρων που διασφαλίζουν τη σωματική, ψυχολογική και κοινωνική αποκατάσταση των θυμάτων της διακίνησης προσώπων, σε συνεργασία με μη κυβερνητικές οργανώσεις, άλλες σχετικές οργανώσεις και κοινωνικούς φορείς, στα οποία περιλαμβάνεται, εφόσον συντρέχει περίπτωση, η παροχή ιδίως:

(α) Κατάλληλης στέγασης.

(β) Συμβουλών και πληροφοριών, ειδικότερα σε σχέση με τα νομικά τους δικαιώματα, σε γλώσσα που τα θύματα της διακίνησης προσώπων κατανοούν.

(γ) Ιατρικής, ψυχολογικής και υλικής βοήθειας, και

(δ) Ευκαιριών απασχόλησης, εκπαίδευσης και επιμόρφωσης.

4. Κάθε Κράτος Μέρος, κατά την εφαρμογή του άρθρου αυτού, λαμβάνει υπόψη, την ηλικία, το φύλο και τις ειδικές ανάγκες των θυμάτων της διακίνησης προσώπων, ιδιαίτερα τις ειδικές ανάγκες των παιδιών, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται η κατάλληλη στέγαση, εκπαίδευση και φροντίδα.

5. Κάθε Κράτος Μέρος προσπαθεί να παράσχει σωματική ασφάλεια στα θύματα της διακίνησης προσώπων, όσο βρίσκονται στην επικράτειά του.

6. Κάθε Κράτος Μέρος, διασφαλίζει ότι το εσωτερικό νομικό του σύστημα περιλαμβάνει μέτρα που προσφέρουν στα θύματα της διακίνησης προσώπων τη δυνατότητα αποκατάστασης των ζημιών που υπέστησαν.

Άρθρο 7
Καθεστώς των θυμάτων διακίνησης προσώπων στα Κράτη υποδοχής

1. Πέραν από τα μέτρα που λαμβάνονται κατά το άρθρο 6 του Πρωτοκόλλου αυτού, κάθε Κράτος Μέρος εξετάζει τη δυνατότητα να υιοθετήσει νομοθετικά και άλλα πρόσφορα μέτρα, που επιτρέπουν στα θύματα της διακίνησης προσώπων να παραμείνουν στην επικράτειά του, προσωρινά ή μόνιμα, κατά περίσταση.

2. Κατά την εφαρμογή της διάταξης της παραγράφου 1 του άρθρου τούτου, κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει υπόψη, στο μέτρο που αρμόζει, παράγοντες ανθρωπισμού και ευσπλαχνίας.

Άρθρο 8
Επαναπατρισμός των θυμάτων διακίνησης προσώπων

1. Το Κράτος Μέρος, υπήκοος του οποίου είναι το θύμα διακίνησης προσώπων ή στο οποίο το πρόσωπο είχε δικαίωμα μόνιμης κατοικίας κατά το χρόνο εισόδου στην επικράτεια του Κράτους Μέρους υποδοχής, διευκολύνει και δέχεται, με την οφειλόμενη επιμέλεια για την ασφάλεια του προσώπου αυτού, την επιστροφή του χωρίς αδικαιολόγητη ή υπέρμετρη καθυστέρηση.

2. Όταν ένα Κράτος Μέρος επιστρέφει θύμα διακίνησης προσώπων σε Κράτος Μέρος του οποίου το πρόσωπο αυτό είναι υπήκοος ή στο οποίο είχε, κατά το χρόνο εισόδου στην επικράτεια του Κράτους Μέρους υποδοχής, δικαίωμα μόνιμης κατοικίας, η εν λόγω επιστροφή θα είναι κατά προτίμηση οικειοθελής και θα γίνεται με την οφειλόμενη επιμέλεια για την ασφάλεια του προσώπου και την τήρηση των νομικών διαδικασιών, που έχουν σχέση με το γεγονός ότι το πρόσωπο είναι θύμα διακίνησης προσώπων.

3. Μετά από αίτημα Κράτους Μέρους υποδοχής, το Κράτος Μέρος στο οποίο απευθύνεται το αίτημα επαληθεύει χωρίς υπέρμετρη ή αδικαιολόγητη καθυστέρηση, αν το πρόσωπο που είναι θύμα διακίνησης προσώπων είναι υπήκοος του ή είχε το δικαίωμα μόνιμης κατοικίας στην επικράτειά του κατά το χρόνο εισόδου στην επικράτεια του Κράτους Μέρους υποδοχής.

4. Για να διευκολυνθεί η επιστροφή θύματος διακίνησης προσώπων που δεν διαθέτει τα κατάλληλα έγγραφα, το Κράτος Μέρος του οποίου το πρόσωπο αυτό είναι υπήκοος ή στο οποίο είχε το δικαίωμα μόνιμης κατοικίας κατά το χρόνο εισόδου στην επικράτεια του Κράτους Μέρους υποδοχής δέχεται να εκδώσει, μετά από αίτημα του Κράτους Μέρους υποδοχής, τα ταξιδιωτικά έγγραφα ή κάθε άλλη άδεια που είναι απαραίτητη για να μπορέσει το πρόσωπο να ταξιδέψει και να εισέλθει ξανά στην επικράτειά του.

5. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού δεν θίγουν τα δικαιώματα που παρέχονται σε θύματα διακίνησης προσώπων από το εσωτερικό δίκαιο του Κράτους Μέρους υποδοχής.

6. Το άρθρο αυτό ισχύει με την επιφύλαξη κάθε διμερούς ή πολυμερούς συμφωνίας ή διακανονισμού που διέπει, εν όλω ή εν μέρει, την επιστροφή θυμάτων διακίνησης προσώπων.

ΙΙΙ. Πρόληψη, συνεργασία και άλλα μέτρα

Άρθρο 9
Πρόληψη διακίνησης προσώπων

1. Τα Κράτη Μέρη θεσπίζουν ολοκληρωμένες πολιτικές, προγράμματα και άλλα μέτρα:

(α) Για την πρόληψη και καταπολέμηση της διακίνησης προσώπων, και

(β) Για την προστασία των θυμάτων διακίνησης προσώπων, ιδιαίτερα γυναικών και παιδιών, από το να καταστούν και πάλι θύματα.

2. Τα Κράτη Μέρη προσπαθούν να λάβουν μέτρα, όπως έρευνα, πληροφόρηση και εκστρατείες στα μέσα μαζικής ενημέρωσης και κοινωνικές και οικονομικές πρωτοβουλίες για την πρόληψη και καταπολέμηση της διακίνησης προσώπων.

3. Οι πολιτικές, τα προγράμματα και άλλα μέτρα που θεσπίζονται σύμφωνα με το άρθρο αυτό περιλαμβάνουν τη συνεργασία με μη κυβερνητικές οργανώσεις, άλλους σχετικούς οργανισμούς και κοινωνικούς φορείς.

4. Τα Κράτη Μέρη λαμβάνουν ή ενισχύουν μέτρα, ιδίως με διμερείς ή πολυμερείς συνεργασίες, για να απαλείψουν τους παράγοντες που καθιστούν τα πρόσωπα, ιδιαίτερα τις γυναίκες και τα παιδιά, ευάλωτα στη διακίνηση, όπως η φτώχεια, η υπανάπτυξη και η έλλειψη ίσων ευκαιριών.

5. Τα Κράτη Μέρη υιοθετούν ή ενισχύουν νομοθετικά ή άλλα μέτρα, όπως εκπαιδευτικά, κοινωνικά ή πολιτιστικά, ιδίως με διμερείς και πολυμερείς συνεργασίες, για να αποθαρρύνουν τη ζήτηση που υποθάλπει όλες τις μορφές εκμετάλλευσης προσώπων, ιδιαίτερα γυναικών και παιδιών, οι οποίες οδηγούν στη διακίνηση.

Άρθρο 10
Ανταλλαγή πληροφοριών και επιμόρφωση

1. Οι Αρχές επιβολής του νόμου, της μετανάστευσης και άλλες ανάλογες των Κρατών Μερών, συνεργάζονται μεταξύ τους, κατά τις περιστάσεις, ανταλλάσσοντας πληροφορίες, σύμφωνα με το εσωτερικό τους δίκαιο, για να μπορούν να προσδιορίζουν:

α. Εάν άτομα που διασχίζουν ή επιχειρούν να διασχίσουν διεθνή σύνορα με ταξιδιωτικά έγγραφα που ανήκουν σε άλλα πρόσωπα ή χωρίς ταξιδιωτικά έγγραφα είναι δράστες ή θύματα διακίνησης προσώπων.

β. Τους τύπους των ταξιδιωτικών εγγράφων, τα οποία χρησιμοποίησαν ή επιχείρησαν να χρησιμοποιήσουν άτομα για να διασχίσουν διεθνή σύνορα, προς το σκοπό της διακίνησης προσώπων.

γ. Τα μέσα και τις μεθόδους που χρησιμοποιήθηκαν από οργανωμένες εγκληματικές ομάδες για τη διακίνηση προσώπων, στις οποίες συμπεριλαμβάνεται η στρατολόγηση και η μεταφορά των θυμάτων, τις διαδρομές και τους δεσμούς μεταξύ των ατόμων και των ομάδων που εμπλέκονται σε τέτοιου είδους διακινήσεις, και τα μέτρα που είναι πρόσφορα για τον εντοπισμό τους.

2. Τα Κράτη Μέρη εξασφαλίζουν ή βελτιώνουν την επιμόρφωση των οργάνων που είναι επιφορτισμένα με την επιβολή του νόμου, την μετανάστευση και άλλα συναφή, στην πρόληψη της διακίνησης προσώπων. Η επιμόρφωση πρέπει να εστιάζεται στις μεθόδους πρόληψης τέτοιων διακινήσεων, στη δίωξη των διακινητών και στην προστασία των δικαιωμάτων των θυμάτων, στην οποία περιλαμβάνεται και η προστασία των θυμάτων από τους διακινητές. Η επιμόρφωση πρέπει επίσης να λαμβάνει υπόψη την ανάγκη προς εξέταση θεμάτων σχετικών με τα ανθρώπινα δικαιώματα ή ευαίσθητων θεμάτων που έχουν σχέση με την παιδική ηλικία και το φύλο και πρέπει να ενθαρρύνει τη συνεργασία με μη κυβερνητικούς οργανισμούς, άλλους συναφείς οργανισμούς και άλλους κοινωνικούς φορείς.

3. Το Κράτος Μέρος που λαμβάνει τις πληροφορίες οφείλει να συμμορφώνεται σε κάθε αίτηση του Κράτους Μέρους που διαβίβασε τις πληροφορίες, η οποία θέτει περιορισμούς στη χρήση τους.

Άρθρο 11
Συνοριακά μέτρα

1. Με την επιφύλαξη των διεθνών δεσμεύσεων αναφορικά με την ελεύθερη μετακίνηση προσώπων, τα Κράτη Μέρη ενισχύουν, στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, τους συνοριακούς ελέγχους που είναι αναγκαίοι για την πρόληψη και τον εντοπισμό της διακίνησης προσώπων.

2. Κάθε Κράτος Μέρος υιοθετεί νομοθετικά ή άλλα πρόσφορα μέτρα για να εμποδίσει, στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, τη χρήση μεταφορικών μέσων, τα οποία χρησιμοποιούνται από εμπορικούς μεταφορείς, για τη διάπραξη των αδικημάτων που θεσπίζονται σύμφωνα με το άρθρο 5 του Πρωτοκόλλου αυτού.

3. Όπου αρμόζει, και με την επιφύλαξη της εφαρμογής διεθνών συμβάσεων, τέτοια μέτρα περιλαμβάνουν τη θέσπιση της υποχρέωσης των εμπορικών μεταφορέων, στους οποίους περιλαμβάνεται κάθε μεταφορική εταιρία ή ο ιδιοκτήτης ή το πρόσωπο που εκμεταλλεύεται οποιοδήποτε μεταφορικό μέσο, να εξακριβώνουν ότι όλοι οι επιβάτες κατέχουν τα ταξιδιωτικά έγγραφα που απαιτούνται για την είσοδο στο Κράτος υποδοχής.

4. Κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα, σύμφωνα με το εσωτερικό του δίκαιο, για να προβλέψει κυρώσεις, σε περιπτώσεις παράβασης της υποχρέωσης που αναφέρεται στην παράγραφο 3 του άρθρου αυτού.

5. Κάθε Κράτος Μέρος εξετάζει τη λήψη μέτρων που επιτρέπουν, σύμφωνα με το εσωτερικό του δίκαιο, την άρνηση εισόδου ή την ανάκληση των θεωρήσεων των διαβατηρίων σε πρόσωπα που εμπλέκονται στη διάπραξη αδικημάτων, που θεσπίζονται σύμφωνα με το Πρωτόκολλο αυτό.

6. Με την επιφύλαξη του άρθρου 27 της Σύμβασης, τα Κράτη Μέρη εξετάζουν την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ υπηρεσιών συνοριακού ελέγχου, εκτός των άλλων, με τη δημιουργία και διατήρηση απ' ευθείας διαύλων επικοινωνίας.

Άρθρο 12
Ασφάλεια και έλεγχος εγγράφων

1. Κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα, στα πλαίσια των δυνατοτήτων του:

(α) Για να διασφαλίσει ότι τα ταξιδιωτικά έγγραφα και τα δελτία ταυτότητας που εκδίδει είναι τέτοιας ποιότητας ώστε να μην μπορεί εύκολα να γίνει παράνομη χρήση τους και να μην μπορούν εύκολα να πλαστογραφηθούν, νοθευτούν, αναπαραχθούν ή εκδοθούν παράνομα, και

(β) Για να διασφαλίσει την ακεραιότητα και ασφάλεια των ταξιδιωτικών εγγράφων και δελτίων ταυτότητας, που εκδίδονται από το Κράτος Μέρος ή για λογαριασμό του και για να εμποδίσει την παράνομη δημιουργία, έκδοση και χρήση τους.

Άρθρο 13
Νομιμότητα και εγκυρότητα των εγγράφων

Μετά από αίτημα άλλου Κράτους Μέρους, κάθε Κράτος Μέρος, σύμφωνα με το εσωτερικό του δίκαιο, επαληθεύει, μέσα σε εύλογο χρόνο, τη νομιμότητα και εγκυρότητα των ταξιδιωτικών εγγράφων και δελτίων

ταυτότητας που εκδόθηκαν ή φέρονται ότι εκδόθηκαν στο όνομα του και πιθανολογείται ότι χρησιμοποιούνται για τη διακίνηση προσώπων.

IV. Τελικές διατάξεις

Άρθρο 14
Ρήτρα επιφύλαξης

1. Καμία διάταξη του Πρωτοκόλλου τούτου δεν θίγει τα δικαιώματα, τις υποχρεώσεις και ευθύνες των Κρατών και των ατόμων σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο, στο οποίο συμπεριλαμβάνεται το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο και το διεθνές δίκαιο ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ειδικότερα, όπου εφαρμόζονται, η Σύμβαση του 1951 και το Πρωτόκολλο του 1967 σχετικά με το Καθεστώς των Προσφύγων και την αρχή της μη επιστροφής, όπως περιέχεται σ' αυτά.

2. Τα μέτρα που αναφέρονται στο Πρωτόκολλο τούτο ερμηνεύονται και εφαρμόζονται κατά τρόπον, ώστε να μη γίνονται διακρίσεις σε πρόσωπα, για το λόγο ότι αποτελούν θύματα διακίνησης προσώπων. Η ερμηνεία και εφαρμογή των μέτρων αυτών πρέπει να είναι σύμφωνη με τις διεθνώς αναγνωρισμένες αρχές της μη διάκρισης.

Άρθρο 15
Επίλυση διαφορών

1. Τα Κράτη Μέρη προσπαθούν να επιλύουν τις διαφορές που αφορούν την ερμηνεία ή την εφαρμογή του Πρωτοκόλλου αυτού με διαπραγματεύσεις.

2. Κάθε διαφορά μεταξύ δύο ή περισσότερων Κρατών Μερών που αφορά την ερμηνεία ή την εφαρμογή του Πρωτοκόλλου, η οποία δεν μπορεί να επιλυθεί με διαπραγματεύσεις μέσα σε εύλογο χρόνο, υποβάλλεται σε διαιτησία ύστερα από αίτηση ενός από τα Κράτη Μέρη αυτά. Εάν, έξι μήνες μετά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης για διαιτησία, τα εν λόγω Κράτη Μέρη αδυνατούν να συμφωνήσουν για την οργάνωση της διαιτησίας, οποιοδήποτε από αυτά μπορεί να παραπέμψει τη διαφορά στο Διεθνές Δικαστήριο, υποβάλλοντας αίτηση σύμφωνα με το Καταστατικό του Δικαστηρίου.

3. Κάθε Κράτος Μέρος μπορεί, κατά το χρόνο της υπογραφής, επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης στο Πρωτόκολλο, να δηλώσει ότι δεν δεσμεύεται από την παράγραφο 2 του άρθρου αυτού. Τα άλλα Κράτη Μέρη δεν δεσμεύονται από την παράγραφο 2 του άρθρου τούτου, έναντι του Κράτους Μέρους που έχει διατυπώσει τέτοια επιφύλαξη.

4. Κάθε Κράτος Μέρος που έχει διατυπώσει επιφύλαξη, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου αυτού, μπορεί οποτεδήποτε να την αποσύρει με γνωστοποίηση προς το Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών.

Άρθρο 16
Υπογραφή, επικύρωση, αποδοχή, έγκριση
και προσχώρηση

1. Το Πρωτόκολλο αυτό είναι ανοικτό σε όλα τα Κράτη για υπογραφή από 12 έως 15 Δεκεμβρίου 2000 στο Παλέρμο της Ιταλίας και, μετέπειτα, στην έδρα των Ηνωμένων Εθνών στη Νέα Υόρκη έως 12 Δεκεμβρίου 2002.

2. Το Πρωτόκολλο αυτό είναι επίσης ανοικτό για υπογραφή από περιφερειακούς οργανισμούς οικονομικής ενοποίησης, υπό την προϋπόθεση ότι τουλάχιστον ένα Κράτος μέλος του εν λόγω οργανισμού το έχει υπογράψει σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου τούτου.

3. Το Πρωτόκολλο υπόκειται σε επικύρωση, αποδοχή ή έγκριση. Τα έγγραφα επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης κατατίθενται στο Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών. Περιφερειακός οργανισμός οικονομικής ενοποίησης μπορεί να καταθέσει το έγγραφο επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης, εφόσον τουλάχιστον ένα από τα Κράτη μέλη του έχει ενεργήσει ομοίως. Στο έγγραφο επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης, ο εν λόγω οργανισμός οφείλει να δηλώσει το βαθμό αρμοδιότητάς του σε σχέση με τα ζητήματα που διέπονται από το Πρωτόκολλο αυτό. Ο ίδιος οργανισμός οφείλει επίσης να πληροφορεί τον θεματοφύλακα για κάθε σχετική μεταβολή του βαθμού αρμοδιότητάς του.

4. Το Πρωτόκολλο αυτό είναι ανοικτό για προσχώρηση από κάθε Κράτος και κάθε περιφερειακό οργανισμό οικονομικής ενοποίησης, του οποίου τουλάχιστον ένα Κράτος μέλος είναι Μέρος του Πρωτοκόλλου αυτού. Τα έγγραφα προσχώρησης κατατίθενται στο Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών. Κατά το χρόνο της προσχώρησής του ο περιφερειακός οργανισμός οικονομικής ενοποίησης οφείλει να

δηλώσει το βαθμό αρμοδιότητας του σε σχέση με τα ζητήματα που διέπονται από το Πρωτόκολλο αυτό. Ο ίδιος οργανισμός οφείλει επίσης να πληροφορεί τον θεματοφύλακα για κάθε σχετική μεταβολή του βαθμού αρμοδιότητάς του.

Άρθρο 17
Θέση σε ισχύ

1. Το Πρωτόκολλο τίθεται σε ισχύ την ενενηκοστή ημέρα μετά την ημερομηνία κατάθεσης του τεσσαρακοστού εγγράφου επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης, αλλά δεν μπορεί να τεθεί σε ισχύ πριν από τη θέση σε ισχύ της Σύμβασης. Για το σκοπό της παραγράφου αυτής, έγγραφο που κατατίθεται από περιφερειακό οργανισμό οικονομικής ενοποίησης δεν συνυπολογίζεται σε εκείνα που κατατέθηκαν από Κράτη μέλη του εν λόγω οργανισμού.

2. Για κάθε Κράτος ή περιφερειακό οργανισμό οικονομικής ενοποίησης που επικυρώνει, αποδέχεται, εγκρίνει ή προσχωρεί στο Πρωτόκολλο μετά την κατάθεση του τεσσαρακοστού εγγράφου μιας τέτοιας πράξης, το Πρωτόκολλο αυτό τίθεται σε ισχύ την τριακοστή ημέρα μετά την ημερομηνία κατάθεσης από το εν λόγω Κράτος ή οργανισμό του σχετικού εγγράφου ή κατά την ημερομηνία που το Πρωτόκολλο τίθεται σε ισχύ σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού, οποιαδήποτε από αυτές είναι μεταγενέστερη.

Άρθρο 18
Τροποποίηση

1. Μετά πάροδο πέντε ετών αφότου τεθεί σε ισχύ το Πρωτόκολλο αυτό, κάθε Κράτος Μέρος του Πρωτοκόλλου μπορεί να προτείνει τροποποίηση και να την καταθέσει στο Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, ο οποίος μετά ταύτα διαβιβάζει την τροποποίηση που προτείνεται στα Κράτη Μέρη και στη Διάσκεψη των Μερών της Σύμβασης για να εξετάσουν και αποφασίσουν επί της προτάσεως. Τα Κράτη Μέρη του Πρωτοκόλλου,

συνερχόμενα στη Διάσκεψη των Μερών, καταβάλουν κάθε προσπάθεια προκειμένου να επιτύχουν συναίνεση για κάθε τροποποίηση. Εάν όλες οι προσπάθειες για συναίνεση εξαντληθούν και δεν επιτευχθεί συμφωνία, ως έσχατο μέσο, για την υιοθέτηση της τροποποίησης απαιτείται πλειοψηφία των δύο τρίτων των Κρατών Μερών του Πρωτοκόλλου αυτού που παρίστανται και ψηφίζουν στη σύνοδο της Διάσκεψης των Μερών.

2. Περιφερειακοί οργανισμοί οικονομικής ενοποίησης, για ζητήματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα τους, ασκούν το δικαίωμα ψήφου βάσει του άρθρου τούτου, με αριθμό ψήφων ίσο προς τον αριθμό των Κρατών μελών τους, που είναι Μέρη του Πρωτοκόλλου αυτού. Οι εν λόγω οργανισμοί δεν ασκούν το δικαίωμα ψήφου εάν τα Κράτη μέλη τους ασκήσουν το δικό τους και αντιστρόφως.

3. Τροποποίηση που υιοθετείται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού υπόκειται σε επικύρωση, αποδοχή ή έγκριση από τα Κράτη Μέρη.

4. Τροποποίηση που υιοθετείται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού τίθεται σε ισχύ, ως προς ένα Κράτος Μέρος, ενενήντα ημέρες μετά την ημερομηνία κατάθεσης στο Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών του εγγράφου επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης της εν λόγω τροποποίησης.

5. Όταν μία τροποποίηση τεθεί σε ισχύ, είναι δεσμευτική για τα Κράτη Μέρη που εξέφρασαν τη συγκατάθεση τους να δεσμεύονται από αυτή. Τα άλλα Κράτη Μέρη εξακολουθούν να δεσμεύονται από τις διατάξεις του Πρωτοκόλλου τούτου και από όσες άλλες προηγούμενες τροποποιήσεις έχουν επικυρώσει, αποδεχθεί ή εγκρίνει.

Άρθρο 19
Καταγγελία

1. Κάθε Κράτος Μέρος μπορεί να καταγγείλει το Πρωτόκολλο με γραπτή γνωστοποίηση προς τον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών. Η καταγγελία αυτή έχει αποτελέσματα ένα έτος μετά τη λήψη της γνωστοποίησης από τον Γενικό Γραμματέα.

2. Ένας περιφερειακός οργανισμός οικονομικής ενοποίησης παύει να είναι Μέρος του Πρωτοκόλλου αυτού, όταν όλα τα Κράτη μέλη του το καταγγείλουν.

Άρθρο 20
Θεματοφύλακας και γλώσσες

1. Ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών ορίζεται θεματοφύλακας του Πρωτοκόλλου αυτού.

2. Το πρωτότυπο του Πρωτοκόλλου, του οποίου τα κείμενα στην Αραβική, Κινέζικη, Αγγλική, Γαλλική, Ρωσική και Ισπανική γλώσσα είναι εξ ίσου αυθεντικά, θα κατατεθεί στον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών.

Σε πίστωση των ανωτέρω, οι κάτωθι υπογράφοντες πληρεξούσιοι, δεόντως εξουσιοδοτημένοι προς τούτο από τις αντίστοιχες Κυβερνήσεις τους, υπέγραψαν το Πρωτόκολλο αυτό.

ΙΙ

Πρωτόκολλο κατά της Λαθραίας Διακίνησης Μεταναστών από τη Γη, τη Θάλασσα και τον Αέρα, που συμπληρώνει τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά του Διεθνικού Οργανωμένου Εγκλήματος

Προοίμιο

Τα Κράτη Μέρη του Πρωτοκόλλου τούτου,

Δηλώνοντας ότι η αποτελεσματική δράση για την καταπολέμηση της λαθραίας διακίνησης μεταναστών από γη, θάλασσα και αέρα απαιτεί συνολική διεθνή προσέγγιση, η οποία περιλαμβάνει συνεργασία, ανταλλαγή πληροφοριών και άλλα κατάλληλα μέτρα, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικοοικονομικών μέτρων σε εθνικό, περιφερειακό και διεθνές επίπεδο,

Υπενθυμίζοντας την απόφαση της Γενικής Συνέλευσης 54/212 από 22 Δεκεμβρίου 1999, με την οποία η Συνέλευση κάλεσε τα Κράτη Μέλη και το σύστημα των Ηνωμένων Εθνών να ενδυναμώσουν τη διεθνή συνεργασία στον τομέα της διεθνούς μετανάστευσης και ανάπτυξης για να αντιμετωπιστούν οι ριζικές αιτίες της μετανάστευσης, ιδιαίτερα αυτές που συνδέονται με τη φτώχεια, και να μεγιστοποιηθούν τα οφέλη της διεθνούς μετανάστευσης στους ενδιαφερόμενους, και ενθάρρυνε, όπου άρμοζε, τους διαπεριφερειακούς, περιφερειακούς και υποπεριφερειακούς μηχανισμούς να συνεχίσουν να αντιμετωπίζουν το ζήτημα της μετανάστευσης και ανάπτυξης.

Πεπεισμένα για την ανάγκη παροχής ανθρώπινης μεταχείρισης και πλήρους προστασίας των δικαιωμάτων των μεταναστών,

Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι, παρά το έργο που έχουν πραγματοποιήσει άλλα διεθνή φόρα, δεν υπάρχει καμιά παγκόσμια νομική πράξη που ασχολείται με όλες τις πτυχές της λαθραίας διακίνησης μεταναστών και άλλα σχετικά ζητήματα,

Ανησυχώντας για τη σημαντική αύξηση των δραστηριοτήτων οργανωμένων εγκληματικών ομάδων, για τη λαθραία διακίνηση μεταναστών και άλλες σχετικές εγκληματικές δραστηριότητες που αναφέρονται στο Πρωτόκολλο τούτο, που βλάπτουν σοβαρά τα ενδιαφερόμενα Κράτη,

Ανησυχώντας επίσης ότι η λαθραία διακίνηση μεταναστών μπορεί να θέσει σε κίνδυνο τη ζωή ή την ασφάλεια των μεταναστών,

Υπενθυμίζοντας την απόφαση της Γενικής Συνέλευσης 53/111 από 9 Δεκεμβρίου 1998, με την οποία η Συνέλευση αποφάσισε να δημιουργήσει ανοικτή διακυβερνητική ειδική επιτροπή για να επεξεργαστεί μια πλήρη διεθνή σύμβαση κατά του διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος και για να συζητήσει την επεξεργασία, μεταξύ άλλων, μιας διεθνούς νομικής πράξης που θα ασχολείται με την παράνομη διακίνηση και μεταφορά μεταναστών, και δια θαλάσσης,

Πεπεισμένα ότι η συμπλήρωση της Σύμβασης Ηνωμένων Εθνών κατά του Διεθνικού Οργανωμένου Εγκλήματος με μια παγκόσμια νομική πράξη κατά της λαθραίας διακίνησης μεταναστών από τη γη, τη θάλασσα και τον αέρα θα είναι χρήσιμη για την καταπολέμηση του εγκλήματος αυτού,

Συμφώνησαν τα εξής:

Ι. Γενικές διατάξεις

Άρθρο 1
Σχέση με τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά του διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος.

1. Το Πρωτόκολλο αυτό συμπληρώνει τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά του διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος και ερμηνεύεται μαζί με τη Σύμβαση.

2. Οι διατάξεις της Σύμβασης εφαρμόζονται mutatis mutandis στο Πρωτόκολλο, αν δεν προβλέπεται διαφορετικά σ' αυτό.

3. Τα αδικήματα που θεσπίζονται σύμφωνα με το άρθρο 6 του Πρωτοκόλλου, θεωρούνται ως αδικήματα που θεσπίζονται σύμφωνα με τη Σύμβαση.

Άρθρο 2
Δήλωση σκοπού

Σκοπός του Πρωτοκόλλου τούτου είναι η πρόληψη και καταπολέμηση της λαθραίας διακίνησης μεταναστών και η προαγωγή της συνεργασίας μεταξύ των Κρατών Μερών για την εκπλήρωση αυτών των σκοπών, ενώ θα προστατεύονται και τα δικαιώματα των λαθραία μεταφερόμενων μεταναστών.

Άρθρο 3
Χρήση όρων

1. Για τους σκοπούς του Πρωτοκόλλου τούτου:

(α) "Λαθραία διακίνηση μεταναστών" σημαίνει την επίτευξη της παράνομης εισόδου ενός προσώπου σε ένα Κράτος Μέρος, του οποίου το πρόσωπο αυτό δεν είναι υπήκοος ή μόνιμος κάτοικος, με το σκοπό απόκτησης, αμέσως ή εμμέσως, ενός οικονομικού ή άλλου υλικού οφέλους.

(β) "Παράνομη είσοδος" σημαίνει τη διέλευση των συνόρων χωρίς συμμόρφωση προς τις απαραίτητες προϋποθέσεις νόμιμης εισόδου στο Κράτος υποδοχής.

(γ) "Ψευδές ταξιδιωτικό έγγραφο ή δελτίο ταυτότητας" σημαίνει κάθε ταξιδιωτικό έγγραφο ή δελτίο ταυτότητας:

(i) Που έχει καταρτισθεί πλαστό ή έχει νοθευτεί κατά υλικό τρόπο από οποιονδήποτε άλλον, εκτός από το πρόσωπο ή την υπηρεσία που έχει αρμοδιότητα να καταρτίζει ή να εκδίδει το ταξιδιωτικό έγγραφο ή το δελτίο ταυτότητας στο όνομα του Κράτους.

(ii) Που έχει εκδοθεί αντικανονικά ή αποκτήθηκε με ψευδή δήλωση, δωροδοκία ή εξαναγκασμό ή άλλο παράνομο τρόπο.

(iii) Που έχει χρησιμοποιηθεί από άλλο πρόσωπο εκτός από το νόμιμο κάτοχο.

(δ) "Πλοίο" σημαίνει κάθε τύπο θαλάσσιου σκάφους, στα οποία περιλαμβάνονται και αυτά που δεν έχουν εκτόπισμα, καθώς και τα υδροπλάνα, που χρησιμοποιούνται ή μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως μέσα μεταφοράς στο νερό, εκτός από τα πολεμικά πλοία, τα βοηθητικά πλοία του πολεμικού ναυτικού ή άλλα πλοία που ανήκουν ή χρησιμοποιούνται από Κυβέρνηση, έστω και προσωρινά, μόνο για μη εμπορική υπηρεσία.

Άρθρο 4
Πεδίο εφαρμογής

Το Πρωτόκολλο εφαρμόζεται, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σε αυτό, για την πρόληψη, διερεύνηση και δίωξη των αδικημάτων που θεσπίζονται σύμφωνα με το άρθρο 6 αυτού, εφόσον τα εν λόγω αδικήματα είναι διεθνικά ως προς τη φύση και εμπλέκεται οργανωμένη εγκληματική ομάδα, καθώς επίσης για την προστασία των δικαιωμάτων των προσώπων που αποτέλεσαν αντικείμενο τέτοιων αδικημάτων.

Άρθρο 5
Ποινική ευθύνη των μεταναστών

Οι μετανάστες δεν υπόκεινται σε ποινική δίωξη δυνάμει του Πρωτοκόλλου τούτου, για το γεγονός ότι αποτέλεσαν αντικείμενο των πράξεων που αναφέρονται στο άρθρο 6.

Άρθρο 6
Ποινικοποίηση

1. Κάθε Κράτος Μέρος υιοθετεί τα νομοθετικά και άλλα μέτρα που είναι αναγκαία για να θεσπισθούν ως ποινικά αδικήματα, όταν τελούνται με πρόθεση και για να αποκτηθεί άμεσο ή έμμεσο οικονομικό ή άλλο υλικό όφελος:

(α) Η λαθραία διακίνηση μεταναστών.

(β) Όταν διαπράττονται με σκοπό τη διευκόλυνση της λαθραίας διακίνησης μεταναστών:

(i) Η κατάρτιση ψευδούς ταξιδιωτικού εγγράφου ή δελτίου ταυτότητας,

(ii) Η προμήθεια, παροχή ή κατοχή τέτοιου εγγράφου.

(γ) Η διευκόλυνση προσώπου που δεν είναι υπήκοος ή μόνιμος κάτοικος να παραμείνει στο ενδιαφερόμενο Κράτος χωρίς να συντρέχουν οι απαραίτητες προϋποθέσεις για νόμιμη παραμονή στο Κράτος με τα μέσα που αναφέρονται στην περίπτωση (β) της παραγράφου αυτής ή άλλα παράνομα μέσα.

2. Κάθε Κράτος Μέρος υιοθετεί επίσης τα νομοθετικά και άλλα μέτρα που είναι αναγκαία ώστε να θεσπισθούν ως ποινικά αδικήματα:

(α) Με την επιφύλαξη των βασικών εννοιών του νομικού του συστήματος, η απόπειρα διάπραξης εγκλήματος που θεσπίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού.

(β) Η συμμετοχή σε αδίκημα που θεσπίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 1 (α), (β) (i) ή (γ) του άρθρου αυτού, και με την επιφύλαξη των βασικών εννοιών του νομικού του συστήματος, η συμμετοχή σε αδίκημα που θεσπίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 1 (β) (ii) του άρθρου αυτού.

(γ) Η οργάνωση ή καθοδήγηση άλλων προσώπων για τη διάπραξη εγκλήματος που θεσπίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού.

3. Κάθε Κράτος Μέρος υιοθετεί νομοθετικά ή άλλα μέτρα που είναι αναγκαία για να θεσπίσει ως επιβαρυντικές περιστάσεις των αδικημάτων που θεσπίζονται σύμφωνα με την παράγραφο 1 (α) (β) (i) και (γ) του άρθρου αυτού και, με την επιφύλαξη των βασικών εννοιών του νομικού του συστήματος, των αδικημάτων που θεσπίζονται σύμφωνα με την παράγραφο 2 (β) και (γ) του άρθρου αυτού, εκείνες:

(α) που θέτουν σε κίνδυνο, ή μπορεί να θέσουν σε κίνδυνο, τη ζωή ή την ασφάλεια των μεταναστών, ή

(β) που συνεπάγονται απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση των μεταναστών, στην οποία περιλαμβάνεται και αυτή που έχει σκοπό την εκμετάλλευσή τους.

4. Καμία διάταξη του Πρωτοκόλλου αυτού δεν εμποδίζει τα Κράτη Μέρη να λάβουν μέτρα κατά προσώπου, η συμπεριφορά του οποίου αποτελεί αδίκημα σύμφωνα με το εσωτερικό τους δίκαιο.

ΙΙ. Λαθραία διακίνηση μεταναστών από τη θάλασσα

Άρθρο 7
Συνεργασία

Τα Κράτη Μέρη συνεργάζονται στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό για την πρόληψη και καταστολή της λαθραίας διακίνησης μεταναστών από τη θάλασσα, τηρώντας το διεθνές δίκαιο της θάλασσας.

Άρθρο 8
Μέτρα κατά της λαθραίας διακίνησης μεταναστών από τη θάλασσα

1. Κράτος Μέρος που έχει σοβαρούς λόγους να υποπτεύεται ότι ένα πλοίο που υψώνει τη δική του σημαία ή που ισχυρίζεται ότι είναι καταχωρισμένο στα νηολόγια του, που είναι χωρίς εθνικότητα ή που, αν και υψώνει ξένη σημαία ή αρνείται να επιδείξει σημαία, έχει πράγματι την εθνικότητα του ενδιαφερόμενου Κράτους Μέρους, εμπλέκεται σε λαθραία διακίνηση μεταναστών από τη θάλασσα, μπορεί να ζητήσει τη συνδρομή άλλων Κρατών Μερών προκειμένου να εμποδίσει τη χρήση του πλοίου για το σκοπό αυτό. Τα Κράτη Μέρη, εφόσον τους ζητηθεί, χορηγούν τη συνδρομή αυτή στο μεγαλύτερο βαθμό, στα πλαίσια των δυνατοτήτων τους.

2. Κράτος Μέρος που έχει σοβαρούς λόγους να υποπτεύεται ότι ένα πλοίο που ασκεί ελεύθερη ναυσιπλοΐα σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο και υψώνει σημαία ή επιδεικνύει τα σημεία νηολογίου άλλου Κράτους Μέρους εμπλέκεται σε λαθραία διακίνηση μεταναστών από τη θάλασσα μπορεί, αφού ενημερώσει το Κράτος της σημαίας, να ζητήσει επιβεβαίωση νηολογίου και, αν επιβεβαιωθεί, να ζητήσει την άδεια από το Κράτος της σημαίας για να λάβει τα προσήκοντα μέτρα σε σχέση με το πλοίο αυτό. Το Κράτος της σημαίας μπορεί να επιτρέψει στο Κράτος που υπέβαλε την αίτηση, μεταξύ άλλων:

α. Την επιβίβαση στο πλοίο,

β. Την έρευνα του πλοίου, και

γ. Αν βρεθούν αποδείξεις ότι το πλοίο εμπλέκεται σε λαθραία διακίνηση μεταναστών από τη θάλασσα, να λάβει τα μέτρα που αρμόζουν σε σχέση με το πλοίο και τα πρόσωπα και το φορτίο επί του πλοίου, όπως έχει επιτρέψει το Κράτος της σημαίας.

3. Κράτος Μέρος που έλαβε οποιαδήποτε μέτρα σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου αυτού, ενημερώνει αμέσως το ενδιαφερόμενο Κράτος της σημαίας για τα αποτελέσματα των μέτρων τούτων.

4. Κάθε Κράτος Μέρος ανταποκρίνεται αμέσως στο αίτημα που υποβάλλεται από άλλο Κράτος Μέρος για να προσδιορίσει αν ένα πλοίο που ισχυρίζεται ότι είναι καταχωρισμένο στα νηολόγια του ή υψώνει τη σημαία του δικαιούται να το κάνει, καθώς και σε αίτημα για παροχή άδειας που γίνεται σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου αυτού.

5. Το Κράτος της σημαίας μπορεί, σύμφωνα με το άρθρο 7 του Πρωτοκόλλου τούτου, να εξαρτήσει τη χορήγηση της άδειας από όρους που θα συμφωνηθούν μεταξύ αυτού και του αιτούντος Κράτους, στους οποίους περιλαμβάνονται και οι όροι που αφορούν στην ευθύνη και την έκταση των αποτελεσματικών μέτρων που πρόκειται να ληφθούν. Ένα Κράτος Μέρος δεν επιτρέπεται να λάβει πρόσθετα μέτρα χωρίς τη ρητή άδεια του Κράτους της σημαίας, πέραν εκείνων που είναι αναγκαία προς αποτροπή επικειμένου κινδύνου για τη ζωή προσώπων ή εκείνων που απορρέουν από σχετικές διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες.

6. Κάθε Κράτος Μέρος ορίζει μία αρχή ή, όπου είναι απαραίτητο, αρχές για να δέχονται και ανταποκρίνονται σε αιτήσεις συνδρομής, επιβεβαίωσης νηολογίου ή του δικαιώματος ενός πλοίου να υψώνει τη σημαία του, καθώς και για την παροχή άδειας προς λήψη των κατάλληλων μέτρων. Εντός μηνός, ο ορισμός αυτός γνωστοποιείται, μέσω του Γενικού Γραμματέως, σε όλα τα άλλα Κράτη Μέρη.

7. Κράτος Μέρος που έχει σοβαρούς λόγους να υποπτεύεται ότι ένα πλοίο εμπλέκεται σε λαθραία διακίνηση μεταναστών από τη θάλασσα και είναι χωρίς εθνικότητα ή ενδέχεται να ομοιάζει με ένα πλοίο χωρίς εθνικότητα, μπορεί να διενεργήσει επιβίβαση και έρευνα αυτού. Εάν βρεθούν αποδείξεις που επιβεβαιώνουν την υποψία, το εν λόγω Κράτος Μέρος λαμβάνει τα μέτρα που αρμόζουν, σύμφωνα με το οικείο εσωτερικό και το διεθνές δίκαιο.

Άρθρο 9
Ρήτρες Προστασίας

1. Όταν ένα Κράτος Μέρος λαμβάνει μέτρα κατά πλοίου σύμφωνα με το άρθρο 8 του Πρωτοκόλλου αυτού:

(α) Μεριμνά για την ασφάλεια και την ανθρώπινη μεταχείριση των προσώπων που βρίσκονται στο πλοίο.

(β) Λαμβάνει σοβαρώς υπόψη την ανάγκη να μη διακινδυνεύσει η ασφάλεια του πλοίου ή του φορτίου του

(γ) Λαμβάνει σοβαρώς υπόψη την ανάγκη να μη θιγούν τα εμπορικά ή νόμιμα συμφέροντα του Κράτους σημαίας ή άλλου ενδιαφερόμενου Κράτους.

(δ) Μεριμνά, στο πλαίσιο των μέσων που διαθέτει, ότι κάθε μέτρο που λαμβάνει σε σχέση με το πλοίο είναι ασφαλές για το περιβάλλον.

2. Όταν αποδεικνύονται αβάσιμοι οι λόγοι για τα μέτρα που ελήφθησαν σύμφωνα με το άρθρο 8 του Πρωτοκόλλου αυτού, το πλοίο αποζημιώνεται για κάθε απώλεια ή ζημία που μπορεί να υπέστη, με την προϋπόθεση ότι το πλοίο δεν τέλεσε πράξη που να δικαιολογεί τη λήψη των εν λόγω μέτρων.

3. Κάθε μέτρο που ελήφθη, υιοθετήθηκε ή εφαρμόστηκε σύμφωνα με το κεφάλαιο αυτό, λαμβάνει σοβαρώς υπόψη την ανάγκη μη παρέμβασης ή προσβολής:

(α) Των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων και της άσκησης δικαιοδοσίας παράκτιων Κρατών σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο της θάλασσας, ή

(β) Της εξουσίας του Κράτους της σημαίας να ασκεί δικαιοδοσία και έλεγχο σε διοικητικά, τεχνικά και κοινωνικά ζητήματα που αφορούν το πλοίο.

4. Κάθε μέτρο που λαμβάνεται στη θάλασσα, σύμφωνα με το κεφάλαιο αυτό, εκτελείται μόνο από πολεμικά πλοία ή στρατιωτικά αεροσκάφη, ή από άλλα πλοία ή αεροσκάφη με σαφείς ενδείξεις ότι βρίσκονται σε κυβερνητική υπηρεσία και είναι εξουσιοδοτημένα προς τούτο.

III. Πρόληψη, συνεργασία και άλλα μέτρα

Άρθρο 10
Πληροφόρηση

1. Με την επιφύλαξη των άρθρων 27 και 28 της Σύμβασης, τα Κράτη Μέρη και ιδιαίτερα εκείνα που έχουν κοινά σύνορα ή βρίσκονται σε διαδρομές, κατά μήκος των οποίων διακινούνται λαθραία μετανάστες, για την επίτευξη των σκοπών του Πρωτοκόλλου τούτου, ανταλλάσσουν μεταξύ τους, σύμφωνα με τα αντίστοιχα εσωτερικά νομικά και διοικητικά τους συστήματα, πληροφορίες σχετικές με ζητήματα, όπως:

(α) Τα σημεία επιβίβασης, ή προορισμού, τις διαδρομές, τους μεταφορείς και τα μεταφορικά μέσα, όταν είναι γνωστό ή υπάρχουν υποψίες ότι χρησιμοποιούνται από οργανωμένη εγκληματική ομάδα που εμπλέκεται σε συμπεριφορά που περιγράφεται στο άρθρο 6 του Πρωτοκόλλου τούτου.

(β) Η ταυτότητα και η μέθοδος των οργανώσεων ή των οργανωμένων εγκληματικών ομάδων που είναι γνωστό ή υπάρχουν υποψίες ότι εμπλέκονται σε συμπεριφορά που περιγράφεται στο άρθρο 6 του Πρωτοκόλλου τούτου.

(γ) Η γνησιότητα και ο κατάλληλος τύπος των ταξιδιωτικών εγγράφων που εκδίδονται από ένα Κράτος Μέρος και η κλοπή ή η σχετική παράνομη χρήση ασυμπλήρωτων ταξιδιωτικών εγγράφων ή δελτίων ταυτότητας.

(δ) Τα μέσα και οι μέθοδοι απόκρυψης και μεταφοράς προσώπων, παράνομης μεταβολής, αναπαραγωγής ή κτήσης ή άλλης κατάχρησης ταξιδιωτικών εγγράφων ή δελτίων ταυτότητας που χρησιμοποιούνται σε συμπεριφορά που περιγράφεται στο άρθρο 6 του Πρωτοκόλλου τούτου και τρόπους εντοπισμού αυτών.

(ε) Οι νομοθετικές εμπειρίες και πρακτικές και τα μέτρα πρόληψης και καταπολέμησης συμπεριφοράς που περιγράφεται στο άρθρο 6 του Πρωτοκόλλου τούτου. Και

(στ) Οι επιστημονικές και τεχνικές πληροφορίες που είναι χρήσιμες για την επιβολή του νόμου, ώστε να βελτιώνεται αμοιβαίως η ικανότητα τους στην πρόληψη, εντοπισμό και διερεύνηση της συμπεριφοράς που περιγράφεται στο άρθρο 6 του Πρωτοκόλλου τούτου και τη δίωξη αυτών που εμπλέκονται.

2. Το Κράτος Μέρος που λαμβάνει τις πληροφορίες οφείλει να συμμορφώνεται σε κάθε αίτηση του Κράτους Μέρους που διαβίβασε τις πληροφορίες, η οποία θέτει περιορισμούς στη χρήση τους.

Άρθρο 11
Συνοριακά μέτρα

1. Με την επιφύλαξη των διεθνών δεσμεύσεων αναφορικά με την ελεύθερη μετακίνηση προσώπων, τα Κράτη Μέρη ενισχύουν, στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, τους συνοριακούς ελέγχους που είναι αναγκαίοι για την πρόληψη και τον εντοπισμό της λαθραίας διακίνησης μεταναστών.

2. Κάθε Κράτος Μέρος υιοθετεί νομοθετικά ή άλλα πρόσφορα μέτρα για να εμποδίσει, στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, τη χρήση μεταφορικών μέσων, τα οποία χρησιμοποιούνται από εμπορικούς μεταφορείς, για την διάπραξη του αδικήματος που θεσπίζεται σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 1 (α) του Πρωτοκόλλου αυτού.

3. Όπου αρμόζει, και με την επιφύλαξη της εφαρμογής διεθνών συμβάσεων, τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν τη θέσπιση της υποχρέωσης των εμπορικών μεταφορέων, στους οποίους συμπεριλαμβάνεται κάθε μεταφορική εταιρεία ή ιδιοκτήτης ή το πρόσωπο που εκμεταλλεύεται οποιοδήποτε μεταφορικό μέσο, να εξακριβώνουν ότι όλοι οι επιβάτες κατέχουν τα ταξιδιωτικά έγγραφα που απαιτούνται για την είσοδο στο Κράτος υποδοχής.

4. Κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα, σύμφωνα με το εσωτερικό του δίκαιο, για να προβλέψει κυρώσεις σε περιπτώσεις παραβίασης της υποχρέωσης που αναφέρεται στην παράγραφο 3 του άρθρου αυτού.

5. Κάθε Κράτος Μέρος εξετάζει τη λήψη μέτρων που επιτρέπουν, σύμφωνα με το εσωτερικό του δίκαιο, την άρνηση εισόδου ή την ανάκληση των θεωρήσεων των διαβατηρίων σε πρόσωπα που εμπλέκονται στην διάπραξη αδικημάτων, που θεσπίζονται σύμφωνα με το Πρωτόκολλο αυτό.

6. Με την επιφύλαξη του άρθρου 27 της Σύμβασης, τα Κράτη Μέρη εξετάζουν την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ υπηρεσιών συνοριακού ελέγχου, εκτός των άλλων, με τη δημιουργία και διατήρηση απ' ευθείας διαύλων επικοινωνίας.

Άρθρο 12
Ασφάλεια και έλεγχος εγγράφων

Κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα στα πλαίσια των δυνατοτήτων του:

(α) Για να διασφαλίσει ότι τα ταξιδιωτικά έγγραφα και τα δελτία ταυτότητας που εκδίδει είναι τέτοιας ποιότητας ώστε να μην μπορεί εύκολα να γίνει παράνομη χρήση τους και να μην μπορούν ευχερώς να πλαστογραφηθούν, νοθευτούν, αναπαραχθούν ή εκδοθούν παρανόμως και

(β) Για να διασφαλίσει την ακεραιότητα και ασφάλεια των ταξιδιωτικών εγγράφων και δελτίων ταυτότητας που εκδίδονται από το Κράτος Μέρος ή για λογαριασμό του και να εμποδίσει την παράνομη δημιουργία, έκδοση και χρήση τους.

Άρθρο 13
Νομιμότητα και εγκυρότητα εγγράφων

Με αίτημα άλλου Κράτους Μέρους, κάθε Κράτος Μέρος, σύμφωνα με το εσωτερικό του δίκαιο, επαληθεύει μέσα σε εύλογο χρόνο τη νομιμότητα και εγκυρότητα των ταξιδιωτικών εγγράφων και δελτίων ταυτότητας που εκδόθηκαν ή φέρονται ότι εκδόθηκαν στο όνομα του και πιθανολογείται ότι χρησιμοποιούνται για την τέλεση των πράξεων που αναφέρονται στο άρθρο 6 του Πρωτοκόλλου αυτού.

Άρθρο 14
Εκπαίδευση και τεχνική συνεργασία

1. Τα Κράτη Μέρη παρέχουν ή ενισχύουν εξειδικευμένη εκπαίδευση για υπαλλήλους υπηρεσιών μετανάστευσης ή άλλων σχετικών, στην πρόληψη της συμπεριφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 6 του Πρωτοκόλλου τούτου και στην ανθρώπινη μεταχείριση των μεταναστών που υπήρξαν αντικείμενο τέτοιας συμπεριφοράς, πέραν του σεβασμού των δικαιωμάτων τους που αναφέρονται στο Πρωτόκολλο αυτό.

2. Τα Κράτη Μέρη συνεργάζονται μεταξύ τους και με αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς, μη κυβερνητικές οργα-

νώσεις, άλλους ανάλογους οργανισμούς και κοινωνικούς φορείς, όπως αρμόζει, προκειμένου να εξασφαλισθεί επαρκής εκπαίδευση προσωπικού στην επικράτειά τους για την πρόληψη, καταπολέμηση και εκρίζωση της συμπεριφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 6 του Πρωτοκόλλου τούτου και για την προστασία των δικαιωμάτων των μεταναστών, που υπήρξαν αντικείμενο τέτοιας συμπεριφοράς. Η εν λόγω εκπαίδευση περιλαμβάνει:

α) Τη βελτίωση της ασφάλειας και της ποιότητας των ταξιδιωτικών εγγράφων.

β) Την αναγνώριση και την επισήμανση πλαστών ταξιδιωτικών εγγράφων ή δελτίων ταυτότητας.

γ) Τη συλλογή εγκληματολογικών πληροφοριών που αφορούν συγκεκριμένα τον προσδιορισμό οργανωμένων εγκληματικών ομάδων, για τις οποίες είναι γνωστό ή πιθανολογείται ότι εμπλέκονται σε συμπεριφορά που αναφέρεται στο άρθρο 6 του Πρωτοκόλλου αυτού, τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά λαθρομεταναστών, την παράνομη χρήση ταξιδιωτικών εγγράφων ή δελτίων ταυτότητας για την τέλεση των πράξεων που αναφέρονται στο άρθρο 6 και τα μέσα απόκρυψης που χρησιμοποιούνται για τη λαθραία διακίνηση μεταναστών.

δ) Τη βελτίωση των διαδικασιών επισήμανσης λαθρομεταναστών στα προκαθορισμένα και μη προκαθορισμένα σημεία εισόδου και εξόδου, και

ε) την ανθρώπινη μεταχείριση των μεταναστών και την προστασία των δικαιωμάτων τους, όπως αναφέρεται στο Πρωτόκολλο αυτό.

3. Τα Κράτη Μέρη με σχετική εμπειρία εξετάζουν τη δυνατότητα παροχής τεχνικής βοήθειας σε Κράτη που είναι συχνά χώρες προέλευσης ή διαμετακόμισης για πρόσωπα, τα οποία υπήρξαν αντικείμενο της συμπεριφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 6 του Πρωτοκόλλου αυτού. Τα Κράτη Μέρη καταβάλλουν κάθε προσπάθεια για να χορηγήσουν τους αναγκαίους πόρους, όπως οχήματα, συστήματα ηλεκτρονικών υπολογιστών και αναγνώστες εγγράφων, για την καταπολέμηση της συμπεριφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 6.

Άρθρο 15
Άλλα μέτρα πρόληψης

1. Κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει μέτρα για να διασφαλίσει ότι παρέχει ή ενισχύει προγράμματα πληροφόρησης προκειμένου να διευρύνει την ενημέρωση του κοινού σχετικά με το γεγονός ότι η συμπεριφορά που αναφέρεται στο άρθρο 6 του Πρωτοκόλλου αυτού αποτελεί εγκληματική δραστηριότητα η οποία διαπράττεται συχνά από οργανωμένες εγκληματικές ομάδες για πορισμό κέρδους και ότι δημιουργεί σοβαρούς κινδύνους για τους εμπλεκόμενους μετανάστες.

2. Σύμφωνα με το άρθρο 31 της Σύμβασης, τα Κράτη Μέρη συνεργάζονται στον τομέα ενημέρωσης του κοινού, προκειμένου να αποτρέψουν πιθανούς μετανάστες από του να πέσουν θύματα οργανωμένων εγκληματικών ομάδων.

3. Κάθε Κράτος Μέρος προάγει ή ενισχύει, κατά τις περιστάσεις, προγράμματα ανάπτυξης και συνεργασίας σε εθνικό, περιφερειακό και διεθνές επίπεδο, λαμβάνοντας υπόψη τις κοινωνικό-οικονομικές συνθήκες της μετανάστευσης και δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στις οικονομικά και κοινωνικά καταπιεσμένες περιοχές, προκειμένου να καταπολεμηθούν τα ριζικά κοινωνικο-οικονομικά αίτια της λαθραίας διακίνησης μεταναστών, όπως η φτώχεια και η υπανάπτυξη.

Άρθρο 16
Μέτρα προστασίας και συνδρομής

1. Κατά την εφαρμογή του Πρωτοκόλλου τούτου, κάθε Κράτος Μέρος, ανταποκρινόμενο στις υποχρεώσεις του που απορρέουν από το διεθνές δίκαιο, λαμβάνει όλα τα πρόσφορα μέτρα, συμπεριλαμβανομένων και των νομοθετικών εάν παραστεί ανάγκη, για να διατηρήσει και προστατεύσει τα δικαιώματα προσώπων, τα οποία υπήρξαν αντικείμενο της συμπεριφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 6 του Πρωτοκόλλου αυτού, όπως επιβάλλει το εφαρμοστέο διεθνές δίκαιο, ιδιαίτερα το δικαίωμα στη ζωή και το δικαίωμα να μην υποβάλλονται σε βασανιστήρια ή άλλη σκληρή, απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση ή τιμωρία.

2. Κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει πρόσφορα μέτρα προκειμένου να παράσχει στους μετανάστες την προσήκουσα προστασία εναντίον της βίας που μπορεί να τους ασκηθεί, από άτομα ή ομάδες, εξ αιτίας του ότι αποτελούν αντικείμενο της συμπεριφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 6 του Πρωτοκόλλου τούτου.

3. Κάθε Κράτος Μέρος παρέχει την προσήκουσα συνδρομή στους μετανάστες των οποίων η ζωή ή η ασφάλεια βρίσκεται σε κίνδυνο εξ αιτίας του ότι αποτελούν αντικείμενο της συμπεριφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 6 του Πρωτοκόλλου τούτου.

4. Κατά την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού, τα Κράτη Μέρη θα λαμβάνουν υπόψη τις ειδικές ανάγκες των γυναικών και παιδιών.

5. Σε περίπτωση κράτησης προσώπου το οποίο υπήρξε αντικείμενο της συμπεριφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 6 του Πρωτοκόλλου τούτου, κάθε Κράτος Μέρος συμμορφώνεται προς τις υποχρεώσεις του από τη Σύμβαση της Βιέννης για τις Προξενικές Σχέσεις, όπου αυτή έχει εφαρμογή, στις οποίες περιλαμβάνεται και εκείνη της χωρίς καθυστέρηση ενημέρωσης του ενδιαφερομένου προσώπου σχετικά με τις διατάξεις που αφορούν τη γνωστοποίηση προς και την επικοινωνία με προξενικούς υπαλλήλους.

Άρθρο 17
Συμφωνίες και διακανονισμοί

Τα Κράτη Μέρη εξετάζουν τη δυνατότητα για τη σύναψη διμερών ή περιφερειακών συμφωνιών ή λειτουργικών διακανονισμών ή συνεννοήσεων, με σκοπό:

α. Τη θέσπιση των πλέον πρόσφορων και αποτελεσματικών μέτρων για την πρόληψη και την καταπολέμηση της συμπεριφοράς που εκτίθεται στο άρθρο 6 του Πρωτοκόλλου αυτού, ή

β. τη βελτίωση των διατάξεων του Πρωτοκόλλου τούτου στις μεταξύ τους σχέσεις.

Άρθρο 18
Επιστροφή λαθρομεταναστών

1. Κάθε Κράτος Μέρος συμφωνεί να διευκολύνει και να δέχεται, χωρίς αδικαιολόγητη ή υπέρμετρη καθυστέρηση, την επιστροφή προσώπου που αποτέλεσε αντικείμενο της συμπεριφοράς που εκτίθεται στο άρθρο 6 του Πρωτοκόλλου αυτού και το οποίο είναι υπήκοος ή έχει δικαίωμα να κατοικεί μονίμως στην επικράτειά του κατά το χρόνο της επιστροφής.

2. Κάθε Κράτος Μέρος εξετάζει τη δυνατότητα να διευκολύνει και να δέχεται την επιστροφή προσώπου που απετέλεσε αντικείμενο της συμπεριφοράς που εκτίθεται στο άρθρο 6 του Πρωτοκόλλου αυτού και το οποίο είχε το δικαίωμα να κατοικεί μονίμως στην επικράτειά του κατά το χρόνο εισόδου στο Κράτος υποδοχής, σύμφωνα με το εσωτερικό δίκαιο αυτού.

3. Μετά από αίτημα του Κράτους Μέρους υποδοχής, το Κράτος Μέρος στο οποίο απευθύνεται το αίτημα, επαληθεύει χωρίς αδικαιολόγητη ή υπέρμετρη καθυστέρηση, αν πρόσωπο το οποίο αποτέλεσε αντικείμενο της συμπεριφοράς που εκτίθεται στο άρθρο 6 του Πρωτοκόλλου αυτού είναι υπήκοος του ή έχει δικαίωμα μόνιμης κατοικίας στην επικράτειά του.

4. Για να διευκολυνθεί η επιστροφή προσώπου το οποίο αποτέλεσε αντικείμενο της συμπεριφοράς που εκτίθεται στο άρθρο 6 του Πρωτοκόλλου αυτού και δεν διαθέτει τα κατάλληλα έγγραφα, το Κράτος Μέρος του οποίου το πρόσωπο αυτό είναι υπήκοος ή στο οποίο έχει δικαίωμα μόνιμης κατοικίας οφείλει να συγκατατεθεί, ύστερα από αίτημα του Κράτους Μέρους υποδοχής, στην έκδοση των ταξιδιωτικών εγγράφων ή κάθε άλλης άδειας που είναι απαραίτητη για να μπορέσει το πρόσωπο να ταξιδέψει και να εισέλθει πάλι στην επικράτειά του.

5. Κάθε Κράτος Μέρος που εμπλέκεται στην επιστροφή προσώπου το οποίο υπήρξε αντικείμενο της συμπεριφοράς που εκτίθεται στο άρθρο 6 του Πρωτοκόλλου αυτού, λαμβάνει όλα τα κατάλληλα μέτρα για να πραγματοποιήσει την επιστροφή με μεθοδικό τρόπο και με τη δέουσα προσοχή για την ασφάλεια και την αξιοπρέπεια του προσώπου.

6. Τα Κράτη Μέρη μπορούν να συνεργάζονται με αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

7. Το άρθρο αυτό δεν παραβλάπτει τα δικαιώματα που παρέχονται από το εσωτερικό δίκαιο του Κράτους Μέρους υποδοχής, σε πρόσωπα τα οποία υπήρξαν αντικείμενο της συμπεριφοράς που εκτίθεται στο άρθρο 6 του Πρωτοκόλλου.

8. Το άρθρο αυτό δεν επηρεάζει τις υποχρεώσεις που έχουν αναληφθεί από άλλες ισχύουσες συμβάσεις, διμερείς ή πολυμερείς, ή άλλη ισχύουσα λειτουργική συμφωνία ή διακανονισμό που διέπει, εξ ολοκλήρου ή εν μέρει, την επιστροφή προσώπων τα οποία υπήρξαν αντικείμενο της συμπεριφοράς που εκτίθεται στο άρθρο 6 του Πρωτοκόλλου.

IV. Τελικές διατάξεις

Άρθρο 19
Ρήτρα Επιφύλαξης

1. Καμία διάταξη του Πρωτοκόλλου αυτού δεν θίγει άλλα δικαιώματα, υποχρεώσεις και ευθύνες των Κρατών και των ατόμων σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο, στο οποίο συμπεριλαμβάνεται το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο και το διεθνές δίκαιο ανθρωπίνων δικαιωμάτων και, ειδικότερα, όπου εφαρμόζονται, η Σύμβαση του 1951 και το Πρωτόκολλο του 1967[2] σχετικά με το Καθεστώς των Προσφύγων και την αρχή της μη επιστροφής, όπως περιέχεται σ' αυτά.

2. Τα μέτρα που αναφέρονται στο Πρωτόκολλο αυτό ερμηνεύονται και εφαρμόζονται κατά τρόπον ώστε να μην γίνονται διακρίσεις σε πρόσωπα, για το λόγο ότι αποτελούν το αντικείμενο της συμπεριφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 6 του Πρωτοκόλλου αυτού. Η ερμηνεία και εφαρμογή των μέτρων αυτών πρέπει να είναι σύμφωνη με τις διεθνώς αναγνωρισμένες αρχές της μη διάκρισης.

Άρθρο 20
Επίλυση διαφορών

1. Τα Κράτη Μέρη προσπαθούν να επιλύουν τις διαφορές που αφορούν την ερμηνεία ή την εφαρμογή του Πρωτοκόλλου αυτού με διαπραγματεύσεις.

2. Κάθε διαφορά μεταξύ δύο ή περισσότερων Κρατών Μερών που αφορά την ερμηνεία ή την εφαρμογή του Πρωτοκόλλου, η οποία δεν μπορεί να επιλυθεί με διαπραγματεύσεις μέσα σε εύλογο χρόνο, υποβάλλεται σε διαιτησία ύστερα από αίτηση ενός από τα Κράτη Μέρη αυτά. Εάν, έξι μήνες μετά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης για διαιτησία, τα εν λόγω Κράτη Μέρη αδυνατούν να συμφωνήσουν για την οργάνωση της διαιτησίας, οποιοδήποτε από αυτά μπορεί να παραπέμψει τη διαφορά στο Διεθνές Δικαστήριο, υποβάλλοντας αίτηση σύμφωνα με το Καταστατικό του Δικαστηρίου.

3. Κάθε Κράτος Μέρος μπορεί, κατά το χρόνο της υπογραφής, επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης στο Πρωτόκολλο, να δηλώσει ότι δεν δεσμεύεται από την παράγραφο 2 του άρθρου αυτού. Τα άλλα Κράτη Μέρη δεν δεσμεύονται από την παράγραφο 2 του άρθρου τούτου, έναντι του Κράτους Μέρους που έχει διατυπώσει τέτοια επιφύλαξη.

4. Κάθε Κράτος Μέρος που έχει διατυπώσει επιφύλαξη, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου αυτού, μπορεί οποτεδήποτε να την αποσύρει με γνωστοποίηση προς το Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών.

Άρθρο 21
Υπογραφή, επικύρωση, αποδοχή, έγκριση και προσχώρηση

1. Το Πρωτόκολλο αυτό είναι ανοικτό σε όλα τα Κράτη για υπογραφή από 12 έως 15 Δεκεμβρίου 2000 στο Παλέρμο Ιταλίας και μετέπειτα στην έδρα των Ηνωμένων Εθνών στη Νέα Υόρκη μέχρι 12 Δεκεμβρίου 2002.

2. Το Πρωτόκολλο είναι επίσης ανοικτό για υπογραφή από περιφερειακούς οργανισμούς οικονομικής ενοποίησης, υπό την προϋπόθεση ότι τουλάχιστον ένα Κράτος μέλος τέτοιου οργανισμού το έχει υπογράψει σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου τούτου.

3. Το Πρωτόκολλο υπόκειται σε επικύρωση, αποδοχή ή έγκριση. Τα έγγραφα της επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης κατατίθενται στο Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών. Περιφερειακός οργανισμός οικονομικής ενοποίησης μπορεί να καταθέσει το έγγραφο επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης, εφόσον ένα τουλάχιστον από τα Κράτη μέλη του έχει ενεργήσει ομοίως. Στο έγγραφο επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης, ο εν λόγω οργανισμός οφείλει να δηλώσει το βαθμό αρμοδιότητας του, σε σχέση με τα ζητήματα που διέπονται από το Πρωτόκολλο αυτό. Ο ίδιος οργανισμός οφείλει επίσης να πληροφορεί τον θεματοφύλακα για κάθε σχετική μεταβολή του βαθμού αρμοδιότητάς του.

---
[1] United Nations, Treaty Series, vol. 189, No. 2545.

[2] Ibid, vol. 606,No.8791

4. Το Πρωτόκολλο είναι ανοικτό σε προσχώρηση από κάθε Κράτος και κάθε περιφερειακό οργανισμό οικονομικής ενοποίησης, του οποίου ένα τουλάχιστον Κράτος μέλος είναι Μέρος του Πρωτοκόλλου αυτού. Τα έγγραφα προσχώρησης κατατίθενται στο Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών. Κατά το χρόνο της προσχώρησής του, ο περιφερειακός οργανισμός οικονομικής ενοποίησης οφείλει να δηλώσει το βαθμό αρμοδιότητας του, σε σχέση με τα ζητήματα που διέπονται από το Πρωτόκολλο αυτό. Ο ίδιος οργανισμός οφείλει επίσης να πληροφορεί τον θεματοφύλακα για κάθε σχετική μεταβολή του βαθμού αρμοδιότητάς του.

Άρθρο 22
Θέση σε ισχύ

1. Το Πρωτόκολλο τίθεται σε ισχύ την ενενηκοστή ημέρα μετά την ημερομηνία κατάθεσης του τεσσαρακοστού εγγράφου επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης, αλλά δεν μπορεί να τεθεί σε ισχύ πριν από τη θέση σε ισχύ της Σύμβασης. Για το σκοπό της παραγράφου αυτής, έγγραφο που κατατίθεται από περιφερειακό οργανισμό οικονομικής ενοποίησης δεν συνυπολογίζεται σε εκείνα που κατατέθηκαν από Κράτη μέλη του εν λόγω οργανισμού.

2. Για κάθε Κράτος ή περιφερειακό οργανισμό οικονομικής ενοποίησης που επικυρώνει, αποδέχεται, εγκρίνει ή προσχωρεί στο Πρωτόκολλο μετά την κατάθεση του τεσσαρακοστού εγγράφου μιας τέτοιας πράξης, το Πρωτόκολλο αυτό τίθεται σε ισχύ την τριακοστή ημέρα μετά την ημερομηνία κατάθεσης από το εν λόγω Κράτος ή οργανισμό του σχετικού εγγράφου ή κατά την ημερομηνία που το Πρωτόκολλο τίθεται σε ισχύ σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού, οποιαδήποτε από αυτές είναι μεταγενέστερη.

Άρθρο 23
Τροποποίηση

1. Μετά πάροδο πέντε ετών αφότου τεθεί σε ισχύ το Πρωτόκολλο αυτό, κάθε Κράτος Μέρος του Πρωτοκόλλου μπορεί να προτείνει τροποποίηση και να την καταθέσει στο Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, ο οποίος μετά ταύτα διαβιβάζει την τροποποίηση που προτείνεται στα Κράτη Μέρη και στη Διάσκεψη των Μερών της Σύμβασης για να εξετάσουν και αποφασίσουν επί της προτάσεως. Τα Κράτη Μέρη του Πρωτοκόλλου, συνερχόμενα στη Διάσκεψη των Μερών, καταβάλουν κάθε προσπάθεια προκειμένου να επιτύχουν συναίνεση για κάθε τροποποίηση. Εάν όλες οι προσπάθειες για συναίνεση εξαντληθούν και δεν επιτευχθεί συμφωνία, ως έσχατο μέσο, για την υιοθέτηση της τροποποίησης απαιτείται πλειοψηφία των δύο τρίτων των Κρατών Μερών του Πρωτοκόλλου αυτού που παρίστανται και ψηφίζουν στη σύνοδο της Διάσκεψης των Μερών.

2. Περιφερειακοί οργανισμοί οικονομικής ενοποίησης, για ζητήματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά τους, ασκούν το δικαίωμα ψήφου βάσει του άρθρου τούτου, με αριθμό ψήφων ίσο προς τον αριθμό των Κρατών μελών τους, που είναι Μέρη του Πρωτοκόλλου αυτού. Οι εν λόγω οργανισμοί δεν ασκούν το δικαίωμα ψήφου εάν τα Κράτη μέλη τους ασκήσουν το δικό τους και αντιστρόφως.

3. Τροποποίηση που υιοθετείται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού υπόκειται σε επικύρωση, αποδοχή ή έγκριση από τα Κράτη Μέρη.

4. Τροποποίηση που υιοθετείται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού τίθεται σε ισχύ, ως προς ένα Κράτος Μέρος, ενενήντα ημέρες μετά την ημερομηνία κατάθεσης στο Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών του εγγράφου επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης της εν λόγω τροποποίησης.

5. Όταν μία τροποποίηση τεθεί σε ισχύ, είναι δεσμευτική για τα Κράτη Μέρη που εξέφρασαν τη συγκατάθεση τους να δεσμεύονται από αυτή. Τα άλλα Κράτη Μέρη εξακολουθούν να δεσμεύονται από τις διατάξεις του Πρωτοκόλλου τούτου και από όσες άλλες προηγούμενες τροποποιήσεις έχουν επικυρώσει, αποδεχθεί ή εγκρίνει.

Άρθρο 24
Καταγγελία

1. Κάθε Κράτος Μέρος μπορεί να καταγγείλει το Πρωτόκολλο αυτό με γραπτή γνωστοποίηση προς τον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών. Η καταγγελία αυτή έχει αποτελέσματα ένα έτος μετά τη λήψη της γνωστοποίησης από τον Γενικό Γραμματέα.

2. Ένας περιφερειακός οργανισμός οικονομικής ενοποίησης παύει να είναι Μέρος του Πρωτοκόλλου αυτού, όταν όλα τα Κράτη μέλη του το καταγγείλουν.

Άρθρο 25
Θεματοφύλακας και γλώσσες

1. Ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών ορίζεται θεματοφύλακας του Πρωτοκόλλου αυτού.

2. Το πρωτότυπο του Πρωτοκόλλου, του οποίου τα κείμενα στην Αραβική, Κινέζικη, Αγγλική, Γαλλική, Ρωσική και Ισπανική γλώσσα είναι εξ ίσου αυθεντικά, θα κατατεθεί στον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών.

Σε πίστωση των ανωτέρω, οι κάτωθι υπογράφοντες πληρεξούσιοι, δεόντως εξουσιοδοτημένοι προς τούτο από τις αντίστοιχες Κυβερνήσεις τους, υπέγραψαν το Πρωτόκολλο αυτό.

III

Πρωτόκολλο κατά της Παράνομης Κατασκευής και Διακίνησης Πυροβόλων Όπλων, Τμημάτων και Συστατικών τους και Πυρομαχικών, συμπληρωματικό της Συμβάσεως των Ηνωμένων Εθνών κατά του Διεθνικού Οργανωμένου Εγκλήματος.

Προοίμιο

Τα Κράτη Μέρη του Πρωτοκόλλου αυτού,

Αναγνωρίζοντας την επείγουσα ανάγκη της πρόληψης, καταπολέμησης και εξάλειψης της παράνομης κατασκευής και διακίνησης πυροβόλων όπλων, τμημάτων και συστατικών τους και πυρομαχικών, λόγω των επικίνδυνων συνεπειών των δραστηριοτήτων αυτών για την ασφάλεια κάθε Κράτους, περιοχής και του κόσμου συνολικά, και της θέσης σε κίνδυνο της ευημερίας των λαών, της κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξής τους και του δικαιώματός τους να ζουν με ειρήνη,

Πεπεισμένα, συνεπώς, για την ανάγκη λήψης όλων των ενδεδειγμένων προς τούτο μέτρων από όλα τα

Κράτη, συμπεριλαμβανομένης της διεθνούς συνεργασίας και άλλων μέτρων σε περιφερειακό και παγκόσμιο επίπεδο,

Ενθυμούμενα την απόφαση της Γενικής Συνέλευσης 53/111 από 9 Δεκεμβρίου 1998, με την οποία η Συνέλευση αποφάσισε την σύσταση ανοικτής διακυβερνητικής ειδικής επιτροπής με σκοπό την εκπόνηση ενιαίας διεθνούς σύμβασης κατά του διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος και τη συζήτηση σχετικά με την εκπόνηση, μεταξύ άλλων, ενός διεθνούς οργάνου για την καταπολέμηση της παράνομης κατασκευής και διακίνησης πυροβόλων όπλων, τμημάτων και συστατικών τους και πυρομαχικών,

Έχοντας υπόψη την αρχή των ίσων δικαιωμάτων και της αυτοδιάθεσης των λαών, όπως διακηρύσσεται στον Καταστατικό Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και την Διακήρυξη των Αρχών Διεθνούς Δικαίου σχετικά με Φιλικές Σχέσεις και Συνεργασία μεταξύ Κρατών σύμφωνα με τον Καταστατικό Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών

Πεπεισμένα ότι η συμπλήρωση της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών κατά του Διεθνικού Οργανωμένου Εγκλήματος με ένα διεθνές όργανο κατά της παράνομης κατασκευής και διακίνησης πυροβόλων όπλων, τμημάτων και συστατικών τους και πυρομαχικών, θα είναι χρήσιμη για την πρόληψη και καταπολέμηση των εγκλημάτων αυτών,

Συμφώνησαν τα εξής:

I. Γενικές διατάξεις

Άρθρο 1
Σχέση με την Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά του Διεθνικού Οργανωμένου Εγκλήματος

1. Το Πρωτόκολλο αυτό συμπληρώνει τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά του Διεθνικού Οργανωμένου Εγκλήματος. Ερμηνεύεται από κοινού με τη Σύμβαση.

2. Οι διατάξεις της Σύμβασης εφαρμόζονται, με τις απαραίτητες μεταβολές, στο Πρωτόκολλο, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά σε αυτό.

3. Τα εγκλήματα που θεσπίζονται σύμφωνα με το άρθρο 5 του Πρωτοκόλλου αυτού θεωρούνται ως εγκλήματα που έχουν θεσπισθεί σύμφωνα με την Σύμβαση.

Άρθρο 2
Δήλωση σκοπού

Σκοπός του Πρωτοκόλλου είναι η προώθηση, διευκόλυνση και ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των Κρατών Μερών προκειμένου να προληφθεί, καταπολεμηθεί και εξαλειφθεί η παράνομη κατασκευή και διακίνηση πυροβόλων όπλων, τμημάτων και συστατικών τους και πυρομαχικών.

Άρθρο 3
Χρήση όρων

Για τους σκοπούς του Πρωτοκόλλου αυτού:

(α) «Πυροβόλο όπλο» νοείται κάθε φορητό όπλο με κάννη που εκτοξεύει, είναι σχεδιασμένο να εκτοξεύει ή μπορεί εύκολα να μετατραπεί ώστε να εκτοξεύει σφαίρα ή βλήμα με την δράση ενός εκρηκτικού, εξαιρουμένων των πυροβόλων-αντικών ή των αντιγράφων τους. Οι αντίκες και τα αντίγραφα τους ορίζονται από το τοπικό δίκαιο.

Σε καμία περίπτωση, πάντως, τα πυροβόλα-αντίκες δεν θα περιλαμβάνουν πυροβόλα που κατασκευάσθηκαν μετά το 1899.

(β) «Τμήματα και συστατικά» νοούνται κάθε στοιχείο ή ανταλλακτικό που έχει σχεδιασθεί ειδικά για πυροβόλο όπλο και είναι απαραίτητο για την λειτουργία του, στα οποία περιλαμβάνονται η κάννη, το πλαίσιο ή ο υποδοχέας, τα ολισθαίνοντα μέρη ή ο κύλινδρος, το κλείστρο και οποιαδήποτε διάταξη σχεδιάσθηκε ή προσαρμόσθηκε για να ελαττώνει τον θόρυβο που προκαλείται απ' την εκπυρσοκρότηση πυροβόλου όπλου.

(γ) «Πυρομαχικά» νοούνται η πλήρης ποσότητα για μία βολή ή συστατικά της, στα οποία περιλαμβάνονται κάλυκες, εμπυρεύματα, σκόνη προώθησης, σφαίρες ή βλήματα, που χρησιμοποιούνται σε πυροβόλο όπλο, εφ' όσον για τα συστατικά αυτά πρέπει να ληφθεί άδεια στο αντίστοιχο Κράτος Μέρος.

(δ) «Παράνομη κατασκευή» νοείται η κατασκευή ή συναρμολόγηση πυροβόλων όπλων, τμημάτων και συστατικών τους ή πυρομαχικών:

(ι) Από τμήματα και συστατικά που διακινούνται παρανόμως,

(ιι) Χωρίς άδεια ή έγκριση από αρμόδια αρχή του Κράτους Μέρους όπου λαμβάνει χώρα η κατασκευή ή συναρμολόγηση, ή

(ιιι) Χωρίς σήμανση των πυροβόλων όπλων κατά τον χρόνο κατασκευής, σύμφωνα με το άρθρο 8 του Πρωτοκόλλου τούτου.

Η χορήγηση άδειας ή έγκρισης για την κατασκευή τμημάτων και συστατικών πρέπει να είναι σύμφωνη με το εσωτερικό δίκαιο.

(ε) «Παράνομη διακίνηση»: η εισαγωγή, εξαγωγή, απόκτηση, πώληση, παράδοση, μετακίνηση ή μεταφορά πυροβόλων όπλων, τμημάτων και συστατικών τους και πυρομαχικών από ή δια μέσου της επικράτειας ενός Κράτους Μέρους σε εκείνη ενός άλλου Κράτους Μέρους, αν οποιοδήποτε από τα εν λόγω Κράτη Μέρη δεν παρέχει σχετική άδεια σύμφωνα με τους όρους του Πρωτοκόλλου αυτού ή εάν τα πυροβόλα όπλα δεν έχουν σήμανση σύμφωνα με το άρθρο 8 του Πρωτοκόλλου.

(στ) «Εντοπισμός» νοείται η συστηματική παρακολούθηση πυροβόλων όπλων και, όπου είναι δυνατόν, των τμημάτων και συστατικών τους και πυρομαχικών από τον κατασκευαστή ως τον αγοραστή με σκοπό την παροχή συνδρομής προς τις αρμόδιες αρχές των Κρατών Μερών στην ανακάλυψη, διερεύνηση και ανάλυση της παράνομης κατασκευής και παράνομης διακίνησης.

Άρθρο 4
Πεδίο εφαρμογής

1. Το Πρωτόκολλο εφαρμόζεται, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σε αυτό, στην πρόληψη της παράνομης κατασκευής και διακίνησης πυροβόλων όπλων, τμημάτων και συστατικών τους και πυρομαχικών και για τη διερεύνηση και δίωξη εγκλημάτων που θεσπίζονται σύμφωνα με το άρθρο 5 του Πρωτοκόλλου αυτού εφόσον τα εν λόγω εγκλήματα είναι διεθνικής φύσης και εμπλέκεται σε αυτά οργανωμένη εγκληματική ομάδα.

2. Το Πρωτόκολλο δεν εφαρμόζεται σε διακρατικές συναλλαγές ούτε σε κρατικές μετακινήσεις εφόσον η εφαρμογή του Πρωτοκόλλου θα μπορούσε να βλάψει το δικαίωμα Κράτους Μέρους να αναλάβει δράση προς το συμφέρον της εθνικής ασφάλειας σύμφωνα με τον Καταστατικό Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

Άρθρο 5
Ποινικοποίηση

1. Κάθε Κράτος Μέρος υιοθετεί νομοθετικά και άλλα μέτρα που απαιτούνται για να θεσπισθούν ως εγκλήματα οι ακόλουθες συμπεριφορές, όταν γίνονται με πρόθεση:

(α) Η παράνομη κατασκευή πυροβόλων όπλων, τμημάτων και συστατικών τους και πυρομαχικών.

(β) Η παράνομη διακίνηση πυροβόλων όπλων, τμημάτων και συστατικών τους και πυρομαχικών.

(γ) Η παραποίηση ή η παράνομη διαγραφή, αφαίρεση ή αλλαγή των ενδείξεων επί των πυροβόλων όπλων που απαιτείται βάσει του άρθρου 8 του Πρωτοκόλλου αυτού.

2. Κάθε Κράτος Μέρος υιοθετεί επίσης τα νομοθετικά και άλλα μέτρα που απαιτούνται ώστε να θεσπισθούν ως εγκλήματα οι ακόλουθες συμπεριφορές:

(α) Με την επιφύλαξη των βασικών εννοιών του νομικού του συστήματος, η απόπειρα διάπραξης ή η συμμετοχή σε έγκλημα που θεσπίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού, και

(β) Η οργάνωση, διεύθυνση, συνεργεία, ηθική αυτουργία ή καθοδήγηση στην διάπραξη εγκλήματος που θεσπίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού.

Άρθρο 6
Δήμευση, κατάσχεση και διάθεση

1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 12 της Σύμβασης, τα Κράτη Μέρη υιοθετούν, στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, στα πλαίσια του εσωτερικού νομικού τους συστήματος, τα μέτρα που απαιτούνται ώστε να επιτραπεί η δήμευση πυροβόλων όπλων, τμημάτων και συστατικών τους και πυρομαχικών που έχουν παράνομα κατασκευασθεί ή διακινηθεί.

2. Τα Κράτη Μέρη υιοθετούν, στα πλαίσια του εσωτερικού νομικού τους συστήματος, τα μέτρα που απαιτούνται ώστε να προληφθεί το ενδεχόμενο πυροβόλα όπλα, τμήματα και συστατικά τους και πυρομαχικά, που έχουν κατασκευασθεί και διακινηθεί παρανόμως, να περιέλθουν σε μη εξουσιοδοτημένα πρόσωπα με την κατάσχεση και καταστροφή των εν λόγω πυροβόλων όπλων, τμημάτων και συστατικών τους και πυρομαχικών, εκτός εάν άλλη διάθεση έχει επισήμως εγκριθεί, με την προϋπόθεση ότι τα πυροβόλα όπλα έχουν σημανθεί και οι μέθοδοι διάθεσης τους έχουν καταγραφεί.

II. Πρόληψη

Άρθρο 7
Τήρηση αρχείου

Κάθε Κράτος Μέρος διασφαλίζει τη διατήρηση, για χρονικό διάστημα όχι μικρότερο των δέκα ετών, των πληροφοριών που έχουν σχέση με πυροβόλα όπλα και, όπου ενδείκνυται και είναι εφικτό, με τμήματα όπλων, συστατικά τους και πυρομαχικά, οι οποίες είναι απαραίτητες για τον εντοπισμό και αναγνώριση των εν λόγω πυροβόλων όπλων και, όπου ενδείκνυται και είναι εφικτό, των τμημάτων και συστατικών τους και πυρομαχικών που έχουν παρανόμως κατασκευασθεί ή διακινηθεί και για την πρόληψη και διαπίστωση των εν λόγω δραστηριοτήτων.

Οι πληροφορίες αυτές περιλαμβάνουν:

(α) Τις ενδείξεις που απαιτούνται από το άρθρο 8 του Πρωτοκόλλου αυτού,

(β) Σε περιπτώσεις διεθνών συναλλαγών που έχουν ως αντικείμενο πυροβόλα όπλα, τμήματα και συστατικά τους και πυρομαχικά, τις ημερομηνίες έκδοσης και λήξης των απαιτούμενων αδειών ή εγκρίσεων, τη χώρα εξαγωγής, τη χώρα εισαγωγής, τις τυχόν χώρες διαμετακόμισης, και τον τελικό αποδέκτη και την περιγραφή και ποσότητα των ειδών.

Άρθρο 8
Σήμανση πυροβόλων όπλων

1. Προς τον σκοπό αναγνώρισης και εντοπισμού πυροβόλων όπλων, τα Κράτη Μέρη οφείλουν:

(α) Κατά τον χρόνο κατασκευής κάθε πυροβόλου όπλου, είτε να απαιτούν μοναδική σήμανση με το όνομα του κατασκευαστή, την χώρα ή τον τόπο κατασκευής και τον αύξοντα αριθμό, είτε να διατηρούν εναλλακτική, μοναδική, φιλική προς τον χρήστη σήμανση με απλά γεωμετρικά σύμβολα σε συνδυασμό με αριθμητικό ή/και αλφαριθμητικό κώδικα, που επιτρέπει εύκολη αναγνώριση της χώρας κατασκευής από όλα τα Κράτη.

(β) Να απαιτούν κατάλληλη απλή σήμανση επάνω σε κάθε εισαγόμενο πυροβόλο όπλο, που επιτρέπει την αναγνώριση της χώρας εισαγωγής και, όπου είναι δυνατόν, του έτους εισαγωγής και δίνει τη δυνατότητα στις αρμόδιες αρχές της χώρας αυτής να εντοπίσουν το πυροβόλο όπλο, και μοναδική σήμανση εάν το πυροβόλο όπλο δεν φέρει παρόμοια σήμανση. Οι απαιτήσεις του εδαφίου αυτού δεν εφαρμόζονται κατ' ανάγκη στις προσωρινές εισαγωγές πυροβόλων όπλων για επαληθεύσιμους νόμιμους σκοπούς.

(γ) Να διασφαλίζουν, κατά τον χρόνο μεταφοράς πυροβόλου όπλου από κυβερνητικά αποθέματα σε μόνιμη ιδιωτική χρήση, την κατάλληλη μοναδική σήμανση που επιτρέπει την αναγνώριση από όλα τα Κράτη Μέρη της χώρας που ενεργεί τη μεταφορά.

2. Τα Κράτη Μέρη ενθαρρύνουν την βιομηχανία κατασκευής πυροβόλων όπλων να αναπτύξει μέτρα κατά της αφαίρεσης ή αλλοίωσης των ενδείξεων.

Άρθρο 9
Απενεργοποίηση πυροβόλων όπλων

Το Κράτος Μέρος που δεν αναγνωρίζει απενεργοποιημένο πυροβόλο όπλο ως πυροβόλο όπλο σύμφωνα με το εσωτερικό του δίκαιο οφείλει να λάβει τα απαραίτητα μέτρα, στα οποία περιλαμβάνεται, εφόσον απαιτείται, η θέσπιση ειδικών εγκλημάτων, για την πρόληψη της παράνομης επανενεργοποίησης πυροβόλων όπλων που έχουν απενεργοποιηθεί, σύμφωνα με τις ακόλουθες γενικές αρχές:

(α) Όλα τα ουσιώδη μέρη απενεργοποιημένου πυροβόλου όπλου πρέπει να καθίστανται μονίμως μη λειτουργικά και να μην επιδέχονται αφαίρεση, αντικατάσταση ή μετατροπή με τρόπο που θα επέτρεπε οπωσδήποτε την επανενεργοποΐηση του πυροβόλου όπλου.

(β) Πρέπει να γίνονται ρυθμίσεις προς επαλήθευση των μέτρων απενεργοποίησης από αρμόδια αρχή ώστε να διασφαλιστεί ότι οι μετατροπές που έγιναν σε πυροβόλο όπλο το καθιστούν μονίμως μη λειτουργικό.

(γ) Η επαλήθευση από αρμόδια αρχή περιλαμβάνει μία πιστοποίηση ή καταχώρηση που βεβαιώνει την απε-

νεργοποίηση του πυροβόλου όπλου ή την τοποθέτηση σαφώς ορατού σχετικού σήματος επάνω στο πυροβόλο όπλο.

Άρθρο 10
Γενικές απαιτήσεις για τα συστήματα παροχής άδειας ή έγκρισης εξαγωγής, εισαγωγής και διαμετακόμισης

1. Κάθε Κράτος Μέρος συνιστά ή διατηρεί αποτελεσματικό σύστημα παροχής άδειας ή έγκρισης εξαγωγής και εισαγωγής, καθώς και μέτρων για τη διεθνή διαμετακόμιση και τη μεταφορά πυροβόλων όπλων, τμημάτων και συστατικών τους και πυρομαχικών.

2. Πριν από την έκδοση αδειών εξαγωγής ή εγκρίσεων για αποστολές πυροβόλων όπλων, τμημάτων και συστατικών τους και πυρομαχικών, κάθε Κράτος Μέρος επαληθεύει:

(α) Ότι τα Κράτη εισαγωγής έχουν εκδόσει άδειες ή εγκρίσεις εισαγωγής, και

(β) Ότι, με την επιφύλαξη διμερών ή πολυμερών συμφωνιών ή διακανονισμών που ευνοούν ηπειρωτικά Κράτη, τα Κράτη διαμετακόμισης έχουν, τουλάχιστον, δώσει γραπτή ειδοποίηση, πριν την φόρτωση, ότι δεν έχουν αντίρρηση για την διαμετακόμιση.

3. Η άδεια ή έγκριση εξαγωγής και εισαγωγής, καθώς και η συνοδευτική τεκμηρίωση περιέχουν πληροφορίες που, κατ' ελάχιστον, περιλαμβάνουν τον τόπο και την ημερομηνία έκδοσης, την ημερομηνία λήξης, τη χώρα εξαγωγής, τη χώρα εισαγωγής, τον τελικό αποδέκτη, την περιγραφή και την ποσότητα των πυροβόλων όπλων, τμημάτων και συστατικών τους και πυρομαχικών και, όποτε υπάρχει διαμετακόμιση, τις χώρες διαμετακόμισης. Οι πληροφορίες που περιέχονται στην άδεια εισαγωγής πρέπει να παρέχονται εκ των προτέρων στα Κράτη διαμετακόμισης.

4. Το Κράτος Μέρος εισαγωγής ενημερώνει, κατόπιν αιτήματος, το Κράτος Μέρος εξαγωγής σχετικά με τη λήψη του αποσταλέντος φορτίου πυροβόλων όπλων, τμημάτων και συστατικών τους ή πυρομαχικών.

5. Κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει, στα πλαίσια των μέσων που διαθέτει, τα μέτρα που απαιτούνται προκειμένου να καταστεί βέβαιο ότι οι διαδικασίες παροχής άδειας ή έγκρισης είναι ασφαλείς και ότι η γνησιότητα των εγγράφων της άδειας ή έγκρισης μπορεί να επαληθευτεί ή επικυρωθεί.

6. Τα Κράτη Μέρη μπορούν να υιοθετούν απλουστευμένες διαδικασίες για την προσωρινή εισαγωγή, εξαγωγή και διαμετακόμιση πυροβόλων όπλων, τμημάτων και συστατικών τους και πυρομαχικών για επαληθεύσιμους νόμιμους σκοπούς, όπως κυνήγι, σκοποβολή, αξιολόγηση, εκθέσεις ή επισκευές.

Άρθρο 11
Ασφάλεια και προληπτικά μέτρα

Σε μία προσπάθεια διαπίστωσης, πρόληψης και εξάλειψης της κλοπής, απώλειας ή μετατροπής, καθώς και της παράνομης κατασκευής και διακίνησης πυροβόλων όπλων, τμημάτων και συστατικών τους και πυρομαχικών, κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει πρόσφορα μέτρα, ώστε:

(α) Να απαιτεί την ασφάλεια πυροβόλων όπλων, τμημάτων και συστατικών τους και πυρομαχικών κατά τον χρόνο κατασκευής, εισαγωγής, εξαγωγής και διαμετακόμισης δια μέσου της επικράτειάς του, και

(β) Να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα των ελέγχων εισαγωγής, εξαγωγής και διαμετακόμισης, συμπεριλαμβανομένων, κατά τις περιστάσεις, των συνοριακών ελέγχων και της αστυνομικής και τελωνειακής διασυνοριακής συνεργασίας.

Άρθρο 12
Πληροφορίες

1. Με την επιφύλαξη των άρθρων 27 και 28 της Σύμβασης, τα Κράτη Μέρη ανταλλάσσουν μεταξύ τους, σύμφωνα με τα αντίστοιχα εσωτερικά νομικά και διοικητικά τους συστήματα, σχετικές συγκεκριμένες πληροφορίες για θέματα όπως εξουσιοδοτημένοι παραγωγοί, έμποροι, εισαγωγείς, εξαγωγείς και, εφόσον είναι δυνατόν, μεταφορείς πυροβόλων όπλων, τμημάτων και συστατικών τους και πυρομαχικών.

2. Με την επιφύλαξη των άρθρων 27 και 28 της Σύμβασης, τα Κράτη Μέρη ανταλλάσσουν μεταξύ τους, σύμφωνα με τα αντίστοιχα εσωτερικά νομικά και διοικητικά τους συστήματα, σχετικές πληροφορίες επάνω σε θέματα όπως:

(α) Οργανωμένες εγκληματικές ομάδες για τις οποίες είναι γνωστό ή πιθανολογείται ότι συμμετέχουν στην παράνομη κατασκευή ή διακίνηση πυροβόλων όπλων, τμημάτων και συστατικών τους και πυρομαχικών.

(β) Τα μέσα απόκρυψης που χρησιμοποιούνται στην παράνομη κατασκευή ή διακίνηση πυροβόλων όπλων, τμημάτων και συστατικών τους και πυρομαχικών και τους τρόπους ανίχνευσής τους.

(γ) Μέθοδοι και μέσα, σημεία αποστολής και προορισμού και δρομολόγια που συνήθως χρησιμοποιούνται από οργανωμένες εγκληματικές ομάδες για την παράνομη διακίνηση πυροβόλων όπλων, τμημάτων και συστατικών τους και πυρομαχικών, και

(δ) Νομοθετικές εμπειρίες και πρακτικές και μέτρα πρόληψης, καταπολέμησης και εξάλειψης της παράνομης κατασκευής και διακίνησης πυροβόλων όπλων, τμημάτων και συστατικών τους και πυρομαχικών.

3. Τα Κράτη Μέρη παρέχουν αμοιβαίως ή μοιράζονται, καταλλήλως, σχετικές επιστημονικές και τεχνολογικές πληροφορίες χρήσιμες στις αρχές επιβολής του νόμου προκειμένου να αυξήσουν την ικανότητα τους στην πρόληψη, ανίχνευση και διερεύνηση της παράνομης κατασκευής και διακίνησης πυροβόλων όπλων, τμημάτων και συστατικών τους και πυρομαχικών και στην δίωξη των προσώπων που εμπλέκονται σε αυτές τις παράνομες δραστηριότητες.

4. Τα Κράτη Μέρη συνεργάζονται για τον εντοπισμό πυροβόλων όπλων, τμημάτων και συστατικών τους και πυρομαχικών που ενδεχομένως έχουν παρανόμως κατασκευασθεί ή διακινηθεί. Στη συνεργασία αυτή περιλαμβάνεται η ταχεία ανταπόκριση σε αιτήματα συνδρομής για τον εντοπισμό των εν λόγω πυροβόλων όπλων, τμημάτων και συστατικών τους και πυρομαχικών, στα πλαίσια των μέσων που διατίθενται.

5. Με την επιφύλαξη των βασικών εννοιών του νομικού του συστήματος ή των διεθνών συμφωνιών, κάθε Κράτος Μέρος εγγυάται την εμπιστευτικότητα και συμμορφώνεται με τυχόν περιορισμούς στη χρήση πληροφοριών που λαμβάνει από άλλο Κράτος Μέρος σύμφωνα με το άρθρο αυτό, στις οποίες περιλαμβάνονται οι αποκλειστικές πληροφορίες που σχετίζονται με εμπορικές

συναλλαγές, εάν αυτό απαιτηθεί από το Κράτος Μέρος που παρέχει τις πληροφορίες. Εάν η εμπιστευτικότητα αυτή δεν μπορεί να τηρηθεί, το Κράτος Μέρος που έδωσε τις πληροφορίες ειδοποιείται πριν από την αποκάλυψη τους.

Άρθρο 13
Συνεργασία

1. Τα Κράτη Μέρη συνεργάζονται σε διμερές, περιφερειακό και διεθνές επίπεδο για την πρόληψη, καταπολέμηση και εξάλειψη της παράνομης κατασκευής και διακίνησης πυροβόλων όπλων, τμημάτων και συστατικών τους και πυρομαχικών.

2. Με την επιφύλαξη του άρθρου 18 παράγραφος 13 της Σύμβασης, κάθε Κράτος Μέρος ορίζει έναν εθνικό συλλογικό ή ατομικό φορέα που θα είναι σημείο επαφής που θα ενεργεί ως σύνδεσμος μεταξύ αυτού και άλλων Κρατών Μερών επάνω σε θέματα που σχετίζονται με το Πρωτόκολλο.

3. Τα Κράτη Μέρη επιδιώκουν την υποστήριξη και συνεργασία κατασκευαστών, εμπόρων, εισαγωγέων, εξαγωγέων, μεσιτών και εμπορικών μεταφορέων πυροβόλων όπλων, τμημάτων και συστατικών τους και πυρομαχικών για την πρόληψη και ανίχνευση παράνομων δραστηριοτήτων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου αυτού.

Άρθρο 14
Εκπαίδευση και τεχνική συνδρομή

Τα Κράτη Μέρη συνεργάζονται μεταξύ τους και με σχετικές διεθνείς οργανώσεις, κατά τις περιστάσεις, έτσι ώστε τα Κράτη Μέρη να μπορούν να λάβουν, ύστερα από αίτηση τους, την εκπαίδευση και την τεχνική συνδρομή που απαιτείται για την επαύξηση της ικανότητας τους στην πρόληψη, καταπολέμηση και εξάλειψη της παράνομης κατασκευής και διακίνησης πυροβόλων όπλων, τμημάτων και συστατικών τους και πυρομαχικών, στην οποία περιλαμβάνεται τεχνική, οικονομική και υλική συνδρομή για τα θέματα που προσδιορίζονται στα άρθρα 29 και 30 της Σύμβασης.

Άρθρο 15
Μεσίτες και μεσιτεία

1. Με σκοπό την πρόληψη και καταπολέμηση της παράνομης κατασκευής και διακίνησης πυροβόλων όπλων, τμημάτων και συστατικών τους και πυρομαχικών, τα Κράτη Μέρη που δεν το έχουν ήδη κάνει, εξετάζουν το ενδεχόμενο να καθιερώσουν σύστημα για την ρύθμιση των δραστηριοτήτων αυτών που ασχολούνται με τη μεσιτεία. Το σύστημα αυτό μπορεί να περιλαμβάνει ένα ή περισσότερα μέτρα όπως:

(α) Υποχρέωση εγγραφής σε μητρώο των μεσιτών που δραστηριοποιούνται μέσα στην επικράτειά τους,

(β) Υποχρέωση λήψης άδειας ή έγκρισης για εργασίες μεσιτείας, ή

(γ) Υποχρέωση αποκάλυψης, προκειμένου για άδειες ή εγκρίσεις εισαγωγής και εξαγωγής, ή για συνοδευτικά έγγραφα, του ονόματος και του τόπου εγκατάστασης των μεσιτών που σχετίζονται με τη συναλλαγή.

2. Τα Κράτη Μέρη που έχουν καθιερώσει σύστημα εγκρίσεων που αφορά στη μεσιτεία, σύμφωνα με την παράγραφο 1, ενθαρρύνονται να συμπεριλαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με μεσίτες και μεσιτείες κατά την ανταλλαγή πληροφοριών με βάση το άρθρο 12 του Πρωτοκόλλου αυτού και να τηρούν αρχεία μεσιτών και μεσιτειών, σύμφωνα με το άρθρο 7 του Πρωτοκόλλου.

ΙΙΙ. Τελικές διατάξεις

Άρθρο 16
Επίλυση διαφορών

1. Τα Κράτη Μέρη προσπαθούν να επιλύουν τις διαφορές που αφορούν την ερμηνεία ή την εφαρμογή του Πρωτοκόλλου αυτού με διαπραγματεύσεις.

2. Κάθε διαφορά μεταξύ δύο ή περισσότερων Κρατών Μερών που αφορά την ερμηνεία ή την εφαρμογή του Πρωτοκόλλου, η οποία δεν μπορεί να λυθεί με διαπραγματεύσεις μέσα σε εύλογο χρόνο, υποβάλλεται σε διαιτησία ύστερα από αίτηση ενός από τα Κράτη Μέρη αυτά. Εάν, έξι μήνες μετά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης για διαιτησία, τα εν λόγω Κράτη Μέρη αδυνατούν να συμφωνήσουν για την οργάνωση της διαιτησίας, οποιοδήποτε από αυτά μπορεί να παραπέμψει τη διαφορά στο Διεθνές Δικαστήριο, υποβάλλοντας αίτηση σύμφωνα με το Καταστατικό του Δικαστηρίου.

3. Κάθε Κράτος Μέρος μπορεί, κατά το χρόνο της υπογραφής, επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης στο Πρωτόκολλο, να δηλώσει ότι δεν δεσμεύεται από την παράγραφο 2 του άρθρου αυτού. Τα άλλα Κράτη Μέρη δεν δεσμεύονται από την παράγραφο 2 του άρθρου τούτου, έναντι του Κράτους Μέρους που έχει διατυπώσει τέτοια επιφύλαξη.

4. Κάθε Κράτος Μέρος που έχει διατυπώσει επιφύλαξη, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου αυτού, μπορεί οποτεδήποτε να την αποσύρει με γνωστοποίηση προς το Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών.

Άρθρο 17
Υπογραφή, επικύρωση, αποδοχή, έγκριση και προσχώρηση

1. Το Πρωτόκολλο αυτό είναι ανοικτό σε όλα τα Κράτη για υπογραφή στην έδρα των Ηνωμένων Εθνών στη Νέα Υόρκη από την τριακοστή ημέρα μετά την υιοθέτηση του από τη Γενική Συνέλευση μέχρι 12 Δεκεμβρίου 2002.

2. Το Πρωτόκολλο είναι επίσης ανοικτό για υπογραφή από περιφερειακούς οργανισμούς οικονομικής ενοποίησης, υπό την προϋπόθεση ότι τουλάχιστον ένα Κράτος μέλος τέτοιου οργανισμού το έχει υπογράψει σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού.

3. Το Πρωτόκολλο υπόκειται σε επικύρωση, αποδοχή ή έγκριση. Τα έγγραφα της επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης κατατίθενται στο Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών. Περιφερειακός οργανισμός οικονομικής ενοποίησης μπορεί να καταθέσει το έγγραφο επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης, εφόσον ένα τουλάχιστον από τα Κράτη μέλη του έχει ενεργήσει ομοίως. Στο έγγραφο επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης, ο εν λόγω οργανισμός οφείλει να δηλώσει το βαθμό αρμοδιότητάς του. σε σχέση με τα ζητήματα που διέπονται από το Πρωτόκολλο αυτό. Ο ίδιος οργανισμός οφείλει επίσης να πληροφορεί τον θεματοφύλακα για κάθε σχετική μεταβολή του βαθμού αρμοδιότητάς του.

4. Το Πρωτόκολλο είναι ανοικτό σε προσχώρηση από κάθε Κράτος και κάθε περιφερειακό οργανισμό οικονομικής ενοποίησης, του οποίου ένα τουλάχιστον Κράτος μέλος είναι Μέρος του Πρωτοκόλλου αυτού. Τα έγγρα-

φα προσχώρησης κατατίθενται στο Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών. Κατά το χρόνο της προσχώρησής του, ο περιφερειακός οργανισμός οικονομικής ενοποίησης οφείλει να δηλώσει το βαθμό αρμοδιότητας του, σε σχέση με τα ζητήματα που διέπονται από το Πρωτόκολλο αυτό. Ο ίδιος οργανισμός οφείλει επίσης να πληροφορεί τον θεματοφύλακα για κάθε σχετική μεταβολή του βαθμού αρμοδιότητάς του.

Άρθρο 18
Θέση σε ισχύ

1. Το Πρωτόκολλο τίθεται σε ισχύ την ενενηκοστή ημέρα μετά την ημερομηνία κατάθεσης του τεσσαρακοστού εγγράφου επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης, αλλά δεν μπορεί να τεθεί σε ισχύ πριν από τη θέση σε ισχύ της Σύμβασης. Για το σκοπό της παραγράφου αυτής, έγγραφο που κατατίθεται από περιφερειακό οργανισμό οικονομικής ενοποίησης δεν συνυπολογίζεται σε εκείνα που κατατέθηκαν από Κράτη μέλη του εν λόγω οργανισμού.

2. Για κάθε Κράτος ή περιφερειακό οργανισμό οικονομικής ενοποίησης που επικυρώνει, αποδέχεται, εγκρίνει ή προσχωρεί στο Πρωτόκολλο μετά την κατάθεση του τεσσαρακοστού εγγράφου μιας τέτοιας πράξης, το Πρωτόκολλο αυτό τίθεται σε ισχύ την τριακοστή ημέρα μετά την ημερομηνία κατάθεσης από το εν λόγω Κράτος ή οργανισμό του σχετικού εγγράφου ή κατά την ημερομηνία που το Πρωτόκολλο τίθεται σε ισχύ σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού, οποιαδήποτε από αυτές είναι μεταγενέστερη.

Άρθρο 19
Τροποποίηση

1. Μετά πάροδο πέντε ετών αφότου τεθεί σε ισχύ το Πρωτόκολλο αυτό, κάθε Κράτος Μέρος του Πρωτοκόλλου μπορεί να προτείνει τροποποίηση και να την καταθέσει στο Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, ο οποίος μετά ταύτα διαβιβάζει την τροποποίηση που προτείνεται στα Κράτη Μέρη και στη Διάσκεψη των Μερών της Σύμβασης για να εξετάσουν και αποφασίσουν επί της προτάσεως. Τα Κράτη Μέρη του Πρωτοκόλλου, συνερχόμενα στη Διάσκεψη των Μερών, καταβάλουν κάθε προσπάθεια προκειμένου να επιτύχουν συναίνεση για κάθε τροποποίηση. Εάν όλες οι προσπάθειες για συναίνεση εξαντληθούν και δεν επιτευχθεί συμφωνία, ως έσχατο μέσο, για την υιοθέτηση της τροποποίησης απαιτείται πλειοψηφία των δύο τρίτων των Κρατών Μερών του Πρωτοκόλλου αυτού που παρίστανται και ψηφίζουν στη σύνοδο της Διάσκεψης των Μερών.

2. Περιφερειακοί οργανισμοί οικονομικής ενοποίησης, για ζητήματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά τους, ασκούν το δικαίωμα ψήφου βάσει του άρθρου τούτου, με αριθμό ψήφων ίσο προς τον αριθμό των Κρατών μελών τους, που είναι Μέρη του Πρωτοκόλλου αυτού. Οι εν λόγω οργανισμοί δεν ασκούν το δικαίωμα ψήφου εάν τα Κράτη μέλη τους ασκήσουν το δικό τους και αντιστρόφως.

3. Τροποποίηση που υιοθετείται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού υπόκειται σε επικύρωση, αποδοχή ή έγκριση από τα Κράτη Μέρη.

4. Τροποποίηση που υιοθετείται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού τίθεται σε ισχύ, ως προς ένα Κράτος Μέρος, ενενήντα ημέρες μετά την ημερομηνία κατάθεσης στο Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών του εγγράφου επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης της εν λόγω τροποποίησης.

5. Όταν μία τροποποίηση τεθεί σε ισχύ, είναι δεσμευτική για τα Κράτη Μέρη που εξέφρασαν τη συγκατάθεση τους να δεσμεύονται από αυτή. Τα άλλα Κράτη Μέρη εξακολουθούν να δεσμεύονται από τις διατάξεις του Πρωτοκόλλου τούτου και από όσες άλλες προηγούμενες τροποποιήσεις έχουν επικυρώσει, αποδεχθεί ή εγκρίνει,

Άρθρο 20
Καταγγελία

1. Κάθε Κράτος Μέρος μπορεί να καταγγείλει το Πρωτόκολλο με γραπτή γνωστοποίηση προς τον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών. Η καταγγελία αυτή έχει αποτελέσματα ένα έτος μετά τη λήψη της γνωστοποίησης από τον Γενικό Γραμματέα.

2. Ένας περιφερειακός οργανισμός οικονομικής ενοποίησης παύει να είναι Μέρος του Πρωτοκόλλου αυτού, όταν όλα τα Κράτη μέλη του το καταγγείλουν.

Άρθρο 21
Θεματοφύλακας και γλώσσες

1. Ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών ορίζεται θεματοφύλακας του Πρωτοκόλλου αυτού.

2. Το πρωτότυπο του Πρωτοκόλλου, του οποίου τα κείμενα στην Αραβική, Κινέζικη, Αγγλική, Γαλλική, Ρωσική και Ισπανική γλώσσα είναι εξ ίσου αυθεντικά, θα κατατεθεί στον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών.

Σε πίστωση των ανωτέρω, οι κάτωθι υπογράφοντες πληρεξούσιοι, δεόντως εξουσιοδοτημένοι προς τούτο από τις αντίστοιχες Κυβερνήσεις τους, υπέγραψαν το Πρωτόκολλο αυτό.

Άρθρο δεύτερο
Τροποποιήσεις διατάξεων του Ποινικού Κώδικα

1. Το άρθρο 187 του Ποινικού Κώδικα τροποποιείται ως εξής:

α) Στην παράγραφο 1 η φράση «και επιδιώκει» αντικαθίσταται με τη φράση «που επιδιώκει».

β) Στην παράγραφο 1 η φράση «παράβαση του τελευταίου εδαφίου της παρ. 5 του άρθρου 87 .... για διαρκή δράση προς τούτο», αντικαθίσταται ως εξής:

«στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 87 και στο άρθρο 88 του ν. 3386/2005 (ΦΕΚ 212 Α΄), όταν οι πράξεις αυτές (διευκόλυνση της παράνομης εισόδου ή εξόδου ή της παράνομης μεταφοράς υπηκόων τρίτων χωρών) τελούνται από κερδοσκοπία,».

γ) Προστίθενται νέες παράγραφοι με αριθμούς 2, 3 και 8, ενώ οι υπάρχουσες παράγραφοι 2-5 αναριθμούνται σε 4-7. Οι νέες παράγραφοι 2, 3 και 8 έχουν ως εξής:

«2. Όποιος παρέχει ουσιώδεις πληροφορίες ή υλικά μέσα, με σκοπό να διευκολύνει ή να υποβοηθήσει οργάνωση της προηγούμενης παραγράφου για τη διάπραξη των επιδιωκόμενων από αυτή κακουργημάτων, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών.».

«3. Όποιος διευθύνει την οργάνωση της πρώτης παραγράφου τιμωρείται με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών».

«8. Η διάταξη του άρθρου 238 εφαρμόζεται αντίστοιχα και στα εγκλήματα των παραγράφων 1 έως 4 του παρόντος.».

2. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 187Α του Ποινικού Κώδικα, η φράση «με εξαίρεση των περιπτώσεων που ορίζονται στην παράγραφο 8,» διαγράφεται.

3. Οι παράγραφοι 3 έως και 9 του άρθρου 187Α του Ποινικού Κώδικα αντικαθίστανται ως εξής:

«3. Όποιος απειλεί σοβαρά με την τέλεση του κατά την παράγραφο 1 εγκλήματος και έτσι προκαλεί τρόμο τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών. Η απόπειρα του εγκλήματος αυτού δεν είναι αξιόποινη.

4. Με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών τιμωρείται όποιος συγκροτεί ή εντάσσεται ως μέλος σε δομημένη και με διαρκή δράση ομάδα από τρία ή περισσότερα πρόσωπα που δρουν από κοινού και επιδιώκουν την τέλεση του εγκλήματος της παραγράφου 1 (τρομοκρατική οργάνωση). Με ποινή μειωμένη (άρθρο 83) τιμωρείται η πράξη του προηγούμενου εδαφίου, όταν η τρομοκρατική οργάνωση έχει συσταθεί για την τέλεση των πλημμελημάτων της παραγράφου 1. Η κατασκευή, προμήθεια ή κατοχή όπλων, εκρηκτικών υλών και χημικών ή βιολογικών υλικών ή υλικών που εκπέμπουν επιβλαβείς για τον άνθρωπο ακτινοβολίες προς εξυπηρέτηση των σκοπών της τρομοκρατικής οργάνωσης συνιστά επιβαρυντική περίσταση. Η μη τέλεση από την τρομοκρατική οργάνωση οποιουδήποτε από τα εγκλήματα του καταλόγου που περιλαμβάνονται στα στοιχεία α' έως κβ΄ της παραγράφου 1 συνιστά ελαφρυντική περίσταση.

5. Όποιος διευθύνει την κατά το πρώτο εδάφιο της προηγούμενης παραγράφου τρομοκρατική οργάνωση τιμωρείται με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών. Με την ποινή του προηγούμενου εδαφίου μειωμένη (άρθρο 83) τιμωρείται όποιος διευθύνει την κατά το δεύτερο εδάφιο της προηγούμενης παραγράφου τρομοκρατική οργάνωση.

6. Όποιος παρέχει κάθε είδους περιουσιακά στοιχεία, υλικά ή άυλα, κινητά ή ακίνητα ή κάθε είδους χρηματοοικονομικά μέσα, ανεξάρτητα από τον τρόπο κτήσης τους, σε τρομοκρατική οργάνωση ή σε μεμονωμένο τρομοκράτη ή για τη συγκρότηση τρομοκρατικής οργάνωσης ή για να καταστεί κάποιος τρομοκράτης ή τα εισπράττει, συλλέγει ή διαχειρίζεται χάριν των ανωτέρω, ανεξάρτητα από τη διάπραξη οποιουδήποτε εγκλήματος από τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών.

Με την ίδια ποινή τιμωρείται και όποιος, εν γνώσει της μελλοντικής αξιοποίησής τους, παρέχει ουσιώδεις πληροφορίες για να διευκολύνει ή να υποβοηθήσει την τέλεση από τρομοκρατική οργάνωση ή από μεμονωμένο τρομοκράτη οποιουδήποτε από τα κακουργήματα της παραγράφου 1.

7. Όποιος διαπράττει διακεκριμένη κλοπή (άρθρο 374), ληστεία (παράγραφοι 1 και 3 του άρθρου 380), πλαστογραφία (άρθρο 216) που αφορά δημόσιο έγγραφο ή εκβίαση (άρθρο 385) με σκοπό την τέλεση του εγκλήματος της παραγράφου 1 τιμωρείται με κάθειρξη, εκτός αν η εκβίαση τιμωρείται με μεγαλύτερη ποινή. Αν η πράξη που τελέσθηκε είναι πλημμέλημα, επιβάλλεται ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών ετών.

8. Η παράγραφος 4 του άρθρου 187 ισχύει και για τα εγκλήματα των προηγούμενων παραγράφων.».

4. Οι παράγραφοι 1 και 3 του άρθρου 323Α του Ποινικού Κώδικα αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Όποιος με τη χρήση βίας, απειλής ή άλλου εξαναγκαστικού μέσου ή την επιβολή ή κατάχρηση εξουσίας προσλαμβάνει, μεταφέρει, προωθεί εντός ή εκτός της επικράτειας, κατακρατεί, υποθάλπει, παραδίδει με ή χωρίς αντάλλαγμα σε άλλον ή παραλαμβάνει από άλλον πρόσωπο με σκοπό την αφαίρεση ιστών ή οργάνων του σώματός του ή για να εκμεταλλευτεί ο ίδιος ή άλλος την εργασία ή την επαιτεία του, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών και με χρηματική ποινή δέκα χιλιάδων έως πενήντα χιλιάδων ευρώ.».

«3. Όποιος εν γνώσει δέχεται την εργασία προσώπου, το οποίο τελεί υπό τις συνθήκες που περιγράφονται στις παραγράφους 1 και 2, ή τα έσοδα από την επαιτεία του προσώπου αυτού, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών.».

5. Η περίπτωση α΄ της παραγράφου 4 του άρθρου 323Α του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«α) στρέφεται κατά ανηλίκου ή ατόμου σωματικώς ή διανοητικώς ανάπηρου,».

Άρθρο τρίτο
Τροποποιήσεις στον ν. 3064/2002 (ΦΕΚ 248 Α΄) και στο π.δ. 233/2003 (ΦΕΚ 204 Α΄)

1. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 12 του ν. 3064/2002 αντικαθίσταται ως εξής:

«Στα θύματα των εγκλημάτων που προβλέπονται στα άρθρα 323, 323Α, 323Β, 348Α, 349, 351 και 351Α του Ποινικού Κώδικα, καθώς και στα άρθρα 87 παράγραφοι 5 και 6 και 88 του ν. 3386/2005 (ΦΕΚ 212 Α΄) παρέχεται προστασία, η οποία αφορά ιδίως την προστασία της ζωής, της σωματικής ακεραιότητας και της προσωπικής και γενετήσιας ελευθερίας τους, αν υφίσταται σοβαρός κίνδυνος για τα αγαθά αυτά.».

2. Η παράγραφος 2 του άρθρου 12 του ν. 3064/2002 αντικαθίσταται ως εξής:

«Κατά τη διάρκεια της προστασίας ή αρωγής, οι αλλοδαποί θύματα κατά την έννοια του παρόντος δεν απελαύνονται. Απόφαση απέλασης που έχει εκδοθεί, αλλά δεν έχει ακόμη εκτελεστεί, αναστέλλεται.».

3. Το πρώτο εδάφιο του άρθρου 13 του ν. 3064/2002 αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι αλλοδαποί που βρίσκονται παράνομα στη χώρα και είναι θύματα των εγκλημάτων που προβλέπονται στα άρθρα 323, 323Α, 323Β, 348Α, 349, 351 και 351Α του Ποινικού Κώδικα, καθώς και στα άρθρα 87 παράγραφοι 5 και 6 και 88 του ν. 3386/2005 (ΦΕΚ 212 Α΄) επαναπατρίζονται χωρίς να θίγεται η αξιοπρέπειά τους με ασφαλή τρόπο, με την επιφύλαξη των διατάξεων του προηγούμενου άρθρου.».

4. Ο τίτλος του π.δ. 233/2003 αντικαθίσταται ως εξής:

«Προστασία και αρωγή κατά το άρθρο 12 του ν. 3064/2002 (ΦΕΚ 248 Α΄) στα θύματα των εγκλημάτων των άρθρων 323, 323Α, 323Β, 348Α, 349, 351 και 351Α του Ποινικού Κώδικα, και των άρθρων 87 παράγραφοι 5 και 6 και 88 του ν. 3386/2005.».

5. Η παράγραφος 1 του άρθρου 1 του π.δ. 233/2003 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Στα θύματα των εγκλημάτων που προβλέπονται στα άρθρα 323, 323Α, 323Β, 348Α, 349, 351 και 351Α Π.Κ., καθώς και στα άρθρα 87 παράγραφοι 5 και 6 και 88 του ν. 3386/2005 (εφεξής αποκαλούμενα «θύματα»), παρέχεται προστασία και αρωγή, κατά το άρθρο 12 του ν. 3064/2002, καθώς και κατά τα οριζόμενα στο παρόν διάταγμα, ανεξάρτητα αν το θύμα συνεργάζεται ή όχι με τις διωκτικές Αρχές.».

6. Στο άρθρο 5 του π.δ. 233/2003 προστίθεται δεύτερο εδάφιο που έχει ως εξής:

«Σε περίπτωση κατά την οποία υπάρχει αβεβαιότητα ως προς το αν το θύμα είναι ανήλικο, αλλά αυτό μπορεί βάσιμα να θεωρηθεί ότι είναι νεότερο των 18 ετών, θεωρείται ότι είναι ανήλικο και του παρέχονται ειδικά μέτρα προστασίας μέχρις ότου εξακριβωθεί η πραγματική του ηλικία.».

Άρθρο τέταρτο
Τροποποιήσεις του ν. 3386/2005 (ΦΕΚ 212 Α΄)

1. Το άρθρο 1 του ν. 3386/2005 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 1
Ορισμοί

1. Για την εφαρμογή των διατάξεων του νόμου αυτού:

α. Αλλοδαπός είναι το φυσικό πρόσωπο που δεν έχει την ελληνική ιθαγένεια ή που δεν έχει ιθαγένεια.

β. Υπήκοος τρίτης χώρας είναι το φυσικό πρόσωπο που δεν έχει την ελληνική ιθαγένεια ούτε την ιθαγένεια άλλου κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά την έννοια του άρθρου 17 παράγραφος 1 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

γ. Ανιθαγενής είναι το φυσικό πρόσωπο που πληροί τις προϋποθέσεις της Σύμβασης της Νέας Υόρκης του 1954 περί του καθεστώτος των ανιθαγενών, η οποία έχει κυρωθεί με το ν. 139/1975 (ΦΕΚ 176 Α΄).

δ. Άδεια διαμονής είναι κάθε είδους πιστοποίηση που παρέχεται από τις ελληνικές αρχές και με βάση την οποία επιτρέπεται σε υπήκοο τρίτης χώρας να διαμένει νόμιμα στην Ελληνική Επικράτεια, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 παράγραφος 2 περίπτωση α' του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1030/2002 του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2002 «Για την καθιέρωση αδειών διαμονής ενιαίου τύπου για τους υπηκόους τρίτων χωρών» (ΕΕ L 157/15.6.2002).

ε. Οικογενειακή επανένωση είναι η είσοδος και η διαμονή στη Χώρα των μελών της οικογένειας υπηκόου τρίτης χώρας που διαμένει νόμιμα στην Ελλάδα, προκειμένου να διατηρηθεί η ενότητα της οικογένειάς του, ασχέτως εάν οι οικογενειακοί δεσμοί δημιουργήθηκαν πριν ή μετά από την είσοδό του στη Χώρα.

στ. Συντηρών είναι ο υπήκοος τρίτης χώρας που διαμένει νόμιμα στην Ελλάδα και υποβάλλει αίτηση οικογενειακής επανένωσης, προκειμένου να επιτραπεί η είσοδος και η διαμονή στα μέλη της οικογένειάς του στην Ελλάδα, όπως αυτά προσδιορίζονται στον παρόντα νόμο.

ζ. Επί μακρόν διαμένων είναι ο υπήκοος τρίτης χώρας που αποκτά την ανωτέρω ιδιότητα, σύμφωνα με το άρθρο 67 του παρόντος.

η. Σπουδαστής είναι ο υπήκοος τρίτης χώρας που έγινε δεκτός σε ένα από τα εκπαιδευτικά ιδρύματα, όπως αυτά ορίζονται στον παρόντα νόμο, και στον οποίο έχει επιτραπεί η είσοδος και διαμονή στο έδαφος της Χώρας, προκειμένου να έχει ως κύρια δραστηριότητά του την παρακολούθηση προγράμματος σπουδών.

θ. Ασυνόδευτος ανήλικος είναι ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής που δεν έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του και ο οποίος είτε εισέρχεται στην Ελληνική Επικράτεια χωρίς να συνοδεύεται από τον κατά το νόμο ή το έθιμο υπεύθυνο για την επιμέλειά του ενήλικο και για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η ανωτέρω κατάσταση είτε βρέθηκε χωρίς συνοδεία μετά την είσοδό του στη Χώρα.

ι. Θύμα εμπορίας ανθρώπων είναι τόσο το φυσικό πρόσωπο για το οποίο υπάρχουν βάσιμοι λόγοι, ώστε να θεωρηθεί θύμα οποιουδήποτε από τα εγκλήματα που προβλέπονται στα άρθρα 323, 323Α, 323Β, 348Α, 349, 351 και 351Α του Π.Κ., πριν ασκηθεί η ποινική δίωξη γι' αυτό όσο και εκείνο σε βάρος του οποίου τελέστηκε κάποιο από τα παραπάνω εγκλήματα για τα οποία κινήθηκε η ποινική δίωξη, ανεξάρτητα από το εάν αυτό έχει εισέλθει στη χώρα νόμιμα ή παράνομα.

ια. Θύμα παράνομης διακίνησης μεταναστών είναι τόσο το φυσικό πρόσωπο, για το οποίο υπάρχουν βάσιμοι λόγοι ώστε να θεωρηθεί θύμα οποιουδήποτε από τα εγκλήματα που προβλέπονται στα άρθρα 87 παράγραφοι 5 και 6 και 88, όταν τελούνται από εγκληματικές οργανώσεις κατά το άρθρο 187 παρ. 1 του Π.Κ., πριν ασκηθεί η ποινική δίωξη γι' αυτό όσο και εκείνο σε βάρος του οποίου τελέστηκε κάποιο από τα παραπάνω εγκλήματα για τα οποία κινήθηκε η ποινική δίωξη, εφόσον αυτό έχει εισέλθει στη χώρα παράνομα.

2.α. Ο χαρακτηρισμός «θύμα εμπορίας ανθρώπων», όπως ορίζεται στην περίπτωση ι΄ της προηγούμενης παραγράφου, αποδίδεται με Πράξη του αρμόδιου Εισαγγελέα Πρωτοδικών, τόσο αμέσως μετά την κίνηση της ποινικής δίωξης για έγκλημα που προβλέπεται στα άρθρα 323, 323Α, 323Β, 348Α, 349, 351 και 351Α του Π.Κ., όσο

και πριν ασκηθεί ποινική δίωξη για κάποιο από αυτά τα αδικήματα. Στην τελευταία περίπτωση, για την έκδοση της εν λόγω Πράξης απαιτείται έγγραφη γνωμοδότηση, που συντάσσεται από δύο επιστήμονες με ειδικότητα ψυχιάτρου, ψυχολόγου ή κοινωνικού λειτουργού, οι οποίοι υπηρετούν σε Υπηρεσία ή σε Μονάδα Προστασίας και Αρωγής των άρθρων 2, 3 και 4 του π.δ. 233/2003, όπως αυτό ισχύει, ή σε ΜΚΟ ή στο ΔΟΜ ή σε Διεθνείς Οργανώσεις ή σε άλλους εξειδικευμένους και αναγνωρισμένους από το Κράτος φορείς προστασίας και αρωγής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 2, 3 και 4 του π.δ. 233/2003. Η Πράξη χαρακτηρισμού εκδίδεται και όταν το θύμα δεν συνεργάζεται με τις διωκτικές Αρχές, σε όσες περιπτώσεις ο ανωτέρω Εισαγγελέας κρίνει, κατόπιν σύμφωνης γνώμης του Εισαγγελέα Εφετών, ότι συντρέχουν οι όροι του άρθρου 1 παρ. 2 του π.δ. 233/2003 ή ότι το θύμα δεν συνεργάζεται εξαιτίας απειλών που στρέφονται κατά προσώπων της οικογένειάς του που βρίσκονται στην Ελλάδα ή στη χώρα της προέλευσής του ή οπουδήποτε αλλού και ότι, εάν αυτό δεν προστατευθεί ή εάν απελαθεί, αντιμετωπίζουν άμεσο κίνδυνο τα προαναφερόμενα πρόσωπα.

β. Η παραπάνω ρύθμιση ισχύει και για το χαρακτηρισμό προσώπου ως «θύματος παράνομης διακίνησης μεταναστών, όπως ορίζεται στην περίπτωση ια΄ της προηγούμενης παραγράφου.».».

2. Μετά το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 3 του ν. 3386/2005 προστίθεται το ακόλουθο εδάφιο:

«Έργο της Επιτροπής αποτελεί, επίσης, η λήψη πρωτοβουλιών για την εκπαίδευση των υπαλλήλων των αρμόδιων υπηρεσιών σε μεθόδους πρόληψης της παράνομης διακίνησης μεταναστών από εγκληματικές οργανώσεις και στην ανθρωπιστική αντιμετώπιση και τη διασφάλιση των δικαιωμάτων των μεταναστών που υπήρξαν θύματα παράνομης διακίνησης από εγκληματικές οργανώσεις, για την παροχή υλικοτεχνικής βοήθειας σε κράτη που είναι συχνά χώρες προέλευσης ή διαμετακόμισης μεταναστών και για την ανάπτυξη προγραμμάτων ενημέρωσης του κοινού για το φαινόμενο της παράνομης διακίνησης μεταναστών, καθώς και προγραμμάτων συνεργασίας αρμόδιων φορέων σε εθνικό, περιφερειακό και διεθνές επίπεδο.».

3. Στην παράγραφο 2 του άρθρου 8 του ν. 3386/2005 προστίθεται εδάφιο στ΄ως εξής:

«στ. Εμπλέκεται με οποιονδήποτε τρόπο σε παράνομη διακίνηση μεταναστών από οργανωμένη εγκληματική ομάδα, οπότε ανακαλείται η θεώρηση εισόδου που έχει χορηγηθεί, ενώ ενημερώνεται και ο κατάλογος ανεπιθύμητων αλλοδαπών του άρθρου 82 παρ. 1.».

4. Η περίπτωση Δ3 του άρθρου 9 του ν. 3386/2005 αντικαθίσταται ως εξής:

«Δ3. Θύματα εμπορίας ανθρώπων ή παράνομης διακίνησης μεταναστών.».

5. Η παράγραφος 1 του άρθρου 44 του ν. 3386/2005 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, επιτρέπεται να χορηγείται άδεια διαμονής για λόγους ανθρωπιστικής φύσεως σε υπηκόους τρίτων χωρών:

α. Θύματα εργατικών ατυχημάτων και λοιπών ατυχημάτων, για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η θεραπεία ή συνταξιοδοτούνται για την ίδια αιτία.

β. Θύματα εμπορίας ανθρώπων που δεν συνεργάζονται με τις διωκτικές Αρχές εφόσον υφίσταται σχετική πράξη χαρακτηρισμού από τον αρμόδιο Εισαγγελέα Πρωτοδικών κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 περίπτωση α΄ του άρθρου 1.

γ. Θύματα εγκληματικών πράξεων, οι οποίες προβλέπονται στα άρθρα 1 έως 3 του ν. 927/1979 (ΦΕΚ 139 Α΄), εφόσον έχει ασκηθεί γι' αυτές ποινική δίωξη και μέχρι να εκδοθεί δικαστική απόφαση. Εάν τα ανωτέρω πρόσωπα υποβάλλονται σε θεραπευτική αγωγή, η άδεια διαμονής εξακολουθεί να χορηγείται για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η θεραπεία τους.

δ. Πρόσωπα τα οποία φιλοξενούνται σε ιδρύματα και σε νομικά πρόσωπα κοινωφελούς σκοπού.

ε. Ανήλικα, την επιμέλεια των οποίων έχουν ελληνικές οικογένειες ή οικογένειες υπηκόων τρίτων χωρών με νόμιμη διαμονή στη Χώρα ή για τα οποία είναι εκκρεμής διαδικασία υιοθεσίας.

στ. Πρόσωπα που πάσχουν από σοβαρά προβλήματα υγείας. Η συνδρομή σοβαρών προβλημάτων υγείας, καθώς και η διάρκεια της θεραπείας διαπιστώνονται με πρόσφατο πιστοποιητικό κρατικού νοσοκομείου ή νοσοκομείου του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Αν το πρόβλημα υγείας αναφέρεται σε λοιμώδες νόσημα, για την έκδοση της ανωτέρω απόφασης απαιτείται σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ότι δεν συντρέχει κίνδυνος για τη δημόσια υγεία. Προϋπόθεση για τη χορήγηση της ανωτέρω άδειας στις περιπτώσεις α΄ και στ΄ είναι η προηγούμενη κατοχή από τον αιτούντα άδειας διαμονής. Η διάρκεια της άδειας είναι μέχρι ένα έτος και μπορεί να ανανεώνεται κάθε φορά για ισόχρονο διάστημα.».

6. Ο τίτλος του κεφαλαίου Θ΄ του ν. 3386/2005 αντικαθίσταται ως εξής:

«ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΑΔΕΙΑΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΣΕ ΘΥΜΑΤΑ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ Ή ΠΑΡΑΝΟΜΗΣ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ».

7. Το άρθρο 48 του ν. 3386/2005 αναριθμείται ως άρθρο 46 και αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 46
Προθεσμία περίσκεψης

1. Σε υπηκόους τρίτων χωρών που έχουν χαρακτηρισθεί θύματα εμπορίας ανθρώπων ή παράνομης διακίνησης μεταναστών κατά τις διατάξεις των περιπτώσεων ι΄ και ια΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 1, εφόσον δεν υπάγονται στη διάταξη του άρθρου 1 παρ. 2 του π.δ. 233/2003, παρέχεται με πράξη της αρμόδιας Εισαγγελικής Αρχής προθεσμία περίσκεψης τριών μηνών, ώστε να διαφύγουν από την επιρροή των δραστών των σε βάρος τους εγκλημάτων και να αποκατασταθούν ψυχικά για να μπορέσουν να λάβουν συνειδητά ανεπηρέαστη απόφαση σχετικά με τη συνεργασία τους με τις διωκτικές Αρχές.

2. Ειδικά για τους ανηλίκους - θύματα εμπορίας ανθρώπων ή παράνομης διακίνησης μεταναστών, η ίδια προθεσμία μπορεί να παρατείνεται για δύο ακόμη μήνες

με απόφαση της αρμόδιας Εισαγγελικής Αρχής και με κριτήριο την εξυπηρέτηση του συμφέροντος του ανηλίκου.

3. Κατά το χρονικό διάστημα της προθεσμίας περίσκεψης τα πρόσωπα των προηγούμενων παραγράφων δεν απελαύνονται. Απόφαση απέλασης, που έχει εκδοθεί, αλλά δεν έχει ακόμη εκτελεστεί, αναστέλλεται.

4. Με απόφαση της αρμόδιας Εισαγγελικής Αρχής, η προθεσμία περίσκεψης μπορεί να περατώνεται πριν από τη λήξη της, σε περίπτωση κατά την οποία:

α. Διαπιστώνεται από την οικεία Εισαγγελική Αρχή, ότι το ανωτέρω πρόσωπο επανασυνέδεσε ενεργώς, εκουσίως και με δική του πρωτοβουλία τις σχέσεις του με τους δράστες των εγκλημάτων του άρθρου 1 παράγραφος 1 περιπτώσεις ι΄ και ια΄ του παρόντος νόμου ή ότι δε συντρέχουν στο πρόσωπό του τα στοιχεία που λήφθηκαν υπόψη για το χαρακτηρισμό του ως θύματος εμπορίας ανθρώπων ή παράνομης διακίνησης μεταναστών, τα οποία απαιτούνται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις περιπτώσεις ι΄ και ια΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 1 ή

β. συντρέχουν λόγοι δημόσιας τάξης και ασφάλειας.».

8. Το άρθρο 46 του ν. 3386/2005 αναριθμείται ως άρθρο 47 και αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 47

1. Σε υπήκοο τρίτης χώρας που έχει χαρακτηρισθεί θύμα εμπορίας ανθρώπων ή παράνομης διακίνησης μεταναστών με Πράξη του αρμόδιου Εισαγγελέα Πρωτοδικών, σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 2, χορηγείται, μετά από σχετική αίτησή του, που υποβάλλεται αυτοπροσώπως ή μέσω του αρμόδιου Εισαγγελέα, άδεια διαμονής ή ανανεώνεται η χορηγηθείσα, χωρίς να απαιτείται η καταβολή παραβόλου, με τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία των επόμενων άρθρων.».

9. Το άρθρο 47 του ν. 3386/2005 αναριθμείται ως άρθρο 48 και αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 48
Ενημέρωση θυμάτων και ειδική μέριμνα για ανηλίκους

1. Ο αρμόδιος Εισαγγελέας Πρωτοδικών ή η αρμόδια αστυνομική Αρχή ή οι αρμόδιοι φορείς κοινωνικής στήριξης, που προβλέπονται στο π.δ. 233/2003, όπως αυτό ισχύει, αλλά και οποιοσδήποτε από τους φορείς που αναφέρονται στην παρ. 2 του άρθρου 1, γνωστοποιούν στον υπήκοο τρίτης χώρας - θύμα εμπορίας ανθρώπων ή παράνομης διακίνησης μεταναστών ότι δικαιούται να υποβάλει αίτημα για να του χορηγηθεί άδεια διαμονής, σύμφωνα με τα προαναφερόμενα, παρέχοντας σε αυτόν την αναγκαία προς τούτο ενημέρωση.

2. Στην περίπτωση υπηκόου τρίτης χώρας θύματος εμπορίας ανθρώπων ή παράνομης διακίνησης μεταναστών που είναι ασυνόδευτος ανήλικος, η αρμόδια Εισαγγελική Αρχή προβαίνει σε κάθε αναγκαία ενέργεια για να προσδιορίσει την ταυτότητα και την ιθαγένειά του και για να θεμελιώσει το γεγονός ότι δεν συνοδεύεται καταβάλλει κάθε προσπάθεια για τον ταχύτερο δυνατό εντοπισμό της οικογένειάς του και λαμβάνει αμέσως τα απαραίτητα μέτρα για να εξασφαλίσει τη νομική του εκπροσώπηση και, εφόσον χρειάζεται, την εκπροσώπησή του στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας. Ο αρμόδιος Εισαγγελέας Ανηλίκων ή, όπου δεν υφίσταται Εισαγγελέας Ανηλίκων, ο αρμόδιος Εισαγγελέας Πρωτοδικών, εάν δεν βρεθεί η οικογένεια του ανηλίκου ή εάν κρίνει ότι υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες ο επαναπατρισμός του δεν εξυπηρετεί το συμφέρον του, μπορεί να διατάσσει κάθε πρόσφορο μέτρο για την προστασία του μέχρι την έκδοση απόφασης από το Δικαστήριο, στο οποίο πρέπει να απευθύνεται εντός τριάντα ημερών, για το διορισμό Επιτρόπου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 1532, 1534 και 1592 Α.Κ.».

10. Οι παράγραφοι 1 και 3 του άρθρου 49 του ν. 3386/2005 αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Κατά τη διάρκεια της περιόδου περίσκεψης, τα θύματα εμπορίας ανθρώπων ή παράνομης διακίνησης μεταναστών έχουν δικαίωμα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και πρόσβασης στις Υπηρεσίες ψυχολογικής υποστήριξης που παρέχονται από το Ε.Σ.Υ., από τις Μονάδες Προστασίας και Αρωγής, αλλά και από φορείς που συνεργάζονται με τους ανωτέρω, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 2, 3 και 4 του π.δ. 233/2003, όπως ισχύει.».

«3. Οι αρμόδιες εισαγγελικές, δικαστικές και αστυνομικές αρχές φροντίζουν, κατά προτεραιότητα, για την προστασία και την ασφάλεια των προαναφερόμενων θυμάτων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις οικείες διατάξεις, για την παροχή σε αυτά υπηρεσιών μετάφρασης και διερμηνείας όταν αγνοούν την ελληνική γλώσσα, για την ενημέρωσή τους σχετικά με τα νόμιμα δικαιώματά τους και με τις υπηρεσίες που τους παρέχονται, καθώς και για την παροχή κάθε αναγκαίας νομικής βοήθειας.».

11. Η περίπτωση γ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 50 του ν. 3386/2005 αντικαθίσταται ως εξής:

«γ. Εάν το ίδιο πρόσωπο έχει διακόψει κάθε σχέση με τους φερόμενους ως δράστες των αδικημάτων του άρθρου 1 παράγραφος 1 περιπτώσεις ι΄ και ια΄.».

12. Η παράγραφος 3 του άρθρου 50 του ν. 3386/2005 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Η ανωτέρω άδεια διαμονής διασφαλίζει δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας, το οποίο ισχύει μόνο κατά τη διάρκειά της, στις παροχές και την περίθαλψη του άρθρου 49, καθώς και στις προϋποθέσεις επαγγελματικής κατάρτισης και εκπαίδευσης, σύμφωνα με τις ειδικότερες προβλέψεις των άρθρων 5 και 6 του π.δ. 233/2003, όπως ισχύει.».

13. Το άρθρο 51 του ν. 3386/2005 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 51
Ειδικοί λόγοι μη ανανέωσης και ανάκλησης
της άδειας διαμονής

Η άδεια διαμονής δεν ανανεώνεται ή ανακαλείται εφόσον συντρέχει μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α. Εάν ο δικαιούχος επανασυνδέσει τις σχέσεις του ενεργώς και εκουσίως με τους εικαζόμενους δράστες των πράξεων που έχει καταγγείλει.

β. Εάν η αρμόδια Αρχή κρίνει ότι η συνεργασία ή η καταγγελία του θύματος είναι δόλια ή καταχρηστική ή ότι συντρέχουν λόγοι δημόσιας τάξης και ασφάλειας.

γ. Όταν η ποινική διαδικασία για τα εγκλήματα των περιπτώσεων ι΄ και ια΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 1 έχει περατωθεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις

των άρθρων 43 ή 47 Κ.Π.Δ. ή έχει εκδοθεί αμετάκλητη δικαστική απόφαση, με την οποία περατώνεται η σχετική διαδικασία. Η διάταξη αυτή δεν ισχύει για τα θύματα κατά την έννοια του άρθρου 1 παρ. 2 του π.δ. 233/2003.».

14. Στο άρθρο 52 του ν. 3386/2005 μετά τη φράση «με την ιδιότητα του θύματος εμπορίας ανθρώπων» προστίθεται η φράση «ή παράνομης διακίνησης μεταναστών». Στο τέλος του ίδιου άρθρου προστίθεται η εξής φράση «Κατά τη διαδικασία χορήγησης της άδειας διαμονής λαμβάνεται ειδικά υπόψη ότι ο/η αιτών/ούσα είναι ή υπήρξε κάτοχος άδειας διαμονής ως θύμα εμπορίας ανθρώπων ή παράνομης διακίνησης μεταναστών.».

15. Στο τέλος του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 3 του άρθρου 66 του ν. 3386/2005, μετά τη φράση «ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης», στη θέση της συντομογραφίας «κ.λπ.» τίθεται η εξής φράση: «,καθώς και ενημέρωσης του κοινού, ότι η υποβοήθηση της παράνομης μετανάστευσης αποτελεί εγκληματική δραστηριότητα, η οποία διαπράττεται συχνά από οργανωμένες εγκληματικές ομάδες για πορισμό κέρδους και δημιουργεί σοβαρούς κινδύνους για τους εμπλεκόμενους μετανάστες.».

16. Στο άρθρο 82 του ν. 3386/2005 προστίθεται παράγραφος 6 που έχει ως εξής:

«6. Διαγράφεται από τον κατάλογο ανεπιθύμητων αλλοδαπών ο αλλοδαπός που έχει χαρακτηρισθεί θύμα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις περιπτώσεις ι΄ και ια΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 1 ή εκείνος για τον οποίο προκύπτει από αμετάκλητη δικαστική απόφαση ότι υπήρξε θύμα εμπορίας ανθρώπων ή παράνομης διακίνησης μεταναστών πριν από την ισχύ του παρόντος νόμου, εφόσον καταχωρήθηκε σε αυτόν εξαιτίας της καταδίκης του για οποιαδήποτε από τις αξιόποινες πράξεις της παράνομης εισόδου στη Χώρα, της κατοχής και της χρήσης πλαστών ταξιδιωτικών εγγράφων ή δελτίων ταυτοτήτων ή αδειών διαμονής ή άλλων, ομοίου περιεχομένου, γνήσιων εγγράφων άλλων προσώπων, της παράνομης εργασίας και της πορνείας που τέλεσε κατά το χρονικό διάστημα της παράνομης διακίνησής του και για τις οποίες, αιτιολογημένα, προκύπτει ότι συνδέονται με κάποιο από τα εγκλήματα του άρθρου 1 παράγραφος 1 περιπτώσεις ι΄ και ια΄, του οποίου υπήρξε θύμα.».

17. Στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 83 του ν. 3386/2005 η φράση «μπορεί να απόσχει από την ποινική δίωξη για την πράξη αυτήν» αντικαθίσταται ως εξής: «μπορεί, αν δεν συντρέχει περίπτωση του άρθρου 59 παρ. 4 του Κ.Π.Δ., να απόσχει από την ποινική δίωξη για την πράξη αυτήν.».

Άρθρο πέμπτο
Τροποποιήσεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας

1. Στο άρθρο 59 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής:

«4. Στις περιπτώσεις οποιασδήποτε από τις αξιόποινες πράξεις της παράνομης εισόδου στη χώρα και εξόδου από αυτή, της κατοχής και της χρήσης ταξιδιωτικών εγγράφων ή δελτίων ταυτοτήτων ή αδειών διαμονής ή άλλων εγγράφων πλαστών ή γνησίων, που εκδόθηκαν για άλλο πρόσωπο, της παράνομης εργασίας και της πορνείας που φέρεται ότι διαπράχθηκε από θύμα εγκλήματος των άρθρων 323, 323Α, 323Β, 348Α, 349, 351 και 351Α του Π.Κ., καθώς και των άρθρων 87 παράγραφοι 5 και 6 και 88 του ν. 3386/2005, εξαιτίας της σε βάρος του συμπεριφοράς του δράστη των ανωτέρω πράξεων, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών, μετά την προκαταρκτική εξέταση ή την αυτεπάγγελτη προανάκριση, αναβάλλει με πράξη του κάθε περαιτέρω ενέργεια κατά του θύματος έως το τέλος της ποινικής δίωξης για το έγκλημα που τελέσθηκε σε βάρος του, κατόπιν σύμφωνης γνώμης του εισαγγελέα εφετών. Μετά την αμετάκλητη εκδίκαση οποιουδήποτε από τα παραπάνω εγκλήματα που τελέσθηκαν σε βάρος του θύματος, εάν η απόφαση είναι καταδικαστική, δεν ασκείται ποινική δίωξη κατά του τελευταίου για τις προαναφερόμενες πράξεις του.».

2. Το άρθρο 108Α του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 6 παρ. 1 του ν. 3727/2008 (ΦΕΚ 257 Α΄), αντικαθίσταται ως εξής:

«Ο ανήλικος-θύμα των πράξεων που αναφέρονται στα άρθρα 323Α παρ. 4, 323Β εδάφιο α΄, 324, 336, 337 παράγραφοι 3 και 4, 338, 339, 342, 343, 345, 346, 347, 348, 348Α, 349, 351, 351Α του Π.Κ., καθώς και στα άρθρα 87 παράγραφοι 5 και 6 και 88 του ν. 3386/2005 έχει τα δικαιώματα που προβλέπονται από τα άρθρα 101, 104 και 105 και αν ακόμη δεν παρίσταται ως πολιτικώς ενάγων.

Επίσης, έχει το δικαίωμα ενημέρωσης από τον αρμόδιο εισαγγελέα εκτέλεσης ποινών για την προσωρινή ή οριστική απόλυση του υπαιτίου, καθώς και για τις άδειες εξόδου από το κατάστημα κράτησης.».

3. Η παράγραφος 1 του άρθρου 226Α του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Κατά την εξέταση ως μάρτυρα του ανήλικου θύματος των πράξεων που αναφέρονται στα άρθρα 323Α παρ. 4, 323Β εδάφιο α΄, 324, 336, 337 παράγραφοι 3 και 4, 338, 339, 342, 343, 345, 346, 347, 348, 348Α, 349, 351, 351Α του Π.Κ., καθώς και στα άρθρα 87 παράγραφοι 5 και 6 και 88 του ν. 3386/2005 διορίζεται και παρίσταται, ως πραγματογνώμων, παιδοψυχολόγος ή παιδοψυχίατρος και σε περίπτωση έλλειψής τους, ψυχολόγος ή ψυχίατρος, χωρίς να εφαρμόζονται κατά τα λοιπά οι διατάξεις των άρθρων 204-208.».

Άρθρο έκτο
Τροποποίηση του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας

Η παράγραφος 5 του άρθρου 173 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Στις υποθέσεις που αφορούν σε ενήλικο θύμα των εγκλημάτων που ορίζονται στα άρθρα 323, 323Α και 351 του Π.Κ. ή σε ανήλικο θύμα των πράξεων που αναφέρονται στα άρθρα 323Α παρ. 4, 323Β εδάφιο α΄, 324, 336, 338, 339, 342, 343, 345, 346, 347, 348, 348Α, 349, 351 και 351Α του Π.Κ., ο εναγόμενος προκαταβάλλει τα κατά την κρίση του δικαστή έξοδα και τέλη του ενάγοντος (θύματος) έως το ποσό των εξακοσίων (600) ευρώ.».

Άρθρο έβδομο
Τροποποιήσεις του ν. 3226/2004 (ΦΕΚ 24 Α΄)

1. Η παράγραφος 3 του άρθρου 1 του ν. 3226/2004 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Δικαιούχοι νομικής βοήθειας ως προς τις τυχόν ποινικές και αστικές αξιώσεις τους είναι και τα θύματα των εγκληματικών πράξεων που προβλέπονται στα άρ-

θρα 323, 323Α, 323Β, εδάφιο α΄, 324, 339, 342, 348Α, 351 και 351Α του Π.Κ. και στα άρθρα 87 παράγραφοι 5 και 6 και 88 του ν. 3386/2005, καθώς και τα ανήλικα θύματα των πράξεων που προβλέπονται στα άρθρα 336, 338, 343, 345, 346, 347, 348 και 349 του Π.Κ.».

2. Η παράγραφος 5 του άρθρου 3 του ν. 3226/2004 αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Εφόσον ο διάδικος ανήκει στους δικαιούχους νομικής βοήθειας που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 1, ο εισαγγελέας, ο ανακριτής με διάταξη, το συμβούλιο και το δικαστήριο με απόφαση, μπορούν κατά περίπτωση και αν κριθεί αναγκαίο, να του διορίσουν συνήγορο αυτεπαγγέλτως από τον ειδικό πίνακα της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.».

Άρθρο όγδοο
Τροποποιήσεις - Προσθήκες στο ν. 2928/2001 (ΦΕΚ 141 Α΄)

1. Στην παράγραφο 2 του άρθρου 9 του ν. 2928/2001 μετά τις λέξεις «η μεταβολή των στοιχείων της ταυτότητας» προστίθενται οι λέξεις «η μετεγκατάσταση σε άλλες χώρες,».

2. Στο άρθρο 9 του ν. 2928/2001 οι παράγραφοι 3 και 4 αναριθμούνται σε 4 και 5 και προστίθεται νέα παράγραφος 3, η οποία έχει ως εξής:

«3. Με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και Προστασίας του Πολίτη καθορίζεται ο φορέας και η διαδικασία υλοποίησης των μέτρων προστασίας που περιλαμβάνονται στην προηγούμενη παράγραφο.».

3. Η αναριθμημένη παράγραφος 4 του άρθρου 9 του ν. 2928/2001 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Κατά τη διαδικασία στο ακροατήριο, ο μάρτυρας του οποίου δεν αποκαλύφθηκαν τα στοιχεία ταυτότητας καλείται με το όνομα που αναφέρεται στην έκθεση εξέτασής του. Αν ζητηθεί από τον εισαγγελέα ή από έναν διάδικο η αποκάλυψη του πραγματικού ονόματός του, το δικαστήριο αποφαίνεται αιτιολογημένα για την αποκάλυψη ή μη. Την αποκάλυψη μπορεί να διατάξει το δικαστήριο και αυτεπαγγέλτως. Σε κάθε περίπτωση το δικαστήριο μπορεί να διατάξει όσα ορίζονται στο άρθρο 354 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.».

4. Στο άρθρο 9 του ν. 2928/2001 προστίθεται παράγραφος 6 ως εξής:

«6. Κατά την ποινική διαδικασία για τις αξιόποινες πράξεις εμπορίας ανθρώπων κατά τα άρθρα 323, 323Α, 323Β και 351 του Π.Κ., καθώς και για τις αξιόποινες πράξεις της παράνομης διακίνησης μεταναστών κατά τα άρθρα 87 παράγραφοι 5 και 6 και 88 του ν. 3386/2005 (ΦΕΚ 212 Α'), μπορεί να λαμβάνονται μέτρα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παραγράφους 2 έως 4, για την αποτελεσματική προστασία από πιθανή εκδίκηση ή εκφοβισμό του θύματος αυτών των πράξεων, όπως αυτό χαρακτηρίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις των περιπτώσεων ι΄ και ια΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ν. 3386/2005, των οικείων του θύματος ή των ουσιωδών μαρτύρων, ακόμη και όταν οποιαδήποτε από τις προαναφερόμενες αξιόποινες πράξεις δεν έχει τελεσθεί στο πλαίσιο οργανωμένου εγκλήματος σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 187 παρ. 1 του Π.Κ.».

Άρθρο ένατο
Τροποποιήσεις του ν. 3691/2008 (ΦΕΚ 166 Α΄)

1. Στην παράγραφο 4 του άρθρου 2 του ν. 3691/2008 η φράση «, όπως αυτή αντικαθίσταται με την παρ. 1 του άρθρου 53 του παρόντος νόμου» διαγράφεται.

2. Το άρθρο 51 του ν. 3691/2008 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 51
Ευθύνη νομικών προσώπων

1. Αν κάποια από τις αξιόποινες πράξεις νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες τελείται προς όφελος νομικού προσώπου από φυσικό πρόσωπο που ενεργεί είτε ατομικά είτε ως μέλος οργάνου του νομικού προσώπου και κατέχει διευθυντική θέση εντός αυτού με βάση εξουσία εκπροσώπησής του ή εξουσιοδότηση για τη λήψη αποφάσεων για λογαριασμό του ή για την άσκηση ελέγχου εντός αυτού, επιβάλλονται στο νομικό πρόσωπο, σωρευτικά ή διαζευκτικά, οι ακόλουθες κυρώσεις:

α) Αν πρόκειται για υπόχρεο νομικό πρόσωπο ή εισηγμένη σε οργανωμένη αγορά εταιρεία, με απόφαση της αρμόδιας κατά το άρθρο 6 του παρόντος αρχής επιβάλλονται:

i) διοικητικό πρόστιμο από πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ μέχρι πέντε εκατομμύρια (5.000.000) ευρώ,

ii) οριστική ή προσωρινή για χρονικό διάστημα από ένα μήνα έως δύο έτη ανάκληση ή αναστολή της άδειας λειτουργίας ή απαγόρευση άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας,

iii) απαγόρευση άσκησης ορισμένων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων ή εγκατάστασης υποκαταστημάτων ή αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου, για το ίδιο χρονικό διάστημα,

iv) οριστικός ή προσωρινός για το ίδιο χρονικό διάστημα αποκλεισμός από δημόσιες παροχές, ενισχύσεις, επιδοτήσεις, αναθέσεις έργων και υπηρεσιών, προμήθειες, διαφημίσεις και διαγωνισμούς του Δημοσίου ή των νομικών προσώπων του δημόσιου τομέα.

Το διοικητικό πρόστιμο του στοιχείου i επιβάλλεται πάντοτε, ανεξαρτήτως της επιβολής άλλων κυρώσεων.

Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς είναι η αρμόδια αρχή για την επιβολή των ως άνω κυρώσεων σε εισηγμένες σε οργανωμένη αγορά εταιρείες που δεν εποπτεύονται από άλλες αρμόδιες αρχές του άρθρου 6.

β) Αν πρόκειται για άλλο μη υπόχρεο νομικό πρόσωπο, με κοινή απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού επιβάλλονται:

i) διοικητικό πρόστιμο από είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ έως δύο εκατομμύρια (2.000.000) ευρώ,

ii) οι προβλεπόμενες στα στοιχεία ii, iii και iv του εδαφίου α΄ κυρώσεις.

Ως αρμόδιος κατά περίπτωση Υπουργός θεωρείται αυτός που προΐσταται Υπουργείου που έχει τις εξής, κατά σειρά προτεραιότητας, αρμοδιότητες:

- εποπτεύει την ορθή και νόμιμη λειτουργία του νομικού προσώπου και δύναται να επιβάλει κυρώσεις,
- χορηγεί άδεια λειτουργίας,
- τηρεί μητρώα, στα οποία εγγράφεται η πράξη σύστασης,
- τηρεί επαγγελματικό μητρώο, στο οποίο εγγράφεται το νομικό πρόσωπο,
- χρηματοδοτεί, επιδοτεί ή παρέχει οικονομική ενίσχυση.

Οι ανωτέρω αρμοδιότητες μπορεί να ασκούνται από υπηρεσίες ή άλλους φορείς που υπάγονται ή ελέγχονται από το οικείο Υπουργείο.

2. Όταν η έλλειψη εποπτείας ή ελέγχου από φυσικό πρόσωπο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου κατέστησε δυνατή την τέλεση από ιεραρχικά κατώτερο στέλεχος της πράξης νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες προς όφελος νομικού προσώπου, επιβάλλονται στο νομικό πρόσωπο, σωρευτικά ή διαζευκτικά, οι ακόλουθες κυρώσεις:

α) Στην αναφερόμενη στο εδάφιο α΄ της παραγράφου 1 περίπτωση:
- διοικητικό πρόστιμο από δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ έως ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ,
- οι προβλεπόμενες στα στοιχεία ii, iii και iv, για χρονικό διάστημα έως έξι μήνες.

β) Στην αναφερόμενη στο εδάφιο β΄ της παραγράφου 1 περίπτωση:
- διοικητικό πρόστιμο από πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ έως πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) ευρώ,
- οι προβλεπόμενες στα στοιχεία ii, iii και iv, για χρονικό διάστημα έως έξι μήνες.

3. Για τη σωρευτική ή διαζευκτική επιβολή των κυρώσεων που προβλέπονται στις προηγούμενες παραγράφους και για την επιμέτρηση των κυρώσεων αυτών λαμβάνονται υπόψη ιδίως η βαρύτητα της παράβασης, ο βαθμός της υπαιτιότητας, η οικονομική επιφάνεια του νομικού προσώπου, το ύψος των παράνομων εσόδων ή του τυχόν προκύψαντος οφέλους και η τυχόν υποτροπή του νομικού προσώπου. Καμιά κύρωση δεν επιβάλλεται χωρίς προηγούμενη κλήτευση των νόμιμων εκπροσώπων του νομικού προσώπου προς παροχή εξηγήσεων. Η κλήση κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο τουλάχιστον δέκα (10) πλήρεις ημέρες πριν από την ημέρα της ακρόασης. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 6 του ν. 2690/1999 (Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας) (ΦΕΚ 45 Α΄).

4. Η εφαρμογή των διατάξεων των προηγούμενων παραγράφων είναι ανεξάρτητη από την αστική, πειθαρχική ή ποινική ευθύνη των αναφερόμενων σε αυτές φυσικών προσώπων.

5. Οι εισαγγελικές και αστυνομικές αρχές, το Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος και η Επιτροπή ενημερώνουν τις αρμόδιες αρχές και τον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για υποθέσεις, στις οποίες υπάρχει εμπλοκή νομικού προσώπου, υπό την έννοια των παραγράφων 1 έως 3, στην τέλεση πράξεων νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, καθώς και για τις εκδιδόμενες σχετικές δικαστικές αποφάσεις.

6. Η ευθύνη των νομικών προσώπων για τα κακουργήματα της παραγράφου 6 του άρθρου 187Α του Π.Κ. καθορίζεται στο άρθρο 41 του ν. 3251/2004.».

3. Η παράγραφος 2 του άρθρου 52 του ν. 3691/2008 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Οι κυρώσεις της προηγούμενης παραγράφου είναι ανεξάρτητες από εκείνες του άρθρου 51 του παρόντος νόμου και του άρθρου 41 του ν. 3251/2004. Οι κυρώσεις αυτές αιτιολογούνται και δημοσιοποιούνται εφόσον η δημοσιοποίησή τους δεν είναι πιθανό να προκαλέσει δυσανάλογη ζημία στο νομικό πρόσωπο στο οποίο επιβάλλεται η κύρωση.».

Άρθρο δέκατο
Τροποποίηση του ν. 3251/2004 (ΦΕΚ 127 Α΄)

Το άρθρο 41 του ν. 3251/2004 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 41
Ευθύνη νομικών προσώπων

1. Αν κάποια από τις αξιόποινες πράξεις των άρθρων 187 και 187Α του Π.Κ. τελέσθηκε μέσω ή προς όφελος ή για λογαριασμό νομικού προσώπου από φυσικό πρόσωπο που ενεργεί είτε ατομικά είτε ως μέλος οργάνου του νομικού προσώπου και κατέχει διευθυντική θέση εντός αυτού με βάση εξουσία εκπροσώπησής του ή εξουσιοδότηση για τη λήψη αποφάσεων για λογαριασμό του ή για την άσκηση ελέγχου εντός αυτού, επιβάλλονται στο νομικό πρόσωπο με κοινή απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη, σωρευτικά ή διαζευκτικά, οι ακόλουθες κυρώσεις:

i) διοικητικό πρόστιμο από πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ μέχρι πέντε εκατομμύρια (5.000.000) ευρώ,

ii) οριστική ή προσωρινή για χρονικό διάστημα από ένα μήνα έως δύο έτη ανάκληση ή αναστολή της άδειας λειτουργίας ή απαγόρευση άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας,

iii) απαγόρευση άσκησης ορισμένων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων ή εγκατάστασης υποκαταστημάτων ή αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου, για το ίδιο χρονικό διάστημα,

iv) οριστικός ή προσωρινός για το ίδιο χρονικό διάστημα αποκλεισμός από δημόσιες παροχές, ενισχύσεις, επιδοτήσεις, αναθέσεις έργων και υπηρεσιών, προμήθειες, διαφημίσεις και διαγωνισμούς του Δημοσίου ή των νομικών προσώπων του δημόσιου τομέα.

Το διοικητικό πρόστιμο του στοιχείου i επιβάλλεται πάντοτε, ανεξαρτήτως της επιβολής άλλων κυρώσεων.

2. Οι ανωτέρω κυρώσεις επιβάλλονται και όταν κάποιο από τα κακουργήματα που αναφέρονται στο άρθρο 187 παράγραφος 1 του Π.Κ. έχει διαπραχθεί από εγκληματική οργάνωση για λογαριασμό νομικού προσώπου, με υπαιτιότητα οποιουδήποτε από τα αναφερόμενα στην προηγούμενη παράγραφο φυσικά πρόσωπα.

3. Όταν η έλλειψη εποπτείας ή ελέγχου από φυσικό πρόσωπο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 κατέστησε δυνατή την τέλεση από ιεραρχικά κατώτερο στέλεχος κάποιας από τις αξιόποινες πράξεις που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 μέσω ή προς όφελος ή για λογαριασμό νομικού προσώπου, επιβάλλονται στο νομικό πρόσωπο, σωρευτικά ή διαζευκτικά, οι ακόλουθες κυρώσεις:
- διοικητικό πρόστιμο από δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ έως ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ,
- οι προβλεπόμενες στα στοιχεία ii, iii και iv, για χρονικό διάστημα έως έξι μήνες.

4. Για τη σωρευτική ή διαζευκτική επιβολή των κυρώσεων που προβλέπονται στις προηγούμενες παραγράφους και για την επιμέτρηση των κυρώσεων αυτών λαμβάνονται υπόψη ιδίως η βαρύτητα της παράβασης, ο βαθμός της υπαιτιότητας, η οικονομική επιφάνεια του νομικού προσώπου και η τυχόν υποτροπή του. Καμιά κύρωση δεν επιβάλλεται χωρίς προηγούμενη κλήτευση των νόμιμων εκπροσώπων του νομικού προσώπου προς παροχή εξηγήσεων. Η κλήση κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο τουλάχιστον δέκα πλήρεις ημέρες πριν από την ημέρα της ακρόασης. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 6 του ν. 2690/1999 (Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας) (ΦΕΚ 45 Α΄).

5. Η εφαρμογή των διατάξεων των προηγούμενων παραγράφων είναι ανεξάρτητη από την αστική, πειθαρχική ή ποινική ευθύνη των αναφερόμενων σε αυτές φυσικών προσώπων.

6. Οι εισαγγελικές και αστυνομικές αρχές ενημερώνουν τον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για υποθέσεις, στις οποίες υπάρχει εμπλοκή νομικού προσώπου, υπό την έννοια των παραγράφων 1 έως 3, στην τέλεση των εγκλημάτων των άρθρων 187 και 187Α του Π.Κ., καθώς και για τις εκδιδόμενες σχετικές δικαστικές αποφάσεις.».

Άρθρο ενδέκατο

Η Ελληνική Αστυνομία συντάσσει αναλυτική ετήσια έκθεση σχετικά με την κατάσταση και τις τάσεις του οργανωμένου εγκλήματος στην Ελλάδα, σε συνεργασία με δύο ειδικούς επιστήμονες, κατά προτίμηση μέλη ΔΕΠ του πανεπιστημιακού τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης, και με τον υπεύθυνο για τη δίωξη του οργανωμένου εγκλήματος εισαγγελέα. Με απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη καθορίζονται η αρμόδια υπηρεσία για τη σύνταξη της έκθεσης και οι λεπτομέρειες για τη λειτουργία και τις υποχρεώσεις της.

Άρθρο δωδέκατο

Η Σύμβαση κατά του Διεθνικού Οργανωμένου Εγκλήματος, το Πρωτόκολλο για την Πρόληψη, Καταστολή και Τιμωρία της Διακίνησης Προσώπων, Ιδιαίτερα Γυναικών και Παιδιών, που συμπληρώνει τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά του Διεθνικού Οργανωμένου Εγκλήματος και το Πρωτόκολλο κατά της Λαθραίας Διακίνησης Μεταναστών από τη Γη, τη Θάλασσα και τον Αέρα, κυρώνονται με επιφυλάξεις. Ειδικότερα:

Το άρθρο 16 της Σύμβασης στο σύνολό του κυρώνεται με την επιφύλαξη του άρθρου 5 του Συντάγματος και του άρθρου 438 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

Το άρθρο 18 της Σύμβασης κυρώνεται με την επιφύλαξη του άρθρου 458 παρ. 3 του Κ.Π.Δ. και τις διατάξεις του ν. 2472/1997 (ΦΕΚ 50 Α΄) για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως ισχύει.

Η Ελληνική Πολιτεία κάνει χρήση της παραγράφου 3 του άρθρου 35 και δηλώνει ότι δεν δεσμεύεται από την παράγραφο 2 του άρθρου αυτού.

Η Ελληνική Πολιτεία κυρώνει το άρθρο 13 του Πρωτοκόλλου για την Πρόληψη, Καταστολή και Τιμωρία της Διακίνησης Προσώπων, Ιδιαίτερα Γυναικών και Παιδιών και το άρθρο 13 του Πρωτοκόλλου κατά της Λαθραίας Διακίνησης Μεταναστών από τη Γη, τη Θάλασσα και τον Αέρα, με την επιφύλαξη των άρθρων 9Α Σ., 19 παρ. 3 Σ., 8 παρ. 1 ΕΣΔΑ, 436-457 Κ.Π.Δ. και 352Β Π.Κ., όπως αυτό προστέθηκε με το άρθρο δεύτερο παρ. 12 του ν. 3625/2007 (ΦΕΚ 290 Α΄), του ν. 2472/1997, όπως τροποποιήθηκε με τα άρθρα 8 του ν. 2819/2000 (ΦΕΚ 84 Α΄), 10 του ν. 3090/2002 (ΦΕΚ 329 Α΄) και όγδοο του ν. 3625/2007, του ν. 3471/2006 (ΦΕΚ 133 Α΄) και του π.δ. 47/2005 (ΦΕΚ 64 Α΄).

Η Ελληνική Πολιτεία κάνει χρήση της παραγράφου 3 του άρθρου 20 του Πρωτοκόλλου κατά της Λαθραίας Διακίνησης Μεταναστών από τη Γη, τη Θάλασσα και τον Αέρα και δηλώνει ότι δεν δεσμεύεται από την παράγραφο 2 του άρθρου αυτού.

Άρθρο δέκατο τρίτο

1. Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Η ισχύς της Σύμβασης και των τριών Πρωτοκόλλων αυτής που τη συμπληρώνουν αρχίζει με την πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 38 της Σύμβασης και των άρθρων 17, 22 και 18 αντίστοιχα των Πρωτοκόλλων, πρώτου, δεύτερου και τρίτου αυτής.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 15 Σεπτεμβρίου 2010

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΑΡΟΛΟΣ ΓΡ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Ι. ΡΑΓΚΟΥΣΗΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Γ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

Δ. ΔΡΟΥΤΣΑΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

Μ. ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ

ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Α. ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Λ.-Τ. ΚΑΤΣΕΛΗ

ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

Α. ΛΟΒΕΡΔΟΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Χ. ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Χ. ΠΑΠΟΥΤΣΗΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 15 Σεπτεμβρίου 2010

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Χ. ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ

01001582009100168

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * ΤΗΛ. 210 52 79 000 * FAX 210 52 21 004

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: http://www.et.gr – e-mail: webmaster.et@et.gr